

24/240

1

SOCIALISTIČNA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

SKUPŠČINA SFRJ

STENOGRAFSKI ZAPISKI

ZVEZNI ZBOR

7. SEJA
26. DECEMBRA 1974

Izdaja: Služba za dokumentacijo skupščine SFRJ. Odgovorni urednik Borislav Stančič, urednik Branislav Ilić.
Beograd, Trg Marxa i Engelsa 13, tel. 339 651.

Tiska: Dopolna delavska univerza Univerzum v Ljubljani, Parmova 39, tel. 312 133.

VSEBINA

Pred dnevnim redom:

1. Počastitev zveznega poslanca Vladimira Simića	7
2. Potrditev zapisnika šeste seje zveznega zbora (10. decembra 1974)	7
3. Določitev dnevnega reda	7
4. Delegatska vprašanja	8

Dnevni red:

1. Zunanjepolitična dejavnost Socialistične federativne republike Jugoslavije — ekspoze podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića	11
2. Predlog proračuna federacije za leto 1975	32
3. Predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975	34
4. Predlog zakona o zveznih svetih	34
5. Predlog zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela	34
6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev	35
7. Predlog zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Socialistično republiko Romunijo ..	38
8. Predlog za izdajo zakona o ureditvi plačevanja davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov in o ureditvi kolizij med republiškimi oziroma pokrajinskimi zakoni na področju davkov, prispevkov in taks ..	38
9. Predlog za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij ter osnutek zakona	38
10. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dodeljevanje investicijskih kreditov ter predlog zakona	39
11. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva ter predlog zakona	39

12. Predlog zakona o dajanju kredita Socialistični republiki Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije — po hitrem postopku	40
13. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o ustanovitvi evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi s protokolom o privilegijih in imunitetah evropskega centra	40
14. Predlog odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975	40
15. Predlog odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev	41
16. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in vlado Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu	42
17. Predlog za izvolitev članov sveta federacije	42

Priloge:

1. Amandmaji ZIS k predlogu proračuna federacije za leto 1975	43
2. Poročilo odbora zveznega zbora za proračun federacije o predlogu proračuna za leto 1975 in predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975	46
3. Poročilo odbora zveznega zbora za ljudsko obrambo o predlogu proračuna federacije za leto 1975	48
4. Poročilo odbora zveznega zbora za zunanjo politiko o predlogu proračuna za leto 1975	48
5. Poročilo odbora zveznega zbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov o predlogu proračuna za leto 1975	49
6. Poročilo zakonodajnoopravne komisije zveznega zbora o predlogu proračuna federacije za leto 1975	50
7. Poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovan-	

OBVESTILO

Izdajanje stenografskih zapiskov s sej zborov skupščine SFRJ se je pričelo z enoletno zamudo, ker smo ob prehodu na nov način urejanja in tiskanja tega gradiva sklenili besedilom razprav dodati tudi ustrezne priloge (dokumentacijsko gradivo), ki ustrezno prikazuje delo delegatskega sistema.

Tiskarne so glede na svoje zmogljivosti najprej natisnile tekoče stenografske zapiske in dokončale zapoznele zapiske ter jih poslale uporabnikom, predvsem zato, da bi jih lahko kompletirali in bi bile v vaših knjižnicah in dokumentacijah čimprej na voljo uporabnikom, ker imajo dokumentarno in zgodovinsko vrednost.

Nekaj zvezkov stenografskih zapiskov iz prejšnjih letnikov, ki še niso izšli, bomo natisnili do konca marca letos. Prosim vas, da to z razumevanjem upoštevate.

ODGOVORNI UREDNIK
STENOGRAFSKIH ZAPISKOV
Borisav Stančić s. r.

skih narodov o zakonskih predlogih, podanih na seji 24. decembra 1974	50	28. Predlog za izdajo zakona o ureditvi plačila davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov in o ureditvi kolizij med republiški oziroma pokrajinski zakoni na področju davkov, prispevkov in taks ter osnutek zakona	81
8. Obrazložitev predloga proračuna federacije za leto 1975	51	29. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o predlogu za izdajo zakona o ureditvi plačila davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov in o ureditvi kolizij med republiški oziroma pokrajinski zakoni na področju davkov, prispevkov in taks ter o osnutku zakona	89
9. Amandmaji ZIS k predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975	67	30. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu za izdajo zakona o ureditvi plačila davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov in o ureditvi kolizij med republiški oziroma pokrajinski zakoni na področju davkov, prispevkov in taks ter o osnutku zakona	89
10. Drugi amandma ZIS k predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975	68	31. Predlog za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij ter osnutek zakona	91
11. Poročilo odbora zveznega zbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov o predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975	68	32. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o predlogu za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij ter o osnutku zakona	94
12. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975	69	33. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij ter o osnutku zakona	95
13. Obrazložitev predloga zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975	70	34. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov ter predlog zakona in obrazložitev ..	96
14. Amandmaji ZIS k predlogu zakona v zveznih svetih	71	35. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o predlogu za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij ter o osnutku zakona	97
15. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenopolitične odnose o predlogu zakona o zveznih svetih	72	36. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij ter o osnutku zakona	97
16. Poročilo odbora zveznega zbora za proračun federacije o predlogu zakona o zveznih svetih	72	37. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva ter predlog zakona in obrazložitev	98
17. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu zakona o zveznih svetih	73	38. Poročilo odbora zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko o predlogu za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva ter o predlogu zakona	99
18. Obrazložitev predloga zakona o zveznih svetih	73	39. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva ter o predlogu zakona	99
19. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o predlogu zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela	74	40. Poročilo odbora zveznega zbora za proračun federacije o predlogu zakona o dajanju kredita SR Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije	100
20. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela	75	41. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu zakona o dajanju kredita SR Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije	100
21. Obrazložitev predloga zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela	75		
22. Amandmaji ZIS k predlogu zakona o dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev	76		
23. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o predlogu zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev ..	76		
24. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev	77		
25. Obrazložitev predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev	77		
26. Poročilo odbora zveznega zbora za zunanjo politiko o predlogu zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med SFRJ in SR Romunijo	80		
27. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o zakonskih predlogih, obravnavanih na sedmi seji 23. in 26. decembra 1974	81		

42. Obrazložitev predloga zakona o dajanju kredita SR Čmi gori iz sredstev stalne proračunske rezerve	100	47. Poročilo odbora zveznega zbora za ljudsko obrambo o predlogu odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev	103
43. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o predlogu odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975	102	48. Poročilo zakonodajnoopravne komisije zveznega zbora o predlogu odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev	104
44. Poročilo odbora zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko o predlogu odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975	102	49. Obrazložitev predloga odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev	104
45. Poročilo odbora zveznega zbora za pravosodje o predlogu odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975	103	50. Poročilo odbora zveznega zbora za zunanjo politiko o predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vlado SFRJ in vlado Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu	105
46. Obrazložitev predloga odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975	103	51. Zapisnik 7. seje zveznega zbora	105

Govorniki:

Anakioski Dušan 9
 Cemović Momčilo 36
 Davkov Pavle 22
 Dževdet Baša 10
 Galijašević Enes 41
 Ipač Jožef 33
 Javorski Mihajlo 27
 Kovačić Ivica 37
 Kočovska – Cvetković Fana 35, 36, 37
 Ludviger Emil 8, 9
 Milutinović Vukalica 29
 Minić Miloš 11
 Mlinar Martin 35
 Osolnik Bogdan 18
 Popović Svetislav 26
 Raič Ana 35
 Rakovac Dušan 29
 Samonikov Ljubomir 31
 Terzić Redžo 30
 Varga Ladislav 21
 Vilfan Joža 24
 Vojnovski Ljubomir 9
 Zečević Miodrag 37

SEDMA SEJA ZVEZNEGA ZBORA

(26. decembra 1974 ob 9,07)

PRESEDUJE PREDSEDNIK ZBORA DANILO KEKIĆ

PRESEDNIK DANILO KEKIĆ (SAP Vojvodina):

Začenjam sedmo sejo zveznega zbora skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Pred nekaj dnevi je umrl član sveta federacije, znan politik in zaslužen družbenopolitični javni delavec, dolgoletni zvezni poslanec, bivši predsednik zveznega zbora narodne skupščine, podpredsednik ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije, državni in javni funkcionar ter imetnik družbenih priznanj – Vladimir Simić.

Z minuto molka počastimo umrlega Vladimira Simića!

(Delegati so z minuto molka počastili umrlega.)

Slava Vladimiru Simiću! (Slava!)

Ugotavljam, da je zbor sklepčen.

Delegati Svetislav Radivojević, Milorad Jelisić, Šaćir Fetahović, Jelisava Dobrašinović in Roman Albreht so me obvestili, da so zadržani in da se ne morejo udeležiti te seje zbora.

Poslali smo vam zapisnik šeste seje zbora skupaj z aktom o sklicu te seje.

Ima kdo kakšno pripombo k zapisniku? (Ne.)

Ker pripomb ni, bomo zapisnik potrdili.

V aktu o sklicu seje je predlagan dnevni red. Predlagam, da dnevni red, ki ste ga prejeli skupaj z aktom o sklicu, spremenimo in dopolnimo:

Dvanajsta točka predlaganega dnevnega reda je:

Predlog zakona o dajanju kredita Socialistični republiki Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije – s predlogom, naj bi ga sprejeli po hitrem postopku.

Dodali naj bi dve novi točki dnevnega reda, in sicer 16. in 17. točko.

Šestnajsta točka naj bi bila:

Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in vlado Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu.

Sedemnajsta točka naj bi bila:

Predlog za izvolitev članov sveta federacije.

Bi kdo govoril v zvezi s predlogom dnevnega reda? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor določil ta dnevni red:

1. zunanje politična dejavnost Socialistične federativne republike Jugoslavije – ekspozice podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića;

2. predlog proračuna federacije za leto 1975;

3. predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975;

4. predlog zakona o zveznih svetih;

5. predlog zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela;

6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev;

7. predlog zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Socialistično republiko Romunijo;

8. predlog za izdajo zakona o ureditvi plačevanja davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma do-

OBVESTILO

Izdajanje stenografskih zapiskov s sej zborov skupščine SFRJ se je pričelo z enoletno zamudo, ker smo ob prehodu na nov način urejanja in tiskanja tega gradiva sklenili besedilom razprav dodati tudi ustrezne priloge (dokumentacijsko gradivo), ki ustrezno prikazuje delo delegatskega sistema.

Tiskarne so glede na svoje zmogljivosti najprej natisnile tekoče stenografske zapiske in dokončale zapoznele zapiske ter jih poslale uporabnikom, predvsem zato, da bi jih lahko kompletirali in bi bile v vaših knjižnicah in dokumentacijah čimprej na voljo uporabnikom, ker imajo dokumentarno in zgodovinsko vrednost.

Nekaj zvezkov stenografskih zapiskov iz prejšnjih letnikov, ki še niso izšli, bomo natisnili do konca marca letos. Prosim vas, da to z razumevanjem upoštevate.

ODGOVORNI UREDNIK
STENOGRAFSKIH ZAPISKOV
Borisav Stančič s. r.

hodkov delavcev in občanov in o ureditvi kolizij med republiškimi oziroma pokrajinskimi zakoni na področju davkov, prispevkov in taks;

9. predlog za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij ter osnutek zakona;

10. predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dodeljevanje investicijskih kreditov ter predlog zakona;

11. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva ter predlog zakona;

12. predlog zakona o dajanju kredita Socialistični republiki Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije ter predlog, naj se sprejme po hitrem postopku;

13. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o ustanovitvi evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi s protokolom o privilegijih in imunitetah evropskega centra;

14. predlog odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975;

15. predlog odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev;

16. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in vlado Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu;

17. predlog za izvolitev članov sveta federacije.

Preden preidemo k dnevnemu redu, predlagam, naj predstavnik zveznega izvršnega sveta odgovori na vprašanje, ki ga je na prejšnji seji zbora postavil delegat Ljubomir Vojnovski.

Besedo ima sekretar za zunanjo trgovino in član zveznega izvršnega sveta dr. Emil Ludviger.

EMIL LUDVIGER, član ZIS:

Tovarišice in tovariši delegati, delegat Ljubomir Vojnovski je postavil vprašanje:

„Zakaj je bil v letu 1974 dovoljen nenadzorovan uvoz nekaterih vrst volnenega in sintetičnega prediva, ko pa vemo, da imamo v naši državi dovolj takšnih zmogljivosti, ki ne le da zadoščajo za domačo porabo, marveč lahko tudi proizvajajo za izvoz?“

Kaj namerava ukreniti zvezni izvršni svet, da bi odpravili sedanje razmere?“

Dovolite, da odgovorim:

Volneno in sintetično predivo uvažamo na podlagi blagovnih in deviznih kontingentov in prosto. To je namreč blago surovinske narave. Blagovne in devizne kontingente določamo in razporejamo na končne uporabnike v okviru Gospodarske zbornice Jugoslavije, in sicer po dogovoru med proizvajalci in porabniki. Prost uvoz tega prediva je predpisan za tiste vrste prediva, ki jih ne proizvajamo v zadostnih količinah doma. Na obseg in strukturo uvoza blaga, za katero velja režim prostega uvoza, pristojni zvezni organi ne vplivajo.

Volneno česano predivo je kategorija blaga, ki jo prosto uvažamo, medtem ko uvažamo vlečeno volneno predivo v režimu deviznega kontingenta, to pa je restriktiven režim. Uvoz tega prediva je znašal v razmerju do proizvodnje v letu 1970 le 4,2 odstotka, v letu 1973 — 3,8 odstotka, leta 1974 (za 10 mesecev) pa 5,9 odstotka. V desetih mesecih tega leta smo uvozili skupaj 1.556 ton volnenega prediva, od tega 1.361 ton volnenega česanega prediva, ki ga uvažamo po režimu prostega uvoza. Posebej poudarjamo, da se je občutno povečal uvoz prediva iz surove česane volne, od 30 ton v letu 1973 na 203 tone v desetih mesecih tega leta, medtem ko je uvoz beljenega in barvastega prediva ali pa tiskane-ga obdržal raven iz leta 1973.

V celoti gledano takšen obseg uvoza volnenega prediva ne ogroža domače proizvodnje, čeprav gre pri nekaterih vrstah prediva za občuten porast uvoza, ki je povzročil težave v plasmaju domačega prediva, kot na primer pri surovem volnenem česanem predivu, za katerega velja režim prostega uvoza.

Težave v prodaji domačega volnenega prediva so se povečale še zaradi manjšega izvoza, ki je znašal v prvih desetih mesecih tega leta le 29 ton medtem ko je znašal leta 1973 — 535 ton, leta 1972 pa 1.944 ton.

Zaradi zvišanja cen naravnih tekstilnih vlaken na mednarodnem trgu je prišlo v domači tekstilni industriji v zadnjih letih do občutnega prevrščanja v porabi surovin. Za proizvodnjo tekstila namreč vse bolj uporabljajo sintetična vlakna, katerih cena je ugodnejša v primerjavi z naravnimi vlakni. Takšna preusmeritev v porabi vlaken je vplivala tudi na rast uvoza sintetičnih vlaken oziroma prediva. Uvoz sintetičnih vlaken (prediva in elementov) je bil takšen: leta 1972 (številke bom zaokrožil, da jih boste lažje spremljali) — 26.000 ton, leta 1973 — 37.000 ton in leta 1974 — 42.000 ton, od česar je bilo v režimu blagovnih kontingentov, se pravi, v restriktivnem režimu leta 1972 — 8.645 ton, leta 1973 — 8.292 ton in letos 10.291 ton, razlika 42.000 ton v tem letu pa pride na prost režim uvoza.

Uvoz sintetičnih vlaken in prediva, kakor vidimo iz tabele in iz teh podatkov se je zlasti povečal letos v primerjavi z letoma 1972 in 1973, in sicer tistega prediva, ki ga prosto uvažamo, medtem ko je povečanje uvoza prediva, ki ga uvažamo po režimu blagovnih kontingentov, občutno manjše. Gre torej za uvoz, o katerem se dogovarjajo v zbornici. Zelo se je povečal uvoz prediva iz sintetičnih vlaken in sukanca za industrijo, kar uvažamo po prostem režimu.

Potrebe po sintetičnih vlaknih in predivu krijemo pretežno iz uvoza, in sicer za več kot 80 odstotkov, ker domača industrija ne more slediti tako hitremu in občutnemu porastu porabe. Domača proizvodnja teh vlaken in prediva je bila v letu 1974 večja le za 32 odstotkov, medtem ko se je poraba povečala za 53 odstotkov.

Sedanji režim uvoza volnenih in sintetičnih vlaken, diferenciran po proizvodnjah, dovolj varuje domačo proizvodnjo, saj varuje tisto proizvodnjo, ki lahko krije domače potrebe, hkrati pa omogoča domači tekstilni industriji konkurenčnost na mednarodnem trgu.

Za leto 1975 se ne predvidevajo spremembe v režimu uvoza volnenih tkanin in sintetičnega prediva. Spričo dogovorjenih sorazmerij plačilne bilance države so za prihodnje leto predvideni tudi ustrezni ukrepi, ki spremljajo resolucijo za leto 1975 in naj zagotovijo, da bodo izpolnjene postavke plačilne bilance oziroma da ne bodo presežene.

V okviru Gospodarske zbornice Jugoslavije, naj bi se proizvajalci in porabniki dogovarjali o obsegu in strukturi uvoza tistega prediva, ki ga ne proizvajamo doma ali ga ne proizvajamo v zadostnih količinah. Ta sistem dogovarjanja (ali samoomejevanja) naj bi izpeljali tudi za tisto blago, ki je zdaj v svobodnem režimu. Menimo, da bi bila lahko tako zaščitena tudi tista domača proizvodnja, ki bi ji lahko letos očitati zaradi takšnega gibanja, če se bodo proizvajalci in uporabniki dogovorili, plačilna bilanca države ali predvidena količina uvoza pa bi se morala gibati na ravni, ki smo jo načrtali v resoluciji.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Želi delegat Ljubomir Vojnovski postaviti dopolnilno vprašanje?

LJUBOMIR VOJNOVSKI (SR Makedonija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, delno sem zadovoljen z odgovorom, ki ga je dal član zveznega izvršnega sveta.

Nisem pa mogel iz tega ugotoviti konkretnih ukrepov, s katerimi naj bi zaščitili našo tekstilno industrijo. Sedanje stanje, kot sem že dejal na prejšnji seji, je takšno, da se skladišča v tekstilni industriji večajo in so že na ravni trimesečne proizvodnje. Kaj storiti s to panogo, ki absorbira toliko delavcev, da bi jo zaščitili?

V prihodnjem letu bi to morali nekako bolje urediti.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Vaše dopolnilno vprašanje se torej glasi:

Kaj naj bi konkretno ukrenili, da bi zaščitili tekstilno industrijo? (Da.)

Želi tovariš Emil Ludviger odgovoriti na to vprašanje?

Besedo ima tovariš Emil Ludviger.

EMIL LUDVIGER, član ZIS:

Tovariši, sodim, da gre predvsem za kopičenje zaloga tistega dela proizvodnje, ki ga ni bilo mogoče prodati na mednarodnem trgu.

Navedel sem podatke, kako močno se je zmanjšal naš izvoz. Potemtakem menim, da problem ni samo v liberalizaciji, do katere smo prišli in za katero smo se v določenem trenutku odločili, marveč je verjetno tudi v nekonkurenčnosti domače proizvodnje, da je mogoče z domačimi cenami plasirati blago v uvozu. To je tisto, kar nas mora skrbeti, tisto, kar smo končno povedali v presoji položaja v letu 1974 in zapisali v resoluciji in to je tisto, kar smo predvideli za leto 1975 — kako je potrebno domačo proizvodnjo z vsemi ukrepi ekonomske politike podpirati, da bi lahko konkurenčno nastopali na svetovnem trgu.

Ne vem, če nas bi pripeljalo do rešitve problema tega dela tekstilne industrije, če bi se odločili za administrativno prepoved uvoza. Imamo blago in izdelke, ki jih proizvajamo v zadostnih količinah doma. Potemtakem menim, da ne gre za trenuten problem, marveč za problem, ki ima globljo naravo in je verjetno odvisen tudi od proizvodnje domače industrije. Toda tudi ta industrija bi se morala ukvarjati s svojimi notranjimi problemi in skupaj z nami poskusiti, da bi del proizvodnje plasirala na tujem trgu. To je izhod, ne pa v vračanju k staremu, čeprav je povsem razumljivo, da so težave.

PREDSEDNIK DANILO KAKIČ:

Na vprašanje delegata Vinka Gobca bo odgovoril namestnik zveznega sekretarja za trg in cene Dušan Anakioski.

DUŠAN ANAKIOSKI, namestnik zveznega sekretarja za trg in cene:

Tovarišice in tovariši delegati, delegat Vinko Gobec je postavil to vprašanje:

„Na podlagi česa je zvezna direkcija za rezerve industrijskih izdelkov uvozila večje količine bombaža po višjih cenah, zdaj pa ima tekstilna industrija za tretjino višje stroške, saj so se cene bombažnega prediva na svetovnem trgu znižale za tretjino?

Kako gleda zvezni izvršni svet na to, ali je direkcija poprej analizirala trg in kdo je odgovoren za povečanje proizvodnih stroškov tekstila? “

Direkcija se ukvarja z uvozom bombaža, ne pa bombažnega prediva. Direkcija uvaža bombaž kot tudi nekatere druge proizvode na podlagi sklepov ZIS o organiziranem nastopu na tujem trgu ob uvozu blaga in na podlagi dogovorov gospodarstva o količinah, vrstah, cenah

in kakovosti proizvodov, ki jih kupujemo na podlagi poenotenega uvoza.

Z gospodarstvom se dogovorijo tudi o trgu, na katerem se kupuje to blago, zlasti pa o dinamiki dobav blaga delovnim organizacijam.

Tako so odločitev o potrebnih količinah bombaža za proizvodnjo v tekstilni industriji leta 1974 sprejeli predstavniki tekstilne bombažne industrije prek za to ustanovljenih posebnih teles — odbora bombažne industrije in komisije za bombaž v okviru Gospodarske zbornice Jugoslavije.

Za poenoteni uvoz bombaža so porabniki tekstilne industrije sklenili samoupravni sporazum. Sestavljen je tudi pravilnik o nastopu na tujem trgu ob nakupu bombaža. Pravilnik med drugim ureja, da skrbita za politiko kupovanja bombaža komisija in odbor bombažne industrije. Komisijo sestavljajo predstavniki bombažne industrije vseh republik in pokrajin ter podjetij. Sporazum o nakupih bombaža odobri zvezni sekretariat za zunanjo trgovino, in to z vidika deviznega in zunanjetrgovinskega režima, zlasti pa regionalnega usmerjanja nakupa bombaža.

Skladno s takšnim sistemom poenotениh nakupov blaga je bilo dogovorjeno, da se za potrebe tekstilne industrije v letu 1974 nabavijo potrebne količine bombaža in drugih tekstilnih izdelkov. Tako so bile na podlagi vloženih zahtev gospodarskih organizacij bombažne industrije proti koncu leta 1973 in skladno s pogoji iz družbenega sporazuma in dogovora podpisane pogodbe med predilnicami bombažnega prediva in direkcijo o poenotenem uvozu približno 89.000 ton bombaža v letu 1974. Na podlagi odločitev teh organov se je začel nakup bombaža. Nakup je potekal sukcesivno, odvisno od sezonske prodaje v posameznih državah po eni strani in od potreb industrije po posameznih vrstah bombaža na drugi strani. Od načrtovanega uvoza 89.000 ton smo proti koncu leta 1973 v prvem četrtletju leta 1974 kupili 81.000 ton bombaža. Ker je šlo za sukcesivni nakup, smo kupili približno 20.000 ton proti koncu leta 1973, ostanek pa do konca aprila 1974 po svetovnih cenah, ki so bile za približno 40 odstotkov višje od cen v letu 1973.

Zaradi poenotenega uvoza se je bombažna industrija Jugoslavije oskrbovala do konca prvega četrtletja 1974 z bombažem kupljenim v letu 1972 in 1973 po cenah iz leta 1972, ki so bile občutno nižje od cen na svetovnem trgu v letu 1973, in sicer za približno 70 odstotkov in v letu 1974 za približno 90 odstotkov.

Spričo celotne količine bombaža, ki ga je porabila jugoslovanska bombažna industrija v letu 1974 in ki je bila delno (približno 25.000 ton) nabavljena po cenah iz leta 1972, delno pa kupljena proti koncu leta 1973 pred veliko podražitvijo (približno 20.000 ton), lahko vidimo, da je bila povprečna cena bombaža v letu 1974 za približno 20 do 24 odstotkov višja v primerjavi s ponderiranimi cenami iz leta 1973, vendar je nižja od cene

bombaža na svetovnem trgu (za približno 15 do 20 odstotkov v letu 1974).

Dosedanja praksa je pokazala, da so imeli takšni nakupi precejšnje prednosti spričo možnosti, da blago kupujejo v času, ko je napredaj na avkcijah, v sezoni. Ker smo zatrli problem konkurence naših podjetij na tujem trgu ob nakupu, je bilo mogoče sredstva racionalneje uporabiti in podjetja so lahko kupovala blago v tistem trenutku, ko so ga potrebovala, ne pa da bi sama uskladiščila bombaž za celoletno proizvodnjo.

Toda letos so nastale nekatere težave zaradi naglih sprememb nekaterih izdelkov na svetovnem trgu. Tukaj so problemi nastali tisti trenutek, ko so na svetovnem trgu začele padati cene bombaža. Takrat je direkcija prodajala bombaž tekstilni industriji po ponderirani ceni 28 novih dinarjev za kilogram, pri tem je bila cena višja za približno 15 do 20 odstotkov od kotacijskih cen. Tekstilna industrija se je začela ogibati nakupom, kljub temu, da je imela pogodbe z direkcijo, da umakne blago po določeni dinamiki.

Upoštevali smo ustavne postavke in politiko prenašanja pristojnosti odločanja o številnih vprašanih na združeno delo je v novem zakonu o rezervah, ki se nahaja pred skupščino SFRJ, predlagano, da se poenoteni uvoz izvaja izjemno, če v gospodarstvu ugotovijo, da je to bolj smotno in če zagotovi sredstva v ta namen. V tej luči lahko štejemo letošnje leto za prehodno. V tem smislu so se začele ustrezne priprave skupaj z gospodarstvom, poenoteni uvoz bombaža in drugih izdelkov pa naj bi prešel na združeno delo.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Želi tovariš Vinko Gobec postaviti dopolnilno vprašanje? (Ne.)

Želi kdo izmed tovarišev delegatov postaviti vprašanje zveznemu izvršnemu svetu?

Besedo ima delegat Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo Baša Dževdet.

BAŠA DŽEVDET (SAP Kosovo):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, prosim predstavnika zveznega izvršnega sveta, da mi, če more med današnjo sejo ali na prihodnji seji zveznega zbora, odgovori:

Kaj je z razdelitvijo protivrednosti tujih kreditov za leto 1974?

Ker v zvezi s tem nismo dosegli poprejšnjega dogovora med socialističnimi republikami in SAP Kosovo, ali bo zvezni izvršni svet po pooblastilih, ki jih ima, ustrezno ukrepal in kdaj?

Z odlaganjem te rešitve se izmikajo dodatna sredstva za razvoj republik in pokrajin, to pa zlasti prizadene SAP Kosovo, ki — to vsi vemo — zaostaja v razvoju.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Odgovorili bodo na prihodnji seji.

Želi še kdo kaj vprašati? (Nihče.)

Na vrsti je *prva* točka dnevnega reda:

Zunanjepolitična dejavnost Socialistične federativne republike Jugoslavije — ekspozé podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića

Besedo ima tovariš Miloš Minić.

MILOŠ MINIĆ, zvezni sekretar za zunanje zadeve:

Tovarišice in tovariši delegati, naš namen je slej ko prej, da Socialistična federativna republika Jugoslavija prispeva v zapletenih mednarodnih razmerah k miru, socializmu in splošnemu napredku, k enakopravnemu mednarodnemu sodelovanju, utrjevanju neodvisnosti, varnosti in pravic vsake države do samostojnega in neoviranega razvoja. Najširša odprtost in povezanost Jugoslavije s številnimi narodi in državami je eden bistvenih dejavnikov krepitve neodvisnosti naše socialistične in neuvrščene države ter njenega mednarodnega položaja v celoti, odgovor na pritiske proti naši državi in željam, da bi zmanjšali njeno vlogo. Nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih odnosov v naši državi, sprejetje nove ustave SFRJ, deseti kongres Zveze komunistov Jugoslavije, referat tovariša Tita in resolucije, v katerih so dane dolgoročne ocene razvoja mednarodnih odnosov ter določene naloge za naše delovanje so močna spodbuda za vsestransko zunanjepolitično dejavnost Jugoslavije.

Posebej želim poudariti nenehno in veliko zavzetost predsednika republike tovariša Tita v mednarodni dejavnosti naše države in opozoriti na pomen njegovih srečanj s številnimi tujimi državniki. V mednarodnih odnosih so v teku procesi in dogodki daljnosežnega pomena za razvoj svetovne skupnosti. Nadaljuje se spreminjanje razmerja sil v korist držav in narodov, ki se borijo za mir, neodvisnost in družbeni napredek.

Dosežen je precejšen napredek v boju za osvoboditev narodov izpod kolonializma, apartheida na jugu Afrike, so pa že znamenja, da bi se lahko ta proces razširil še na druga oporišča kolonializma. V nekaterih državah se je demokratičnim silam posrečilo zmagati nad fašistično kolonialističnimi reakcionarnimi silami ali silami, ki so bile eksponenti tuje nadvlade. Okrepila sta se vloga in medsebojno sodelovanje neuvrščenih in drugih držav v razvoju. Njihova vse večja mednarodna dejavnost povzroča pri drugih večje odpore, vmešavanje in pritiske na nekatere neuvrščene države, ki pa so kljub temu ohranile svojo enotnost. Politika pogajanj in sporazumevanja med največjimi silami je prestala resne preizkušnje, še naprej pa bo odvisna od celotnih gibanj v mednarodnih odnosih. Potrjena je kontinuiteta te politike, kar je

zelo pomembno za mir v svetu in nadzorstvo nad tem, da ne bi prišlo do globalnega atomskega spopada. Hkrati postaja vse jasnejše, da zahteva nadaljnje napredovanje politike popuščanja napetosti, pogajanj in sporazumevanja in vključevanje vseh držav v procese reševanja mednarodnih vprašanj in razširitve te politike na vse dele sveta, za kar se nenehno zavzemajo zlasti neuvrščene države.

Hkrati se zaostrejuje številna nasprotja v mednarodnih odnosih. Reakcionarne imperialistične sile še naprej dušijo pravice nekaterih narodov do svobode in neodvisnosti, vmešavanje v notranje zadeve pa celo skušajo legalizirati v nasprotju s temeljnimi mednarodnimi normami in ustanovno listino organizacije združenih narodov. Oboroževalna tekma se nadaljuje z nezmanjšano močjo kljub nekolikšnemu napredku v popuščanju napetosti. Problemi razvoja držav v razvoju kljub političnemu prodoru in določitvi nekaterih temeljnih načel ostajajo še naprej nerešeni, ponekod pa se celo zaostrejuje.

Poseben pečat sedanjemu položaju dajejo vojna žarišča in politične krize, za katerih odpravo se premalo trudijo. Vse bolj se zaostrejuje ekonomski problemi v mednarodnih odnosih in v svetovnem gospodarstvu sploh.

Zelo nas skrbi poslabšanje razmer na Bližnjem vzhodu. Nenehno je aktualna kriza v Indokini, saj sajgonski režim še naprej krši pariške sporazume. Nadaljuje se tuja intervencija v Kambodži. Ciprska kriza je zdaj le utišana. Njeni pglavitni vzroki pa so ostali nerešeni in tako traja še naprej.

Zaradi pomena in vpliva krize na Bližnjem vzhodu in ciprske krize na varnost držav vzhodnega Sredozemlja, kateremu pripada tudi naša država, te krize nenehno vzbujajo največjo pozornost in narekujejo izjemno budnost.

Položaj na Bližnjem vzhodu je še naprej negotov in nevaren. Nadaljuje se izraelska politika agresije v novih grozečih oblikah, kar izpričuje nespremenjeno stališče Izraela do celotne krize na Bližnjem vzhodu. Pospešeno oboroževanje z najmodernejšim orožjem, nenehne grožnje in oborožene akcije Izraela proti Libanonu in Siriji povečujejo napetost in prinašajo nevarnost za nov oborožen spopad. Precejšnja mednarodna uveljavitev palestinskega osvobodilnega gibanja kot edinega zakonitega predstavnika palestinskega naroda pomeni po znanih odločitvah, sprejetih na letošnjem XXIX. rednem zasedanju generalne skupščine Organizacije združenih narodov občuten premik v razmerju sil v korist tistih, ki se borijo proti agresiji, za pravico ljudstev na tem območju do samoodločbe in neodvisnega razvoja.

Skraini čas je, da bi se lotili pravične, celovite in trajne rešitve bližnjevzhodne krize. V nasprotnem primeru se utegne svet kaj kmalu srečati z novimi izzivi, z nepredvidljivimi negativnimi posledicami. Naše stališče glede takšne rešitve ostaja nespremenjeno. Rešitev je mogoče najti le v izvajanju resolucij Organizacije združe-

nih narodov o krizi na Bližnjem vzhodu. Nujno je, da se Izrael umakne z vseh ozemelj, ki jih je okupiral v vojni leta 1967, po tem pa bi morali uresničiti zakonite nacionalne pravice palestinskega naroda, vključno pravico do lastne države. Le tako je mogoče zagotoviti mir in varnost, neodvisnost in ozemeljsko nedotakljivost vseh arabskih držav in Izraela. Izrael in tisti, ki podpirajo njegovo agresivno in nedopustno politiko, morajo končno doumeti to realnost in nujnost, da se brez odlašanja lotijo reševanja krize na Bližnjem vzhodu na teh temeljih.

Počasno reševanje in podaljševanje ciprske krize je nenehni vir nevarnosti nadaljnjih zapletov in izbruhov novih spopadov. Zdaj je najpomembnejše, da se uresniči resolucija, soglasno sprejeta v generalni skupščini Organizacije združenih narodov, kar je pred kratkim zahteval varnostni svet od vseh zainteresiranih strani. Jugoslavija je že kot doslej pripravljena skupaj z drugimi neuvrščeniimi državami konstruktivno prispevati v tej smeri. Rešitev za ureditev na Cipru, ki bo temeljila na enakopravnosti dveh narodnostnih skupin, je mogoče doseči le s pogajanjem med predstavniki teh skupnosti. Hitra humana rešitev problema beguncev in umik tujih sil in baz z otoka so prav tako nujni pogoji za rešitev te krize. Prepričani smo, da bodo v tej smeri delovali vlade in odgovorni državniki nam prijateljskih držav — republike Cipra, Grčije in Turčije.

Ekonomski problemi so še bolj prodrli na prvo mesto v mednarodnih odnosih, kar je odsev globokih sprememb v družbenoekonomskem razvoju sveta in nujnost, da se spričo večje medsebojne odvisnosti vzpostavijo enakopravni odnosi med državami, ki bodo zagotavljali življenjske interese vsem državam.

V številnih državah vlada inflacija, znižuje se stopnja gospodarske rasti, narašča brezposelnost in se pogloblja gospodarska kriza. Z inflacijo se breme teh globokih sprememb zvrča na delavski razred manj razvitih držav. To je poostriilo sedanja protislovja in se kaže v ostrih socialnih konfliktih in političnih pretresih kot tudi v spremljajočih konfrontacijah v mednarodnih ekonomskih odnosih.

Kljub temu težavnemu položaju imamo še naprej opravka s prizadevanji, da bi obšli bistvene probleme, akcije pa usmerjali k ohranjanju prav tistih neenakopravnih odnosov in neokolonialističnega izkoriščanja, ki so povzročili sedanja krizo. Zvišanje cen nafte je odsev svetovne težnje, ki meri na to, da se odpravijo zgodovinske krize, hkrati pa je to napoved novih razmerij cen surovin in končnih industrijskih izdelkov, kar naj hkrati z drugimi mednarodnimi akcijami pripelje do pravične delitve svetovnega dohodka, k uravnovešenemu razvoju svetovnega gospodarstva, gospodarnemu izkoriščanju svetovnih naravnih bogastev in na tej podlagi k novi mednarodni delitvi dela.

Neuvrščene in druge države v razvoju se trudijo za konkretizacijo deklaracije in programov akcij, sprejetih

na posebnem zasedanju generalne skupščine Organizacije združenih narodov ter kljub hudim odporom dosegajo uspehe. V nekaterih državah skušajo zanikati te uspehe, predvsem zaradi očitne potrebe, da bi se morali širše in bolj organizirano potruditi za njihovo uresničevanje. ECOSOC in UNCTAD sta že storili prve korake za uresničitev sklepov posebnega zasedanja, svetovne konference o prebivalstvu in prehrani pa so sprejele splošno sprejete odločitve in priporočila in naj bi dala nove spodbude za hitreje reševanje teh tako žgočih problemov mednarodne skupnosti.

Jugoslavija se skupaj z neuvrščeniimi in drugimi državami v razvoju intenzivno pripravlja na konferenco o surovinah, ki bo februarja prihodnje leto v Senegal, tečejo pa tudi že priprave za konference Združenih narodov o industrijskem razvoju, ki bo marca prihodnje leto v Peruju. Ko poudarjamo zgodovinski pomen teh akcij neuvrščeniimi in držav v razvoju kot tudi številnih drugih akcij za krepitev njihovega medsebojnega sodelovanja, moramo hkrati omeniti tudi, da je nujno še učinkovitejše in pravočasno delovanje neuvrščeniimi držav v razvoju za krepitev njihovega medsebojnega sodelovanja in solidarnosti, kot nujne podlage za njihovo akcijsko enotnost in dejansko vlogo v mednarodnih odnosih. Bistveno pomembno je, da dobi ta dejavnost kar se da hitro potrebno materialno podlago in spodbude tako, da bi ustanavljali sklade in bi začeli čimprej delati in da bi razvili druge vire financiranja po načelu solidarnosti.

Sestanek neuvrščeniimi držav koordinatoric, ki je bil pred dvema mesecema v Beogradu, je pripravil veliko konkretnih projektov, od katerih nekatere že izvajamo, bodisi v neposrednem sodelovanju med državami v razvoju, bodisi v okvirih Združenih narodov. Sklepi IV. konference neuvrščeniimi držav v Alžiru o ustanovitvi sklada za ekonomski in socialni razvoj neuvrščeniimi držav bo gotovo služil kot izjemno pomemben instrument v tem pogledu. V teku je izdelava osnutka statuta sklada, ki naj bi ga kar se da hitro izdelali ter predložili vladam neuvrščeniimi držav v sprejetje. V zvezi s tem želim poudariti, da Jugoslavija meni, da morajo vse neuvrščene države in druge države v razvoju v mejah svojih možnosti prispevati v ta sklad pa tudi v podobne institucije v okviru Združenih narodov, katerih namen je izboljšati medsebojno gospodarsko sodelovanje držav v razvoju in zlasti pomagati tistim razvijajočim se državam, ki so najhujše prizadete. Zvezni izvršni svet je že sprejel odlok o prispevku Jugoslavije k programu nujnih ukrepov Združenih narodov za pomoč najhujše prizadetim državam v razvoju v znesku 7 milijonov dolarjev. Jugoslavija bo seveda v mejah svojih možnosti sodelovala v skladu za ekonomski in socialni razvoj neuvrščeniimi držav.

Globoki pretresi v mednarodnih ekonomskih odnosih neposredno vplivajo na gospodarstvo in mednarodni gospodarski razvoj naše države, ki sodeluje z več kot četrtno svojega narodnega dohodka v mednarodni menjavi. To še bolj poudarja pomen zboljšanja gospodar-

skih odnosov z neuvrščeni in drugimi državami v razvoju kot bistvene sestavine naše zunanje politike. To narekuje še večjo dejavnost in boljšo organiziranost vseh dejavnikov v državi, predvsem združenega dela, saj naraščajo potrebe in se odpirajo nove možnosti ne le na področju blagovne menjave, marveč tudi na področju finančnega in investicijskega sodelovanja udeležbe v investicijskih programih teh držav in sodelovanja z njimi in tretjem trgu. Hkrati moramo vsepovsod pospeševati gospodarske odnose naše države z razvitimi državami, kamor šteje tudi izboljševanje ekonomskih odnosov z obstoječimi gospodarskimi grupacijami v Evropi.

Z evropsko gospodarsko skupnostjo, s katere državami članicami imamo zelo razvito menjavo in gospodarsko sodelovanje, smo sklenili petletno trgovinsko pogodbo in pričakujemo ugodne rezultate. Posebej pa bi želel omeniti težave, na katere v zadnjem času večkrat naletimo s to gospodarsko grupacijo. Mislim na prepo-ved uvoza mesa, polaganje depozita ob uvozu in podobno, kar ni v skladu z dvostranskimi trgovinskimi sporazumi, ki jih imamo s to skupnostjo. Kakor vam je znano, smo ukrepali in bomo še ukrepali, da bi te probleme rešili v duhu vzajemnih interesov za razvoj normalnih in stabilnih gospodarskih odnosov. V tem smislu smo se pred kratkim pogovarjali s predstavniki evropske gospodarske skupnosti v Bruslju.

Ko dopolnjujemo zelo plodne medsebojne odnose z novimi večstranskimi oblikami, nenehno izboljšujemo vzajemno koristne oblike sodelovanja s socialističnimi državami Vzhodne Evrope, in sicer v okviru sveta za vzajemno gospodarsko pomoč, v katerem sodeluje naša država s posebnim statusom v telesih in komisijah, za katere se zanimamo. V tem sodelovanju so bili zlasti po sprejetju kompleksnega programa v svetu za vzajemno gospodarsko pomoč doseženi pomembni rezultati. Hkrati so ob prizadevanjih na obeh straneh nastali ugodnejši pogoji za to, da bo ekonomsko sodelovanje med SFRJ in svetom za vzajemno gospodarsko pomoč v prihodnje intenzivnejše in pestrejše. Neposredno angažiranje predstavnikov zainteresiranih grupacij jugoslovanskega gospodarstva v nekaterih organih in telesih sveta za vzajemno gospodarsko pomoč je prispevalo, da sta se v zadnjih letih razširili kooperacija in stabilizacija na dvostranski in večstranski podlagi.

Skrbno preučujemo možnosti za sodelovanje z gospodarskimi grupacijami v drugih delih sveta.

Tovarišice in tovariši delegati, Jugoslavija je v tem sodelovanju z drugimi neuvrščeni državami v preteklem razdobju zelo aktivno sodelovala v akcijah, ki so jih organizirale neuvrščene države ali v katerih so imele opazno vlogo. Ciprska kriza, kriza na Bližnjem vzhodu ter procesi dekolonizacije, zlasti pa mednarodni gospodarski problemi so bili na prvem mestu skupne dejavnosti neuvršenih držav, predvsem v okvirih organizacije Združenih narodov. Neuvrščene države so se zelo trudile, da izpeljejo sklepe četrte konference voditeljev držav

ali vlad neuvršenih držav v Alžiru. Utemeljeno lahko poudarjamo, da neuvršenih držav danes ni več možno obiti v reševanju najpomembnejših problemov, kar letem narekuje večjo odgovornost v oblikovanju svoje enotnosti, in sicer na podlagi nenehnega usklajevanja skupnih interesov in ob upoštevanju specifičnosti njihovega položaja. Izjemno pomembno je, da neuvrščene države v trenutku, ko začenejo na svetovnem prizorišču tako pomembne akcije, namenijo dolžno pozornost medsebojnemu dogovarjanju in poprejšnjemu usklajevanju stališč, zlasti pa v Organizaciji združenih narodov in drugih mednarodnih telesih in na konferencah, da bi s tem še bolj prispevale k odkrivanju najširše sprejemljivih rešitev in hkrati dale vzor za razvijanje odnosov dejanske enakopravnosti, solidarnosti, medsebojnega sodelovanja in pomoči.

Kmalu bo sestanek koordinacijskega biroja neuvršenih držav na ministrski ravni na Kubi, kateremu pripisujemo velik pomen. Ta sestanek koordinacijskega biroja prihaja ob času pomembne dejavnosti neuvršenih držav in bo priložnost za dogovor o njihovem skupnem delovanju v prihodnjem obdobju, ki bo izpolnjeno z novimi pomembnimi akcijami neuvršenih držav in držav v razvoju ter z zelo pomembnimi mednarodnimi sestanki in dogajanji. Hkrati naj sestanek koordinacijskega biroja spodbudi priprave za ministrsko konferenco vseh neuvršenih držav v Peruju avgusta prihodnje leto, ki bo predhodnica pete konference voditeljev držav ali vlad neuvršenih držav v Colombu, Sri Lanka, 1976.

Na pravkar končanem 29. zasedanju generalne skupščine Organizacije združenih narodov je naša delegacija aktivno nastopala, pri tem pa se ravnala po smernicah predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije in zveznega izvršnega sveta. Z drugimi neuvrščeni in miroljubnimi državami se je zavzemala zlasti za rešitev ciprske krize, priznanje pravic palestinskega ljudstvu in udeležbo predstavnikov palestinskega osvobodilnega gibanja kot njegovega edinega zakonitega predstavnika, v delu generalne skupščine Organizacije združenih narodov pa za dokončno izkoreninjenje kolonializma kot tudi za sprejetje listine o ekonomskih pravicah in dolžnostih držav, za odločitve o pripravah na prihodnje posebno zasedanje generalne skupščine Organizacije združenih narodov in v zvezi z drugimi vprašanji. Celovito poročilo o delu naše delegacije bomo pozneje posredovali pristojnim organom.

Dovolite, da se zdaj pomudim pri nekem vprašanju, ki je sedaj izjemno pomembno.

V sedanjih mednarodnih razmerah dobivata položaj in vloga Organizacije združenih narodov kot najprimernejša mednarodna foruma za ohranitev miru in reševanje žgočih mednarodnih problemov poseben pomen. V okviru Organizacije združenih narodov se je začelo reševanje nekaterih življenjskih vprašanj. V prihodnjem letu bo ta težnja še izrazitejša. Ni naključje, da se je ob takšnih perspektivah v Združenih narodih in v položaju, ko

so ti nehali biti forum, kjer je manjšina vsiljevala voljo veliki večini narodov in držav, okrepila kritika, prišlo pa je tudi do odkritih napadov nekaterih vlad in vplivnih krogov v razvitejših državah na svetovno organizacijo. Pravi smisel te gonje, ki jo ženejo predvsem proti neuvrščenim državam in državam v razvoju, je v nezadovoljstvu zato, ker sprejemajo odločitve, ki izražajo interese največjega dela človeštva. Jugoslavija ni nikoli zastopala navadnega preglasovanja kot metode odločanja. Nasprotno, mi smo skupaj z neuvrščenimi državami nastopali v prid takšnemu odločanju, ki bo varoval interese in stališča vseh članov organizacije Združenih narodov. Sem šteje tudi odločanje s splošnim soglasjem oziroma po sporazumu, kadar je to le mogoče. Ni upravičene vzroka za podcenjevanje možnosti in učinkovitosti organizacije Združenih narodov v reševanju najpomembnejših problemov sodobnega sveta, kot si tudi ne smemo delati utvar, da je mogoče v kratkem času, opirajoč se samo na načelne deklaracije spremeniti realno razmerje sil v svetu. Dejavnost neuvrščenih in drugih držav v organizaciji Združenih narodov daje podlago za usmeritev k temu, da bodo pravi problemi miru, varnosti in enakopravnega sodelovanja v svetu v središču dela Organizacije združenih narodov.

Tovarišice in tovariši, čeprav smo pozitivne rezultate popuščanja in pogajanj najbolj občutili v Evropi, pa je položaj na naši celini še naprej obremenjen s številnimi problemi. Vse bolj se kaže medsebojna odvisnost gibanj v Evropi in razvoja položaja na drugih območjih ter na drugih področjih mednarodnih odnosov. Uspešen zaključek konference o evropski varnosti in sodelovanju bi lahko v marsičem prispeval k izboljšanju splošnega položaja v Evropi pa tudi širše v svetu. Na konferenco o evropski varnosti in sodelovanju ne gledamo kot na konec, marveč kot na začetek nepretrganega procesa reševanja evropskih problemov, ki bi moral omogočiti ukinitve blokovske razdelitve Evrope, zagotoviti enako varnost in enakopravno sodelovanje neodvisnih in suverenih evropskih držav ter omogočiti večji prispevek Evrope k zagotavljanju miru, varnosti in enakopravnega sodelovanja in razvoja v svetu.

Jugoslavija se je skupaj z vsemi udeleženkami, zlasti neblokovskimi in neuvrščenimi državami naše celine zavzemala za to, da bi se konferenca o evropski varnosti in sodelovanju končala uspešno. Vedno smo se zavzemali za to, da se vprašanja evropske varnosti in sodelovanja obravnavajo v najtesnejši povezavi z gibanji in problemi na drugih delih sveta. Zato smo se skupaj z nekaterimi drugimi evropskimi državami odločno zavzeli za to, da pridejo problemi držav v razvoju in svetovnih ekonomskih odnosov oziroma izgradnji sistema novih ekonomskih odnosov v dokumente konference o evropski varnosti in sodelovanju. Naši pogledi in stališča o povezanosti evropske varnosti z varnostjo na območju Sredozemlja so že dobili svoj konkretni izraz v odločitvi o izdelavi posebnega dokumenta o tem. Pomemben prispevek

jugoslovanske delegacije je tudi v njenih predlogih in dokumentih o zagotavljanju pravic narodnostnih manjšin in o položaju delavcev migrantov oziroma delavcev na začasnem delu v tujini. Konferenca o evropski varnosti in sodelovanju mora že v dosedanji fazi zavzeti jasna stališča o narodnostnih manjšinah, ki jih kot evropske realnosti ni mogoče in ne smemo spregledati, saj je to vprašanje, ki je bilo v evropski zgodovini ne enkrat povod in vzrok za krize in spopade med evropskimi državami. Glede pravic tujih delavcev menimo, da je zelo pomembno, da so države, ki sprejemajo te delavce, izjavile, da bodo zagotovile popolno enakost zanje glede pogojev zaposlovanja in dela vključno nagrajevanje kot tudi glede socialnega zavarovanja. Te države so tudi sprejele, da bodo z razvijanjem primernih oblik ekonomskega sodelovanja pomagale državam, iz katerih prihajajo delavci migranti, da bi z aktiviranjem gospodarskih pannon povečali možnost za zaposlovanje v domovini. Spričo števila naših delavcev na začasnem delu v tujini pripisuje naša država poseben pomen temu, da bo to stališče sprejeto ob splošnem soglasju.

Od začetka dela konference o evropski varnosti in sodelovanju, že od pripravljalne faze naprej, je Jugoslavija obravnavala to konferenco kot konferenco 35 neodvisnih suverenih in v vsem enakopravnih držav in dajala svoj konstruktiven prispevek. S takšnih stališč delujemo tudi v sklepni fazi konference o evropski varnosti in sodelovanju, saj prispevamo k sporazumevanju o vseh bistvenih vprašanjih evropske varnosti in sodelovanja. Pričakujemo, da bo konferenca o evropski varnosti in sodelovanju uspešno končala svoje delo, in to v zelo kratkem času in na najvišji ravni ter da bo to nadaljnja spodbuda za pozitivne procese splošnega evropskega sodelovanja na vseh področjih ter za krepitev varnosti in sodelovanja v svetu sploh.

Tovarišice in tovariši delegati, dovolite, da dam kratek pregled naših dvostranskih odnosov z drugimi državami.

Že več let razvijamo odnose z drugimi državami, pri čemer izhajamo iz znanih načel naše politike neuvrščenosti, zasnovane na neposrednih in trajnih interesih naše države in vseh naših narodov in narodnosti. V tem pripisujemo poseben pomen vzajemnemu upoštevanju načel neodvisnosti, suverenosti, ozemeljske nedotakljivosti, enakopravnosti, obojestranskih interesov, sodelovanja in vzajemne pomoči, nevmešavanja v notranje zadeve in reševanja spornih vprašanj po mimi poti, kar vse so temeljna načela aktivne miroljubne koeksistence. Na takšni podlagi smo razvili izredno plodne odnose in sodelovanje na vseh področjih s številnimi državami in na teh temeljih nenehno širimo in krepimo sodelovanje z vse večjim številom držav.

O naših odnosih s sosednjimi državami sem govoril pred kratkim v zveznem zboru. Zato bi se zdaj dotaknil nekaterih najbolj aktualnih dogodkov.

Z Republiko Grčijo smo pred kratkim ob mojem uradnem obisku široko izmenjali mnenja in pri tem z najvišjimi državniki pretehtali vsa vprašanja, ki zanimajo naši državi.

Na obeh straneh smo ugotovili, da obstajajo možnosti, želja in pripravljenost za razvijanje vsestranskega dobrega sosedskega sodelovanja in prijateljskih odnosov med državama. Podpisali smo nekaj pomembnih sporazumov. Dogovorili smo se, da bomo preučili in pripravili nove sporazume, ki naj vodijo k razširitvi gospodarskega, kulturnega in drugega sodelovanja. Edini smo si bili v tem, da se trudimo za krepitev medsebojnega zaupanja in za zblížanje gledišč tudi o vprašanjih, o katerih se zdaj razlikujemo, pri čemer bomo iskali rešitve za probleme, ki so v interesu obeh strani.

Sklenili smo krepiti politično sodelovanje tako z medsebojnimi obiski in posvetovanji na visokih ravneh kot tudi s sodelovanjem naših delegacij in odposlanstev v zvezi z aktualnimi mednarodnimi vprašanji, za katerih reševanje se zavzemata državi.

Skratka, na obeh straneh smo potrdili, da je zelo dobra perspektiva razvoja dobrih sosedskih in prijateljskih odnosov med Republiko Grčijo in Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.

Spričo naše trajne usmeritve k razvoju vsestranskega sodelovanja s sosednjo Italijo smo pozdravili pripravljenost za razvoj prijateljskih odnosov z našo državo, izraženo v programski deklaraciji novega premiera gospoda Alca Mora, kot tudi željo italijanske vlade, da bi napredovali medsebojni odnosi. Znani pa so problemi, ki otežujejo razvoj teh odnosov in čakajo na rešitev v interesu obeh držav. Upamo, da bo italijanska vlada storila vse, da bo to uresničeno v praksi. To bi dalo nove spodbude za še širši in stabilnejši razvoj jugoslovansko-italijanskih odnosov, kar je nedvomno v interesu obeh držav.

Naši odnosi z Avstrijo so še naprej obremenjeni z istimi vprašanji, o katerih sem že imel priložnost govoriti v tem domu. Odgovor avstrijske vlade na našo noto z dne 29. oktobra letos v celoti izraža negativen odnos Republike Avstrije do izpolnjevanja svojih mednarodnih obveznosti. Poleg tega avstrijska vlada v svojem odgovoru ne kaže nobene pripravljenosti za odstranitev še drugih vzrokov, navedenih v naši noti, ki so nenehno ovira za razvoj jugoslovansko-avstrijskih odnosov kot je to na primer dirigirana protijugoslovanska gonja iz Avstrije.

Tudi to pot želim poudariti, da vlada Socialistične federativne republike Jugoslavije odločno ostaja pri svojih stališčih in zahtevah, izraženih v naši noti z dne 29. oktobra. Popolna uresničitev pravic in zaščite slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji kot tudi izpolnitev drugih obveznosti Republike Avstrije do Jugoslavije, kot so to vrnitev arhivskega gradiva in kulturnih dobrin, ki so jih nacistični okupatorji naropali in odpeljali iz naše države, nahajajo pa se v Avstriji, je naša nenehna skrb in vlada Socialistične federativne republike Jugoslavije se bo še naprej zavzemala za njihovo izpolnitev. Če avstrijska vla-

da zares želi, kot je to rečeno v njeni noti, da reši sporna vprašanja, je ne bo nihče oviral, da to potrdi v praksi. Več velja v tem smislu en praktičen korak, izpolnitev ene izmed obveznosti kakor pa vse izjave znanih osebno-sti avstrijske vlade o pripravljenosti na pogajanja. Samo ob sebi se razume, da bi to v marsičem pripomoglo k boljšemu razvoju dvostranskih odnosov, kar je v interesu obeh strani.

Glede našega odnosa z drugimi sosednjimi državami, zdaj ni novih momentov in zato ne bi imel kaj dodati k tistemu, kar sem že 5. novembra 1974 povedal pred zveznim zborom.

Tovarišice in tovariši delegati, naša država ima najbolj razvite dvostranske odnose z evropskimi državami. Socialistična federativna republika Jugoslavija kot neuvrščena evropska država je trajno zainteresirana za vsestransko enakopravno sodelovanje z vsemi evropskimi državami ne glede na to, ali so te v vojaško političnih blokih ali gospodarskih skupnostih ali pa zunaj blokov. Takšen razvoj opredeljujejo objektivni položaj, objektivne ekonomske, zgodovinske, zemljepisne in politične razmere. Čaka nas naloga, da te odnose razvijamo še naprej in jih zboljšujemo ter se pri tem trudimo razširiti sodelovanje še s tistimi evropskimi državami, s katerimi je sodelovanje ostalo še vedno v ozkih okvirih.

Nadaljeval se je uspešen razvoj sodelovanja z Zvezo sovjetskih socialističnih republik in drugimi socialističnimi državami Vzhodne Evrope na vseh področjih. Prijateljski odnosi s Sovjetsko zvezo se zboljšujejo na podlagi vzajemnega upoštevanja načela enakopravnosti, suverenosti in nevmešavanja v notranje zadeve, se pravi na načelih, skupno sprejetih že v beograjski deklaraciji leta 1955 in potrjenih v skupnih dokumentih ob srečanjih predsednika Tita z generalnim sekretarjem Komunistične partije Sovjetske zveze Brežnjev in v zadnjih letih. Na tej podlagi se razvijajo uspešni politični stiki in vzajemni obiski na najvišji in drugih ravneh, izmenjujejo poslanice in podobno.

Gospodarsko sodelovanje s Sovjetsko zvezo je bilo razvito in različno. Pričakujemo, da bo vrednost naše trgovinske menjave dosegla letos vsoto 1,4 milijarde dolarjev. Znanstveno-tehnično in kulturno-prosvetno sodelovanje s Sovjetsko zvezo je zelo razvito in postaja vse bolj vsebinsko in bogato. Trudimo se, da bi pogodbeno uredili informativno dejavnost na obeh straneh. Upamo, da bo to naše prizadevanje naletelo na popolno razumevanje s sovjetske strani.

Naši dvostranski odnosi z drugimi socialističnimi državami so prav tako zelo razviti na številnih področjih (politični stiki, obiski, gospodarsko, kulturno in drugačno sodelovanje). Pričakujemo, da bo skupen obseg menjave blaga in storitev, na primer z Demokratično republiko Nemčijo, Češkoslovaško socialistično republiko in Ljudsko republiko Poljsko skupaj dosegel znesek 1,2 milijarde dolarjev. Tukaj ne omenjam sosednjih socialističnih držav Romunije, Madžarske in Bolgarije, ker sem

o odnosih z njimi že govoril v zveznem zboru 5. novembra. Uspešno se razvija znanstveno-tehnično sodelovanje, medtem ko dobivajo vse večji pomen industrijska kooperacija in druge oblike proizvodnega sodelovanja s temi državami.

Kljub velikim uspehom v razvoju vsestranskega sodelovanja z evropskimi socialističnimi državami pa smo skupaj ugotovili z najvišjimi voditelji teh držav, da še niso izkoriščene vse realne možnosti za nadaljnji napredek naših odnosov in sodelovanja.

Omeniti želim uspešen razvoj sodelovanja naše države z zahodnoevropskimi državami. Uspešna obiska predsednika republike v Zvezni republiki Nemčiji in na Danskem letos pričata o pomenu, ki ga pripisuje Jugoslavija dolgoročnemu in intenzivnemu sodelovanju z državami tega dela naše celine. O tem pričajo pogosti in vsebinski stiki na ravni vlad, parlamentov, političnih in drugih organizacij.

Posebej bi opozoril na široko in kontinuirano izmenjavo mnenj s temi državami o najbolj aktualnih mednarodnih problemih, v čemer ima izjemno mesto izmenjava poslanic predsednika republike tovariša Tita z voditelji držav ali vlad Velike Britanije, Francije, Zvezne republike Nemčije, Švedske, Finske ter drugih držav.

Ob vseh teh priložnostih smo potrdili obojestransko prepričanje o nedeljivosti miru in o nujnosti širokega enakopravnega sodelovanja v iskanju sprejemljivih rešitev za žgoče probleme mednarodnih odnosov. Na Jugoslavijo gledajo kot na pomembnega dvostranskega partnerja in dejavnik v mednarodnih dogajanjih prav zaradi njenega neodvisnega položaja in neuvrščene politike. Jugoslavija bo še naprej razvijala vse koristne oblike sodelovanja, saj vidi v njih ne le prispevek k boljšim razmeram na naši celini, marveč tudi realno pot k boljšemu vzajemnemu razumevanju, spoštovanju in sodelovanju z vsemi državami.

Tudi to pot želim izraziti popolno podporo in simpatije do prizadevanj portugalske vlade, da omogoči neodvisnost in neoviran razvoj bivšim kolonijam ter da izpelje demokratično preobrazbo in doseže gospodarski in socialni napredek v svoji državi.

Zahodnoevropske države, kakor je znano, so zelo pomemben partner v vsem našem gospodarskem sodelovanju. Ne računajoč naši zahodni sosedi Italijo in Avstrijo, o katerih sem govoril že prej, smo z drugimi zahodnoevropskimi državami v letu 1973 dosegli zunanjetrgovinsko izmenjavo v vsoti 2,3 milijarde dolarjev, letos pa bo to še precej več, saj smo že v desetih mesecih dosegli vsoto 2,6 milijarde dolarjev. S temi državami zelo intenzivno razvijamo znanstveno-tehnično, tehnološko-kulturno in drugačno sodelovanje. Vse to skupaj po svoje osvetljuje vsestranskost in dolgoročnost našega sodelovanja z zahodnoevropskimi partnerji.

Naši odnosi z Združenimi državami Amerike in drugimi razvitimi neevropskimi državami so v zadnjem času značilni po krepitvi številnih oblik sodelovanja.

Sodelovanje med Jugoslavijo in Združenimi državami Amerike se kljub občasnim nihanjem in težavam v dvostranskih odnosih, ki so nastajale pretežno zaradi različnih stališč in dejavnosti obeh držav v zvezi z mednarodnimi problemi, razvija ugodno, zlasti na gospodarskem, finančnem in znanstveno-tehnološkem področju, kjer smo spričo obojestranskih dolgoročnih interesov dosegli pomembne uspehe. Pomemben dejavnik povezovanja v odnosih med našima državama je veliko število ameriških državljanov po rodu iz Jugoslavije, ki ohranjajo živahno zanimanje za našo državo, iz katere so prišli. Z izmenjavo poslanic med predsednikom Titom in predsednikom Fordom avgusta letos in z nedavnim obiskom državnega sekretarja gospoda Kissingerja v Jugoslaviji so bile dane nove spodbude za napredek sodelovanja med državama na podlagi obojestranskega upoštevanja načel, vsebovanih v skupni izjavi, objavljeni ob obisku predsednika Tita v Združenih državah Amerike leta 1971 kot trajni podlagi stabilnih odnosov med Združenimi državami Amerike in Socialistično federativno republiko Jugoslavijo. Vnovič sta bila potrjena želja in interes za nadaljevanje in napredek obojestransko koristnih in prijateljskih odnosov in sodelovanja.

Naši odnosi z Japonsko se postopno širijo na vseh področjih, zlasti na področju gospodarskih odnosov in tehnološkega sodelovanja, čeprav smo še vedno daleč od tega, da bi dosegli raven sodelovanja po dejanskih možnostih in potrebah naših držav.

Z drugimi državami — Kanado, Avstralijo, in Novo Zelandijo razširjamo politično, gospodarsko in drugo sodelovanje vse bolj uspešno kljub nekaterim objektivnim težavam na področju izboljševanja gospodarskega sodelovanja.

Tovarišice in tovariši delegati, naša država pripisuje poseben pomen dvostranskim odnosom in sodelovanju z neuvrščenimi in drugimi državami v razvoju. To sodelovanje je nenehno v vzponu, je čedalje bolj raznovrstno.

Splošna značilnost odnosov naše države z neuvrščenimi in državami v razvoju je v tem, da je dvostransko sodelovanje relativno bolj razvito na političnem kot na gospodarskem, znanstveno-tehničnem in kulturnem področju, na področju informacij itd. Vse bolj intenzivno politično sodelovanje, vse trdnjše medsebojno zupanje in prijateljstvo, skupna udeležba v akcijah, ki jih izvajajo neuvrščene države in države v razvoju, ustvarjajo tesne zveze resničnega prijateljstva in solidarnosti med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo ter neuvrščenimi državami in državami v razvoju. V teh državah uživa naša država visok ugled in zaupanje prav spričo doslednega izvajanja politike neuvrščenosti in zavzetosti za uresničitev skupno sprejetih ciljev in odločitev neuvrščenih držav in držav v razvoju. Obiski voditeljev držav in vlad, srečanja ministrov ter političnih, gospodarskih in drugih voditeljev, vse bolj intenzivno sodelovanje družbenopolitičnih organizacij, udeležba naših strokovnjakov in delavcev v razvojnih projektih v neka-

terih neuvrščenih državah in državah v razvoju ter druge oblike sodelovanja — vse to prispeva h krepitvi dobrih in prijateljskih odnosov s temi državami in k vse tesnejšemu medsebojnemu povezovanju in ustvarjanju trajne podlage za dolgoročno in plodno sodelovanje na vseh področjih.

Naše gospodarsko sodelovanje z neuvrščenimi in državami v razvoju zaznamuje letos občutno povečanje in tako kaže, da bo podvojeno v primerjavi z lanskim letom. Samo v prvih šestih mesecih smo sklenili pogodbe za več investicijskih del kot v vsem prejšnjem letu. Dosedanji rezultati, čeprav še vedno pod realnimi možnostmi, so potrdili upravičenost usmeritve k dolgoročnemu gospodarskemu povezovanju z vsemi državami v razvoju, na katero je predsednik Tito nenehno opozarjal že vrsto let. Resolucija zvezne skupščine iz leta 1973 je dala temu procesu močan impulz, resolucije desetega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije pa poudarile politični pomen izboljševanja in širjenja tega sodelovanja na dolgoročni podlagi in v najširših oblikah.

Na pobude z obeh strani smo ustanovili dvostranske mešane komiteje za gospodarsko sodelovanje s številnimi neuvrščenimi državami in državami v razvoju. Od teh teles pričakujemo, da bodo imela pomembno vlogo v programiranju, usmerjanju in uresničevanju tega sodelovanja. Nekateri izmed teh komitejev so že pokazali dobre rezultate, zlasti pri ustvarjanju pogojev za sklenitev večjih in dolgoročnih aranžmajev.

Hkrati je bilo na pobudo obeh strani ustanovljeno nekaj skupnih podjetij na področju kmetijstva, industrije, rudarstva in gradbeništva, našim organizacijam združenega dela pa so zaupali graditev številnih zahtevnih in velikih objektov.

Pri izvajanju projektov znanstveno-tehničnega sodelovanja v državah v razvoju sodeluje veliko jugoslovanskih strokovnjakov, na naših univerzah pa se šola nekaj tisoč študentov iz držav v razvoju.

Kljub tem uspehom pa naše gospodarsko sodelovanje z neuvrščenimi in državami v razvoju še vedno zaostaja za ravni naših političnih odnosov kot tudi za realnimi možnostmi in vzajemnimi interesi. Nekatera vprašanja na naši strani moramo hitreje in učinkoviteje reševati. To je predvsem izvajanje sklepa desetega kongresa, ki predvideva, naj se „sprejeta politika do držav v razvoju konkretizira in trdno vgradi v dolgoročne načrte našega razvoja in v razvojne načrte organizacij združene-ga dela kot temeljnih nosilcev in realizacije te politike“.

Poglavitna značilnost razvoja naših odnosov z arabskimi državami Bližnjega vzhoda in Severne Afrike, ki so sicer tradicionalno prijateljski, je v tem, da so dobili v svoji razvojni smeri nove in dolgoročne razsežnosti, zaznamujejo pa nenehen vzpon in stabilno težnjo širjenja na vseh področjih.

Želim posebej poudariti, da se naše gospodarsko sodelovanje z nekaterimi državami tega območja — proizvodnjalkami nafte dobro razvija in da se uresničujejo dogo-

vori, doseženi ob obiskih na visoki ravni, o udeležbi naših gospodarskih organizacij v izpolnjevanju programa gospodarskega razvoja teh držav.

Politični odnosi z afriškimi državami južno od Sahare, kjer potekajo pospešeni procesi dekolonizacije kot rezultat osvobodilnega boja in kjer nastajajo nove države kot Gvineja-Bissao, Mozambik in kmalu, upamo, tudi Angola ter druge, ki igrajo zelo pomembno vlogo v mednarodnih odnosih, se prav tako razvijajo dobro. Izboljšuje se tudi gospodarsko in znanstveno-tehnično sodelovanje z večjim številom teh držav, čeprav tudi tukaj poteka sodelovanje neenakomerno in je daleč od obstoječih možnosti in potreb.

Politični in gospodarski odnosi Jugoslavije z državami Južne in Jugovzhodne Azije se razvijajo uspešno že več let. Več kakor dve desetletji se nenehno veča sodelovanje z Indijo in Sri Lanko. Obiski predsednika republike tovariša Tita v Indiji, Bangladešu in Nepal v začetku tega leta kot tudi druga srečanja na najvišji ravni in na ravni voditeljev vlad in ministrov iz držav tega območja so prispevali h krepitvi političnega, gospodarskega, znanstveno-tehničnega in drugih oblik dvostranskega sodelovanja.

V dosedanjem razvoju naših odnosov z državami Daljnega vzhoda so nastale možnosti za tesno, razvejeno in dolgoročno sodelovanje.

Jugoslavija pripisuje pomembno mesto razvoju prijateljskih odnosov in sodelovanja z Ljudsko republiko Kitajsko v želji, da bi dosedanje koristno sodelovanje zajelo vsa področja dvostranskih odnosov skladno s koristmi obeh držav. Sprejem, na katerega je naletela delegacija skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije v Ljudski republiko Kitajski, kot tudi naši nedavni pogovori s kitajskimi državniki ob različnih priložnostih potrjujejo pomen in korist takšnih srečanj za še tesnejše in plodnejše sodelovanje. Pomembni uspehi so doseženi na področju zboljševanja in širjenja obsega gospodarskega sodelovanja, prepričani pa smo, da obstajajo ugodne možnosti za njihovo nadaljnje poglobljanje. Po današnji informaciji se je blagovna menjava s Kitajsko letos podvojila v primerjavi z lanskim letom.

Naši dvostranski odnosi z državami Indokine imajo posebno obliko spričo tamkajšnjega položaja. Znano je, da je naša država nudila in še naprej nudi vsestransko podporo in pomoč osvobodilnemu boju narodov tega območja kot tudi njihovi širši mednarodni uveljavitvi. Obiski državnih delegacij demokratične republike Vietnam,časne vlade Republike Južni Vietnam in kraljevske vlade nacionalne enotnosti Kambodže so dali krepko spodbudo krepitvi dvostranskega sodelovanja in razvejitvi le-tega z Demokratično republiko Vietnam in časno vlado Republike Južni Vietnam smo sklenili sporazume o gospodarski pomoči in sodelovanju ter pretehtali možnosti na področju znanstveno-tehničnega sodelovanja in za vzpostavitev tesnih zvez na informativnem področju. Upoštevajoč dosedANJI položaj ima gospodarsko sodelo-

vanje s temi državami pretežno naravo pomoči. Uspešna obnova in gospodarska izgradnja teh v vojni opustošenih držav ter krepitev njihovih ekonomskih potencialov bo omogočila, da bomo naše gospodarske odnose z njimi uredili kot z drugimi državami.

Naša država z velikim zanimanjem in pozornostjo spremlja razvoj položaja na korejskem polotoku. Dosledni svoji načelni politiki podpiramo prizadevanja vlade Ljudske demokratične republike Koreje za združitev države po mimi poti in brez zunanjega vmešavanja.

V sedANJI fazi intenzivnih gibanj k popolni politični in gospodarski osamosvojitvi dajejo države Latinske Amerike in Karibov vse večji prispevek in imajo vse večjo vlogo v skupnih akcijah neuvrščenih držav in držav v razvoju. Odnosi Jugoslavije s temi državami postajajo vse tesnejši, sodelovanje pa različnejše. Naši gospodarski odnosi z državami tega območja se razvijajo in širijo prek blagovne menjave, znanstveno-tehničnega sodelovanja ter izvajanja investicijskih del v Peruju in Panami ter skupnih vlaganj in kooperacije z Mehiko in drugimi državami. Sodelovanje naše države s Kubo se je precej izboljšalo in razširilo, zaradi česar se odpirajo vse večje perspektive za njegov nadaljnji razvoj. Obseg in rast ekonomskega in drugega sodelovanja pa zaostaja za vse bolj razvitimi političnimi odnosi naše države z državami tega območja.

Tovarišice in tovariši delegati, uspešne akcije, ki jih izvajamo na področju krepitve socialističnih samoupravnih odnosov, splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, nenehna dejavnost socialistične neuvrščene Jugoslavije na najširšem mednarodnem področju neposredno prispevajo k nenehni krepitvi neodvisnosti in varnosti naše države, stabilnosti njenega položaja ter k njeni vlogi in ugledu v svetu. V tem je pglavitni razlog, zakaj reakcionarne sile v nekaterih državah, ki jih moti takšen razvoj naše države in njena vloga v mednarodnih odnosih, krepijo gonjo proti Jugoslaviji in se zatekajo k različnim poskusom vmešavanja in pritiskanja v želji, da zavro naš razvoj. Žal pa se jim včasih posreči najti za takšne cilje podporo v nekaterih sosednjih državah, pri čemer izkoristijo še nerešena dvostranska vprašanja z njimi. Računati moramo, da bomo imeli tudi v prihodnje opravka s takšnimi pritiski in špekulacijami v zvezi z našim nadaljnjim razvojem. To zahteva od nas nenehno budnost in še večjo dejavnost za popolno uresničitev ustavnih določb in sklepov desetega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije. Nadaljnje utrjevanje enotnosti naše socialistične skupnosti in njen vsestranski napredek sta najboljši odgovor, ki ga dajejo delavski razred ter narodi in narodnosti Jugoslavije takšnim naklepom in vsem tistim, ki želijo spodkopati našo državo.

Tovarišice in tovariši, na koncu želim poudariti, da lahko, čeprav je preteklo malo časa od sprejetja nove ustave, trdimo, da so pozitivne izkušnje vključevanja občutno večjega števila političnih, družbenih, gospodarskih in drugih dejavnikov naše države v zunanje politično

dejavnost zelo dragocene. Da bi bilo delo na tem področju še bolj učinkovito in plodno, je nujno, da poskrbimo za večje usklajevanje našega delovanja v svetu. To je naloga, določena tudi na desetem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije, ki nalaga vsem nosilcem zunanje politične dejavnosti, da še naprej razvijajo in vsestransko spopolnjujejo prakso konkretnega dogovarjanja o vprašanjih iz mednarodnega sodelovanja.

Zvezni sekretariat za zunanje zadeve se nenehno trudi, da bi se usposabljal in spopolnjeval tako, da bi s celotnim delovanjem izpolnjeval svoje v ustavi in zakonu opredeljene naloge ter v popolnem sodelovanju z vsemi drugimi zveznimi, republiškimi, pokrajinskimi, samoupravnimi in drugimi dejavniki v razvijanju odnosov in zvez z drugimi državami. V preteklem letu smo se nenehno dogovarjali z republikami in pokrajinama ter z njimi uspešno sodelovali, takšno prakso pa moramo nadaljevati in jo še razvijati.

S skladno dejavnostjo naše socialistične skupnosti, različnimi in usklajenimi pobudami in akcijami družbenopolitičnih in samoupravnih dejavnikov, ki delujejo na področju mednarodnih odnosov, bomo najbolj učinkovito poskrbeli za naloge in cilje, ki so pred našo zunanjo politiko. Veliko vlogo v odpiranju novih možnosti vplivov samoupravnih dejavnikov v procesu oblikovanja naše zunanje politike ima prav naš skupščinski sistem, kjer bodo imele ob uresničevanju delegatskega načela družbenopolitične skupnosti in združeno delo neposreden pregled nad tem in dajale svoj prispevek k našim nastopom in delovanju na tem področju. V tem vidim posebno vlogo in pomen skupščine SFRJ.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Začenjam obravnavo vprašanj zunanje politične dejavnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije.

K besedi se je oglasil delegat iz Socialistične republike Slovenije tovariš Bogdan Osolnik.

BOGDAN OSOLNIK (SR Slovenija):

Tovarišice in tovariši delegati, podpiram presojo sedanjega mednarodnega položaja in zunanje politične dejavnosti naše države, ki nam jih je podal v ekspoziciji podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za zunanje zadeve tovariš Miloš Minić.

Želim tudi podpreti oceno, da se delo zveznega sekretariata za zunanje zadeve uspešno razvija in prilagaja ne le zahtevam, ki jih postavlja pred našo zunanjo politiko razvoj mednarodnega položaja, marveč tudi uresničevanje nalog, ki izhajajo iz naše nove ustave in sklepov desetega kongresa ZKJ in ki zares nalagajo sekretariatu številne nove obveznosti, zlasti glede sodelovanja z drugimi zveznimi, republiškimi in pokrajinskimi

samoupravnimi in družbenopolitičnimi dejavniki za dogovarjanje o zunanjepolitični dejavnosti in njeno usklajevanje.

V razpravi o proračunu za prihodnje leto smo v zunanjepolitičnem odboru tega zbora razpravljali o nekaterih vprašanih nadaljnega usposabljanja ZSZZ za to vlogo in smo popolnoma podprli njegova prizadevanja, da bi se ustrezno organiziral ter kadrovsko in tehnično usposobil.

Tovarišice in tovariši, nadalje bi želel pritegniti pozornost našega zbora k tistemu delu razpravljanja tovariša Minića, ki govori o odnosih s sosednjimi državami, zlasti z Avstrijo.

V celoti sprejemam stališče naše vlade, podano v noti z dne 29. oktobra, kot tudi vse, kar je danes povedal tovariš Minić, o avstrijskem odgovoru, menim pa, da bi moral še nekaj povedati o tej listini avstrijske vlade in o stališčih, ki jih izraža.

Menim namreč, da zaslužita ta listina in odločen odgovor vso pozornost našega zbora, in to zaradi več stvari.

Prvič zato, ker so o stališču avstrijske vlade razpravljali v parlamentu in ker odseva politični sporazum avstrijskih vladajočih strank, ki so zastopane v parlamentu.

Drugič, ker avstrijski odgovor v celoti izžareva nepripravljenost Avstrije, da bi izpolnila svoje mednarodne obveznosti nasproti Jugoslaviji in potemtakem ne odpira perspektiv za reševanje spornih vprašanj in gre celo tako daleč, da ocenjuje sprožitev teh vprašanj s strani Jugoslavije kot spodkopavanje dobrih sosedskih odnosov – nam narekuje, da preučimo, kaj pomeni takšno stališče Avstrije za nadaljnji razvoj odnosov med državama pa tudi za mednarodni položaj Avstrije, ki je sankcioniran v državni pogodbi.

Tretjič, ker vsebuje avstrijski odgovor več neresnic, polresnic in netočnosti, ki pomenijo v bistvu poskus dezinformirati mednarodno in lastno javnost, narekuje, da odločneje ovržemo njegove trditve in odkrijemo bistvo stališč, ki jih vsebuje.

Najprej želim opozoriti na nevzdržnost poskusov avstrijske vlade, da skuša svojo nepripravljenost za izpolnitev mednarodnih obveznosti do Jugoslavije ter slovenske in hrvaške manjšine prikriti s tem, da zvrča odgovornost na našo državo. Ko hkrati v celoti zanika svojo odgovornost in ne ponudi nobene podlage za ureditev spornih vprašanj, želi avstrijska vlada ustvariti vtis, kot da je na njeni strani dobra volja, ker ponuja pogajanja in srečanja državljanov. To je prozoren diplomatski maneuver, ki ga navadno uporabijo tisti, ki ne želijo izpolniti svojih obveznosti in namesto, da bi reševali probleme in odstranjevali vzroke sporov, velikodušno ponujajo svojo pripravljenost za pogajanja. Obžalujemo lahko le, da so po tej poti zdaj krenili tudi avstrijski državniki. Pridružujem se stališču, ki ga je malo poprej podal tovariš Minić, ko je dejal, da več velja praktičen korak, izpolni-

tev ene obveznosti kot pa vse njihove izjave o pripravljenosti na pogajanja.

Razumljivo je, da za nas niso sprejemljiva nikakršna pogajanja, ki bi sankcionirala nespoštovanje ali revizijo državne pogodbe in obveznosti, ki izvirajo iz nje. Vse, kar bi dejansko pomenilo odmik od državne pogodbe ali omejitev njene veljavnosti, za nas ni sprejemljivo ne le zaradi naše občutljivosti za položaj manjšine in do oživljanja šovinističnega revanšizma, marveč tudi zato, ker bi popuščanje takšnim težnjam in silam, ki so njihove nosilke, pripeljalo Avstrijo na pot revizije še drugih določb, ki so temelj njenega demokratičnega in nevtralnega statusa, kar bi utegnilo imeti precej širše posledice za odnose v tem delu Evrope. Državna pogodba ne zahteva brez vzroka od Avstrije, da prepove vse organizacije in oblike nacistične dejavnosti, o čemer je odveč vsakršna razprava.

Pomanjkanje dobre volje na avstrijski strani kažejo tudi drugi primeri neizpolnjevanja obveznosti.

Nesporna je obveznost Avstrije, da nam vrne kulturne predmete, ki so jih nacisti odnesli med vojno z ozemlja naše države in ki so že zdavnaj identificirani. Avstrija torej nima pravice, da vsiljuje Jugoslaviji kakršnekoli pogoje v zvezi z izpolnitvijo te obveznosti. Vendar v tem odgovoru to vnovič dela, ko zahteva, naj se Jugoslavija poprej obveže, da ne bo več začela nobenega postopka za restitucijo, tudi v primeru, če bi pozneje ugotovili, da obstaja v Avstriji še kakšna kulturna dragocenost, ki pripada Jugoslaviji, ni bila pa poprej zahtevana.

Naj navedem še en primer. Že 50 let odklanja Avstrija vrniti Jugoslaviji arhive, ki izvirajo z našega ozemlja, čeprav ji to nalaga mednarodna pogodba iz leta 1923. Jugoslavija je edina država med takojimenovanimi nasledstvenimi državami bivše avstroogrske, do katere Avstrija ni izpolnila svoje obveznosti. Avstrijski predstavniki so že leta 1958 v posebnem arhivskem sporazumu priznali obveznost svoje države, zdaj pa so to v noti zamolčali. Zdaj avstrijska vlada v svojem odgovoru pravzaprav vrača stvari nazaj, ko skuša tudi pri tem vprašanju poiskati neke dozdevno neizpolnjene obveznosti na naši strani. Doslej so avstrijski predstavniki uporabljali izgovor, da arhivov nočejo dati ustrezne pokrajinske vlade. Zdaj, ko spoznavajo nevzdržnost izgovorov, da mednarodno pravnih obveznosti Avstrije ni mogoče izpolniti zaradi nasprotovanja pokrajinskih oblasti, dolži avstrijska zvezna vlada za zadrževanje arhiva Jugoslavijo, ki se menda ne želi več pogajati.

Kot vrhunec pripravljenosti avstrijske strani omenja jo nekateri možnost za izročitev arhivskih fotokopij. Tudi ob tej priložnosti moramo povsem jasno opozoriti, da v izročitvi arhiva ne vidimo le restitucije dela kulturnih dobrin, za našo zgodovino tako pomembnega gradiva, marveč tudi dejanje, ki ima svoj politični pomen in simboliko, dejanje dokončne prekinitve s preteklostjo in priznanja dejstva, da je ozemlje, s katerega izhaja ta arhiv, del suverene in enakopravne države jugoslovanskih

narodov. Morda prav ta politični pomen in simbolika motijo nekatere v Avstriji, ki se vztrajno upirajo izpolnitvi te mednarodne obveznosti. Mar naj to razumemo kot ohranjanje nekaterih aspiracij do našega ozemlja, ki so bile že enkrat začasno uresničene ob hitlerjevskem napadu na Jugoslavijo? Danes, 30 let po koncu druge svetovne vojne in porazu nacizma bi morale menda takšne aspiracije že zdavnaj izginiti. Da vse to žal ni povsem čisto, dokazuje tudi primer, da stoji sredi Gradca spomenik, postavljen pred nekaj leti izgubljenim mestom, med katera štejeta tudi Maribor in Celje.

Avstrijski odgovor kljub vsemu temu zavrača očitke Jugoslavije, češ da Avstrija trpi manifestacije nacistične narave in oživljanja nacizma, ki jih okvalificira celo „kot pavšalno sumničenje, ki ni z ničemer dokazano“. Naj si dovolimo izjaviti, da bi bilo v interesu demokratičnih sil Avstrije, da ne gre kar tako lahko prek tako resnega problema. Če danes rušijo in mažejo s kljukastimi križi spomenike žrtvam fašizma, če javno organizirajo demonstracije revanšistične narave, če javno izpovedujejo nacistično ideologijo totalnega uničenja pripadnikov nekega naroda, ki je bil desetletja izpostavljen germanizaciji in zatiranju, mar ni to zaskrbljujoče tudi za sam demokratični razvoj Avstrije? Mar ni zaskrbljujoče, da danes v tej Avstriji, v kateri so bili takoj po drugi svetovni vojni dobrodošli vsi tudi najmanjši primeri odpora proti nacizmu, da bi se otrsela odgovornosti za udeležbo v vojni, bivše borce proti fašizmu diskriminirajo kot nelojalne državljane in sumljive ljudi. Kandidat za predsednika republike iz vrst ljudske stranke je v svojem predvolilnem nastopu izjavil, da je dober tisti Avstrijec, ki je v drugi svetovni vojni izpolnil svojo dolžnost! Nihče se ni našel, da bi se odzval na to, pa čeprav so k sreči nekateri vendarle drugače razumeli svojo dolžnost.

Medtem ko predstavniki oblasti in vojske ne štejejo kot nečastno, da sodelujejo na sestankih bivših esesovcev in z njimi polagajo vence, pa avstrijska vlada že več let odklanja dovoljenje za izročitev odlikovanj borcem proti fašizmu, ki so se borili za zmago nad nacizmom pa tudi za novo demokratično Avstrijo.

Z jugoslovanske strani smo nešteto krat opozarjali na neonacistično delovanje koroškega heimatdiensta – organizacije, ki se uradno imenuje organizacija domovini zvestega prebivalstva, menda zato, da bi že v naprej označila slovensko prebivalstvo kot nezvesto in nelojalno. Njegovo delo so protislovenske demonstracije, akcije za uničevanje dvojezičnih napisov in podobno. Ni še tako dolgo tega, ko so na nekem zborovanju v Celovcu poleg drugih žaljivih protislovenskih napisov nosili geslo „slovenska gimnazija v Celovcu – največji strup!“. Mar je potrebno še kaj več za osvetlitev ozračja, ki ga povzročajo nacionalistični in šovinistični elementi na Koroškem? Avstrijska vlada sama priznava, da obveznost o postavitvi topografskih napisov ni izpolnjena. Kdo je preprečil uresničitev zakona zvezne vlade, ki je v teritorialnem pogledu samo delno ustregel zahtevam državnih

pogodbe? To je bila protinapisna akcija navdihnjena od velikonemških šovinističnih krogov, pred katerimi se je umaknila celo zvezna vlada.

Kako se v takšnem ozračju počuti navaden človek, pripadnik slovenske manjšine, ki je bila prva žrtev nacističnega pritiska in desetletja izpostavljena germanizatorski brutalnosti, lahko le sklepamo. Po vsem tem, kar se je dogodilo v zadnjih letih na Koroškem, trdi avstrijska vlada, da Heimatdienst v svojem statutu nima takšnih ciljev, zaradi katerih bi ga morali prepovedati. To trdi avstrijska vlada o organizaciji, katere predstavnik je javno izjavil, da ne bo miru na Koroškem, dokler ne bodo izginili Slovenci! To je tipičen primer, kako beži avstrijska vlada pred bistvom problema in se skriva za formalno-pravnim stanjem stvari.

Podoben primer je tudi odgovor, ki ga daje avstrijska vlada kot opravičilo za uporabo izraza vindiš, ki so ga začeli uporabljati germanizatorji, da bi ločili kategorije jezikov in nacionalno pripadnost Slovencev.

Jasno je, da noben resen lingvist, niti etnolog ne priznava te kategorije, ki se pojavi ob popisu prebivalstva na Koroškem. Avstrijska nota zdaj trdi, da zakon te kategorije ni predvidel, da so se ljudje sami tako izrekli, da pa za to zvezni zakoni niso krivi. Dejstvo pa, ki ga zamolčijo, je v tem, da je bila kategorija vindiš predvidena v navodilih zveznega zavoda za statistiko, da so za vpis v to kategorijo javno propagirali v tisku in da so k temu pritiskali tisti, ki so opravljali popis. Dejstvo je tudi, da so uradni rezultati popisa vsebovali devet kombinacij glede jezika in etnične pripadnosti z označbo „vindiš“, da bi tako prikazali kar najmanjše število Slovencev po narodnosti ne samo po jeziku.

Še enkrat moramo povedati, da državna pogodba ne pogojuje obveznosti Avstrije do manjšin z nikakršnim številom niti odstotkom. Zato je za nas vsekakor preštevanje manjšine kot pogoj za izpolnitev državne pogodbe nesprejemljivo. Zakaj avstrijska vlada, namesto da se trudi ugotoviti kako se številčno stanje manjšine krči, raje ne poskuša ugotoviti, zakaj se sploh manjša število manjšin oziroma ne raste v sorazmerju z rastjo prebivalstva večinskega naroda.

V avstrijski noti je rečeno: „Tudi, če vzamemo kot podlago najvišje število, približno 60.000 Slovencev, ki živijo na Koroškem, kot to navajajo predstavniki koroških Slovencev, ki pa je bistveno višje od rezultatov vseh ugotavljanj pogovornega jezika, lahko ugotovimo, da je Avstrija izpeljala pomembne ukrepe, ki ne le da izpolnjujejo v vsem 7. člen državne pogodbe, marveč ga delno celo presegajo.“

Poudarjanje, da je manjšina dobila več, kot zahteva državna pogodba, ne le da je daleč od resnice, marveč je voda na mlin tistim, ki želijo vnaprej onemogočiti vsako manjšinsko zahtevo trdeč, da je manjšina že tako privilegirana. Smisel zaščite manjšine bi menda moral biti v tem, da se ta zaščiti z dodatnimi pravicami, da bi bila lahko zares enakopravna ali da bi se lahko uprla asimila-

torskim težnjam večinskega naroda, zlasti tam, kjer se te težnje tako dolgo in tako močno kažejo.

Razumljivo bi bilo, če bi avstrijska vlada pokazala enako občutljivost za manjšinsko problematiko, kakršno je pokazala za svojo manjšino v Severni Italiji in ki jo še naprej kaže, ko se zanima za njeno usodo in razvija z njo zveze.

Tovarišice in tovariši, ne bi več našteval nedoslednosti in dvoličnosti stališč iz avstrijskega odgovora.

Na koncu bi želel omeniti le še nekatere najnovejše avstrijske teze, ki se pojavljajo v tisku. Da niso tako tuje niti uradnim krogom, kaže že avstrijska nota. V avstrijskih krogih namreč želijo ustvariti vtis, da postavlja Jugoslavija šele v zadnjem času, in to zaradi nekakšnih svojih notranjih potreb, svoje zahteve nasproti Avstriji in da, kakor trdijo, zastruje odnose. V noti gredo z enostranskim citiranjem izjav jugoslovanskih voditeljev po tej poti, zamolčijo pa številna uradna opozorila in proteste, ki so leta in leta prihajali od nas ob vsakem aktu, ki ni bil v skladu z državno pogodbo, in ob poslabšanju položaja naših manjšin. Jasno je, da se te stvari niso spremenile pri nas, marveč se na Koroškem iz leta v leto slabša in zastruje položaj, kot to kažejo dogodki zadnjih let — vse večja napadalnost šovinističnih in neofašističnih elementov ter politika popuščanja njihovemu delovanju.

Ne smemo se torej čuditi, da v naši državi narašča zaskrbljenost in ogorčenje in ker vse bolj občutimo potrebo, da opozorimo na stanje, ki bi moralo zaskrbeti tudi vse države podpisnice državne pogodbe, zlasti pa države, ki so bile skupaj z nami žrtve nacistične agresije v drugi svetovni vojni.

Kmalu bomo praznovali 30-letnico zmage nad fašizmom. Mar lahko dopustimo oživljanje mračnih revanšističnih strasti in velikonemškega šovinizma v srcu Evrope?

V pisanju izmišljotin o Jugoslaviji se v avstrijskem tisku pojavljajo celo komentarji, kako se Jugoslavija pomika proti vzhodu, objavljajo senzacionalna odkritja o tem, kako bo napadena z vzhoda. Mar ne bi bila v interesu Avstrije in njenega svobodnega in demokratičnega razvoja, da pokaže več zanimanja za Jugoslavijo takšno, kakršna je, kakršna odločno hoče ostati, namreč neodvisna, samoupravna in neuvrščena?

Resnično demokratična Avstrija ne bi smela niti v lastnem interesu dopuščati, da bi na njenih tleh razvijali kakršnekoli dejavnosti, ki merijo proti suverenosti naše države, še manj pa bi smela dopustiti špekulacije, da bi iz kakršnihkoli sprememb v Jugoslaviji „potegnili“ kakšne koristi.

Potemtakem lahko samo obžalujemo, da ni bil sporazum avstrijskih vladajočih strank dosežen na podlagi volje po uspešnejšem reševanju problema, na katerega opozarjamo, kar bi omogočilo, da ne bi s temi občutljivimi vprašanji več nenačelno strankarsko tekmovali, zlasti pred volitvami, kar je večkrat onemogočalo vsa-

kršno pozitivno pobudo, marveč da je ta sporazum dosežen na temeljih skupnih koncesij tistemu delu volilnega telesa Avstrije, ki ne kaže nobenega smisla za mednarodno odgovornost in ki se nahaja pod vse večjim vplivom velikonemškega šovinizma in revanšizma.

Ne moremo se znebiti vtisa, da vplivajo na takšno opredelitev avstrijske politike tudi sile mednarodne reakcije, ki jim je naš oborožen boj že enkrat preprečil uresničitev mračnih načrtov glede prihodnosti držav tega dela Evrope po drugi svetovni vojni. Takšna politika je nezdružljiva z nevtralnimi statusom Avstrije. Nezdružljiva je tudi z ambicijami, ki jih kaže Avstrija v graditvi svoje vloge v evropskem sporazumevanju, v Združenih narodih in v željah, da postane Dunaj tretji center Združenih narodov. Takšna vloga bi zahtevala nedvomno veliko bolj odgovorno obnašanja v notranji politiki, upoštevanje človekovih pravic in drugih ciljev Združenih narodov, predvsem pa dosledno spoštovanje prevzetih mednarodno-pravnih obveznosti.

Zaradi vseh teh vzrokov odločno zavračamo in obsojamo avstrijski odgovor in politiko nasproti naši državi.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Besedo ima delegat iz Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine tovariš Ladislav Varga.

LADISLAV VARGA (*SAP Vojvodina*):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, s svojo udeležbo v zunanje-politični razpravi v tem domu želim predvsem podpreti stališča, podana v ekspoziciji predsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Minića, podanega na današnji seji.

Nedvomno izhajajo razložena gledišča in dejavnost iz stališč, določenih na desetem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije in so v interesu delavskega razreda narodov in narodnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije.

V preteklem obdobju dela te delegatske skupščine smo bili v takšnem položaju, da smo vsestransko spoznali smeri delovanja naše zunanje politike, da smo skupno oblikovali njeno ravnanje in se enotno opredelili za bodoče delo. Mi, iz socialistične avtonomne pokrajine smo skladno s svojimi možnostmi prispevali k temu in želimo, da bi to delali v prihodnje še bolj. Predvsem smo posvečali veliko pozornost, kar delamo tudi zdaj, odnosom s sosednjimi državami, in sicer v tej smeri, da bi razvijali dobre sosedске odnose. Naravno je, da smo to delali zlasti nasproti neposrednim sosedam — Socialistični republiki Romuniji in Ljudski republiki Madžarski.

Zadovoljni lahko ugotovimo, da smo z dosedanjim dvostranskim sodelovanjem na podlagi vzajemnih interesov vzpostavili stabilne medsebojne odnose s tema državama, ki pa se lahko še izboljšujejo.

Tovariš Minić je v svojem ekspezuju julija letos navedeno razložil stanje odnosov Socialistične federativne republike Jugoslavije s sosednjimi državami in pri tem pozitivno ocenili odnose s tema sosedama. S temi ocenami se popolnoma strinjamo, pri čemer lahko zdaj dodamo, da so se od takrat ti odnosi še razvili, in to v pozitivno smer. Temu v prid govorijo tudi nedavni uspešni obiski in koristna izmenjava mnenj z delegacijo parlamenta Ljudske republike Madžarske pod vodstvom predsednika parlamenta tovariša Aproja kot tudi rezultati obiska delegacije odbora zveznega zbora za zunanjo politiko v Socialistični republiki Romuniji.

Nedvomno so k širjenju in krepitvi sodelovanja s tema državama veliko pripomogli široki stiki, zlasti predsednika Tita z državniki obeh držav.

V želji, da bi s svoje strani še pospešili dosedanje uspešno sodelovanje tudi na področju gospodarskih odnosov in upoštevajoč interese Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine in koristi vse države, smo spodbudili krepitev maloobmejnega prometa blaga in oseb, blagovne menjave, sodelovanje pri graditvi naftovodov, povezovanje transverzalnih plinovodnih sistemov zaradi vzajemne pomoči v dobavah in tranzitu plina, krepitev industrijske kooperacije itd.

Sodimo, da imajo takšne oblike sodelovanja poseben pomen za dvostranske odnose v celoti in da precej prispevajo k njihovi stabilnosti. Zato bomo podpirali in se aktivno vključili v vse oblike mejnega sodelovanja, ker menimo, da ima poseben pomen tudi za kulturni razvoj in za splošni položaj pripadnikov jugoslovanskih narodov, ki živijo v teh državah.

Danes imamo v tem domu tudi ratifikacijo konzularne konvencije s Socialistično republiko Romunijo, kar je prav tako odsev krepitve dobrih sosedskih odnosov. Ne želim trditi, da v tem sodelovanju ni težav. Na primer ukrepi, ki jih je sprejela Socialistična republika Romunija novembra lani v razmerju do jugoslovanskih državljanov, ki potujejo v Romunijo, so občutno zmanjšali obisk naših državljanov. Za osvetlitev tega naj navedem podatek, da je v desetih dneh pred novembrom, ko še ni veljal nov romunski ukrep, prešlo jugoslovansko-romunsko mejo 107.000 oseb, v naslednjih desetih dneh pa približno 10.000. Očitno je, da je praktičen rezultat teh ukrepov v nasprotju s sicer tesnimi in prijateljskimi odnosi med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Socialistično republiko Romunijo. Zato menim, da bi morali dati pobude da bi odpravili takšno stanje.

Ko govorimo o odnosih s sosedi, ne morem mimo tega, da ne bi izrazil nezadovoljstva delovnih ljudi socialistične avtonomne pokrajine zaradi stališča avstrijske vlade in njene nepripravljenosti, da zadosti določbam državne pogodbe. Prizadevanja zveznega izvršnega sveta

za rešitev položaja naših manjšin v Avstriji skladno z določbami državne pogodbe in druga naša prizadevanja v razvijanju dobrih sosedskih odnosov z Avstrijo uživajo vso podporo vseh delovnih ljudi, narodov in narodnosti Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine.

Na koncu želim spregovoriti še o pripravljenosti SAP Vojvodine, da prispeva k izboljšanju gospodarskega sodelovanja z državami v razvoju.

Dosedanje sodelovanje Vojvodine s temi državami se je omejevalo pretežno na blagovno menjavo, katere vrednost letos narašča, medtem ko obseg nikakor ni zadovoljiv. Takšno stanje nas je pripeljalo do tega, da iščemo nove oblike sodelovanja, kar naj bi izboljšalo blagovno menjavo. Proučujemo stične točke vojvodinskega gospodarstva in gospodarstev držav v razvoju in tako skušamo poiskati širše možnosti za dolgoročno sodelovanje. Navezali smo že stike s Irakom, Kuvajtom in drugimi državami. Precejšnjo pozornost pripisujemo novim oblikam gospodarskega sodelovanja Vojvodine z državami v razvoju, in sicer z angažiranjem gradbene operative, v investicijskih delih, skupnih vlaganjih, ustanavljanju mešanih proizvodnih organizacij, skupnem nastopu na tretjem trgu itd.

V okviru gospodarske zbornice Vojvodine je v teku ustanavljanje interesne skupnosti za izvoz in uvoz z državami v razvoju.

Zavedamo se, da so to začetni uspehi in da ne ustrezajo našim možnostim. Sodimo, da je nujna boljša organiziranost in zato moramo v SAP Vojvodini in v SFRJ okrepiti in izdelati mehanizme, iz katerih naj bi izšel enoten izenačen in dogovorjen nastop na trgih držav v razvoju. Menimo, da lahko samo tako izpolnimo obveznosti, ki smo jih prevzeli na zadnji konferenci neuvrščenih držav v Alžiru in na desetem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Dajem 20 minut odmora.

(Po odmoru)

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Besedo ima delegat Pavle Davkov.

PAVLE DAVKOV (SR Makedonija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, s svojo udeležbo v razpravi o zunanje-politični dejavnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije želim na kratko obravnavati nekaj vprašanj. Predvsem bi rad izra-

zil zadovoljstvo in popolno soglasje z ekspozejem tovariša Minića, ki je zelo izčrpno, skrbno, objektivno in realno presodil sedanji trenutek v mednarodnem položaju in prikazal zunanjepolitično dejavnost naše države in njen prispevek k reševanju aktualnih političnih, gospodarskih, socialnih in drugih problemov ter vprašanj v svetu.

Zunanjepolitično dejavnost naše države ocenjujem kot izredno načelno in zelo pomembno. Posebej želim poudariti, da pomeni naša zunanjepolitična dejavnost oziroma politika realen odsev notranjih odnosov vsega našega samoupravnega socialističnega razvoja. Takšna naša načelna zunanja politika je izredno okrepila naš položaj v svetu, ugled socialistične Jugoslavije kot neodvisne in neuvrščene države pa je vse večji. Socialistična Jugoslavija vodi vsestransko kompleksno zunanjo politiko ob zelo zapletenih in protislovnih problemih in vprašanjih današnjega sveta, kar je resen, zelo velik prispevek k boju za mir, napredek in nove odnose med narodi in državami v svetu. Zato ni fraza, če podčrtam, da uživa takšna jugoslovanska politika popolno podporo vseh naših narodov in narodnosti, našega delavskega razreda, ki lahko zavzeto pod vodstvom Zveze komunistov Jugoslavije in tovariša Tita uresničuje nov družbeno-ekonomski in politični položaj v državi.

Tovarišice in tovariši delegati, mednarodni položaj je, kot je bilo rečeno v ekspozeju tovariša Minića, zelo zapleten in poln negotovosti. Najnovejše razmere v ekonomskih odnosih v svetu so še en dokaz, kako veliko protislovij obremenjuje današnji svet, mir in napredek. Povsem pravilna je sodba, da se srečujemo z več žarišči, ki so nevarna za mir in varnost v svetu. Nekatera izmed teh žarišč neposredno ogrožajo varnost naše države in zato moramo zares pokazati največjo in vsestransko budnost. Žalostno je, da žarišč, nevarnih za mir in varnost, ne zatrejo, nasprotno, pojavljajo se še nova. To velja za Ciper. Stanje na Bližnjem vzhodu je zaskrbljujoče in zelo nevarno za mir. Izrael kot napadalec še naprej ignorira stališča Organizacije združenih narodov oziroma varnostnega sveta in v najnovejšem času izvaja akcije, ki utegnejo biti katastrofalne. Izrael mora dobiti resne nauke kot tudi vsi tisti, ki stojijo za takšno izraelsko politiko.

Po četrti konferenci neuvrščenih držav v Alžiru se je okrepil vojaškopolitični in gospodarski pritisk na neodvisne in neuvrščene države in na druge države v razvoju. To občutimo tudi mi. Nekateri izmed teh držav, Čile in Ciper, je najbolj surovo napadla domača in tuja reakcija. Očitno je, da neuvrščena politika in neodvisnost teh držav ne ustrezata silam reakcije, imperializma in hegemonije, zaradi česar izvajajo najrazličnejše pritiske, grozijo in izsiljujejo; organizirajo celo zarote in prevrate. Kljub vsemu se neuvrščena politika krepi. Ta je zlasti v zadnjem času izredno pomemben mednarodni dejavnik miru in napredka. Sicer pa to najbolj dokazuje zadnje zasedanje organizacije Združenih naro-

dov ter številne druge dejavnosti neuvrščenih in držav v razvoju, ki nastopajo po četrti konferenci v Alžiru koordinirano, sinhronizirano in enotno, in to moramo podpreti. Takšne akcije neuvrščenih držav zaslužijo vso pozornost. Dovolite, da povem, da ima tu naša država vidno mesto.

Tovariš Minić je utemeljeno namenil veliko pozornosti politiki neuvrščenosti in opozoril na njeno perspektivo, seveda z vsemi težavami in ovirami, s katerimi se bo ta srečevala v prihodnje. Sicer pa doslej dosežene-ga položaja neuvrščene politike kot izredno pomembnega dejavnika za mir, varnost in napredek, ni bilo mogoče doseči brez težav in nasprotij. Naša država uživa velik ugled med neuvrščenimi in državami v razvoju. To je rezultat naše politike poprej in sedaj. Seveda nismo nikoli zapostavili odnosov z drugimi državami. Nasprotno, s temi jih nenehno izboljšujemo, pri čemer smo šeli in še štejemo dvostransko sodelovanje kot pglavitno pomembno pot za razumevanje in razvijanje odnosov ter reševanje problemov. Zdaj, ko neodvisne neuvrščene države in vse druge države v razvoju korakajo k lastni gospodarski in drugi osamosvojitvi oziroma razvoju, bomo morali posvetiti še več pozornosti ekonomskim odnosom. Drži, da smo v zadnjih nekaj letih napravili vidne korake v razvijanju gospodarskih odnosov z neuvrščenimi in drugimi državami v razvoju. Ti odnosi še vedno močno zaostajajo za ravni in stopnjo političnih odnosov. To je tudi ugotovitev desetega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, tovariš Tito pa je odkrito govoril o teh odnosih in opozarjal na številne slabosti, ki se pojavljajo na področju gospodarskih, znanstvenotehničnih in tehnoloških odnosov.

Na sejah, ki jih je imel odbor zveznega zbora skupščine SFRJ za zunanjo politiko skupaj z odborom zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino, smo zelo izčrpno razpravljali o teh vprašanjih, pri čemer smo ugotovili, da zaostajajo gospodarski odnosi naše države s temi državami in da se v praksi pojavljajo slabosti in napake, ki spodbkpujejo ugled naše države v teh državah. Mnenja, ki jih lahko slišimo od časa do časa v nekatereh, predvsem gospodarskih strukturah — da nimamo koristi od ekonomskih odnosov s temi državami, štejem kot neposreden napad na našo celotno politiko do sveta neuvrščenih, katerega neločljiv del in aktiven dejavnik smo. Naše gospodarstvo oziroma združeno delo in njegove asociacije bodo morale v prihodnje izvajati odgovorno politiko v razvijanju gospodarskih, znanstveno-tehničnih in drugih odnosov s temi državami in državami v razvoju na dolgoročni podlagi, saj je ta politika v vzajemno korist. Seveda bo treba zaradi pospeševanja dinamike odnosov s temi državami poskrbeti, da bo naša gospodarska politika ustvarjala možnosti, da se ti odnosi izboljšajo in razširijo, da bi tako dobili novo vsebino in osvojili nove prostore.

Dovolite, da se z nekaj besedami pomudim pri politiki Jugoslavije do sosednjih držav. Tovariš Minić je pred kratkim govoril o odnosih naše države s sosedami. Tudi danes je v svojem ekspoziju povedal nekaj o teh državah. Strinjam se z njim. Vendar želim povedati nekaj stvari. Popolnoma se strinjam z našo politiko do sosed, ker sodim, da je globoko načelna in da prispeva k miru in varnosti v tem delu sveta in širše. Naša politika do sosed je absolutno miroljubna in konstruktivna v reševanju problemov, ki obstajajo med nami, in je dejavnik vsestranskega sodelovanja, pri čemer upošteva neodvisnost, enakopravnost in ozemeljsko celovitost. Ta naša politika do sosed nenehno prispeva k razvijanju vsestranskega sodelovanja. Naši odnosi s sosedami so dobri in se vsestransko razvijajo. Želim pa še povedati, da se z nekaterimi sosedami zadeve ne razvijajo tako, kot bi se morale, in to brez naše krivde. Politični odnosi s sosednjo Avstrijo so se v zadnjem času resno skalili. Vzroki so znani — Avstrija ne izpolnjuje mednarodne obveznosti, prevzete s sklenitvijo državne pogodbe. V zadnjem času se celo dogaja, da ne le surovo nacionalistično in šovinistično napadajo slovensko in hrvaško manjšino v želji, da bi jima odvzeli elementarne narodnostne pravice, marveč postaja Avstrija, če se tako izrazim, odkrit poligon skrajno sovražne dejavnosti zoper neodvisnost, suverenost in notranjo ureditev Jugoslavije. Drugače povedano, Avstrija postaja člen v verigi mednarodnih reakcijskih sil proti socialistični Jugoslaviji. Takšen odnos avstrijske uradne politike do naše države in njenih življenjskih interesov povzroča ogorčenje med našimi narodi in narodnostmi, ki upravičeno dajejo vedeti Avstriji, da bo za posledice odgovarjala sama.

Tovariš Minić je govoril o najnovejših odnosih z Republiko Grčijo in o možnih perspektivah v razvijanju naših odnosov. Na obeh straneh se morajo potruditi, da bodo ustvarili vsestranske možnosti, v katerih naj bi reševali vsa vprašanja, za katera smo kot sosednji državi zainteresirani. Takšna vprašanja pa obstajajo in jih kvalificira kot bistvena za naše odnose. Hunta, ki je do včeraj vladala v Grčiji kar sedem let, ne le da je prekinila pozitivne procese vsestranskega sodelovanja med državama, marveč je, če odkrito povem, te odnose potisnila nazaj. Ne gre samo za enostransko razveljavitev pogodbe o maloobmejnem prometu, marveč za številna druga bistvena vprašanja gospodarske, kulturne, politične in druge narave, ki imajo pomen za Grčijo in Jugoslavijo. Globoko sem prepričan, da prihaja čas, ko bo mogoče tudi najbolj občutljiva vprašanja, vključno pravice narodnostne makedonske manjšine reševati v obojestranskem interesu oziroma da bodo številni anahronizmi odstranjeni iz naših sosedskih odnosov.

Glede odnosov med našo državo in Ljudsko republiko Bolgarijo moram ugotoviti, da so se ti v zadnjih letih precej izboljšali in razvili. Obstajajo možnosti, da jih še pospešimo, izboljšamo in da dosežemo velike rezultate. Kljub temu pa naj mi bo dovoljeno, da v tem cenjenem

domu opišem odkrito nekaj stvari, za katere menim, da so bistveni dejavniki za izboljšanje odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Kakor je znano, živi v Bolgariji številna makedonska narodnostna manjšina v Pirinski Makedoniji. Ta manjšina ne uživa prav nobenih elementarnih narodnostnih pravic. Pred časom je bila izpostavljena vsestranskim pritiskom raznarodovanja. Kakor je znano, so čez noč izgubile uradne bolgarske statistike. Ne le, da v različnih revijah in podobnih sredstvih zanikujejo obstoj makedonske narodnostne manjšine, marveč delajo to tudi najvišji partijski in državni organi Bolgarije. Hkrati pa na zelo zvit način negirajo obstoj makedonskega naroda in v tej smeri ne izbirajo sredstev, da bi to dokazali. Za takšnim stališčem se skrivajo tisti interesi, ki so pravo bistvo sanstefanske bolgarske obsedenosti. Še naprej omalovažujejo naš narodnoosvobodilni boj in revolucijo. To delajo v knjigah, publikacijah, filmih in drugod, čemur smo priče. Ta in podobna vprašanja zastrupljajo ozračje v naših odnosih in zavirajo dinamiko, vsebino in izboljševanje odnosov med Jugoslavijo in Ljudsko republiko Bolgarijo. Takšna politika Ljudske republike Bolgarije do teh bistvenih vprašanj je življenjskega pomena za socialistično Jugoslavijo in zato ne more biti brez velikih posledic za naše odnose.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Besedo ima delegat iz Socialistične republike Slovenije tovariš Joža Vilfan.

JOŽA VILFAN (SR Slovenija):

Tovarišice in tovariši, pridružujem se tovarišem, ki so že govorili s tega govorniškega odra in popolnoma podpiram ocene in stališča v ekspoziju tovariša Minića. Zelo pozorno sem poslušal tisto, kar so povedali tovariš Bogdan Osolnik in drugi tovariši iz drugih republik o oceni našega sedanjega položaja odnosov z Avstrijo.

Le na kratko se bom pomudil pri enem vidiku ekspozija tovariša Minića, v katerem je razložil našo dejavnost na konferenci o evropski varnosti in sodelovanju. Tovariš Minić je opozoril na velik pomen, ki ga lahko ima uspešen zaključek konference za sedanjí položaj v Evropi pa tudi v svetu, pa tudi na to, da je konferenca o evropski varnosti in sodelovanju pravzaprav proces. Tovariš Minić je dejal, da to ni konec, marveč začetek procesa, ki naj pripelje do enakopravnega sodelovanja in s tem do trdnega miru v Evropi, in ne samo v Evropi.

Tovariš Miloš Minić je omenil še nekatere doslej dosežene uspehe konference, za katero vemo oziroma za katero upamo, da se nahaja zdaj pred sklepom svoje druge faze. Omenil je tiste rezultate, ki so zlasti po-

membrni za našo državo. To so hkrati uspehi, za katere moramo izreči dolžno priznanje naši delegaciji na tej konferenci. Nadalje bi opozoril na dejstvo, da je bila doslej že sprejeta sredozemska dimenzija evropske varnosti in sodelovanja; omenil je, da se je naša delegacija močno zavzemala za povezavo vseh evropskih problemov s problemi ostalega sveta, posebej pa je omenjal odgovornost Evrope za podporo vsem naporom za razvoj držav v razvoju. Omenil je zares velik uspeh naše delegacije, da je prišel v doslej pripravljene dokumente v okviru načela sodelovanja tudi manjšinski problem, opisal pa je tudi, kaj je bilo doseženo v zvezi s problemi delavcev migrantov.

Na koncu se je tovariš Minić zavzel za hiter zaključek te konference na najvišji ravni.

Tovariš predsednik, želim se pridružiti visoki oceni dela naše delegacije na tej konferenci. Če lahko govorimo danes o tem, da je konferenca o evropski varnosti in sodelovanju proces, ki naj po našem mnenju pripelje do tega, da bodo odpravljeni bloki, se moramo za to nedvomno zahvaliti tudi tovarišem iz naše delegacije. Seveda se naši delegati na tej konferenci opirajo na našo politiko neuvrščenosti, ki se je tudi na konferenci o evropski varnosti in sodelovanju uveljavila prav v tem zavzemanju za enakopravno sodelovanje, udeležbo vseh evropskih držav in njihovo enako odgovornost.

Zavzemati pa se moramo tudi za idejo tovariša Minića, da je konferenca o evropski varnosti in sodelovanju proces. Res je že doseženih nekaj uspehov in urejena so nekatera vprašanja ter odkrite pozitivne formulacije, to pa še ne pomeni, da so rešena vsa vprašanja in da so našli odgovore nanje. Upamo, da bodo do konca druge faze konference – optimisti pravijo, da bo to morda že proti koncu marca ali v začetku aprila, vsi pa so prepričani, da se bo druga faza končala vsaj do poletja – upamo, da bodo do konca druge faze rešena številna zdaj odprta vprašanja. Pri tem mislim predvsem na vprašanja, ki so povezana z vojaškimi gledanji evropske varnosti in sodelovanja, ker smo dali tudi mi, Jugoslovani, več predlogov, ki doslej sploh niso našli rešitve. Če pogledamo dokumente s te konference, bomo videli v vsaki točki, da je nekaj zapisanega, da je o določenem številu vprašanj doseženo soglasje. Ko pa pridete do gradiva, ki se nanaša na vojaška vprašanja, boste videli, da je vse prazno, da ni usklajena še niti ena beseda, da ni nič doseženo.

Seveda si ne delamo utvar, da bodo že zdaj na tej konferenci rešena vsa vprašanja, tudi ta vojaška. Prav to nas mora opozoriti na pomen vztrajanja pri razlagi konference o evropski varnosti in sodelovanju kot procesu. Zato se moramo prizadevati, da bi v določeni obliki ostala konferenca o evropski varnosti in sodelovanju kot forum vseh evropskih držav, ki bo v prihodnje ocenjeval rezultate izvajanja sklepov konference, ki je zdaj v teku. Ne želim pa se zavzeti za velik pomen tega, da vendar nekaj dosežemo v tem pogledu.

Če se nam bo posrečilo doseči, da bi sprejeli konferenco kot proces, lahko mirneje gledamo na dejstvo, da ostajajo številna vprašanja evropskega sodelovanja in varnosti še odprta.

Tovarišice in tovariši, prav skozi to prizmo, skozi prizmo pomena problemov določene kontinuitete konference o evropski varnosti in sodelovanju moramo opazovati tudi gibanja, akcije in prizadevanja zunaj vladnih krogov za krepitev evropske varnosti in sodelovanja. Posebej želim omeniti pomen druge evropske interparlamentarne konference za varnost in sodelovanje. To bo v tej dvorani, kjer se bodo še slišali odmevi ekspozicije tovariša Minića, kjer bodo še odmevi naše razprave o zunanjepolitični dejavnosti naše države. Tukaj se bo 31. januarja prihodnje leto začela druga evropska interparlamentarna konferenca.

Ni vas treba spominjati na to, da pripisuje Jugoslavija že več let poseben pomen sodelovanju parlamentov in parlamentarcev v prizadevanju za ureditev evropske varnosti in sodelovanja. Če se ne motim, je bilo to proti koncu leta 1965 ali na pomlad 1966, ko je naš parlament prek takratnega predsednika tovariša Kardelja poslal poziv vsem evropskim parlamentom, naj poiščejo nove oblike v razvijanju medevropskega sodelovanja. Ta naša pobuda se je uresničila, čeprav v omejeni obliki (vendar zato ne v nepomembni) šele januarja 1973, ko je bila prva evropska konferenca o varnosti in sodelovanju. Jugoslovanska delegacija, zvesta tradiciji našega parlamenta na tem področju, je dosegla na prvi konferenci v Helsinkih velik uspeh, ko je, kar lahko mirno trdim, dala poglobljen prispevek k izdelavi sklepne listine. Če danes primerjamo doslej dosežene uspehe v izdelavi dokumentov na tej konferenci, lahko trdimo, da so številne stvari za ženevsko konferenco samo še cilj, ne pa tisto, kar je že doseženo.

Prepričan sem, da bo spričo dosedanjega interesa predsedstva naše skupščine in drugih dejavnikov v državi druga konferenca gotovo pomenila prav tako velik prispevek k ženevski konferenci in sploh k vprašanju miru in varnosti v Evropi, kot velja to za prvo konferenco v Helsinkih.

Na koncu, tovariš predsednik, želim, naj bi konferenca, ki bo od 31. januarja do 5. februarja, pomagala konferenci v Ženevi, da bi čim prej končala delo in dosegla takšne uspehe, da bi lahko imeli, kot je dejal tovariš Minić, tretjo fazo na najvišji ravni.

Med nami ni nikogar, ki bi želel, da predstavlja ta tako imenovana najvišja raven samo vprašanje prestiža ene ali druge velesile. Vsi obravnavamo vprašanja evropske varnosti in sodelovanja tako, da želimo, da bo najvišja raven, na kateri bo, kakor upamo, tretja faza konference, potrdila dejstvo, da je konferenca o evropski varnosti in sodelovanju dejansko dosegla takšne uspehe, da zasluži takšno obliko svojega zaključka.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Besedo ima delegat iz Socialistične republike Srbije tovariš Svetislav Popović.

SVETISLAV POPOVIĆ (SR Srbija):

Tovarišice in tovariši delegati, že takoj na začetku želim poudariti, da popolnoma podpiram ekspoze podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Minića. Stališča v tem ekspozeju pomenijo dosledno konkretizacijo zunanje politične strategije Jugoslavije, določene na desetem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije in v referatu tovariša Tita.

Številna dejstva in kopica pozitivnih rezultatov nedvomno kažejo, da je bila zunanja politika Jugoslavije v letu 1974 zelo dinamična in aktivistična. Kot takšna je doživela popolno mednarodno priznanje in dala izjemen prispevek k boju za mir, neodvisnost, za enakopravne odnose in sodelovanje v svetu. Posebej so opaženi, in to ne le v naši, marveč tudi v svetovni javnosti, takšno angažiranje dejavnosti in velik pozitivni prispevek Jugoslavije, posebej pa osebni vzor tovariša Tita v iskanju miroljubnih rešitev za še vedno konflikten položaj na Bližnjem vzhodu, zlasti pa v zvezi z dogodki na Cipru. Spričo tega menim, da je upravičeno in koristno, da naš zbor izreče v tem pogledu posebno priznanje in popolnoma podpre dosedanja prizadevanja naše zunanje politične operative na sredozemskem območju.

V zvezi s takšno splošno zunanjepolitično angažirano dovolite, da se z nekaj besedami dotaknem tistih delov v ekspozeju, ki se nanašajo na razvoj sodelovanja in prijateljskih odnosov Socialistične federativne republike Jugoslavije s sosednjimi državami.

Stališče v ekspozeju tovariša Minića, podčrtano na drugi seji odbora zveznega zbora za zunanjo politiko in odbora zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino ter govor 5. novembra pred zveznim zborom — da se odnosi s sosednjimi državami uvrščajo med prednosti zunanje politike naše države, upoštevajoč tudi dejstvo, da mejimo z več državami — posebej omenjam. Nujno je, da se tudi v prihodnje prizadevamo, da bi dobili odnosi Jugoslavije s sosednjimi državami visoko mesto med tistimi vprašanji, ki so po svoji pomembnosti in aktualnosti dolgoročnega in izjemnega pomena.

V razvoju sodelovanja in prijateljskih odnosov Socialistične federativne republike Jugoslavije s sosednjimi državami so naša izhodiščna načela o enakopravnosti, spoštovanju suverenosti in ozemelske nedotakljivosti ter nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav življenjskega pomena za našo državo in se kot takšna uvrščajo v temeljne sestavine naše zunanje politike. Dobri odnosi s sosednjimi državami ne le da krepijo medna-

rodni položaj teh držav, marveč tudi prispevajo h krepitvi miru v Evropi in v svetu.

Zato je nemajhnega pomena, da tudi to pot in s tega mesta poudarimo naše generalno stališče, da se bo socialistična Jugoslavija skladno z dosedanjimi prizadevanji tudi v prihodnje trudila, da bi odnose z vsemi sosednjimi državami gradila in izboljševala na podlagi obojestranskih interesov, v duhu popolnega razumevanja in spoštovanja, popolne suverenosti in ozemelske celovitosti sosednje države.

Takšno zunanjepolitično usmeritev uporabljamo v praksi razvijanja odnosov z našimi sosedi in tako lahko ugotovimo, da smo na tem področju dosegli velike uspehe.

Odnosi s sosedama Socialistično republiko Romunijo in Ljudsko republiko Madžarsko so v nenehnem vzponu. Zadovoljni lahko ugotovimo izboljšanje naših odnosov z Grčijo, kar se je zlasti pokazalo po rezultatih obiska zveznega sekretarja za zunanje zadeve v Grčiji. Pozdraviti moramo tudi proces pozitivne evolucije, stališč albanske vlade glede sodelovanja z Jugoslavijo. Pozdravljamo prav tako izjavo novega premiera Italije o pripravljenosti za razvoj prijateljskih odnosov z našo državo in željo italijanske vlade, da gremo v mednarodnih odnosih naprej.

Pozitivni in pomembni kazalniki glede razvoja odnosov s sosedami; hkrati opozarjajo tudi na realnost, življenjskost in dolgoročnost načel, stališč in politike Jugoslavije do sesednjih držav kot tudi do sveta v celoti.

Posebno pozitivno obeležje odnosov Jugoslavije s sosednjimi državami, ki zaslužijo, da jih to pot omenimo, predstavlja kontinuirani proces širjenja socialne baze in materialnih okvirov tega sodelovanja. Vanj se že danes vse bolj vključujejo ne le državne institucije, marveč tudi druge politične in druge strukture, družbenopolitične organizacije, kulturne in druge na eni in na drugi strani.

Naša odprtost za te oblike sodelovanja in nenehno širjenje okvirov družbenoekonomskih odnosov s sosednjimi državami imajo velik pomen za zbliževanje, ustvarjanje zaupanja, krepitev prijateljstva in boljše spoznavanje naših sosedov z našo samoupravno prakso, za nas pa z njihovo stvarnostjo. Takšna naša usmerjenost k sodelovanju s sosedami je prispevala k temu, da se je gospodarska menjava s temi državami večala iz leta v leto. Letos bo gospodarska menjava Jugoslavije s sosednjimi državami dosegla približno tretjino celotne menjave Jugoslavije s tujino.

Jugoslavija se je zavzemala za vsestranski razvoj odnosov s sosedami na podlagi obojestranskih interesov in realnih možnosti, za odprtost meja, za razvoj obmejnega in drugega sodelovanja, pri tem pa ni nikoli obšla odprtih pa tudi spornih vprašanj, ki so tako ali drugače navzoča v odnosih z nekaterimi izmed teh držav. Skladno z načeli neuvrščenosti, neodvisnosti in enakopravnosti naše politike izhajamo iz tega, da se lahko stabilni,

prijateljski in dobri sosedski odnosi uspešno razvijajo samo, če se dvostransko rešujejo tudi vsa odprta vprašanja, ki se utegnejo v določenih razvojnih obdobjih odnosov s temi državami pojaviti in pojavljati. Takšna politika je že doslej rodila uspehe, ki se kažejo v dejstvu, da se naši odnosi s sosedi pozitivno razvijajo.

Narodi Jugoslavije, ki dosledno uresničujejo politiko enakopravnosti in zagotavljajo svoboden vsestranski in enakopraven položaj vseh narodov in narodnosti v naši državi, štejejo za svojo pravico in obveznost, da kažejo ustrezno zanimanje za dele jugoslovanskih narodov, ki živijo kot narodnostne manjšine v sosednjih državah in uživajo pravice, ki jim gredo kot državljanom ustrezne države in po mednarodnih pogodbah in ustavnih listini združenih narodov. Zato zaslužijo vso podporo tista zunanje-politična stališča, ki poudarjajo, da ni mogoče problemov narodnostnih manjšin reševati s teritorialnimi zahtevami, marveč enakopravnim obravnavanjem pripadnikov narodnostnih manjšin kot državljanov dane države in z uresničevanjem njihovih pravic do nacionalne individualnosti, svobode in vsestranskega razvoja. Kako prispeva razvoj sodelovanja in prijateljstva med sosednjimi državami k zagotavljanju pravic narodnostnih manjšin in k temu, da postanejo dejavnik povezovanja narodov, ne pa njihovega ločevanja. Politika asimilacije, neenakopravnega položaja narodnostnih manjšin in celo zanikanja njihovega obstoja neogibno povzroča konflikte in predstavlja objektivno oviro za razvoj prijateljskih dvostranskih dobrih sosedskih odnosov.

Stabilnost na območju, na katerem se nahaja Jugoslavija in njeni sosedi, je bila v preteklosti večkrat omajana zaradi neurejenih narodnostnih vprašanj. Skoraj v vseh državah Balkanskega polotoka in ne le tod živijo pripadniki narodnostnih manjšin bodisi z ene bodisi z druge strani meje. Prepričan sem, da smo lahko ponosni, da smo bili tudi v tem pogledu dosledni in da se niti ob občasno zaostrenih odnosih z nekaterimi sosedi v preteklosti naša politika enakopravnosti in spoštovanja suverenih pravic narodnostnih manjšin, ki živijo v naši državi, ni niti za trenutek spremenila, niti ni bila odvisna od odnosa sosed do nas ali do naših manjšin v sosednjih državah.

To dejstvo kaže, da je samo takšna načelna politika, dolgoročno gledano, opravičena in da v končni posledici nujno prinaša velike in trajne uspehe.

Izhajajoč iz takšnih naših načelnih stališč ni mogoče sprejeti kot dozdevnega razloga različnih strankarskih interesov in predvolilnih kombinacij, popuščanja najbolj ekstremističnim, šovinističnim in neonacističnim silam, s katerimi skuša avstrijska vlada tudi po dvajsetih letih opravičevati zanemarjanje temeljnih stališč iz državne pogodbe, ki se nanašajo na obravnavanje slovenske in hrvaške narodnosti oziroma manjšine v Avstriji. Ne moremo se sprijazniti z dejstvom, da sta Avstrija in Dunaj postala danes center različnih špekulacij, namigovanj,

spletk in akcij, ki se širijo in delujejo povsod po svetu ter napadajo Jugoslavijo, njeno stabilnost in neodvisnost.

Zato je nota jugoslovanske vlade avstrijski vladi popolnoma izrazila tudi interese SR Srbije ter vseh naših narodov in narodnosti naše splošno in konkretno prizadevanje za razvoj vsestranskih in prijateljskih odnosov z Avstrijo, hkrati pa tudi naše utemeljeno odločno stališče do ravnanja avstrijske vlade s slovensko in hrvaško narodnostno manjšino.

Menim, da mora tudi naš zbor poudariti načelno stališče in izraziti potrebo po odločnejšem obračunu z vsemi špekulacijami v nekaterih sosednjih državah o dozdnevni neenotnosti med jugoslovanskimi narodi, kar zadeva položaj slovenske ali hrvaške manjšine v Italiji ali Avstriji ali kadar gre za položaj makedonske manjšine v Bolgariji. Položaj teh manjšin ni in nikoli ni bil stvar samo te ali druge republike ali pokrajine v Jugoslaviji. Tako v enem kot drugem in v tretjem primeru kot tudi v vseh drugih primerih se položaj in pravice pripadnikov tistih manjšin v sosednjih državah, katerih matični narodi živijo v Jugoslaviji, ne tičejo le spoštovanja in izvajanja elementarnih pravic na podlagi ustanovne listine Organizacije združenih narodov, marveč tudi integralnega in usodnega jugoslovanskega problema, ki enako tangira vse dele Jugoslavije, vse naše narode in narodnosti. V bistvu načelno stališče do tega vprašanja in doslednost v njegovem izvajanju v praksi lahko samo prispeva k izboljšanju sosedskih odnosov in k ustvarjanju ozračja zaupanja, ki bo pozitivno vplivalo na splošne evropske odnose in varnost v Evropi.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Besedo ima delegat iz SR Hrvatske tovariš Mihajlo Javorski.

MIHAJLO JAVORSKI (SR Hrvatska):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši, dovolite, da se tudi jaz pridružim k prejšnjim udeležencem te zunanje-politične razprave pred zveznim zborom in izrazim popolno soglasje in podporo ekspoziciji podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Miloša Minića.

Tovariš Minić je v današnjem ekspoziciji razgrnil naša gledišča na nekatere izmed pglavitnih vprašanj sedanjega trenutka svetovnega položaja in opozoril na pglavitne smeri naše zunanje-politične dejavnosti. Ob vsem njegovem ekspoziciji sem dobil vtis, da se skozenj vleče kot neprekinjena nit ocena o večji dinamičnosti, kompleksnosti svetovnega položaja, za katerega so značilni dogodki, pojavi in procesi daljnosežnega pomena, ki so zdaj v teku in ki jih skušamo pravilno in vsestransko dognati in oceniti ter nanje urno reagirati.

Preteklo leto je značilno po pomembni dejavnosti in uspehih zunanje politike Socialistične federativne republike Jugoslavije ter neuvrščene evropske socialistične države. Politična vizija in osebno zavzemanje tovariša Tita, kot je to opisal zvezni sekretar v svojem ekspoziju, sta bila v tej dejavnosti in uspehih konkretno navzoča.

Tovariš Minić je pravilno v vsem svojem razpravljanju posvetil pomembno mesto oceni sedanjega gospodarskega položaja v svetu, implikacijam, ki ga ima ta na usodo narodov in na mednarodne odnose. Utemeljeno je poudaril, da se moramo doma bolje organizirati, zlasti na področju združenega dela, da bi lahko precej bolj sodelovali ne le v klasični blagovni menjavi, marveč tudi v velikih investicijskih delih in drugih najsodobnejših oblikah proizvodnega, znanstveno-tehničnega sodelovanja, sodelovanja na tretjih trgih itd. Skratka, da v interesu našega delovnega človeka pa tudi tistih v državah, ki sodelujejo z nami, izkoristimo možnost, ki jo sedanj, sicer težaven mednarodni gospodarski položaj odpira za našo državo in naše gospodarstvo.

Dovolite mi, da se v svojem razpravljanju nekoliko oddaljim od pglavitne vsebine. V nadaljevanju svojega razpravljanja se bom sicer bolj pomudil prav pri zadnjem delu govora tovariša Minića, ki se je nanašal na organizacijo ustanove in njena prizadevanja, da bi kar se da hitro sodobno in vsestransko odgovorila na zelo kompleksne naloge, ki jih dobiva. Ugotoviti želim, da so vselej in tudi zdaj naša diplomatska in konzularna predstavništva v tujini tudi v zvezi z vprašanji naših gospodarskih odnosov v tujini vključno konkretne posle — opažanje, dejavnost za pridobitev teh poslov, zagotovitev njihovega uspešnega izvajanja — to delali, večkrat veliko bolj, kot se je to vedelo in zapisalo v domovini.

Prav zdaj, ko govorimo o tem, da je potrebna večja organiziranost, želim opozoriti, da sta potrebni večja organiziranost in sodelovanje različnih naših organizacij in njihovih predstavništev v tujini z našimi diplomatsko-konzularnimi predstavništvi, saj sem prepričan, da bi lahko naša veleposlaništva, tako spodbujena in podprta, veliko več prispevala prav k našim ekonomskim uspehom v tujini spričo političnega ugleda naše države ter ugleda in naloge, ki ju imajo ta veleposlaništva v tujih državah.

S tem pravzaprav želim, tovarišice in tovariši, spregovoriti nekaj besed v zvezi z govorom tovariša Minića o tem, da bi se morali doma bolje organizirati, v zvezi s tem pa bom govoril tudi o potrebi, kar je tudi že povedal tovariš Minić, da bi se še bolje organizirali v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve, ustanovi, ki jo vodi tovariš Minić.

Uspešnost izvajanja naše zunanje politike je seveda odvisna od stopnje organiziranosti te ustanove, ki je prva poklicana, da se ukvarja s tem, to pa je zvezni sekretariat za zunanje zadeve. Odvisen je tudi od sposobnosti ljudi, ki se v njej nahajajo, in od stopnje izkoriščenosti njihovih kvalitiet in sposobnosti.

Na prejšnjih dveh sejah odbora zveznega zbora za zunanjo politiko smo v zvezi s predlogom proračuna ZSZZ za leto 1975 pobliže obravnavali delo te ustanove, njena prizadevanja in razmeroma dobre uspehe, ki jih je že dosegla v svoji modernizaciji in boljši organizaciji, seznanili pa smo se tudi s problemi, ki tam še obstajajo in ki jih moramo rešiti. Rezultat tega je poročilo, ki ga danes podajamo zboru, kjer dajemo potrebne informacije in ocene.

Nedvomno je ZSZZ v svoji notranji organizaciji in v opravljanju številnih nalog doma in v tujini dosegel v minulem obdobju pomemben napredek in vidne uspehe. Prav tako drži dejstvo, da se je prav v tem času ZSZZ posrečilo, da skladno s sklepi desetega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in v duhu naše nove ustave vse širše odpre v državi nasproti vsem tistim dejavnikom, ki morajo biti obveščeni in ki morajo sodelovati v naši zunanjepolitični dejavnosti. Ko govorim o tem, mislim tudi na odnose vse bolj vsebinskega sodelovanja z našo novo delegatsko skupščino in njenimi delovnimi telesi, zlasti odborom za zunanjo politiko. To sodelovanje se more in mora seveda še izboljšati.

Menim, da je pozornosti vreden način, kako se je zvezni sekretar za zunanje zadeve v preteklem obdobju obračal na naše republike in pokrajini ter do njihove pravice in interesa, da so seznanjeni in da sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju naše zunanje politike in v reševanju kadrovskih potreb ZSZZ.

Čeprav je bilo že veliko storjenega z znano odločitvijo predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije in sklepom izvršnega komiteja predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije o ZSZZ, naj mu pomagajo in prispevajo h krepitvi in ugledu te ustanove, menim, da bi morali v naših skupščinskih strukturah, v naši delegatski bazi, pa tudi v občilih poskrbeti za vsestransko obveščanje o številnih in zahtevnih nalogah, ki jih mora reševati ZSZZ. To bi prispevalo k še večjemu vrednotenju te ustanove, v zvezi s tem pa tudi ljudi, ki delajo v njem. Ti namreč to zaslužijo.

Tu in tam se je še zgodilo, kar je ostanek iz prejšnjih časov, delno tudi posledica obnašanja nekaterih ljudi iz samega ZSZZ, da zaradi neobveščenosti to ustanovo pa tudi ljudi, ki v njej delajo, različno ocenjujejo, včasih pa celo podcenjujejo.

Tisti, ki je v tej ustanovi delal dlje in bil na položajih v tujini, ve, za kakšno odgovorno in naporno delo gre, povezano s številnimi osebnimi težavami, odpovedovanjem in problemi za družino.

Ob vrnitvi s kolikor toliko uspešnega poslanstva v tujini se dogaja, da tisti, ki so zelo uspešno izpolnjevali svoje naloge, pridejo v domovino pa ne dobijo dolžnega priznanja. To ne velja za sedanjí ZSZZ in za sedanjega zveznega sekretarja, bilo pa je to v tradíciji te ustanove. Dogaja se, da nekateri med tistimi, ki se vrnejo v domovino, ugotovijo zato, ker vprašanje organizacije te usta-

nove še ni povsem rešeno, da niso potrebni in ostanejo nerazporejeni več mesecev, nekateri tudi leto ali dve.

V domovini so ljudje, ki so se vračali iz tujine, tu in tam naleteli na ravnanje, ki ni v ničemer ustrezalo ne njihovem profilu, ne delovnim uspehom, ki so jih dosegli doma in v tujini. Za osvetlitev tega naj bi navedel med drugim, kako obravnava carina naše diplomatsko-konzularne uslužbenke in delavce v diplomatsko-konzularnih predstavništvih. Njeno ravnanje je bilo čedalje slabše in na čedalje nižji ravni ter vse hujše na njihovo škodo. Takšne razmere zares destimulirajo te ljudi in jih postavljajo pred zelo velike probleme ob odhodu v tujino, zlasti pa ob povratku v domovino. Ne gre, tovariši, samo za materialno vprašanje. Menim, da bi morali to popraviti, ne toliko iz materialnih vzrokov, marveč zaradi ustreznega vrednotenja odgovornega in zahtevnega dela teh ljudi v naših diplomatsko-konzularnih predstavništvih.

Velike, številne in odgovorne naloge v izvajanju zunanje politike v tujini bo ZSZZ uspešneje izpolnjeval, če bodo ljudje, ki opravljajo to delo, pravilneje izbrani, dobro razporejeni in ustrezno usmerjeni, podprti in zadovoljni. Zato menim, da se mora ZSZZ še bolj potruditi za rešitev še odprtih, zlasti organizacijskih in kadrovskih vprašanj ustanove. Pospešeno in pravično je treba reševati še pereča kadrovska vprašanja tako da v ZSZZ ne bo več nerazporejenih kadrov.

Skupščina Socialistične federativne republike Jugoslavije, zlasti pa republike in pokrajini, morajo prispevati k temu, da bi ZSZZ spopolnili s kvalitetnimi kadri, ki obvladajo nujno specifično znanje in izpolnjujejo vse druge pogoje za to, da se takoj in uspešno vključijo v delo v naših predstavništvih v tujini. Po tridesetih letih od naše revolucije menim, da ne moremo razumeti in opravičevati dejstva, da se nekdo, ki ga pošljemo v diplomatsko službo, šele v tujini uči temeljnih elementov tega poklica, da šele tam pokaže, ali more ali ne more obvladovati teh poslov.

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši, zadovoljen podpiram besede, ki jih je tukaj izrekel tovariš Minić, da potrebuje ZSZZ revolucionarne mlade kadre. Samo pravi revolucionarni, sodobni in kvalificirani kadri, izvoljeni in razporejeni, tudi ob upoštevanju nacionalne paritete, kadri, ki so dobro poučeni in vsestransko povezani s procesom razvoja naše samoupravne socialistične družbe, samo ti bodo lahko v čedalje bolj zapletenem svetu dostojno nastopali in zagovarjali interese Socialistične federativne republike Jugoslavije, samo ti bodo lahko uspešno izpolnili svoje naloge v izvajanju dinamične zunanje politike naše socialistične in neuvrščene države.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Besedo ima delegat iz Socialistične republike Črne gore tovariš Vukalica Milutinović.

VUKALICA MILUTINOVIĆ (SR Črna gora):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, podpiram ekspeze tovariša Minića, želel pa sem spregovoriti nekaj več o nekaterih vprašanjih. Ker pa so govorniki pred menoj v razpravi govorili o pretežnem delu teh vprašanj, se bom omejil le na dve ali tri, in to samo toliko, kolikor je potrebno, da jih poudarim, da bi dobila ustrezno mesto v naši razpravi.

Prvič, približno pred dvema letoma so ustrezni zbori takratne skupščine razpravljali o naši zunanji politiki in v zvezi s tem o zunanjetrgovinskem omrežju v tujini. Ob tej priliki je bilo to približno sklenjeno, da ustrezni organi federacije pripravijo pregled, analizo in dajo predloge, kako organizirati zunanjetrgovinsko omrežje in kako naj se reorganiziramo na tem področju. O teh vprašanjih sta razpravljala tudi zunanjepolitična odbora tega in drugega zbora. Da ne bi zavlačeval, menim, da je gospodarski položaj danes v svetu sploh pa tudi pri nas v Jugoslaviji takšen, da moramo ta problem zelo hitro aktualizirati in morajo predvsem ustrezni zbori te skupščine obravnavati te probleme in sprejeti ustrezne sklepe. Bil bi za to, da naš zbor sprejme takšen sklep, ker to vprašanje neposredno vpliva na podobo zunanjepolitičnih odnosov naše države.

Drugič, sem za to, da bi naši zunanjepolitični organi v federaciji nenehno pazili na odnose z Ljudsko republiko Albanijo, da bi jih normalizirali v obsegu, ki ustreza obema državam. Ne zavzemam se za to, da bi prišlo to vprašanje kot ena izmed točk v današnje sklepe, marveč samo da bi to upoštevali v naši zunanjepolitični dejavnosti.

Tretjič, vsa vprašanja, ki jih je tovariš Minić naštel kot vsebino naše dejavne miroljubne koeksistence, so resnična osnova razredne sestavine naše zunanje politike. Če upoštevamo še to, kako se takšna politika pri nas konstituira, skozi kakšne oblike gre, kako se usklajujejo interesi, družbeni dogovori in sporazumi, potem je ta politika res izrazito oprta na razredno osnovo naše družbe in na naš družbenopolitični sistem. To mora ugotoviti tudi ta zbor, zlasti še, ker razumem današnjo razpravo kot izdelavo bilance naših odnosov s tujino v lanskem letu.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Besedo ima delegat iz SR Hrvatske tovariš Dušan Rakovac.

DUŠAN RAKOVAC (SR Hrvatska):

Tovarišice in tovariši delegati, podpiram stališča ZIS o zunanji politiki naše države, ki jih je podal tovariš Minić v ekspezeju, ta stališča popolnoma podpiram, že-

lim pa spregovoriti nekaj besed v zvezi z našimi odnosi z Avstrijo, posebej še v zvezi s položajem naše manjšine na Gradiščanskem.

Podpiram stališča tovariša Bogdana Osolnika in drugih delegatov, ki so o tem vprašanju že povedali svoje misli, menim pa da je potrebno, da opišem še nekaj konkretnih stvari o tej problematiki. Dovolite, da to storim.

Očitno je, da je odnos do naših narodnosti v Avstriji – Slovencev in Hrvatov del načrtna politike zaostritve odnosov z našo državo v sklopu širše gonje proti Jugoslaviji. Odnosi do hrvaške in slovenske narodnosti v Avstriji očitno pričajo, da oživlja neonacizem. Politika direktne kršitve mednarodnih pogodb ne vodi k dobremu. To je pokazala tudi nedavna mračna preteklost. Koga in zakaj moti demokratični svobodni nacionalni razvoj hrvaške in slovenske narodnosti v Avstriji? Zakaj je treba izvajati asimilacijo in pri tem ne izbirati sredstev in komu je to potrebno? Gotovo ne dobrim sosedskim odnosom in tudi ne demokratičnemu razvoju v Avstriji.

Skraini čas je, da odgovorni dejavniki v republiki Avstriji spoznajo, kam vodi takšna politika do naših manjšin in kaj pomeni ne le za naše bodoče odnose, marveč sploh za mir v svetu in zlasti v Evropi. Zagotavljanje v odgovoru na našo noto, da so odnosi do Hrvatov in Slovencev več kot v redu, je gola izmišljotina in velika laž. Naj naštejemo samo nekaj dejstev, ki osvetljujejo to stanje.

Subvence hrvaškim kulturnim društvom so se v zadnjih nekaj letih zmanjšale od 500.000 šilingov na 200.000. Spričo inflacije in drugih okoliščin bi moralo biti prav obratno. Pravica do uporabe materinščine v sodstvu, upravi kot tudi učenje jezika v šoli in njegova uporaba v javnih sredstvih obveščanja, kar je natančno določeno v državni pogodbi, ni naletelo na razumevanje, niti ne rešujejo teh problemov.

Nadalje izvajajo politiko ločevanja narodnih organizacij Hrvatov, podpirajo skupine, ki gredo po poti zanižanja vsakršne nacionalne posebnosti Hrvatov. Stanje in možnosti za uresničitev narodnostnih pravic Hrvatov na Gradiščanskem so zdaj, lahko bi rekli, zaskrbiljujoče. Obstaja neposredna nevarnost, da prenehajo izhajati hrvaški časniki, da ugasne založniška dejavnost in da se bistveno zmanjša celotna kulturna dejavnost, skratka, s sredstvi, ki jih dobivajo hrvaška društva na Gradiščanskem, se utegne njihova aktivnost v zelo kratkem času bistveno zožati. Sedanje stanje in položaj hrvaške narodnosti na Gradiščanskem zahteva našo moralnopolitično, zlasti pa materialno in celo diplomatsko pomoč.

V Socialistični republiki Hrvatski so najbolj odgovorni dejavniki zavzeli jasna stališča do zaščite pravic naših etničnih skupin v Avstriji in obsodili politiko avstrijske vlade. Zdaj pripravljajo konkretne ukrepe za pomoč gradiščanskim Hrvatom v različnih smereh.

Po vsem povedanem v današnji razpravi glede ogrožanja pravic narodnostnih skupin v Avstriji predlagam,

da se pristojni dejavniki v Socialistični republiki Hrvatski in federaciji kar najprej dogovorijo o programu konkretnih ukrepov za pomoč organizacijam gradiščanskih Hrvatov. Ti to od nas povsem upravičeno pričakujejo.

Zavzemam se za odločno zaščito pravic naših narodnostnih skupin v Avstriji. Morda je meni kot Istranu bolj v spominu težka nedavna preteklost Hrvatov in Slovencev v Istri pod fašističnim jarmom Italije. Osebnostem občutil vse težave in zlo fašističnega raznarodovanja in zato morda neposredne občutim in vidim nevarnost, ki grozi Hrvatom in Slovincem v Avstriji. Zato se zavzemam za odločno in hitro akcijo vseh dejavnikov naše skupnosti.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ

Besedo ima delegat iz Socialistične republike Bosne in Hercegovine tovariš Redžo Terzić.

REDŽO TERZIĆ (*SR Bosna in Hercegovina*):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, dolg seznam govornikov mojih kolegov delegatov mi daje pravico, da odstopim od načrtovanega razpravljanja, saj so številni tovariši izčrpno in dokumentirano razpravljali, rad pa bi tudi skrajšal čas, ki vam ga jemljem.

Omeniti bi želel le nekatere stvari in nekatera moja razmišljanja v zvezi z ekspozicijem in sicer v zvezi s splošnim mednarodnim položajem.

Podčrtati želim, da je ekspozicija zveznega sekretarja za zunanje zadeve zajel in razčlenil, s tem pa tudi aktualiziral določeno problematiko, zlasti nekatera vprašanja, ki so bila sicer že obravnavana v zadnjem času, bodisi v zveznem zboru bodisi v našem odboru za zunanjo politiko ali pa v komisijah in odborih republiških skupščin.

Eno izmed poglobitvenih vprašanj je, vsaj za mene, presoja naših zunanjepolitičnih akcij, ki so bile v svoji kontinuiteti potrditev doslednosti naše zunanje politike, politike neuvrščenosti, boja za mir in napredek v svetu. Vidno mesto v tej dejavnosti so imeli in prepričan sem, da bodo imeli tudi v prihodnje odnosi naše države s sosedami, o katerih so govorili še posebej tovariši delegati, nadalje z državami v razvoju, nadaljnji razvoj naših odnosov s socialističnimi državami in zlasti vloga in naša dejavnost v neuvrščenih državah. Ta dejavnost je zajela delo v zvezi z nadaljnjim razvijanjem teh odnosov na političnem, gospodarskem pa tudi kulturnem in na drugih področjih. Čeprav smo na tem področju dosegli uspehe, ki uveljavljajo politiko naše države, pa to ne pomeni, da nam ni ostalo še veliko možnosti za nadaljnjo dejavnost za še boljše organiziranost, za še večje in širše razvijanje naših odnosov v svetu. Končno, znano je, da so naši odnosi s sosedami pretežno dobri, da pa so

odnosi z nekaterimi, kot na primer z Italijo in zdaj z Avstrijo, doživljali krize in da ti odnosi še vedno niso rešeni, zlasti z Avstrijo, in to vsekakor ne po naši krivdi.

Ni potrebno, da bi se vračal v naše odnose z Avstrijo, povedal bi le, kaj mislim o nekaterih vprašanjih.

Položaj naših narodnostnih manjšin, zlasti v Avstriji je postal občutljiv in za katerega imamo, kažemo in bomo še naprej verjetno kazali prav do njegove rešitve interes, veliko pozornost in zaskrbljenost pa tudi nezadovoljstvo nad tistim, kar ukrepa avstrijska vlada, nad tistim, kar dela, da bi se ognila izpolnjevanju obveznosti iz državne pogodbe in da bi se spet uvrstila v verigo vseh tistih časov, ki so protijugoslovanski in zoper Jugoslavijo.

Zato je za nas načelno vprašanje in ne mislim, da je Avstrija kdajkoli štela to za nekakšen regionalen odnos do nas. Vedela je in ve in verjetno bo vedela tudi v prihodnje, da odnos do naših narodnostnih manjšin ne more biti nekakšen regionalen odnos ali zainteresiranost samo ene izmed naših republik, marveč da je to imelo in bo imelo jugoslovansko razsežnost tudi v prihodnje. Avstrija skuša s svojim propagandnim aparatom pokazati, kako je to odnos samo ene republike. Vendar nikoli ni za tem trdno stala; nasprotno, s tem načinom je hotela zmanjšati ta problem.

Načelna stališča, iz katerih izhajamo, bi lahko na kratko tako formuliral.

Prvič, položaj naših narodnostnih manjšin je bil, je in ostane eden izmed bistvenih elementov odnosov med državama. Zato je tako množično izražena podpora noti Jugoslavije, ki je bila poslana v zvezi z reševanjem teh problemov v Avstriji.

Tretjič, ne more biti pogajanj — to je eno izmed naših načelnih stališč, ki ga popolnoma podpiram s tega mesta — ne morebiti pogajanj o izpolnjevanju državne pogodbe. Pogajati in pogovarjati se je mogoče o izboljšanju dobrih sosedskih odnosov in o vsem, kar šteje sem. Formalnopravne interpretacije ne bodo mogle zamegliti pred jugoslovansko javnostjo in niti za trenutek ne pred avstrijsko bistva problemov, to pa je značilnost odgovora zadnje avstrijske note.

V Socialistični republiki Bosni in Hercegovini so pristojne institucije analizirale stanje in odnose v zvezi z našim problemom z Avstrijo in popolnoma podprle vsa prizadevanja Jugoslavije v reševanju teh vprašanj.

Našel sem le nekatera načela, opisal pa bi še naše stališče in ugotovil, da to ne izhaja iz kakšnih taktičnih, trenutnih potreb, marveč prav iz doslednega pojmovanja in razlaganja odnosov med našimi narodi in našimi narodnostnimi manjšinami v drugih državah. To je dokončno, to je naša pravica in naša ustavna obveznost.

Avstrija bi lahko uporabila izkušnje sosedne Italije, ker so napredne sile italijanskega ljudstva praktično preprečile poskus, da bi iz Italije napravili področje pritiskov na Jugoslavijo. Ne delam si utvar, da je položaj v Avstriji in Italiji enak, vendar to ne more biti vzrok, da

ne bi proučili tujih izkušenj, kadar gre za naše zahteve.

Opozoril bi še na eno izkušnjo: da je bil rezultat vseh kriz, vsaj v Jugoslaviji — strnitev naših vrst in enotnost države v podpori naši načelni politiki odnosov s sosedami.

Ker je bila vloga Jugoslavije in njena dejavnost v reševanju kriz v svetu vedno na najvišji ravni (mislim zlasti na reševanje bližnjevzhodnega položaja), je prav spričo te dejavnosti doživelo novo uveljavitev gibanje, ki smo ga nesebično podpirali — moralno, materialno in z vsemi drugimi možnostmi, to pa je palestinsko osvobodilno gibanje. Ni več izraelske supremacije in ta se ne more v nobenem pogledu več pojavljati kot gospodar nasproti nekemu, ki je preganjan s svoje zemlje. Ni več niti vojne premoči. Zadnja vojna je pokazala, da je nadčlovek izraelskega tipa odšel. Trije milijoni pregnanih Palestincev, od katerih živi poldrugi milijon po taboriščih, spominja na strahotno usodo številnih narodov v Evropi, med katerimi tudi židovskega. Zato niso bili niti najmanj krivi Palestinci.

Najnovejša zaostritev položaja, upamo, ne bo pripeljala do nove vojne, prevladale bodo tiste sile, celo v Izraelu in državah konfrontiranih z arabskim svetom, z zavestjo, da bodo odstranitev posledic agresije, umik okupatorskih čet, sprejetje dejstva palestinskega osvobodilnega gibanja in Palestine končno doživeli kot dejstva, ki jih mora svet vse bolj upoštevati. Zadnje zasedanje Združenih narodov je dokončno potrdilo pravico Palestincev do svobode in svoje države.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Besedo ima delegat iz SR Makedonije Ljubomir Samonikov.

LJUBOMIR SAMONIKOV (SR Makedonija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši, ekspozice podpredsednika ZIS, zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Miloša Minića posveča dobršen del odnosom Jugoslavije s sosednjimi državami, o tem pa je tovariš Minić nadrobno govoril tudi v ekspoziciji na sejah odbora zveznega zbora za zunanjo politiko in odbora zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ za ekonomske odnose s tujino, ki sta bili 28. junija in 17. julija.

V zvezi s to problematiko bi morali podpreti stališče v ekspoziciji, da bi morali dati politiki SFRJ do sosednjih držav prednostno mesto v celotni politiki Jugoslavije in razčleniti celoten kompleks vprašanj, ki se nanašajo na odnose Jugoslavije s sosednjimi državami. Gre namreč za vprašanja, ki imajo svoje zgodovinsko ozadje, razvoj in kontinuiteto in ki zahtevajo nenehno spremljanje, preučevanje in izvajanje dosledne politike.

Specifičnost politike do sosednjih držav je očitna in terja posebno metodologijo in temeljito poznavanje številnih konkretnih vprašanj, ki se nanašajo na to državo, zaradi česar bi morali v prihodnjem delu posebej pripravljati dvostransko reševanje vprašanj, ki so odprta že dalj časa in ki jih rešujemo nepretrgoma.

Zato bi morali dati v naših odnosih s sosednjimi državami večji poudarek politiki odprtih mej in vsestranskemu obmejnemu sodelovanju, kar izhaja iz sklepov predsedstva ZKJ, ustave SFRJ in desetega kongresa ZKJ.

Obmejno sodelovanje, ki je pomemben sestavni del sodelovanja Jugoslavije s sosednimi državami, pomeni praktično aplikacijo našega načelnega pristopa k razvijanju odnosov s sosedami in k uresničevanju načel miroljubne koeksistence med različnimi družbenimi sistemi, zaradi česar so učinki odprtih mej nedvomno pomembni tudi s širšega mednarodnega vidika. Namen takšne politike je na podlagi skupnih interesov doseči stabilne in razvejene odnose s sosednjimi državami, hkrati pa ustvariti ugodne pogoje za reševanje odprtih vprašanj, zlasti za vprašanja narodnostnih manjšin, za katera se moramo nenehno in dosledno zavzemati, zaradi načelnega in celovitega reševanja, to pomeni, gledano dolgoročno, ustvariti trajne osnove in pogoje za skupno življenje z vsemi sosednimi državami.

V zvezi s problemi naših manjšin v sosednjih državah bi morali po mojem hitreje reševati nekatera naša notranja vprašanja, povezana s tem problemom. Zlasti bi morali uresničiti nekatere sklepe s seminarja Združenih narodov o izboljšanju in zaščiti človekovih pravic, nacionalnih in etničnih manjšin, ki je bil na Ohridu, in znanstvenega sestanka v Trstu, kot so to izdaja dokumentov ohridskega seminarja v našem in tujih jezikih, pošiljatev dokumentov našim in tujim arhivom, organiziranje znanstveno-političnega sestanka na temo jugoslovanske manjšine v sosednjih državah in izdelava dolgoročnega programa za izmenjavo spoznanj o narodnostnih manjšinah naših narodov. Dejstvo je, da obstaja partikularizem v spoznavanju problemov narodnostnih manjšin. V tem smislu bi morali preučiti možnost, da bi na univerzah v drugih republikah odprli seminarje za makedonistiko, da bi izšolali znanstvene kadre iz vrst drugih narodov in narodnosti, ki bi se lahko izrekli o problemih makedonske narodnostne manjšine in da bi predvideli prihod mladih znanstvenikov iz drugih republik na podiplomski študij ali na delo v znanstvene institucije v Socialistični republiki Makedoniji, kjer se ukvarjajo s tem problemom, prav tako pa tudi makedonskega znanstvenega kadra v druge republike proučevati probleme manjšin drugih jugoslovanskih narodov in da bi se ta kader usposobil, da bi na mednarodnem prizorišču kvalitetno zagovarjal in zastopal interese narodnostnih manjšin drugih narodov Jugoslavije.

Trud za odprtost državnih mej, izmed katerih so nekatere zaprte že več let, je izjemnega pomena za raz-

voj manjšin, ki živijo v državah, s katerimi nas ločuje skupna meja. Odprte meje ustvarjajo realne možnosti za vsestransko komuniciranje med ljudmi na eni in drugi strani meje in omogočajo vsestranske, politične, kulturne in gospodarske stike. Prosto gibanje ljudi ob odprtih mejah ne spodbuja le razvoja prijateljskih odnosov med državami, marveč omogoča narodnostnim manjšinam, da se počutijo svobodnejše, saj jim odprte meje omogočajo, da vzdržujejo precej redne stike s kulturo in tradicijo svojega matičnega naroda in da se hkrati enakopravno vključujejo v družbeno življenje v državi, v kateri živijo.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Seznam prijavljenih delegatov za udeležbo v razpravi je izčrpan.

Želi še kdo besedo? (Nihče.)

Zboru predlagam, naj sprejme ta sklep:

Zvezni zbor skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije sprejema ekspozice podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Miloša Minića o zunanje-politični dejavnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Se zbor strinja s predlaganim sklepom? (Se strinja.)

Na vrsti je *druga* točka dnevnega reda:

Predlog proračuna federacije za leto 1975

Poslali smo vam predlog proračuna, poleg tega pa amandmaje zveznega izvršnega sveta k 1., 3. in 4. členu, predloga proračuna ter nekatere redakcijsko-tehnične popravke.¹

Predsednik zbora republike in pokrajin me je obvestil, da je zbor republik in pokrajin na seji 24. decembra letos določil skupen obseg izdatkov proračuna federacije za leto 1975 v višini 58.165.000.000 dinarjev.

Poslali smo vam poročila delovnih teles zbora — odbora za proračun federacije, odbora za ljudsko obrambo, odbora za zunanjo politiko, odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov in zakonodajno-pravne komisije.²

Prejeli ste tudi poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.³

Predstavniki zveznega izvršnega sveta so njegov član in zvezni sekretar za finance Momčilo Cemović, član zveznega izvršnega sveta Vajo Skenžić in član zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za ljudsko obrambo Nikola Ljubičić, članica zveznega izvršnega sveta in

¹ Priloga 1.

² Priloge 2–6.

³ Priloga 7.

predsednica zveznega komiteja za vprašanja borcev in vojaških invalidov Mara Radić in član zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za zunanjo trgovino dr. Emil Ludviger.

Poverjeniki zveznega izvršnega sveta sta pomočnika zveznega sekretarja za finance Velimir Šljivančanin in Ranko Matić in samostojni svetnik v zveznem sekretariatu za finance Aleksandar Nečajev.

Poročevalec odbora za proračun federacije je Jožef Ipač, poročevalec odbora za ljudsko obrambo je Vidomir Čereković, poročevalec odbora za zunanjo politiko je Mihajlo Javorski, poročevalec odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov je Mensur Bekteši, poročevalec zakonodajno-pravne komisije pa je Djordje Grujić.

Začenjam splošno obravnavo predloga proračuna federacije za leto 1975.

Želi kdo besedo?

Besedo ima predsednik odbora za proračun federacije tovariš Jožef Ipač.

JOŽEF IPAČ, poročevalec odbora za proračun federacije:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, čaka nas sprejetje izredno pomembnega akta — proračuna federacije za leto 1975, proračuna, ki ga prvič sprejemamo v delegatskem sistemu, v novih ustavnih razmerah, katerega postopek in obravnava se bistveno razlikujeta od prejšnjih let. Hkrati pomeni pomemben element politike, začrtane v resoluciji o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975, in to zlasti v tistih delih, ki se nanašajo na področja splošne in skupne porabe, pomemben pa je tudi s stališča proračunske porabe sploh in v zvezi z zahtevami politike stabilizacije ter v zvezi z vsemi družbenimi zahtevami materialno-finančne bilance države v celoti.

Sintetična konstrukcija in kompozicija tega proračuna je izraz omenjenih kvalitete na eni strani in dosežene visoke stopnje soglasja socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin na drugi strani. Pri vsem tem ob samem procesu sprejemanja proračuna ni mogoče zamolčati dobrih in pozitivnih rezultatov sodelovanja, doseženega med tem postopkom med zveznim sekretariatom in našimi skupščinskimi organi, pri čemer je zelo opazno, da je bila vrsta sklepov in predhodnih stališč in ocen s sej odbora za proračun federacije sprejeta in vključena v predlog, ki je pred nami, kot neposredne zahteve delegatskih baz svojim delegatom v naših skupščinskih telesih.

Kljub napredku na poti popolne uresničitve ustavnih načel o celotni proračunski politiki vendar ostaja še nekaj vprašanj, ki zahtevajo svoje konkretnije sistemske rešitve. To so vprašanja prispevkov republik in pokrajin pri financiranju federacije, intervencije proračuna fede-

racije v gospodarstvu in še nekatera druga. Rešitve teh vprašanj se delno že predvidevajo ali pa so v pripravi. Omeniti velja, da vliva pogum dejstvo, da je že zdaj izdelan program ukrepov, aktov in družbenih dogovorov za uresničitev sprejete resolucije pa tudi proračunske politike, ki jo zdaj sprejemamo.

Kot so poudarili že delegati sami, zahteva uspešen izid vsega tega temeljito spreminjanje načina dela in mišljenja kot tudi stopnje odgovornosti subjektov, saj sta dosledno izvajanje predvidenih ukrepov in rešitev ter odgovorno obnašanje prva pogoja za to, da onemogočimo, da bi bil proračun federacije samo izplačilna blagajna, ne pa tudi temeljni instrument financiranja potreb, ki se konstituirajo na ravni, ki je za 23,05 odstotka višja v primerjavi z rebalanciranim proračunom federacije za leto 1974 oziroma da znaša skupen obseg dohodkov in izdatkov namesto 47.268.000.000 zdaj za leto 1975 — 58.165.000.000 dinarjev, kar se pretežno vključuje v okvire, predvidene v resoluciji.

Seveda zahteva tako predvidena finančna politika tudi dosledno izvajanje varčevalnega programa na vseh ravneh in v vseh strukturah. Odbor za proračun federacije predvideva v svojem delovnem programu vzpostavitev neposrednih stikov z uporabniki družbenih sredstev že v prvem četrtletju 1975, in sicer v interesu sodelovanja in doslednega uresničevanja programskih ciljev.

Tovarišice in tovariši, proračun federacije, ki ga zdaj sprejemamo, krepko uveljavlja prizadevanja za modernizacijo jugoslovanske ljudske armade in obrambe, učinkoviteje podpira razvoj manj razvitih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin kot tudi uresničevanje ustrezne politike na področju borčevsko-invalidskega varstva. Izhajajoč iz vseh omenjenih sestavin, ocen in poudarjenih strateških ciljev proračunske politike v letu 1975 prosim zvezni zbor, da v celoti sprejme predloženi predlog proračuna federacije za leto 1975 skupaj z amandmaji.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi govoriti, začenjam obravnavo besedila predloga proračuna federacije za leto 1975.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, dajem na glasovanje predlog proračuna federacije za leto 1975.

Kdo je za naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je proti? (Nihče.)

Kdo se je vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog proračuna federacije za leto 1975.⁴

⁴ Proračun federacije za leto 1975 je objavljen v Uradnem listu SFRJ, številka 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev predloga proračuna pa je v prilogi 8.

Na vrsti je *tretja* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975

Poslali smo vam predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975, poleg tega pa še amandma-
je zveznega izvršnega sveta k predlogu tega zakona.⁵

Prejeli ste poročila delovnih teles zbora — odbora za proračun federacije, odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov in zakonodajno-pravne komisije.⁶

Končno ste dobili še poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.⁷

Predstavnik zveznega izvršnega sveta sta njegova člana: zvezni sekretar za finance Momčilo Cemović in Vajo Skendžić.

Poverjenika sta pomočnik zveznega sekretarja za finance Velimir Šljivančanin in samostojni svetnik v zveznem sekretariatu za finance Aleksandar Nečajev.

Poročevalec odbora za proračun je Jožef Ipač, poročevalec odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov je Mensur Bekteš, poročevalec zakonodajno-pravne komisije pa je Djordje Grujić.

Začenjam splošno obravnavo predloga zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, začenjam obravnavo besedila predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975 dajem na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975.⁸

Na vrsti je *četrti* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o zveznih svetih

Poslali smo vam predlog zakona o zveznih svetih, poleg tega pa še amandmaje zveznega izvršnega sveta k zakonskemu predlogu.⁹

Prejeli ste tudi poročila delovnih teles zbora — odbora za družbenopolitične odnose, odbora za proračun federacije za zakonodajno-pravne komisije.¹⁰

Prejeli ste še poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.¹¹

Obveščam vas, da je zbor republik in pokrajin na seji 24. decembra letos zaradi podaje mnenja zveznemu zboru proučil predlog za izdajo zakona o zveznih svetih in zakonski osnutek ter ugotovil, da obstaja potreba po izdaji tega zakona, in izrazil soglasje s temeljnimi načeli, določenimi v predlogu za izdajo zakona in z rešitvami, ki jih vsebuje zakonski osnutek.

Predstavnik zveznega izvršnega sveta je njegov podpredsednik dr. Anton Vratuša, poverjenik pa je sekretar zveznega izvršnega sveta za zakonodajne in pravne zadeve Milenko Kangrga.

Poročevalec odbora za družbenopolitične odnose je tovariš Kiro Hadži Vasilev, odbora za proračun federacije Jožef Ipač, poročevalec zakonodajno-pravne komisije pa je njen predsednik dr. Miodrag Zečević.

Začenjam splošno obravnavo.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Začenjam obravnavo besedila zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, dajem na glasovanje predlog zakona o zveznih svetih.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o zveznih svetih.¹²

Na vrsti je *peta* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela

Poslali smo vam zakonski predlog ter poročili odbora za družbenoekonomske odnose in zakonodajno-pravne komisije.¹³

Prejeli ste tudi poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.¹⁴

Predstavnik zveznega izvršnega sveta je namestnik zveznega sekretarja za finance Božidar Radunović, poverjenika zveznega izvršnega sveta pa sta pomočnika zveznega sekretarja za finance Božidar Brajović in Straško Milošević.

Poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose je delegatka iz SR Makedonije Fana Kočovska-Cvetković, poročevalec zakonodajno-pravne komisije pa je njen član profesor dr. Karolj Djetvai.

⁵ Prilogi 9 in 10.

⁶ Priloge 2, 11 in 12.

⁷ Priloga 7.

⁸ Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev zakonskega predloga pa je v prilogi 13.

⁹ Priloga 14.

¹⁰ Priloga 15–17.

¹¹ Priloga 7.

¹² Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev zakonskega predloga pa je v prilogi 18.

¹³ Prilogi 19 in 20.

¹⁴ Priloga 7.

Začenjam splošno obravnavo zakonskega predloga.
Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, začenjam obravnavo besedila zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, dajem na glasovanje predlog zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o dopolnitvi zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela.¹⁵

Na vrsti je *šesta* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančne rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev

Poslali smo vam zakonski predlog in amandmaje ZIS ter poročila odbora za družbenoekonomske odnose, zakonodajnopravne komisije in komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovenskih narodov.¹⁶

Predstavnika zveznega izvršnega sveta sta tovariša Momčilo Cemović in Božidar Radunović, poverjenik zveznega izvršnega sveta pa je pomočnik zveznega sekretarja za finance Velimir Šljivančanin.

Poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose je delegatka Fana Kočovska-Cvetković, poročevalec zakonodajnopravne komisije pa je njen član prof. dr. Karolj Djetvai.

Začenjam splošno obravnavo zakonskega predloga.

Želi kdo besedo?

Besedo ima delegatka Ana Raič.

ANA RAIČ (SR Bosna in Hercegovina):

V zvezi s predlaganimi spremembami v 4. členu zakonskega predloga, s katerimi se skrajšuje rok za popravke finančnega rezultata od 90 na 60 dni, prosim predstavnika predlagatelja, da odgovori na to vprašanje — ali obstaja možnost, da bi morda s tem ali s kakšnim drugim zakonom uredili, da nosi breme opravljenega popravka delno kupec, ki svoje obveznosti ni izpolnil pravočasno, in ne samo prodajalec? Res plača kupec zamudne obresti in sodne stroške, če pride do spora, vendar ta ukrep doslej ni bil dovolj učinkovit. Če bi morda vse breme popravka trpel tisti, ki svoje obveznosti ni poravnal v zakonskem roku, bi se v marsičem izboljšala finančna disciplina.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Želi še kdo besedo?

Besedo ima tovarišica Fana Kočovska-Cvetković.

FANA KOČOVSKA-CVETKOVIČ, poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose:

Tovariši in tovarišice, prejeli smo amandma zveznega izvršnega sveta k 5. členu. Kot poročevalka odbora menim, da je to velika stvar, vendar zvezni izvršni svet poprej ni imel možnosti, da nam bi poslal svoje mnenje o tem problemu. Gre za zaloge. Prvo in poglavitno vprašanje za odbor za družbenoekonomske odnose in zbor je, da nam zvezni izvršni svet, kadar zahteva takšne spremembe, dokumentira, kakšne bi bile ekonomske, socialne in druge posledice, če ne sprejmemo tega amandmaja. Brez takšnih ugotovitev bi moral zbor sprejemati zakon v neprimernem položaju. Problem, ki ga zajema amandma k 5. členu, je zelo pomemben in zato menim, da bi se moral odbor sestati, če misli zbor sprejeti ta amandma. Ne bi bila za to, da takšen amandma o tako pomembni stvari sprejemamo na hitro. Zato predlagam, naj se izdaja tega zakona odloži na januar.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Slišali ste mnenje poročevalke odbora za družbenoekonomske odnose tovarišice Fane Kočovske-Cvetković.

Želi kdo besedo?

Besedo ima delegat Martin Mlinar.

MARTIN MLINAR (SR Slovenija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, po poslovniku dajem amandma k zakonskemu predlogu v svojem imenu in v imenu delegatov Jožeta Globačnika, Slavka Zalokarja, Draga Seligerja, Jasne Peče-Janičije-
vič, Mirka Lackovića, Boška Baškota, Vojka Ozima, Milana Puglja in Joža Vilfana.

Zdaj ste prejeli ta amandma in dovolite, da ga preberem:

„Za 4. členom je treba dodati nov 5. člen, ki naj bi se glasil:

„Za 7a členom je treba dodati nov 7b člen, ki naj bi se glasil: organizacija združenega dela, ki opravlja izvoz

¹⁵ Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev zakonskega predloga pa je v prilogi 21.

¹⁶ Priloge 22–24 in 7.

mora popraviti finančni rezultat za del neizterjanih terjatev od kupcev, za katere je od dneva izstavitve fakture do zadnjega dne obračunske dobe preteklo več kot 90 dni.

Peti člen zakonskega predloga postane 6. člen.

O b r a z l o ž i t e v: Pri izvozu blaga praviloma ni mogoče dobiti plačila na podlagi fakture v roku, ki ga določa 4. člen (60 dni), zaradi česar je treba dosednji rok 90 dni za plačilo obdržati še naprej, saj ne smemo slabšati pogojev gospodarjenja na izvoznem področju.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede v splošni razpravi, začnjam razpravo o besedilu zakonskega predloga.

Tovarišica Kočovska in tovariš Mlinar sta dala mnenja oziroma amandma. Prosim predstavnika predlagatelja tovariša Cemovića, da se izreče o danih predlogih.

MOMČILO CEMOVIČ, član ZIS:

V zvezi s prvim vprašanjem, ki ga je postavila tovarišica Kočovska, lahko za zdaj rečemo le toliko, da smo imeli s takšnimi zahtevami tukaj opravka že poprej in po moje so bile to upravičene zahteve. Potrudili se bomo, da bomo ta problem obdelali v prihodnjih mesecih. Zdaj v tem smislu ne bi mogli doseči izboljšanja s kakšno intervencijo v zvezi z besedilom predlaganega zakona, saj je to resna sprememba.

Glede predloga, naj ne bi obravnavali oziroma naj ne bi sprejeli amandmaja k 5. členu, menim, da ni vzrokov za odložitev postopka, saj bi s tem postalo vprašljivo izrekanje o zakonskem predlogu. V amandmaju ZIS k 5. členu gre za to, da zakon ne začne veljati osmega dne, kakor je bilo predlagano, marveč naslednji dan. Ne gre torej za takšno spremembo, da bi se lahko odločili za odložitev razprave o tem zakonskem predlogu.

Zato predlagam in prosim, da sprejmete amandma zveznega izvršnega sveta k 5. členu zakonskega predloga.

Pooblaščen sem izjaviti, da lahko ob nekaterih popravkih sprejmemo amandma skupine desetih delegatov, ki je bil tukaj dan, z naslednjo spremembo. Ker ste zdaj dobili besedilo amandmaja, bi predlagal to spremembo:

„Ne glede na prvi odstavek 7. člena tega zakona mora organizacija združenega dela, ki opravlja izvoz“ (ne pa „opravlja izvozne posle“ kot je to predlagano v amandmaju skupine delegatov). To bi črtali, ker se mora to nanašati samo na organizacije, proizvajalke in organizacije, ki se ukvarjajo z izvozom storitev. V tem je smisel.

Vse naprej ostane, pri čemer pa je treba za beseda-mi: „neizterjanih terjatev od kupcev“ vstaviti besede:

„ki se nanašajo na izvršeni izvoz“ (to bi bil vrinjeni stavek).

Menim, da je podaljšanje roka s 60 na 90 dni spričo procesa plačevanja izstavljenih faktur za izvoženo blago razumno in ga zato sprejemamo.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Prosim delegata Martina Mlinarja, da se izreče o tem. (Se strinja.)

Tovarišice in tovariši, slišali ste pojasnila tovariša Cemovića.

Ker je tovariš Mlinar v imenu predlagateljev – desetih delegatov sprejel te popravke, zvezni izvršni svet pa je sprejel ta amandma, postane sestavni del besedila zakonskega predloga.

Se želi tovarišica Kočovska izreči v zvezi s tem, kar je govoril tovariš Cemovič?

FANA KOČOVSKA–CVETKOVIČ, poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose:

Spričo pomena tega predloga pa tudi odgovornosti menim, da bi z moje strani, kot poročevalke odbora, ne bilo prav, če bi se strinjala. Nimamo na voljo nobenega gradiva o tem, koliko bodo delovne organizacije imele izgub, če gra za to, koliko je banka pripravljena intervenirati s krediti itd. Zato prosim zbor, če se strinjate, da se odbor sestane in preuči to vprašanje. Tudi, če bi se odbor sestal, menim, da tako velikih zadev ne moremo rešiti kar na hitro.

Zato se zavzemam za tisto, kar sem že predlagala – naj bi zakon odložili. Če se ne boste strinjali, se mora odbor sestati.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Prosim tovariša Cemovića, da pojasni, za kaj gre.

MOMČILO CEMOVIČ, član ZIS:

Amandma k 5. členu se glasi:

V 5. členu besedo „osmi“ nadomestimo z besedo: „naslednji“. To pomeni, da zakon ne začne veljati osmi dan, marveč naslednji dan po objavi v Uradnem listu SFRJ.

Če je tovarišica Kočovska mislila na to, menimo, da dejansko ne gre za velik nesporazum.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Tu gre za rok, da ne bi prišli v prihodnje leto. Ne vem, kakšne materialne obveznosti so to?

Besedo ima tovarišica Ivica Kavčič.

IVICA KAVČIČ (SR Slovenija):

Menim, da sploh nismo dobili pravega pojasnila o amandmaju ZIS k 5. členu zakonskega predloga. To je namreč bistvena zadeva. Če ne sprejmemo amandmaja k 5. členu, to pomeni, da bo lahko zakon začel veljati za leto 1974, če pa ga ne sprejmemo, potem bo veljal za leto 1975. Menim, da je to zelo bistveno.

Po drugi strani menim, da je vzrok za predložitev tega amandmaja ZIS natančno znan že ob sprejetju zakonskega predloga. Zato mi ni jasno, zakaj prihaja svet v zadnjem trenutku z amandmajem. Menim, da takšen način dela ni v redu.

Zato predlagam, naj tega amandmaja ne sprejmemo.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Želi še kdo besedo?

Besedo ima predsednik zakonodajne komisije tovariš Zečevič.

MIODRAG ZEČEVIČ, predsednik zakonodajne komisije zveznega zbora:

Tovarišice in tovariši delegati, to smo narobe zastavili. Razumel pa sem, da je tukaj postavljeno pravno vprašanje. Ta zakon ne more imeti retroaktivnega učinka. Po ustavi zakon ne more imeti retroaktivnega učinka, to imajo lahko samo nekatere njegove določbe in to je treba določiti posebej na podlagi ustave.

Potemtakem tu ni retroaktivnega učinka. Kolikor sem razumel, naj bi zakon uporabljali od 1. januarja prihodnjega leta naprej. Da bi temu ustregli, lahko zapišemo: začne veljati naslednji dan, uporablja pa se od 1. januarja 1975 dalje.

Ni nikakršnega strahu zaradi retroaktivne uporabe tega zakona. Ker zakona ni mogoče uporabljati retroaktivno, razen nekaterih njegovih odločb, predlagam, da se 5. člen dopolni tako: „Začne veljati na dan objave, uporablja pa se bo od 1. januarja 1975.“

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Se predlagatelj strinja s tem predlogom? (Se strinja.)

Slišali ste pojasnilo.

Besedo ima tovarišica Fana Kočovska—Cvetković.

FANA KOČOVSKA—CVETKOVIČ, poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose

Ne gre ne za pravni ne politični smisel. Zakonodajna komisija meni, da ni pravnih posledic razen tistih, ki jih je omenil tovariš Zečevič. Če je tako, kot pravi predsednik zakonodajne komisije tovariš Zečevič, potem naj zakonodajna komisija pazi na ekonomske in socialne posledice, saj je bistveno, kaj bo občutilo gospodarstvo zaradi tega. Naj nam to pojasni nekoliko širše tovariš Cemović.

Vprašanje je, v kakšen položaj pridejo delovne organizacije, kakšne so posledice tega. Ne gre torej za formalno-pravne zadeve.

PREDSEDNIK DANILO KEKIČ:

Odbor za družbenoekonomske odnose je sprejel ta zakonski predlog brez amandmaja. Peti člen zakonskega predloga pa se glasi: „Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SFRJ.“

Razlika je v tem, da se zdaj predlaga, naj začne veljati naslednji dan, uporabljal pa se bo od 1. januarja 1975.

Potemtakem tu ni nobene razlike. Ni strahu, da bi ga uporabljali za nazaj, retroaktivno itd.

Če se strinjamo z vsem drugim, potem je to v redu. Ni razlogov, da dvomimo o tem členu.

Želi še kdo besedo? (Nihče.)

Zakonski predlog dajem na glasovanje s temi amandmaji.

Prvi amandma, ki ga je dala skupina desetih delegatov, je predlagatelj sprejel s popravki, ki jih je podal tovariš Cemović in tako je amandma postal sestavni del zakonskega predloga.

Drugi amandma je usklajen na predlog tovariša Zečeviča s predlagateljem. Zakon se bo torej uporabljal ne naslednji dan po objavi, marveč od 1. januarja 1975 dalje.

To so amandmaji.

Kdor je za, naj, prosim, dvigne roko. (Večina delegatov.)

Kdo je proti? (En delegat.)

Kdo se je vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev.¹⁷

¹⁷ Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev zakonskega predloga pa je v prilogi 25.

Na vrsti je *sedma* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Socialistično republiko Romunijo

Prejeli ste zakonski predlog ter poročila odbora za zunanjo politiko, zakonodajnopravne komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.¹⁸

Predstavniki zveznega izvršnega sveta je podsekretar v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Novak Pribičević, poverjenik zveznega izvršnega sveta pa je načelnik uprave za konzularne zadeve v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Radovan Urošev.

Poročevalec odbora za zunanjo politiko je Vladislav Varga, poročevalec zakonodajnopravne komisije pa je dr. Karolj Djetvai.

Začenjam splošno obravnavo zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Začenjam obravnavo besedila zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, dajem zakonski predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Socialistično republiko Romunijo.¹⁹

Na vrsti je *osma* točka dnevnega reda:

Predlog za izdajo zakona o ureditvi plačila davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov in o ureditvi kolizije republiških oziroma pokrajinskih zakonov na področju davkov, prispevkov in taks ter osnutek zakona

Poslali smo vam predlog za izdajo tega zakona ter njegov osnutek, prejeli pa ste tudi poročili odbora za družbenoekonomske odnose in zakonodajnopravne komisije.²⁰

Predsednik zveznega izvršnega sveta je namestnik zveznega sekretarja za finance Božidar Radunović, poverjenik pa pomočnik sekretarja za finance Božidar Brajović.

Poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose je Fana Kočovska-Cvetković, poročevalec zakonodajnopravne komisije pa je njen član dr. Dušan Jurić.

Začenjam enotno obravnavo predloga za izdajo zakona.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Zboru predlagam ta sklep:

Zbor meni, da je treba izdati zakon o ureditvi plačevanja davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov in o ureditvi kolizije med republiškimi in pokrajinskimi zakoni na področju davkov, prispevkov in taks ter sprejema predlog za izdajo zakona.

Sprejme zbor ta sklep? (Da.)

Na predlog in mnenje odbora za družbenoekonomske odnose in zakonodajnopravne komisije predlagam zboru še ta sklep v zvezi s tem zakonom:

1. Zbor se ne strinja s tem, da bi na tej seji obravnavali tudi osnutek zakona o ureditvi plačevanja davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov občanov in o ureditvi kolizije med republiškimi oziroma pokrajinskimi zakoni na področju davkov, prispevkov in taks.

2. Zbor zahteva, naj predlagatelj pri izdelavi novega besedila zakonskega osnutka upošteva predloge in mnenja zakonodajnopravne komisije in opravi širša posvetovanja v republikah in avtonomnih pokrajinah oziroma občinah.

3. Zbor zahteva, naj pošlje predlagatelj skupščini SFRJ novo besedilo zakonskega osnutka za eno izmed prihodnjih sej zveznega zbora.

Sprejme zbor ta sklep? (Hvala.)

Na vrsti je *deveta* točka dnevnega reda:

Predlog za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij ter osnutek zakona

Delegatom smo poslali predlog za izdajo tega zakona in njegov osnutek ter poročilo odbora za družbenoekonomske odnose in zakonodajnopravne komisije.²¹

Predstavniki zveznega izvršnega sveta je namestnik zveznega sekretarja za finance Božidar Radunović, poverjenika zveznega izvršnega sveta pa sta pomočnika zveznega sekretarja Božidar Brajović in Straško Milošević.

Poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose je Fana Kočovska-Cvetković, delegatka iz SR Makedonije, poročevalec zakonodajnopravne komisije pa je njen član dr. Dušan Jurić.

Začenjam enotno obravnavo predloga za izdajo zakona.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, predlagam zboru ta sklep:

Zbor meni, da je treba izdati zakon o obveznem evidentiranju investicij in sprejema predlog za njegovo izdajo.

¹⁸ Priloge 26, 27 in 7.

¹⁹ Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1977.

²⁰ Priloge 28–30.

²¹ Priloge 31–33.

Po odloku o začasnem poslovnem redu zveznega zbora in 314. členu poslovnika zvezne skupščine predlagam, naj zbor na tej seji obravnava osnutek zakona o obveznem evidentiranju investicij.

Se zbor strinja s tem predlogom (Se strinja.)

Začenjam obravnavo zakonskega osnutka v načelu.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, pričenjam obravnavo zakonskega osnutka v posameznostih.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlagam ta sklep:

1. Zbor sprejema osnutek zakona o obveznem evidentiranju investicij.

2. Zbor zahteva, naj predlagatelj ob določitvi predloga zakona o obveznem evidentiranju investicij upošteva predloge in mnenja delovnih teles zbora.

Sprejme zbor ta predlog sklepov? (Sprejme.)

Na vrsti je *deseta* točka dnevnega reda:

Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov ter predlog zakona

Poslali smo vam predlog za izdajo tega zakona in njegov predlog ter poročila odbora za družbenoekonomske odnose, zakonodajne komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.²²

Predstavnik zveznega izvršnega sveta sta njegov član in zvezni sekretar za finance Momčilo Cemović in namestnik zveznega sekretarja za finance Božidar Radunović.

Poverjenik zveznega izvršnega sveta je pomočnik zveznega sekretarja za finance Velimir Šljivančanin.

Poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose je Fana Kočovska-Cvetković, poročevalec zakonodajne komisije pa Djordžije Grujičić.

Začenjam enotno obravnavo predloga za izdajo zakona.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlagam ta sklep:

Zbor meni, da je treba izdati zakon o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov ter se strinja s temeljnimi načeli in vsebino, določeno v predlogu za izdajo tega zakona.

Sprejme zbor ta sklep? (Sprejme.)

Predlagam, naj zbor po odloku o začasnem poslovnem redu zveznega zbora in skupščinskega poslovnika razpravlja tudi o zakonskem predlogu.

Se zbor strinja s tem predlogom? (Se strinja.)

Začenjam splošno obravnavo zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Začenjam obravnavo besedila zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlog zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov dajem na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov.²³

Na vrsti je *enajsta* točka dnevnega reda:

Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva ter predlog zakona

Poslali smo vam predlog za izdajo tega zakona in predlog zakona sam ter poročila odbora zveznega zbora za delo, zdravje in socialno politiko, zakonodajne komisije in komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.²⁴

Predstavnik zveznega izvršnega sveta je njegova članica in predsednica zveznega komiteja za zdravstvo in socialno politiko Zora Tomić, poverjenika zveznega izvršnega sveta pa sta podsekretar v zveznem komiteju za zdravstvo in socialno varstvo dr. Vinko Ravnikar in samostojni svetnik v zveznem komiteju za zdravstvo in socialno varstvo Dora Udovčić.

Poročevalka odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko je dr. Jelene Vučo, poročevalec zakonodajne komisije pa je njen član Jovan Popović.

Začenjam enotno obravnavo predloga za izdajo zakona.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, predlagam zboru, naj sprejme ta sklep:

Zbor meni, da je treba izdati zakon o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva in soglašajo s temeljnimi načeli in vsebino, določeno v predlogu za izdajo tega zakona.

Predlagam, naj zbor na tej seji opravi tudi obravnavo predloga zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva.

Se zbor strinja s tem predlogom? (Se strinja.)

Začenjam splošno obravnavo zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede v splošni razpravi, začenjam razpravo o besedilu zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, dajem zakonski predlog na glasovanje.

²² Priloge 34–36 in 7.

²³ Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev zakonskega predloga pa je v prilogi 34.

²⁴ Priloge 37–39 in 7.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva.²⁵

Na vrsti je *dvanaajsta* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o dajanju kredita SR Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije ter predlog, naj se sprejme po hitrem postopku

Poslali smo vam zakonski predlog in predlog, naj bi ga sprejeli po hitrem postopku.

Prejeli ste tudi poročila odbora za proračun federacije zakonodajne komisije in komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.²⁶

Predstavnika zveznega izvršnega sveta sta njegov član in sekretar za finance Momčilo Cemović in namestnik zveznega sekretarja za finance Božidar Radunović.

Poverjenika zveznega izvršnega sveta sta pomočnik zveznega sekretarja za finance Aleksandar Jovanović in samostojni svetnik v zveznem sekretariatu za finance Miroslav Lozović.

Poročevalec odbora za proračun federacije je Muhamed Grebo, poročevalec zakonodajne komisije pa Djordžije Grujičić.

Zvezni izvršni svet je predlagal, naj bi ta zakon po odloku o začasnem poslovnem redu zveznega zbora in poslovniku zvezne skupščine sprejeli po hitrem postopku.

Se zbor strinja s tem predlogom? (Se strinja.)

Začenjam splošno obravnavo zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, začenjam obravnavo besedila zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlog zakona o dajanju kredita SR Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije dajem na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o dajanju kredita Socialistični republiki Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije.²⁷

Na vrsti je *trinaajsta* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o ustanovitvi evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi s protokolom o privilegiji in imunitetah evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi

Poslali smo vam predlog zakona o ratifikaciji konvencije z omenjenim protokolom. Prejeli ste tudi poročila zakonodajne komisije in komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.²⁸

Predsednik zveznega izvršnega sveta je namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Lazar Mojsov, poverjenika zveznega izvršnega sveta pa sta direktor zveznega hidrometeorološkega zavoda dr. Djuro Redjenović in načelnik oddelka za pravne in splošne zadeve pri zveznem hidrometeorološkem zavodu mag. Ante Lambaša.

Poročevalec zakonodajne komisije je dr. Karolj Djetvai.

Začenjam splošno obravnavo zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede v splošni obravnavi, začenjam obravnavo besedila zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, dajem na glasovanje predlog zakona o ratifikaciji konvencije o ustanovitvi evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi s protokolom o privilegijah in imunitetah evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o ratifikaciji konvencije o ustanovitvi evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi s protokolom o privilegijah in imunitetah evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi.²⁹

Na vrsti je *štirinaajsta* točka dnevnega reda:

Predlog odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975

Že prej ste prejeli predlog odloka s programom statističnih raziskovanj, danes pa smo vam razdelili prečiščeno besedilo predloga odloka, sestavljeno na podlagi sugestij delovnih teles zbora; prav tako ste prejeli poročila odbora za družbenoekonomske odnose, odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko, odbora za pravosodje, zakonodajne komisije in komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.³⁰

²⁵ Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev zakonskega predloga pa je v prilogi 37.

²⁶ Priloge 40, 41 in 7.

²⁷ Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev zakonskega predloga pa je v prilogi 42.

²⁸ Gradivo v zvezi s to točko dnevnega reda je na voljo v dokumentacijski službi skupščine SFRJ, skladno s poslovnikom skupščine SFRJ.

²⁹ Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974.

³⁰ Priloge 43–45, 27 in 7.

Predstavnik zveznega izvršnega sveta je direktor zveznega zavoda za statistiko Ibrahim Latifić, poverjenik zveznega in izvršnega sveta pa je namestnik direktorja zveznega zavoda za statistiko Vojin Konvalinka.

Poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose je Fana Kočovska-Cvetković, poročevalec odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko je Ladislav Logožar, poročevalec odbora za pravosodje je Borislav Krajina, poročevalec zakonodajnopravne komisije pa je prof. dr. Karolj Djetvai.

Začenjam enotno obravnavo predloga odloka.

Želi kdo besedo?

Besedo ima delegat Enes Galijašević, poročevalec odbora zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko.

Začenjam enotno obravnavo predloga odloka.

Želi kdo besedo?

Besedo ima poročevalec odbora zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko Enes Galijašević.

ENES GALIJAŠEVIĆ, poročevalec odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, odbor zveznega zbora skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije za delo, zdravje in socialno politiko je obravnaval na seji 25. in 26. decembra 1974 predlog programa statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975.

Odbor je podal predlog tega programa in predloga zveznemu zboru, naj ga sprejme v predlaganem besedilu, hkrati pa naj sprejme ta sklep:

1. Zvezni izvršni svet naj v letu 1975 prouči program statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo od leta 1973 do leta 1977, in pripravi predlog za njegovo usklajitev z določbami ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije.

2. Zvezni izvršni svet naj januarja 1975 določi temeljne elemente statističnih raziskovanj o zdravstvenem stanju in zdravstvenem varstvu delavcev, organizira usklajevanje z republikami in avtonomnimi pokrajinama in predlaga zboru dopolnitev programa statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975.

3. Zvezni izvršni svet naj predlaga, da določi program statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1976, letno statistično raziskavo o delu samo upravnih interesnih skupnosti.

4. Zvezni izvršni svet naj v letu 1975 prouči in predlaga, naj bi v letu 1975 uvrstili v program statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo, tudi statistične raziskave vseh oblik družbeno organiziranega varstva otrok v samoupravnih interesnih skupnostih.

PREDSEDNIK DANILO KEKIĆ:

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, dajem na glasovanje predlog odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975.³¹

Predlagam, naj sprejme zbor ta sklep:

Zbor zahteva, naj zvezni izvršni svet vzame v pretres predloge in sugestije delovnih teles zbora, dane v zvezi z obravnavo predloga odloka o statističnih raziskovanjih, pomembnih za vso državo za leto 1975 s programom statističnih raziskovanj.

Se strinjate s tem sklepom? (Se strinjajo.)

Na vrsti je *petnajsta* točka dnevnega reda:

Predlog odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev

Poslali smo vam predlog odloka, prejeli pa ste še poročila odbora zbora za ljudsko obrambo, zakonodajnopravne komisije in komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.³²

Predstavnik zveznega izvršnega sveta sta podsekretar v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo general polkovnik Djoko Jovanić, in načelnik uprave v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo generalpolkovnik Mirko Novović.

Poverjenika zveznega izvršnega sveta sta general major v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo Vojo Djuranović in polkovnik v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo Nikola Franović.

Poročevalec odbora za ljudsko obrambo je Vidimir Čereković, poročevalec zakonodajnopravne komisije pa Djordžije Grujić.

Začenjam enotno obravnavo predloga odloka.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlog odloka dajem na glasovanje.

Kdor je *za*, naj dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev.³³

³¹ Odlok je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev predloga odloka pa je v prilogi 46.

³² Priloge 47, 48 in 5.

³³ Odlok je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1974, obrazložitev predloga odloka pa je v prilogi 49.

Na vrsti je *šestnajsta* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladjo Socialistične federativne republike Jugoslavije in vladjo Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu

Poslali smo vam predlog zakona o ratifikaciji tega sporazuma, prejeli pa ste tudi poročila odbora zbora za zunanjo politiko, zakonodajnoopravne komisije in komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.³⁴

Predstavnik zveznega izvršnega sveta je pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Marko Vrhunc, poverjenika pa sta samostojni svetnik v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Miloš Krstić in načelnik uprave za gospodarske odnose v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Gavra Cerović.

Poročevalec odbora za zunanjo politiko je Dušan Rakov, poročevalec zakonodajnoopravne komisije pa profesor dr. Karolj Djetvai.

Začenjam splošno obravnavo zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, začenjam obravnavo besedila zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, dajem zakonski predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladjo Socialistične federativne republike Jugoslavije in vladjo Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu.³⁵

Na vrsti je *sedemnajsta* točka dnevnega reda:

Predlog za izvolitev članov sveta federacije

Poslali smo vam predlog predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije za izvolitev članov sveta federacije.

Sporočam vam, da je zbor republik in pokrajin v okviru svoje pristojnosti na seji 24. decembra 1974 sprejel predlog predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije za izvolitev članov sveta federacije.

V imenu predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije se današnje seje zbora v zvezi s to točko dnevnega reda udeležuje generalni tajnik predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije Slavko Kuhar.

Začenjam obravnavo predloga.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker nihče ne želi besede, dajem na glasovanje pred-

log predsedstva SFRJ za izvolitev članov sveta federacije.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Kdo je *proti*? (Nihče.)

Kdo se je *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije, naj se za člane sveta federacije izvolijo ti tovariši in tovarišice:

Vera Aceva, Lutvo Ahmetović, Nisim Albahari, Ivo Andrić, Risto Antunović, Mihailo Apostolski, Antun Auguštinčić, Viktor Avbelj, Branko Babić, Filip Bajković, Aleš Bebler, Dimče Belovski, Anka Berus, Antun Biber, Ivan Božičević, Petar Brajević, Bogdan Breclj, Savo Brković, Zvonko Brkić, Ivan Buković—Čiro, Josip Cazi, Bosa Cvetić, dr. Dušan Čalić, Ljiljana Čalovska, dr. Ethem Čamo, Rasim Čerkezi, Rodoljub Čolaković, Živojin Čirčić, Uglješa Danilović, Oskar Davičo, Radivoj Davidović—Kepa, Firus Demir, Veli Deva, Mito Dimitrovski, Ilija Došen, Blažo Djuričić, Tone Fajfar, Saljko Fejić, dr. Leon Geršković, Velibor Gligorić, Ivan Gošnjak, dr. Pavle Gregorić, Mehmed Hodža, Ljubo Ilić, Slavko Janevski, Vlado Janjić, Vojin Jauković, Srboj Jovipović, Blažo Jovanović, Isa Jovanović, Pavle Jovičević, Desimir Jovović, Niko Jurinčić, Ante Jurjević, Jovo Kapičić, Zdenka Kidrič, Franc Kimovec, Djure Kladarin, dr. Slavko Komar, Blaže Koneski, Veljko Kovačević, Ivan Krnjačić, Vicko Krstulović, Bogen Kuzmanovski, Mihajlo Lalić, Danilo Lekić, Voja Leković, Franc Leskošek, Ivan Maček, Šefket Maglajlić, Veselinka Malinska, Mehmed Maljići, Miha Marinko, Slobodan Marjanović, Moma Marković, Ilija Materić, Milka Minić, Nikola Minčev, Miloslav Milosavljević, Veljko Mičunović, Milutin Morača, Karlo Mrazović, Andrija Jugoša, Ismet Mujezinović, Dragoslav Mutapović, Mara Naceva, Radislava Nedeljković—Raja, Miljan Neoričić, Vojin Nikolić, Grujo Novaković, Djoko Pajković, Radovan Papić, Rade Pehaček, Marko Peričin—Kamenjar, Puniša Perović, Dimitrije Pisković, Mile Počića, Krsto Popivoda, Srdja Prica, Djuro Pucar, Dobrivoje Radosavljević—Bobi, Mili-voje Radovanović—Farbin, Radomir Radujkov—Raša, Marko Ristić, Paško Romac, Ivan Rukavina, Janko Rudolf, Ida Sabo, dr. Pavle Savić, Velimir Stojnić, Zivzi Sulejmani, Mira Svetina, Ismet Šaćiri, Reis Šakiri, Jefto Šćepanović—Čajo, Vlado Šegrt, Lidija Šentjunc, Borko Temelkovski, Mijalko Todorović, Vojko Todorović, Ivan Vejvoda, Jovan Veselinov Žarko, Veljko Vlahović, Todor Vujasinović, Radovan Vukanović, Svetozar Vukmanović—Tempo, Pavle Zaucer, Veljko Zeković, Boris Ziherl in Živko Žižić.

Tovarišice in tovariši, dnevni red za to sejo je izčrpan.

Ker do novega leta 1975 ne bomo imeli seje, mi dovolite, da vam čestitam k novemu letu 1975 in vam zaželim uspeha pri delu. (Ploskanje.)

Zaključujem današnjo sejo.

(Seja se je končala ob 13,58.)

³⁴ Priloge 50, 27 in 7.

³⁵ Zakon je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 66 z dne 27. decembra 1977.

PRILOGA

ZVEZNI IZVRŠNI SVET
AS 77/19

Priloga 1

A M A N D M A J I ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA K PREDLOGU PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975

1. Amandma k 1. členu

V prvem odstavku 1. člena številko: „58.045.000.000“ nadomestimo s številko: „58.165.000.000“.

V drugem odstavku istega člena številko: „27.830.000.000“ nadomestimo s številko: „28.191.000.000“, številko: „26.715.000.000“ pa s številko: „26.474.000.000“.

2. Amandma k 3. členu

V 3. členu se bilanca dohodkov in izdatkov proračuna federacije za leto 1975 v I. oddelku Dohodki spremeni takole:

1) v četrti vrsti carine in posebne carinske davščine, v obliki dohodkov 41, v podobliki dohodkov 411 – Carine, številko: „14.570.000.000“ nadomestimo s številko: „14.931.000.000“, številko: „17.832.000.000“ pa s številko: „18.193.000.000“ na obeh mestih;

2) v sedmi vrsti Dohodki od drugih družbenopolitičnih skupnosti, v obliki dohodkov 71. Prispevki republik in avtonomnih pokrajin, v podobliki dohodkov 711 Prispevek Socialistične republike Bosne in Hercegovine, številko: „3.307.784.000“ nadomesti številka: „3.278.193.000“, v podobliki dohodkov 712 Prispevek Socialistične republike Makedonije, številko: „1.499.598.000“ nadomestimo s številko: „1.486.184.000“, v podobliki dohodkov 713 Prispevek Socialistične republike Slovenije, številko: „4.398.656.000“ nadomesti številka: „4.359.307.000“, v podobliki dohodkov 714 Prispevek Socialistične republike Srbije, brez avtonomnih pokrajin, številko: „6.707.636.000“ nadomestimo s številko: „6.647.630.000“, v podobliki dohodkov 715 Prispevek Socialistične republike Hrvatske, številko: „7.186.746.000“ nadomesti številka: „7.122.454.000“, v podobliki dohodkov 716 Prispevek Socialistične republike Črne gore, številko: „519.717.000“ nadomesti številka: „515.068.000“, v podobliki dohodkov 717 Prispevek Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine, številko: „2.729.689.000“ nadomesti številka: „2.705.270.000“, v podobliki dohodkov 718 Prispevek Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, številko: „365.174.000“ nadomesti številka: „359.894.000“, številko: „26.715.000.000“ pa številka: „26.474.000.000“ na obeh mestih;

3) v postavki Skupaj dohodki za razporeditev (vrste 3. do 8.) številko: „58.045.000.000“ nadomesti številka: „58.165.000.000“.

V istem členu se oddelek II. Izdatki spremeni takole:

1) v postavki Glavni namen 17. Obveznosti iz prejšnjih let v razporedni skupini 17–2 Sredstva, razporejena v določenem znesku, številko: „1.790.000.000“ nadomesti številka: „989.000.000“ na obeh mestih;

2) v postavki Glavni namen 19. Proračunska rezerva v razporedni skupini 19–2 Sredstva, razporejena v določenem znesku, v razporedni podskupini 19–2–21 Tekoča proračunska rezerva, številko: „263.650.060“ nadomesti številka: „264.650.060“ na obeh mestih;

3) v postavki Glavni namen 22. Poseben račun na financiranje intervencij v kmetijstvu v razporedni skupini 22–2 Sredstva, razporejena v določenem znesku, številko: „1.000.000.000“ nadomesti številka: „1.920.000.000“ na obeh mestih;

4) v postavki Skupaj izdatki (Glavni namen 7 do 22) številko: „58.045.000.000“ nadomesti številka: „58.165.000.000“.

3. Amandma k 4. členu

V 4. členu se II. oddelek Posebni del spremeni in dopolni takole:

- 1) v uvodnem stavku številko: „58.045.000.000“ nadomesti številka: „58.165.000.000“;
- 2) v razdelku 2. in rekapitulaciji razdelka 2. besedi: „zvezna skupščina“ nadomestita besedi: „skupščina SFRJ“;
- 3) v razdelku 17. zvezni sekretariat za finance:
 - se za pozicijo 297 17–2 Obveznosti za notranja posojila črtajo pozicije: 298, 299 in 300;
 - v poziciji 314 19–2–21 Tekoča proračunska rezerva številko: „263.650.060“ nadomesti številka: „264.650.060“;
 - v postavki Vsega glavni namen 17, številko: „1.790.000.000 nadomesti številka: „989.000.000“; v postavki Vsega glavni namen 19, številko: „263.650.060“ nadomesti številka: „264.650.060“; v postavki Vsega 1. poglavje, številko: „9.718.449.060“ nadomesti številka: „8.918.449.060“; v postavki Vsega razdelek 17, številko: „9.738.604.790“ – nadomesti številka: „8.938.604.790“, v Rekapitulaciji razdelka 17 pa številko: „9.706.106.890“ nadomesti številka: „8.906.106.890“, številko: „9.738.604.790“ pa številka: „8.938.604.790“;
- 4) v razdelku 22 Zvezni komite za kmetijstvo za pozicijo 417 22–2–21 Sredstva za kompenzacijo za umetna gnojila dodamo dve novi poziciji, ki se glasita:
 - „418 22–2–21 Sredstva za premije za pšenico pridelka 1975 – 570.000.000;
 - 419 22–2–21 Sredstva za premije za pitana teleta ter junice in junce v letu 1975 – 350.000.000“;
 - v postavki Vsega glavni namen 22, številko: „1.000.000.000 nadomesti številka: „1.920.000.000“, v postavki Vsega razdelek 22, številko: „1.047.198.660“ nadomesti številka: „1.967.198.660“, v postavki rekapitulacija razdelka 22, številko: „1.041.202.800“ nadomesti številka: „1.961.202.800“, številko: „1.047.198.660“ pa nadomestimo s številko: „1.967.198.660“;
- 5) zaradi spremenjenih številk pozicij v razdelku 17 in 22 se spremeni oštevilčenje drugih pozicij.

OBRAZLOŽITEV

Odbor za finance zbora republik in avtonomnih pokrajin skupščine SFRJ je na seji 19. decembra 1974 uskladal predlog odloka o skupnih proračunskih izdatkih federacije za leto 1975. Na podlagi tako usklajenih stališč delegatov republik in avtonomnih pokrajin je zvezni izvršni svet določil novo besedilo predloga odloka o skupnih proračunskih izdatkih federacije za leto 1975.

Glede na to, da se z omenjenim odlokom hkrati opravljajo tudi bilančne spremembe v predlogu proračuna federacije za leto 1975, zvezni izvršni svet predlaga ta amandma, s katerim se predlog proračuna federacije za leto 1975 bilančno usklajuje s predlogom odloka o določitvi skupnih proračunskih izdatkov federacije za leto 1975.

S tem amandmajem se v bilanci dohodkov in izdatkov proračuna federacije za leto 1975 povečujejo dohodki in izdatki proračuna za 120 milijonov dinarjev.

Na strani dohodkov se povečujejo izvorni dohodki od carin za 361 milijonov, t.j. od 14.570 milijonov na 14.931 milijonov dinarjev. Pri tem se računa, da bo učinek povečanja teh dohodkov mogoče zagotoviti v okviru ukrepov za ekonomsko upravičeno zožitev carinskih kontingentov in olajšav. Poleg tega je zvezni izvršni svet sprejel sugestije, ki so jih v tej smeri dale republike in avtonomni pokrajini, t. j. da se povečajo izvorni dohodki federacije od carin in posebnih carinskih davščin.

Poleg povečanja izvornih dohodkov proračuna se z amandmajem predlaga tudi zmanjšanje prispevka republik in avtonomnih pokrajin v skupnem znesku 241 milijonov dinarjev. Glede na posamične zneske prispevkov republik in avtonomnih pokrajin, ki so predvideni v predlogu proračuna federacije za leto 1975, znašajo zneski prispevkov, ki so predlagani z amandmajem:

– v milijonih dinarjev

	Predvideno s predlogom proračuna	Predlagano z amandmajem	Povečanje (4–2)
1	2	3	4
SR Bosna in Hercegovina	3.307,8	3.278,2	– 29,6
SR Črna gora	519,7	515,1	– 4,6
SR Hrvatska	7.186,7	7.122,4	– 64,3
SR Makedonija	1.499,6	1.486,2	– 13,4
SR Slovenija	4.398,7	4.359,3	– 39,4
SR Srbija	6.707,6	6.647,6	– 60,0
SAP Kosovo	365,2	359,9	– 5,3
SAP Vojvodina	2.729,7	2.705,3	– 24,4
Skupaj:	26.715,0	26.474,0	– 241,0

Na strani izdatkov so vključena v okviru glavnega namena 22 – Poseben račun za financiranje intervencij v kmetijstvu tudi sredstva za premije za pšenico pridelka 1975 in za pitana teleta ter junice in junce v letu 1975, ki se bodo izplačevale na podlagi posebnih zveznih zakonov. V okviru skupnega zneska, predvidenega za te namene, v

višini 920 milijonov dinarjev, odpade na premije za pšenico pridelka 1975 – 570 milijonov, na premije za pitana teleta ter junice in junce v letu 1975 pa 350 milijonov dinarjev. Poleg tega se s predlaganim amandmajem zmanjšujejo sredstva obveznosti proračuna iz prejšnjih let 800 milijonov dinarjev.

Bilančne spremembe, ki glede na dohodke in izdatke predvidene v predlogu proračuna federacije za leto 1975, nastanejo s tem amandmajem, so torej naslednje:

DOHODKI

– v milijonih dinarjev			
	Predvideno v predlogu proračuna	Predlagano z amandmajem ZIS	Razlika (2–3)
1	2	3	4
I. Izvirni dohodki			
1. Carine	14.570	14.931	+ 361
2. Posebne davščine za izravnavo davčne obremenitve	4.074	4.074	–
3. Posebne davščine za carinsko evidentiranje	1.354	1.354	–
4. Posebne takse na uvoženo blago	5.904	5.904	–
5. Posebne davščine pri uvozu kmetijskih in živilskih proizvodov	160	160	–
Skupaj carine, carinske davščine in takse	26.062	26.423	+ 361
6. Tečajne razlike	900	900	–
7. Zvezne takse	100	100	–
8. Dohodki zveznih organov	360	360	–
9. Lastni dohodki JLA	300	300	–
10. Drugi razni dohodki	108	108	–
Skupaj izvirni dohodki	27.830	28.191	+ 361
II. Dohodki od izdanih obveznic	3.500	3.500	–
III. Prispevki republik in avtonomnih pokrajin	26.715	26.474	– 241
SKUPAJ DOHODKI:	58.045	58.165	+ 120

IZDATKI

– v milijonih dinarjev			
	Predvideno v predlogu proračuna	Predlagano z amandmajem ZIS	Razlika (2–3)
1	2	3	4
1. Ljudska obramba			
– tekoče obveznosti s proračunom	27.517	27.517	–
– del obveznosti iz leta 1974	1.500	1.500	–
– izdatki, ki se pokrivajo z lastnimi dohodki	300	300	–
Skupaj ljudska obramba	29.317	29.317	–
2. Delo zveznih organov in organizacij	3.146	3.146	–
3. Splošna dopolnilna sredstva	4.375	4.375	–
4. Namenska dopolnilna sredstva	8.999	8.999	–
5. Dejavnost družbenopolitičnih organizacij	113	113	–
6. Negospodarske investicije	502	502	–
7. Obveznosti iz prejšnjih let	1.790	990	– 800
8. Izločanje v stalno proračunsko rezervo	220	220	–
9. Tekoča proračunska rezerva	263	263	–
10. Plačilo službi družbenega knjigovodstva	90	90	–
11. Spodbujanje in razvoj trgovinske menjave s tujino	8.230	8.230	–
12. Kompenzacije za umetna gnojila	1.000	1.000	–
13. Premije za pšenico pridelka 1975	–	570	+ 570
14. Premije za pitana teleta ter junice in junce za leto 1975	–	350	+ 350
SKUPAJ IZDATKI	58.045	58.165	+ 120

Po predlaganem amandmaju se celoten znesek dohodkov in izdatkov povečuje za 120 milijonov dinarjev oziroma od 58.045 milijonov na 58.165 milijonov dinarjev. Glede na obseg izdatkov, določenih v rebalansu

proračuna federacije za leto 1974 v višini 47.268 milijonov dinarjev, kaže predlagani obseg izdatkov proračuna federacije za leto 1975 porast v višini 23,1 %, kar je v skladu s politiko, predlagano v resoluciji o temeljih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975.

Beograd, decembra 1974

SFR JUGOSLAVIJA
ZVEZNI IZVRŠNI SVET
18 št. 40-14/74
AS 77/19
24. decembra 1974
Beograd

SKUPŠČINI SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

V besedilu predloga proračuna federacije za leto 1975, ki ga je poslal zvezni izvršni svet skupščini SFRJ, je treba v razdelku 2 I. poglavja in rekapitulaciji razdelka 2 besedi: „zvezna skupščina“ nadomestiti z besedama: „skupščina SFRJ“ in v razdelku 6 kot tudi rekapitulaciji razdelka 6 besede: „sekretariat za zakonodajne in pravne zadeve zveznega izvršnega sveta“ nadomestiti z besedami: „sekretariat zveznega izvršnega sveta za zakonodajne in pravne zadeve“.

Napake so tehnične narave in so nastale ob prepisovanju besedila predloga proračuna federacije za leto 1975, zaradi česar vas prosimo, da to upoštevate.

GENERALNI SEKRETAR
zveznega izvršnega sveta
Ivica Čačić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za
proračun federacije
Št.: 06-2-82/74-25
AS 77/19
90/7
25. decembra 1974
Beograd

Priloga 2

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975 IN PREDLOGA ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975

Na seji odbora zveznega zbora za proračun federacije, ki je bila 25. decembra 1974, so obravnavali:

- predlog proračuna federacije za leto 1975, z amandmajem zveznega izvršnega sveta,
- predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975, z amandmajem zveznega izvršnega sveta.

V predlogu proračuna federacije za leto 1975 z amandmajem znaša celoten obseg dohodkov in izdatkov:

– v milijonih dinarjev

	1974	1975	Indeks
– celotni dohodki	47.268	58.165	123,05
– celotni izdatki	47.268	58.165	123,05

Obseg dohodkov in izdatkov je torej v predlogu proračuna federacije za leto 1975 za 23,05 % večji v primerjavi z rebalansiranim proračunom federacije za leto 1974.

Med sejo so bila dana naslednja mnenja, predlogi in sklepi:

1. Tako določen obseg dohodkov in izdatkov proračuna federacije za leto 1975 je bil usklajen na seji zbora republik in pokrajin, ki je bila 24. decembra 1974.

2. Ugotoviti je treba, da se je delo v zvezi z izdelavo proračuna federacije letos pravočasno začelo, vendar v precej spremenjenih pogojih v primerjavi s prejšnjimi leti. Proračun federacije se prvič sprejema v delegatskem sistemu, katerega procedura in obravnava se bistveno razlikujeta glede na prejšnja leta. Če pri obravnavi prvih materialov o proračunu federacije se je pokazalo, da vse udeležence predlaganja in obravnave proračuna federacije čakajo precej zahtevni in zapleteni problemi v zvezi z iskanjem najboljših rešitev za določitev obsega, strukture in virov za alimentiranje proračunske porabe federacije. S skupnimi napori predlagateljev skupščinskih teles je bilo omogočeno, da se proračun federacije sprejme v predvidenih rokih, kar samo po sebi pomeni pomemben prispevek k realizaciji ekonomske politike v naslednjem letu.

3. Prav tako je pomembno, da se vžeporedno s proračunom federacije predlagajo ukrepi, ki bodo omogočili izvajanje proračunske politike v skladu z zahtevami, izraženimi v resoluciji in drugih dokumentih.

4. Pomembni so doseženi rezultati v zvezi z reševanjem vprašanj, ki so se kot sporna pojavila na začetku razprave. Zaradi kratkega roka pa je še vedno ostalo precej pomembnih in zapletenih problemov, ki bi jih bilo treba začeti reševati takoj v prvem četrtletju naslednjega leta. Seznam teh vprašanj bo določen v dogovoru s pristojnimi zveznimi organi, in sicer na podlagi dokumentacije o proračunu federacije za leto 1975.

5. Opozorili so predvsem na to, da je treba takoj v začetku naslednjega leta začeti z natančnejšim seznanjanjem s praktičnimi ukrepi, ki bodo storjeni za uresničitev osnovnih stališč o splošni in skupni porabi, ki jih predvideva ta resolucija o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975 in proračun federacije za leto 1975.

Zadolžiti je treba tudi vse nosilce sredstev proračuna federacije za kvalitetno spremembo načina ravnanja pri izvrševanju proračunskih sredstev. V zvezi s tem so predlagali, naj bi občasno pregledali finančne načrte, zahtevalo informacije in obvestila, da bi bil odbor stalno na tekočem z izvrševanjem proračunske politike v letu 1975.

6. V predlogu proračuna federacije za leto 1975 niso predvidena sredstva za reguliranje povečanega stanja rečne vode Belega Drima, ki nastaja zaradi graditve hidrocentrale na področju LR Albanije. Predstavniki predlagatelja je obvestil odbor, da se to vprašanje obravnava ter da se bodo sredstva zagotovila iz stalne rezerve proračuna federacije.

7. Po ocenjenem obračunu za leto 1974 je obveznost federacije za financiranje JLA 3.000 milijonov dinarjev. Iz bilančnih razlogov so v predlogu proračuna federacije za leto 1975 predvidena sredstva v znesku 1.500 milijonov dinarjev, s tem da se bo preostala polovica zagotovila v proračunu federacije za leto 1976.

Da ne bi dvomili v verodostojnost take obveznosti, so predlagali, naj bi besedilo, v katerem je govor o tej obveznosti, zboljšali tako, da bi besede: „kar bi se“ nadomestili z besedami: „da se bo“.

Predstavniki predlagatelja je ta predlog sprejel.

V zvezi s predlogom zakona o izvršitvi proračuna federacije za leto 1975 je bilo rečeno naslednje:

1. V 2. odstavku 2. člena predloga zakona o izvršitvi proračuna federacije je predvideno, da republike in avtonomni pokrajini vplačujejo prispevek proračuna federacije, in to v višini dvanajstine letnega zneska. Toda podali so mnenja, da bo taka določba pripeljala do težav za republike v pokrajini pri realizaciji te obveznosti, in sicer zaradi neenakomernega priliva dohodkov iz temeljnega davka na promet. Predlagali so, naj bi proučili tudi druge možnosti, da bi ublažili težave, ki se bodo pojavile zlasti v prvem četrtletju tekočega leta.

2. Predlagano je bilo, naj imajo sredstva, zagotovljena v proračunu federacije za leto 1975 za kompenzacije za umetna gnojila, isto obravnavo kot sredstva za premije za pšenico in za premije za teleta in pitane junce, ker gre za sredstva, ki so namenjena za intervencije v kmetijstvu.

3. Ugotovili so, da s predlogom proračuna federacije za leto 1975 niso bili podali finančnih načrtov zveznih direktij za rezerve živil in industrijskih proizvodov, v skladu z 18. členom predloga zakona o izvršitvi proračuna federacije za leto 1975.

Izhajajoč iz vsega omenjenega so sklenili:

— naj bi zboru predlagali, da sprejme predlog proračuna federacije za leto 1975 in predlog zakona o izvršitvi proračuna federacija za leto 1975 z amandmaji, s tem da bo zvezni izvršni svet upošteval tudi skupne in predloge odbora, s katerimi se zahteva, naj vsi uporabniki proračuna federacije dosledno izvajajo ukrepe o varčevanju, da naj bi zagotovili finančno disciplino, pravočasno in učinkovito kontrolo izvršitve proračunskih sredstev.

Za poročevalca odbora na seji zbora je bil določen delegat, predsednik odbora Jožef Ipač.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za
ljudsko obrambo
AS 77/19
25. decembra 1974
Beograd

Priloga 3

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zveznega zbora za ljudsko obrambo daje zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975

Odbor zveznega zbora za ljudsko obrambo je na seji 25. decembra 1974 obravnaval predlog proračuna federacije za leto 1975 — del, ki se nanaša na ljudsko obrambo.

Odbor podpira predlog proračuna federacije za leto 1975 in predlaga zboru, naj ga sprejme.

Sklenjeno je bilo, naj bi obrazložitev predloga proračuna federacije za leto 1975 spremenili in to:

— na 99. strani pod 6 naj se v celoti izrazi stališče odbora zveznega zbora za ljudsko obrambo, ki je bilo izraženo na seji 25. novembra 1974 —: „za financiranje potreb Jugoslovanske ljudske armade v letu 1975 je treba vključiti tudi neporavnane obveznosti iz leta 1974, da bi se realizirale naloge, ki so predvidene v razvojnem programu JLA. Odbor sodi, da je treba v predlogu proračuna federacije za leto 1975 nedvoumno izraziti stališče, da se bo omenjena obveznost do JLA izpolnila v letu 1975.“

— na 119. strani naj bi v zadnjem odstavku nedvoumno povedali, da se bo del sredstev po obračunu za leto 1974, ki niso zagotovljena v proračunu za leto 1975, zagotovil, ko bodo znani kazalniki o uresničenem narodnem dohodku za leto 1974 oziroma v letu 1976.

Za poročevalca odbora je bil določen član odbora Vidomir Čerković.

PREDSEDNIK
Nikola Mitevski s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za
zunanjo politiko
Št. 1214/74
AS 77/19
25. decembra 1974
Beograd

Priloga 4

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA

Beograd

Odbor za zunanjo politiko zveznega zbora skupščine SFRJ je na sejah 19. novembra in 25. decembra 1974 obravnaval proračun zveznega sekretariata za zunanje zadeve za leto 1975 ter nekatera vprašanja njegove organizacije, kadrovske politike in finančno-materialne osnove. Na podlagi te obravnave odbor daje zboru

POROČILO

1. Odbor je ugotovil, da je bila v preteklem dveletnem obdobju sprejeta vrsta ukrepov za organizacijsko krepitev zveznega sekretariata za zunanje zadeve, za ustvarjanje funkcionalnejše in sodobnejše organizacije. Odbor pri tem poudarja, da nova organizacija ZSZZ omogoča, da bi hitreje in uspešneje reagirali tudi na nenadne spremembe v svetu, omogočili racionalnejše in uspešnejše poslovanje in pravočasnejše obveščanje zainteresiranih organov o smereh in tokovih v mednarodnih odnosih. Odbor sodi, da je pomembno, da je v novi organizaciji tudi praktično prišla do izraza usmeritev SFRJ h krepitvi zvez in sodelovanja z državami v razvoju in neuvrščenimi državami — z ustanovitvijo posebnega sektorja za države v razvoju in posebnih organizacijskih enot za mnogostransko sodelovanje z neuvrščenimi državami ter s povečanjem števila delovnih mest v diplomatsko-konzularnih predstavništvih v teh državah.

Poleg tega odbor opozarja, da nova organizacija ustvarja možnost, da se zvezni sekretariat za zunanje zadeve bolj odpre proti vsem dejavnikom, ki sodelujejo pri določanju in izvajanju zunanje politike in sprejemanju zunanjepolitičnih odločitev, in pri tem živahneje in bolj vsebinsko komunicira v okvirih federacije ter med ZSZZ in ustreznimi republiškimi in pokrajinskimi organi.

2. Ko je odbor obravnaval nekatera vprašanja razvoja organizacije in dela zveznega sekretariata za zunanje zadeve, je zavzel stališče, da je nujno pospešiti zakonsko ureditev funkcij in statusa zveznega sekretariata za zunanje zadeve ter odnosov med dejavniki, ki sodelujejo pri določanju in izvajanju zunanje politike SFRJ. Zato je odbor mnenja, da je treba pospešiti izdajo zakona o ZSZZ. Poleg določenih vprašanj, ki bodo normativno urejena z zakonom o zvezni upravi, obstaja vrsta vprašanj, ki jih je treba zaradi njihove specifičnosti posebej urediti (naloge na polju obveščanja, pravice in dolžnosti diplomatsko-konzularnih predstavništev v tujini, merila za zaposlovanje članov ožje družine delavca ZSZZ, pokojninska doba zakonskega tovariša, carinske olajšave ipd.)

Odbor pripominja, da je v program zakonodajnega dela skupščine SFRJ do julija 1975 vključena izdelava osnutka in predloga zakona o organizaciji in delu služb zunanjih zadev federacije in zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb. Odbor meni, da bo sprejetje teh zakonov ustvarilo zakonske temelje za koordinirano izvajanje določene zunanje politike, zlasti glede uspešnega delovanja in sodelovanja vseh zveznih, republiških in pokrajinskih organov, samoupravnih in drugih organizacij ter dejavnikov na področju mednarodnih odnosov SFRJ.

3. Odbor ocenjuje, da so bili v letu 1974 uresničeni pomembni pogoji, ki omogočajo zveznemu sekretariatu za zunanje zadeve, da se reši vrste velikih kadrovskih problemov, ki so leta obremenjevali njegovo delo in preprečevali resnejše posege za izboljšanje kvalifikacijske strukture in nacionalne sestave, izgraditev dolgoročnejske kadrovske politike, odpravo neustrezne starostne kadrovske strukture in dajanja večje možnosti kvalificiranim in mlajšim kadrom. To je sekretariat lahko izvajal zaradi rešitve dolgoletnega problema depresiranih osebnih dohodkov delavcev ZSZZ, odločne usmeritve, da vsi kadri, ki so pridobili pravico do pokojnine, uresničijo to pravico, zaradi zmanjšanja števila nerazporejenih (kar pa tudi nadalje ostane problem) in resnejših posegov in rešitev stanovanjskih problemov.

Upoštevač dosežene rezultate je odbor podprl usmeritev vodstva zveznega sekretariata za zunanje zadeve, da se končno reši problem nerazporejenih delavcev, da se diplomatski kadri izbirajo v veliko večjem sodelovanju z republikami in pokrajinami – po usklajenih nujnih merilih. Odbor je mnenja, da je treba zagotoviti stalnejšo cirkulacijo kadrov med zveznim sekretariatom za zunanje zadeve in republikami in pokrajinami na eni strani ter med zveznim sekretariatom za zunanje zadeve in drugimi zveznimi organi in organizacijami na drugi strani. Odbor tudi ob tej priložnosti opozarja na važno vlogo republik in pokrajin pri uresničevanju kadrovske krepitve DSZZ in reševanju odprtih problemov (paritetne zastopanosti, nerazporejenih kadrov, pomoči pri rekrutiranju kvalitetnih kadrov ipd.).

4. Odbor meni, da predlog proračuna zveznega sekretariata za zunanje zadeve za leto 1975 zagotavlja osnovna sredstva za normalno delo tega zveznega organa v državi in delo 140 diplomatskokonzularnih predstavništev SFRJ v tujini. Odbor meni da so bili izhodišče pri načrtovanju sredstev programi in naloge, ki izhajajo iz posebnega pomena, ki ga ima zunanja politika za zagotovitev varnosti in pogojev za neodvisen razvoj SFRJ. Izhajajoč iz tega odbor predlaga zboru, naj sprejme predlog proračuna zveznega sekretariata za zunanje zadeve.

Izdaja zakona o zagotovitvi sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v službah zunanjih zadev za obdobje od leta 1974 do 1980 je ustvarila pogoje, da bi lahko začeli modernizacijo in krepitev službe zvez, z organizacijo informativnega sistema ob uporabi sodobnih metod in tehnike, opremljanjem DSZZ in diplomatsko-konzularnih predstavništev z napravami za splošno in telesno varstvo in zagotavljanjem nastanitvenih in drugih pogojev za normalno delo. Toda upoštevač splošna inflacijska gibanja v svetu in doma, hitro rast cen opreme in storitev, spremembe v pariteti dinarja odbor meni, da je treba podpreti ZSZZ pri njegovih prizadevanjih, da, če se to pokaže, nujno zagotovi potrebna sredstva za realizacijo z zakonom predvidenega programa modernizacije in izboljšanja delovnih pogojev ter da pri tem da prednost modernizaciji služb zvez.

5. Odbor poudarja, da je izboljšanje dela zveznega sekretariata za zunanje zadeve bistveno pomembno ne samo za delo tega zveznega organa, temveč tudi za vse tiste samoupravne dejavnike in državne organe v federaciji, republikah in pokrajinah, ki delujejo v mednarodnih odnosih. Zaradi tega sedanja usmeritev vodstva ZSZZ k organizacijski in kadrovski krepitvi in ustvarjanju sodobnejše organizacije zasluži polno pozornost in podporo ne-le skupščine SFRJ, temveč tudi širše – v samoupravni bazi.

6. Za poročevalca odbora v zveznem zboru je bil določen delegat Mihajlo Javorski.

PREDSEDNIK ODBORA
Mihajlo Javorski s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR

Odbor za vprašanja borcev
in vojaških invalidov
Št. 06.2-83/74-28
AS 77/19
25. decembra 1974
Beograd

Priloga 5

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ in po 2. odstavku 217. člena poslovnika zvezne skupščine daje odbor zveznega zbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975

Na 5. seji 25. decembra 1974 je odbor obravnaval predlog proračuna federacije za leto 1975.

Pri obravnavi predloga proračuna federacije za leto 1975 se je odbor omejil samo na tisti del predloga, ki določa finančna sredstva za temeljne pravice borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev. Izhajajoč iz ugotovitve, da so s predlogom proračuna zagotovljena potrebna sredstva tako za kritje določenih pravic, kot za redno valorizacijo denarnih pravic, ki jo zakon predvideva, je odbor v celoti podprl predložene rešitve v predlogu proračuna federacije za leto 1975.

Za poročevalca odbora je bil določen Bekteši Mensur.

PREDSEDNIK ODBORA
Stipo Bilan s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna
komisija
AS 77/19
24. decembra 1974
Beograd

Priloga 6

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajnoppravna komisija je na 7. seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog proračuna federacije za leto 1975 z amandmaji zveznega izvršnega sveta in daje zboru naslednje

POROČILO

Komisija sprejema predlog proračuna federacije za leto 1975 z amandmaji zveznega izvršnega sveta in predloga zveznemu zboru, da ga sprejme.

Za poročevalca v zboru je bil določen član komisije Djordjije Grujičić.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za ugotavljanje
istovetnosti besedil
v jezikih jugoslovanskih
narodov
Št.: 06-4-27/74-04
28. decembra 1974
Beograd

Priloga 7

Na podlagi 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ in v skladu z ustavo in 186. členom poslovnika zvezne skupščine daje komisija za ugotavljanje istovetnosti besedila v jezikih jugoslovanskih narodov zveznemu zboru skupščine SFRJ

POROČILO

O UGOTAVLJANJU ISTOVETNOSTI BESEDIL V JEZIKIH JUGOSLOVANSKIH NARODOV GLEDE NA IZVIRNO BESEDILO V SRBOHRVAŠKEM JEZIKU:

1. Predloga proračuna federacije za leto 1975 (AS-77) in (AS-77 amandmaja zveznega izvršnega sveta k predlogu proračuna federacije za leto 1975, AS 77/19);
2. Predloga zakona o izvršitvi proračuna federacije za leto 1975 (AS-90);
3. Predloga zakona o zveznih svetih (AS-95);
4. Predloga zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela (AS-55);
5. Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev (AS-106);
6. Predloga zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med SFRJ in SR Romunijo (AS-108);

7. Predloga za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za odobravanje investicijskih kreditov, s predlogom zakona (AS-107);

8. Predloga za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva s predlogom zakona (AS-98);

9. Predloga zakona o ratifikaciji konvencije o ustanovitvi Evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi s protokolom o privilegijih in imunitetah Evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi (AS-112);

10. Predloga odloka za sprejetje programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, za leto 1975 (AS-109);

11. Predloga odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev (AS-110);

12. Predloga zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama Socialistične federativne republike Jugoslavije in Zvezno republiko Nemčijo o odobritvi pomoči v kapitalu (AS-113);

13. Predloga zakona o dajanju kredita Socialistični republiki Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve s predlogom, da se sprejme po hitrem postopku (AS-114).

Komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov je na 6. seji 24. decembra 1974 ugotavljala istovetnost besedil navedenih zakonskih predlogov in odlokov v jezikih jugoslovanskih narodov.

Komisija je pregledala besedila zakonskih predlogov in odlokov in ugotovila njihovo istovetnost v jezikih jugoslovanskih narodov z izvirnim besedilom, in opravila nujno jezikovno redakcijo.

Za poročevalca komisije v zveznem zboru je bil določen Krsto Kostov, član komisije.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Svetislav Popović s. r.

Skupščina SFRJ
AS 77/19

Priloga 8

I OBRAZLOŽITEV PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975

Osnutek proračuna federacije za leto 1975 s spremljajočimi predpisi in gradivom so obravnavali v telesih skupščine SFRJ in v drugih zainteresiranih organih federacije. Obravnavali so ga tudi v republikah in avtonomnih pokrajinah pristojni in zainteresirani organi.

Osnutek proračuna federacije za leto 1975 je bil dostavljen pristojnim zainteresiranim organom in organizacijam skupaj z osnutkom resolucije o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975, s katerim je definirana politika splošne in skupne porabe, v tem okviru pa tudi proračuna federacije za leto 1975, pa so ga tako obravnavali. Zato se pripombe in predlogi k osnutku proračuna federacije za leto 1975 hkrati nanašajo tudi na določbe o politiki in ukrepih pri delitvi in porabi, ki so definirane v osnutku resolucije.

V dosedanjih obravnavah osnutka proračuna federacije za leto 1975, spremljajočih predpisov in gradiva, so dali pripombe in predloge v naslednjem smislu:

1) Rast proračuna federacije za leto 1975 naj bi bila istovetna rasti celotne splošne in skupne porabe. V zvezi s tem so se postavila tudi vprašanja:

a) ali je sprejemljivo, da proračun federacije raste za dve indeksni točki več od celotne splošne in skupne porabe, ker je to posledica rasti sredstev za financiranje JLA in rasti dopolnilnih sredstev gospodarsko manj razvitim republikam in SAP Kosovu;

b) v kolikšni meri je realna opredelitev, da splošna in skupna poraba raste za tretjino počasneje od rasti družbenega proizvoda ali 20,3 %, ker se tri četrtine splošne in skupne porabe uporabi za alimentiranje osebnih dohodkov v negospodarstvu, katerih rast naj bi bila predvidoma do 22 % ali realno do 2 %, in osebnih prejemkov, katerih rast se usklajuje z življenjskimi stroški in osebnimi dohodki v predhodnem letu, katerih porast znaša okrog 25 %;

2) pri primerjanju proračuna federacije za leto 1975 je treba kot osnovo vzeti obseg proračuna federacije za leto 1974, določen z rabalanco, in iz tega izpeljati stopnjo rasti;

3) v zvezi s planiranimi viri dohodkov je treba obravnavati realnost predvidenega obsega emisije obveznic federacije za leto 1975. Sodijo namreč, da na trgu vrednostnih papirjev ne bo moč plasirati znatno več obveznic kot v letu 1974 in da je realnejši kazalnik obsega emisije teh obveznic v letu 1974;

4) prispevek republik in avtonomnih pokrajin ni treba ločiti na redni in za posebne namene, temveč ga oblikovati kot enotno obveznost za financiranje vseh potreb, ki so vsebovane v proračunu federacije za leto 1975. Pri tem se navajajo bilančni problemi republik in avtonomnih pokrajin in pobuda, da bi ga bilo treba dimenzionirati na znesek, ki ne bi zajel več kot 90 % doseženih dohodkov iz temeljnega davka od prometa proizvodov ter da naj ta obveznost republik in avtonomnih pokrajin ne bi rastla bistveno nad rastjo proračuna federacije in planirano rastjo družbenega proizvoda;

5) izvirne dohodek proračuna federacije za leto 1975 je treba obravnavati in presoditi realne možnosti glede njihovega povečanja;

6) sredstva za financiranje JLA je treba povečati za ocenjene obveznosti federacije po končnem obračunu za leto 1974 v mejah bilančnih možnosti in predvideti obveznost, da se ta obveznost do JLA v celoti poravnava;

7) v proračun federacije za leto 1975 je treba vključiti in predvideti rešitve za financiranje obveznosti federacije za zagotovitev potrebnih blagovnih rezerv in za tečajne razlike;

8) preučiti je treba obseg izdatkov, da bi dosledneje izvajali varčevanje, obravnavati možnosti za njihovo zmanjšanje, za preložitve posameznih oblik porabe in plačil posameznih obveznosti obveznikom federacije;

9) v proračun federacije je treba vključiti kredit Narodne banke Jugoslavije in obveznosti v istem znesku v višini 3.000 milijonov dinarjev za amortizacijo obveznic, ki jih je izdala federacija v prejšnjih letih;

10) preučiti je treba realnost obračuna namenskih dopolnilnih sredstev in ta sredstva ustrezno popraviti;

11) povečati je treba obseg deviznih sredstev republikam in avtonomnim pokrajinam in jih uravnati v skladu z deviznim pritokom in njegovo rastjo po republikah in avtonomnih pokrajinah;

12) v skladu z razvojno politiko in določeno ekonomsko politiko, t.j. ukrepi za realizacijo devizne in plačilne bilance, kreditno-monetarne politike, politike življenjskega standarda, cen ipd. preučiti in korigirati določene instrumente carinske zaščite (kontingenti ipd.), stopnje temeljnega prometnega davka in cen za proizvode (kjer to bistveno ne vpliva na stroške in življenjski standard), da bi zagotovili večje izvirne dohodke za proračun federacije in proračune republik in avtonomnih pokrajin;

13) posamezni organi federacije so ugovarjali glede sredstev, ki so predvidena v osnutku proračuna federacije za leto 1975 in so zahtevali, naj se povečajo v skladu z merili o rasti sredstev za te namene, iz katerih smo izhajali pri snovanju proračuna federacije za leto 1975;

14) poleg navedenega so dali še številne predloge v zvezi s konkretnimi rešitvami v spremljajočih predpisih proračuna federacije za leto 1975.

Pri uresničevanju in konkretiziranju teh stališč je prišlo tudi do določenih težav. Uravnoteženje proračuna federacije, zlasti na strani dohodkov, spremljajo omejene možnosti za povečanje lastnih dohodkov federacije od carin in drugih uvoznih davščin glede na to, da so odvisne od obsega uvoza. Prav tako je gotovo, da prispevki republik in avtonomnih pokrajin, če so povezani samo z enim virom njihovih dohodkov (prometni davek) ne morejo bistveneje prispevati k uravnoteženju in stabilnosti proračuna federacije. To opozarja, da so potrebne ustrezne spremembe v sistemu financiranja federacije in da se prispevki republik in avtonomnih pokrajin vežejo za njihove celotne dohodke, ne pa le za en sam vir, zlasti z vidika dejstva, da je prometni davek element politike ekonomskih odnosov v sferi gospodarstva.

V zvezi z izdatki proračuna federacije so bile sprejete vse pripombe in predlogi. V skladu s tem smo si prizadevali, da bi sredstva za intervencije v gospodarstvu posebej uravnovesili z obveznostmi in uskladila z dogovorjeno politiko republik in avtonomnih pokrajin. Izdatke v proračunu federacije, namenjene spodbujanju izvoza in usmerjanja zunanjetrgovinske menjave naj bi že v letu 1975 prenesli na združeno delo. S tem bo del dohodkov proračuna federacije od uvoznih davščin in taks v skladu z dogovorom, ki ga skleneta zvezni izvršni svet in Gospodarska zbornica Jugoslavije, prenesen na združeno gospodarstvo, da bi bilo stimulirano in spodbudno za izvoz in večjo blagovno menjavo s tujino, pri čemer naj bi še naprej ostala glavna usmeritev politike zunanjetrgovinske menjave krepitev odnosov z državami v razvoju in neuvrščenimi državami.

Z izpolnitvijo predpisov o financiranju federacije bo zagotovljeno, da se nič več ne konstituira nobena obveznost proračuna federacije prej, preden bi bili zagotovljeni dohodki za njeno izpolnitev.

Proračun federacije je sestavljen v skladu z določenimi funkcijami federacije in je usklajen z načeli enakopravnosti in skupne odgovornosti republik in avtonomnih pokrajin za financiranje teh funkcij.

Dohodke proračuna federacije v skladu z ustavo in zakonom o financiranju federacije sestavljajo: carine, takse in druge davščine pri uvozu blaga in storitev ter prispevki republik in avtonomnih pokrajin. Do sedaj je bil osnova za udeležbo republik in avtonomnih pokrajin pri financiranju funkcij federacije prek proračuna tudi temeljni davek od prometa proizvodov. Ustava pa daje možnost, da z zakonom lahko oblikujemo tudi druge osnove za delež republik in avtonomnih pokrajin pri financiranju skupnih funkcij federacije, kar naj bi bilo upoštevano pri novem zakonu o financiranju federacije. To vprašanje je zlasti pomembno v razmerah, ko se prometni davek skoraj v celoti angažira za proračun federacije. V sedanjih razmerah je prometni davek v pomembnem obsegu angažiran kot instrument fiskalne politike, in sicer na vseh ravneh družbenopolitičnih skupnosti, tako da se zmanjšuje njegova osnovna funkcija instrumenta ekonomske politike, s katerim se vpliva na ekonomska in konjunkturna gibanja. Ker pa temeljni prometni davek predstavlja eno izmed funkcij federacije, prek katere vpliva na uresničevanje določene ekonomske politike, mora biti v naslednjem obdobju njegova fiskalna vloga sekundarnega pomena.

Izdatki proračuna federacije so predvideni v skladu s funkcijami federacije in določenimi rešitvami v sedanjem sistemu financiranja, in sicer:

- sredstva za financiranje ljudske obrambe, graditev in opremljanje Jugoslovanske ljudske armade so zagotovljena po stopnji 5,8 % ocenjene realizacije nacionalnega dohodka v letu 1975 in delno obveznosti iz naslova obračuna te obveznosti federacije za leto 1974;

- sredstva za uresničitev funkcije federacije glede na hitrejši razvoj gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo in sredstva za varstvo invalidov in borcev po veljavnih predpisih;

- sredstva za financiranje dela zveznih organov in organizacij precej pod planirano rastjo družbenega proizvoda in celotnega proračuna federacije;

- sredstva za razvoj in spodbujanje zunanjetrgovinske menjave po določenih instrumentih; in

- obveznosti iz prejšnjih let in druga sredstva v določenih zneskih.

Proračun federacije je pomembno pomagalo tekoče in dolgoročne politike družbenoekonomskega razvoja, ker se prek njega financirajo funkcije, od katerih je v pomembni meri odvisna uresničitev določene ekonomske politike in razvoja na posameznih območjih, kar pomeni, da večstransko vpliva na tokove družbene reprodukcije in delitve nacionalnega dohodka.

Poleg tega je prek financiranja funkcij federacije vgrajen zelo pomemben element solidarnosti vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, ki pomeni pospeševanje hitrejšega ekonomskega in družbenega razvoja vse jugoslovanske skupnosti. Prek dopolnilnih sredstev federacije gospodarsko neizadostno razvitim republikam in avtonomni pokrajini Kosovo se uresničuje hitrejši razvoj družbenih dejavnosti v teh družbenopolitičnih skupnostih.

Proračun federacije uresničuje pomembno funkcijo na sektorju ekonomskih odnosov s tujino, in sicer s stimuliranjem in ustvarjanjem pogojev za večjo konkurenčno sposobnost našega izvoza, torej tudi hitrejšo vključitev našega gospodarstva v mednarodno delitev dela. Ta funkcija federacije se uresničuje prek zagotovitve sredstev za vračilo davčnih in drugih davščin tistim organizacijam združenega dela, ki izvažajo svoje proizvode in storitve. Letos naj bi se transformiral sistem stimulacij izvoznemu gospodarstvu v smeri uresničevanja večjega vpliva združenega dela na ta sistem.

Poleg navedenega je zelo pomemben vpliv proračuna federacije na globalno delitev dohodka, torej tudi na reprodukcijsko sposobnost združenega dela v družbeni reprodukciji, saj se za proračun federacije zajema okrog 12 % nacionalnega dohodka. Zato smo pri koncipiranju proračuna federacije za leto 1975 upoštevali dejanske možnosti nacionalnega dohodka, kar je pogojilo restriktiven pristop ob dimenzioniranju porabe za financiranje posameznih potreb.

Osnutek resolucije o temeljih politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975 izhaja iz trajnih in tekočih ciljev družbenoekonomskega razvoja države, da se pri nadaljnji graditvi samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosov krepí materialna podlaga združenega dela, vzpostavi in vzdržuje zadovoljiva stabilnost v tokovih družbene reprodukcije ob dosegu dinamičnega in učinkovitejšega gospodarjenja, zboljšanja življenjskega standarda prebivalstva, hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova, porasta zaposlenosti in sprememb v socialni strukturi prebivalstva.

Uresničevanje navedenih najbolj bistvenih in neposrednih ciljev v letu 1975 je mogoče le ob pritegnitvi vseh družbenih sil in prek koncipiranja ustreznih ukrepov ekonomske politike. V kontekstu takšne politike je treba proračun federacije kot instrument ekonomske politike uskladiti z elementi ekonomske politike, ki so usmerjeni k ustvarjanju pogojev za večjo ekonomijo dela in sredstev in k usklajevanju porabe z možnostmi proizvodnje ob zagotovitvi pogojev za usklajevanje blagovno denarnih odnosov in krepitev reprodukcijske sposobnosti združenega dela.

Politika ekonomskega in socialnega razvoja v letu 1975 predvideva realni porast družbenega proizvoda celotnega gospodarstva za okrog 6 % ali nominalno 30,4 %. Za uresničevanje takšne politike so potrebni pomembni napor na vseh sektorjih ekonomije, zlasti pa v politiki globalne delitve dohodka. V politiki globalne delitve in porabe je predvideno uresničevanje ustreznega ravnovesja v odnosih med povpraševanjem in ponudbo ter vzdrževanje predvidenih proporcij pri oblikovanju in delitvi sredstev za finalno porabo. Glede na politiko, izraženo v osnutku resolucije, je treba v letu 1975 zagotoviti selektivno rast posameznih oblik porabe ob visoki stopnji racionalnosti in določitvi določenih prednosti. V proračunu federacije za leto 1975 je vgrajena takšna politika in uporabljen diferenciran pristop pri porastu posameznih oblik porabe. Celoten porast izdatkov zveznega proračuna je pod nominalno rastjo družbenega proizvoda za 25 %. Zato so bili potrebni veliki naporji glede na ustvarjanje obveznosti in doseganje politiko, ki se je v pomembni meri opirala na deficitarno financiranje proračuna. Njene posledice so pomembno prenašanje starih obveznosti, ki jih ni mogoče eliminirati v enem samem letu, pa čeprav bi sprejeli najbolj drastično restriktivnost sprotne porabe.

Osnutek resolucije predvideva počasnejšo rast splošne in skupne porabe v letu 1975 v primerjavi z nominalno rastjo družbenega proizvoda za 25 %, kar pomeni, da naj bi se za toliko tudi proračun federacije povečeval pod nominalno rastjo družbenega proizvoda celotnega gospodarstva. Toda zaradi pomena obveznosti, ki jih ima federacija do Jugoslovanske ljudske armade in do gospodarsko manj razvitih republik in do avtonomne pokrajine Kosovo, bodo izdatki proračuna za te funkcije v skladu s predvideno nominalno rastjo nacionalnega dohodka in družbenega proizvoda in v zakonu določenimi instrumenti, vsi drugi izdatki zveznega proračuna pa bodo pod nominalno rastjo družbenega proizvoda ob jasno izraženi politiki racionalizacije in varčevanja. Uresničevanje takšne politike porabe v proračunu federacije terja dosledno disciplino vseh uporabnikov proračunskih sredstev in resno preučitev vseh programov in načrtov porabe proračunskih sredstev, da bi dosegli racionalizacijo in varčevanje. Izvrševanje proračuna v predvidenih mejah je zelo pomembno za uresničevanje ciljev ekonomske v letu 1975, ker to pomeni večjo stabilnost na trgu. Pogosti rebalansi proračuna, katerih posledica so povečanje obveznosti za gospodarstvo med letom, ustvarjajo resne motnje v tokovih reprodukcije in pri uresničevanju načrtov dolgoročnega razvoja. To je zlasti pomembno za stabilnost stroškov reprodukcije in za globalno likvidnost gospodarstva. Za uresničevanje planiranega proračuna torej ni dovolj sprejeti le ustrezne zakone, temveč je potrebno spremeniti celotno vodenje vseh subjektov in doumeti vso resnost situacije, v kateri je tekoča ekonomija reprodukcije ter potrebo po ustvarjanju pogojev za trajnejšo stabilizacijo ekonomskih tokov.

SedANJI sistem financiranja federacije je bil konstituiran leta 1971 z zakonom na podlagi ustavnih amandmajev. Triletno izkušnje pri njegovi uporabi kažejo popolno upravičenost temeljnih rešitev, ki so vsebovane v njem. To se nanaša zlasti na način sprejemanja proračuna, na določanje obsega dohodkov in izdatkov in na način določitve izdatkov za posamezne namene, kot so izdatki za ljudsko obrambo, dopolnilna sredstva za financiranje gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin in financiranje varstva invalidov in borcev.

Načela, na katerih temelji financiranja funkcij federacije, odražajo nove odnose, konstituirane z ustavo, temeljijo pa na načelih enakopravnosti in skupne odgovornosti republik in avtonomnih pokrajin za uresničevanje teh funkcij.

Ogromni pozitivni uspehi in izkušnje, pridobljene v tem obdobju pri sistemu financiranja funkcij federacije, ki je bil določen z ustavnim amandmajem XXXIV, so bili uporabljeni tudi ob koncipiranju predloga proračuna federacije za leto 1975, njihova nadaljnja razčlenitev in izpopolnjevanje pa bodo prišli do popolnega izraza pri oblikovanju sistema financiranja federacije na temeljih nove ustave, zlasti še, ker določbe ustave SFRJ ne

spreminjajo koncepta, podanega v ustavnem amandmaju XXXIV, dajejo pa širše možnosti za usklajevanje sistema financiranja funkcij federacije z izkušnjami, pridobljenimi v dosedanem obdobju.

Toda dosedanje izkušnje opozarjajo tudi na nekatere pomanjkljivosti pri dosedanjem sistemu financiranja funkcij federacije, ki se kažejo v naslednjem:

1. Pomemben del izdatkov iz proračuna federacije opredeljujejo mehanizmi, ki delujejo avtomatično, povezani pa so z osnovami in merili, ki ne vplivajo enako tudi na dohodke proračuna federacije, kar povzroča pogosto potrebo po rebalansu proračuna med letom. Rebalans proračuna med letom, zlasti kadar se z njim povečuje obseg določenih dohodkov in izdatkov, ima vedno širše posledice za proračune republik in avtonomnih pokrajin, ne smemo pa zanemariti niti njegovega vpliva na celotna gospodarska gibanja.

2. V predhodnem obdobju smo imeli več primerov, ko so bile določene obveznosti proračuna federacije, ne da bi bila istočasno zagotovljena sredstva za njihovo kritje. Takšno prakso moramo nujno opustiti, saj je v neposrednem nasprotju z določbami Ustave SFRJ, po kateri: „Zakoni, drugi predpisi in splošni akti skupščine SFRJ in drugih organov federacije, iz katerih izvirajo obveznosti za proračun federacije, ne morejo biti sprejeti, dokler zbor skupščine, ki je pristojen za proračun, ne ugotovi, da so za obveznosti zagotovljena sredstva.“ (četrti odstavek 279. člena Ustave SFRJ)

3. Delovanje določenih avtomatizmov na izdatke iz proračuna federacije ter konstituiranje določenih obveznosti brez dejanskega kritja so pripeljali do deficitarnega financiranja proračuna federacije. Na tak način financiranja proračuna je pomembno vplival tudi način konstituiranja dohodkov proračuna federacije iz prispevkov republik in avtonomnih pokrajin, ki so bili omejeni na en vir njihovih dohodkov (prometni davek). Posledica takšnega stanja je bila vključitev sredstev emisije Narodne banke Jugoslavije v proračun, kar je bilo realizirano prek zadolžitve federacije pri Narodni banki Jugoslavije. Deficitarno financiranje proračuna federacije oziroma vključevanje dela emisije Narodne banke v proračun federacije se je v določeni meri odrazilo tudi na celotna inflatorna gibanja pri nas.

4. Nezadostni dohodki proračuna federacije iz prispevkov republik in avtonomnih pokrajin, ki skupaj s samostojnimi dohodki federacije niso mogli pokriti določenih izdatkov, so pripeljali do potrebe, da se v financiranje proračuna vključujejo sredstva, ki se zagotavljajo z emisijo določenih obveznic federacije. Takšen način financiranja proračuna federacije v bistvu pomeni prenašanje njenih obveznosti iz enega leta v drugo, v letu, ko so se obveznice emitirale, pa je deloval na ponovno delitev družbenega dohodka. Dosedanje izkušnje kažejo, da je potrebno zbiranje sredstev za financiranje obveznosti federacije prek emisije obveznic opustiti, kar bo mogoče le, če bomo sestavili takšen program izpolnjevanja obveznosti, ki bo omogočil, da se v letih 1975 in 1976 z uporabo sredstev, zbranih prek obveznic, izpolnijo konstituirane obveznosti, iz poznejših dohodkov federacije pa zagotovi njihovo odplačilo. Navedeni koncept bo mogoče uresničiti, če bodo „prispevki republik in avtonomnih pokrajin, določeni v skladu z načelom enakopravnosti in s skupno odgovornostjo republik in avtonomnih pokrajin za financiranje funkcij federacije“ (drugi odstavek 279. člena Ustave SFRJ), konstituirani v zadostni višini za izvrševanje funkcij federacije, določenih v ustavi SFRJ in v zakonih.

Glede na vse predhodne elemente so bile za izhodišče koncipiranja proračuna federacije za leto 1975 vzete tele osnovne predpostavke:

- da se v letu 1975 zagotovi izvršitev vseh funkcij in zakonskih obveznosti federacije v skladu z obstoječim sistemom financiranja;

- da se celotna rast proračuna federacije dimenzionira v skladu s politiko celotne splošne in skupne porabe, ki je definirana v resoluciji o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975 in ki naj bi rastle za 25 % počasneje od družbenega proizvoda.

V skladu z Ustavo SFRJ in na podlagi dosedanjih izkušenj pri uporabi obstoječega sistema financiranja funkcij federacije, so bile predlagane tudi nekatere bistvene spremembe, najbistvenejše pa so:

- začetek procesa, da se sistem stimulacije za spodbujanje in razvoj zunanjetrgovinske menjave prenese na združeno gospodarstvo in uredi z družbenim dogovorom, pri čemer bi se za to potrebo izločila določena sredstva federacije;

- formiranje posebnih sredstev za intervencije v gospodarstvu na podlagi premij, regresov, kompenzacij in drugih oblik intervencij;

- maksimalna finančna disciplina in varčevanje proračunskih sredstev ob zaostreni odgovornosti za izvajanje dogovorjene politike porabe v proračunu federacije za leto 1975.

II OBRAZLOŽITEV POSAMEZNIH REŠITEV V PRORAČUNU FEDERACIJE ZA LETO 1975

A. Dohodki

Glede na rešitve, ki jih določa ustava SFRJ, določbe zakona o financiranju federacije in drugih zveznih zakonov so v predlogu proračuna federacije za leto 1975 zajeti vsi dohodki za poravnavo oblikovanih izdatkov, ne glede na to, ali bodo uporabljeni neposredno za poravnavo predvidenih izdatkov ali preko posebnih računov za spodbujanje in napredek trgovinske menjave s tujino ter za intervencije v kmetijstvu. Za poravnavo predvidenih potreb bodo uporabljeni izvirni dohodki proračuna federacije, prispevki republik in avtonomnih pokrajin in sredstva, ki bodo zagotovljena z izdajo obveznic federacije.

Globalna struktura dohodkov proračuna federacije v letu 1975 je takale:

v milijonih dinarjev

1	1974		1975		Indeks (4:2)
	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura	
2	3	4	5	6	
I. Izvirni dohodki	22.323	47,2	27.830	48,0	124,7
II. Prispevki republik in avtonom. pokrajin	20.160	42,7	26.715	46,0	132,5
III. Sredstva obveznic in kreditov	4.785	10,1	3.500	6,0	73,1
SKUPAJ:	47.268	100,0	58.045	100,0	122,8

Pri rasti in strukturi dohodkov proračuna federacije v letu 1975 je premik največji zaradi izključitve kreditov iz virov in precejšnjega naraščanja prispevkov republik in avtonomnih pokrajin.

Na podlagi danih predlogov ter sugestij ter pripomb, ki so bile dane v dosedanji obravnavi proračuna federacije za leto 1975, ter spremljajočih predpisov, in izhajajoč iz obstoječih rešitev v sistemu financiranja funkcij federacije, je predlagana naslednja struktura virov dohodkov:

v milijonih dinarjev

1	1974		Indeks
	Predlog za 1975 leto	4	
2	3	4	
I. Izvirni dohodki			
1. Carine	10.314	14.570	141,3
2. Posebne davščine za izravnavo davčne obremenitve	3.315	4.074	122,9
3. Posebne davščine za carinsko evidentiranje	1.105	1.354	122,5
4. Posebne takse na uvoženo blago	4.806	5.904	122,8
5. Posebne davščine pri uvozu kmetijskih in živilskih proizvodov	160	160	100,0
Skupaj carine, carinske davščine in takse	19.700	26.062	132,3
6. Tečajne razlike	1.080	900	83,3
7. Zvezne takse	100	100	100,0
8. Dohodki zveznih organov	300	360	120,0
9. Lastni dohodki JLA	900	300	33,3
10. Drugi razni dohodki	243	108	44,4
Vsega izvirni dohodki	22.323	27.830	124,7
II. Dohodki od izdanih obveznic in kreditov	4.785	3.500	73,1
III. Prispevki republik in avtonomnih pokrajin	20.160	26.715	132,5
Skupni dohodki	47.268	58.045	122,8

Takšna projekcija dohodkov proračuna federacije za leto 1975 je dana na podlagi naslednjih predpostavk:

1. Izvirni dohodki

V okviru izvirnih dohodkov proračuna federacije se je računalo z dohodki od carin in drugih uvoznih davščin, zveznih taks, tečajnih razlik ter z dohodki zveznih organov in organizacij, ki pripadajo proračunu federacije. V okviru izvirnih dohodkov proračuna federacije tvorijo pretežen del dohodki od carin in drugih uvoznih davščin, katerih delež v teh dohodkih obsega čas 93 %.

1) Dohodki od carin in drugih uvoznih davščin

Predvideni znesek dohodkov od carin in drugih uvoznih davščin je v predlogu proračuna za prihodnje leto zasnovan:

- na ocenjenem znesku teh dohodkov, predvidenem v rebalansu proračuna federacije za leto 1974;
- na predvideni stopnji rasti vrednosti uvoza blaga v plačilni bilanci za leto 1975;
- na sprejetih ukrepih za izboljšanje plačilne bilance in omejitvi uvoza na planirane okvire.

Na podlagi teh elementov so globalni dohodki od carin in posebnih carinskih davščin za leto 1975 ocenjeni s 26.062 milijonov dinarjev oziroma za 32,3 % več od pričakovanega dosežka teh dohodkov v letu 1974.

Takšno povečanje dohodkov od carin in carinskih davščin in taks temelji na spremembah v carinskih instrumentih iz leta 1974 ter na povečanju vrednosti in rasti uvoza.

Glede na te dohodke, predvidene po osnutku proračuna federacije za leto 1975, je predvideno povečanje carin za 700 milijonov dinarjev, zmanjšanje pa za 1.470 milijonov dinarjev na poziciji, ki ni bila definirana. Pri

pripravljanju osnutka se je namreč računalo s precejšnjo korekcijo instrumentov carinske in izvencarinske zaščite in s precejšnjo zožitvijo ugodnosti za posamezne vrste uvoza, ki se določajo s posebnimi predpisi in odločbami. Po proučitvi tega vprašanja je bilo ocenjeno, da je učinek precenjen in da se realno lahko računa s povečanjem dohodkov od carin iz naslova zožitve carinskih kontingentov približno za 500 milijonov in iz naslova učinka drugih instrumentov 200 milijonov dinarjev.

V osnutku proračuna ni bilo računano z dohodki od pozitivnih tečajnih razlik, ker tudi obveznost federacije iz naslova negativnih tečajnih razlik ni bila rešena in tudi ne vključena v izdatke proračuna federacije. Glede na dane sugestije in predloge v zvezi s to obveznostjo federacije bo s posebnimi predpisi predlagana rešitev za njeno ureditev, pa je bila sprejeta opredelitev, da je treba tudi dohodke od pozitivnih tečajnih razlik, ki po veljavnih predpisih pripadajo federaciji, vključiti v proračun. Pri oceni zneska teh izvirnih dohodkov federacije v letu 1975 je bilo računano z učinkom 900 milijonov dinarjev, kjer je zajet tudi pozitivni saldo tečajnih razlik pri Narodni banki Jugoslavije.

2) Drugi dohodki

Drugi izvirni dohodki proračuna federacije za leto 1975 znašajo vsega 868 milijonov dinarjev. V okviru teh dohodkov so predvideni lastni dohodki JLA v znesku 300 milijonov dinarjev, dohodki zveznih organov in vsi drugi dohodki pa 370 milijonov dinarjev.

2. Prispevki republik in avtonomnih pokrajin

Po veljavnih določbah ustave in zakona o financiranju federacije pomeni višina prispevkov republik in avtonomnih pokrajin razliko med skupnim zneskom izdatkov proračuna federacije, določenim v soglasju z republiškim skupščinami in skupščinama avtonomnih pokrajin, ter skupnim zneskom izvirnih dohodkov federacije.

Po predlogu proračuna federacije za leto 1975 bi globalni znesek prispevkov republik in avtonomnih pokrajin znašal:

	v milijonih dinarjev
1. Skupne obveznosti proračuna za leto 1975	58.045
2. Ocenjeni izvirni dohodki proračuna	27.830
3. Sredstva od obveznic	3.500
4. Razlika, ki se pokriva s prispevkom republik in avtonomnih pokrajin	26.715

V 10. členu zakona o financiranju federacije je določeno, da tvori osnovo za določitev prispevka posameznih republik in avtonomnih pokrajin znesek doseženega družbenega proizvoda celotnega gospodarstva in znesek dohodkov, doseženih z obdavčevanjem proizvodov in storitev v prometu, ki ga določa zvezni zakon. Poleg tega je določeno, da se za določitev osnove prispevka uporabijo objavljeni statistični podatki o doseženem družbenem proizvodu celotnega gospodarstva in dohodkih, doseženih z obdavčevanjem proizvodov in storitev v prometu za zadnje leto, za katero se razpolaga s temi podatki po pripravi predloga proračuna federacije za naslednje leto.

Trenutno so na voljo ti podatki za leto 1973. Na podlagi teh podatkov pridemo do naslednjega:

	v milijonih dinarjev					
	Družbeni proizvod celot. gospo- darstva, dosežen v l. 1973	Struktura (v %)	Doseženi temeljni prometni davek od proizvodov in storitev	Struktura (v %)	Seštevek strukture (3+5)	Povprečna struktura
1	2	3	4	5	6	7
SR Bosna in Hercegovina	37.091	12,11	2.696,1	12,33	24,44	12,22
SR Črna gora	5.625	1,84	439,9	2,01	3,85	1,92
SR Hrvatska	81.049	26,45	5.828,7	26,65	53,10	26,55
SR Makedonija	17.322	5,65	1.185,4	5,42	11,07	5,54
SR Slovenija	49.558	16,18	3.570,5	16,33	32,51	16,25
SR Srbija	75.288	24,57	5.461,3	24,98	49,55	24,78
SAP Kosovo	6.374	2,08	500,3	2,29	4,37	2,18
SAP Vojvodina	34.077	11,12	2.184,7	9,99	21,11	10,56
Skupaj	306.384	100,00	21.866,9	100,00	200,00	100,00

Posamični zneski prispevka vsake republike oziroma avtonomne pokrajine se določijo po 10. in 56. členu zakona o financiranju federacije tako, da se skupen znesek določenega prispevka republik in avtonomnih pokrajin razporedi na posamezne republike in SAP Kosovo v sorazmerju s povprečnim deležem vsake republike in avtonomne pokrajine v doseženem družbenem proizvodu skupnega gospodarstva in temeljnem prometni davku, za SAP Vojvodino pa na podlagi odstotnega deleža pokrajine v doseženem prometni davku.

Razlika, do katere pride zaradi tega, se razporedi tako, da se 75 % prenese na republike in SAP Kosovo v sorazmerju z njihovim deležem v skupnem znesku prispevka, določenega za zadevno leto po 10. členu zakona, za preostalih 25 % pa se poveča prispevek SAP Vojvodine, ki je izračunan na podlagi odstotnega deleža SAP Vojvodine v skupaj doseženem prometenem davku.

Na podlagi takšne strukture razmerij znašajo prispevki posameznih republik in avtonomnih pokrajin brez korekcije za SAP Kosovo in posebnega prispevka za financiranje intervencij v kmetijstvu:

000 dinarjev				
	Razporeditev prispevkov po 10. in 56. čl. zakona	Razporeditev razlike 75 % na republike in SAP Kosovo	25 % na SAP Vojvodino	Posamični zneski prispevka
1	2	3	4	5
Skupen znesek prispevka v tem:	26.715.000			26.715.000
SR Bosna in Hercegovina	3.264.573	15.601	—	3.280.174
SR Črna gora	512.928	2.455	—	515.383
SR Hrvatska	7.092.833	33.897	—	7.126.730
SR Makedonija	1.480.011	7.069	—	1.487.080
SR Slovenija	4.341.187	20.751	—	4.361.938
SR Srbija	6.619.977	31.647	—	6.651.624
SAP Kosovo	582.387	2.787	—	585.174
SAP Vojvodina	2.668.828	—	38.069	2.706.897
RAZLIKA:	152.276	114.207	38.069	—

Z družbenim načrtom Jugoslavije je predvideno, da se za hitrejši razvoj SAP Kosova od 1973 do 1975 oziroma do 1976 redna obveznost SAP Kosovo iz naslova prispevka proračunu federacije zmanjša skupaj za 600 milijonov dinarjev — po dinamiki, ki bo letno določena na podlagi usklajenih stališč republik in avtonomnih pokrajin.

Doslej so se republike in avtonomni pokrajini sporazumele, da znašajo te olajšave za SAP Kosovo 180 milijonov za leto 1973 in 200 milijonov za leto 1974.

Ob predpostavki da se bodo republike in avtonomni pokrajini sporazumele o obsegu olajšav za leto 1975 za preostali znesek te obveznosti v višini 220 milijonov dinarjev, bi popoln obračun za določitev posamičnega zneska prispevka za posamezne republike in avtonomni pokrajini znašal:

v tisoč dinarjev				
	Zneski prispevka po 10. in 56. čl. zakona	Razporeditev olajšave Zmanjšanje	Povečanje	Zneski prispevka za leto 1975
1	2	3	4	5
SR Bosna in Hercegovina	3.280.174	—	27.610	3.307.784
SR Črna gora	515.383	—	4.334	519.717
SR Hrvatska	7.126.730	—	60.016	7.186.746
SR Makedonija	1.487.080	—	12.518	1.499.598
SR Slovenija	4.361.938	—	36.718	4.398.656
SR Srbija	6.651.624	—	56.012	6.707.636
SAP Kosovo	585.174	220.000	—	365.174
SAP Vojvodina	2.706.897	—	22.792	2.729.689
SKUPAJ:	26.715.000	220.000	220.000	26.715.000

Rast prispevkov republik in avtonomnih pokrajin znaša globalno 32,5 %, kar je približno enako planirani nominalni rasti družbenega proizvoda in rasti mase planiranih dohodkov od temeljnega prometnega davka v letu 1975, ki sta kot merilo z zakonom določeni za razporeditev prispevka na republike in avtonomni pokrajini.

Planirana rast nominalnega družbenega proizvoda se namreč predvideva s 30,4 % mase temeljnega prometnega davka od proizvodov pa za 27,4 %.

V skladu s pripombami republik in avtonomnih pokrajin je bil določen enoten prispevek proračunu federacije, t.j. brez njegove razdelitve na redni prispevek in prispevek za posebne namene, ker se iz skupnih dohodkov financirajo vse potrebe določene v proračunu. V tem smislu je bil predlagan skupen znesek prispevka 26.715 milijonov dinarjev ali za 580 milijonov dinarjev več kot po osnutku proračuna. Tako bi bile obveznosti republik in avtonomnih pokrajin iz naslova prispevka proračunu federacije v primerjavi z letom 1974 večje za 32,5 %, kar je približno enako pričakovani rasti družbenega proizvoda. Poleg tega se s korekcijo stopenj temeljnega prometnega

davka od določenih proizvodov, ki ne vplivajo bistveno na proizvodne stroške, cene in življenjski standard (alkohol, tobak, luksuzni proizvodi, okrasni predmeti, nekatero galanterijsko blago ipd.), planira bilančni efekt na ta dohodek republik in avtonomnih pokrajin v znesku čez 1.500 milijonov dinarjev. S to korekcijo in ob predpostavki, da se bodo dohodki od temeljnega davka na promet proizvodov po veljavnih stopnjah v letu 1975 povečali najmanj za 20 % ali za planirano rast cen, bi morali za poravnavo prispevka republik in avtonomnih pokrajin zajeti okrog 90 % celotne mase teh dohodkov. Po osnutku proračuna pa je bilo predvideno, da se za prispevek federaciji zajame okrog 92 % teh dohodkov. Sodi se, da zagotavlja predlagana rešitev pozitivni bilančni efekt za republike in avtonomni pokrajini za približno 1.000 milijonov dinarjev.

3. Sredstva iz naslova obveznic

V predlogu proračuna federacije za leto 1975 je bilo poleg prispevka republik in avtonomnih pokrajin in izvirnih dohodkov federacije računano tudi s sredstvi iz naslova obveznic, ki jih bo federacija izdala v letu 1975 na podlagi posebnega zakona.

Po predlogu zakona o izdaji obveznic federacije v letu 1975 znašajo dohodki, planirani po tem naslovu, 3.500 milijonov dinarjev. Obveznice bi se izdajale med letom 1975 z 10 % letno obrestno mero, zapadle pa bi v izplačilo v letu 1976.

Pri obravnavi osnutka proračuna federacije za leto 1975 so vsi organi, zlasti pa republike in avtonomni pokrajini, izrazili mnenje, da je obseg emisije obveznic federacije za 4.500 milijonov dinarjev visok in da za takšen obseg ni pogojev za plasma. Najpogostejše je bilo mnenje, da je najbolj realno izdati obveznice na ravni emisije iz leta 1974, povečane za stopnjo rasti celotnega proračuna. Glede na te ocene in dejstvo, da je treba za neprodani del obveznic povečati prispevek republik avtonomnih pokrajin, je bilo predvideno zmanjšanje dohodka po tem naslovu za 1.000 milijonov dinarjev, in zmanjšanje obsega izdanih obveznic s 4.500 na 3.500 milijonov dinarjev.

B. I z d a t k i

Zneski izdatkov, predvideni v predlogu proračuna federacije za leto 1975, temeljijo na tehle elementih in ocenah:

1. Sredstva za financiranje ljudske obrambe

Sredstva za financiranje vzdrževanja, razvoja in modernizacije Jugoslovanske ljudske armade za leto 1975 so predlagana na podlagi planiranega nominalnega zneska narodnega dohodka za leto 1975 ob uporabi stopnje, določene za delež izdatkov za ljudsko obrambo v narodnem dohodku 5,83 %.

Na tej podlagi so tekoči izdatki za ljudsko obrambo predvideni v temle znesku:

v milijonih dinarjav

1. ocenjen narodni dohodek	472.000
2. sredstva za JLA (5,83 %)	27.517

Poleg teh sredstev so v osnutku proračuna federacije za leto 1975 predvideni tudi izdatki, ki jih krije JLA z lastnimi dohodki, in sicer 300 milijonov dinarjev.

Sredstva za financiranje jugoslovanske ljudske armade so povečana za 1.500 milijonov dinarjev ali za približno 5,4 % v primerjavi z zneskom, predvidenim v osnutku proračuna. To je tudi najpomembnejša postavka pri povečanju izdatkov proračuna, razlogi za takšno opredelitev pa izhajajo iz ocene, da bodo znašale obveznosti do JLA po končnem obračunu za leto 1974 približno 3.000 milijonov dinarjev. Med obravnavo osnutka proračuna se je insistiralo, naj bodo sredstva za financiranje JLA po končnem obračunu za leto 1974 v celoti zagotovljena v letu 1975. Da bi se izognili rebalansu proračuna med letom 1975, je bilo predvideno povečanje sredstev za financiranje JLA za polovico ocenjenega zneska obveznosti po končnem obračunu za leto 1974 s pristavkom, da bi bil ostali del teh sredstev zagotovljen, ko bodo znani indikatorji o doseženem narodnem dohodku za leto 1974, oziroma v letu 1976.

Skupna sredstva, predvidena za JLA v osnutku proračuna za leto 1975, znašajo torej:

v milijonih dinarjav

– sredstva za tekoče financiranje v letu 1975	27.517
– del obveznosti po končnem obračunu za leto 1974	1.500
– izdatki, ki se krijejo z lastnimi dohodki	300
Skupaj:	29.317

2. Dopolnilna sredstva gospodarsko manj razvitim republikam in SAP Kosovu

Splošna dopolnilna sredstva gospodarsko manj razvitim republikam in SAP Kosovu za leto 1975 so določena na podlagi zakonskih predpisov oziroma z uporabo določene stopnje 0,83 % od planiranega zneska nominalnega družbenega produkta celotnega gospodarstva v letu 1975.

V zvezi z zgornjim temelji predvideni obseg teh obveznosti federacije za leto 1975 na naslednjem obračunu:

v milijonih dinarjev

1. ocenjeni družbeni produkt	527.100
2. splošna dopolnilna sredstva (0,83 %)	4.375

Predviden globalni znesek splošnih dopolnilnih sredstev je regionalno razporejen na podlagi z zakonom določenih odstotkov udeležbe. Razporeditev je takale:

v tisočih dinarjev

	Znesek	Struktura
– SR Bosna in Hercegovina	1.756.563	40,15
– SR Makedonija	800.625	18,30
– SR Črna gora	450.625	10,30
– SAP Kosovo	1.367.187	31,25
Skupaj:	4.375.000	100,00

Sredstva, ki so bila v proračunu federacije zagotovljena po tem naslovu od leta 1973, so bila določena kot akontacija, ker se po zakonskih predpisih končni obračun opravlja na podlagi uradno objavljenih statističnih podatkov o nominalni vrednosti doseženega družbenega produkta celotnega gospodarstva za posamezno leto.

V tem letu so bili objavljeni podatki za leto 1973; iz njih izhaja tale obračun tega naslova:

v milijonih dinarjev

1. doseženi družbeni produkt v letu 1973	306.384
2. splošna dopolnilna sredstva (0,83)	2.543
3. odobreno	
a) v proračunu za leto 1973	2.000
b) v obveznicah	300
Razlika:	243

Razlika med sredstvi, ki pripadajo gospodarsko manj razvitim republikam in SAP Kosovu iz tega naslova, ter odobrenimi sredstvi se zagotavlja v proračunu federacije za leto 1975 v okviru obveznosti iz prejšnjih let v znesku 243 milijonov dinarjev in z regionalno razporeditvijo po omenjenih odstotkih udeležbe, določenih z zakonom.

3. Posebna dopolnilna sredstva

1) Posebna dopolnilna sredstva SAP Kosovu

Z družbenim načrtom Jugoslavije in zakonom o financiranju federacije je določeno, da se v proračunih federacije od leta 1971 do leta 1975 zagotavljajo posebna dopolnilna sredstva SAP Kosovu za graditev materialne podlage družbenih služb, in sicer po 100 milijonov dinarjev na leto.

Na podlagi sklepov zveznega izvršnega sveta in v soglasju s pristojnimi organi republik in avtonomnih pokrajin pa so bila povečana ta sredstva za leto 1974 za 26 milijonov dinarjev tako, da znašajo v letu 1974 – 126 milijonov dinarjev. V zvezi s tem predlagamo, naj se ta sredstva v soglasju z republikami in avtonomnimi pokrajinama povečajo tudi za leto 1975 za 24 milijonov dinarjev tako, da bi znašala v letu 1975 skupaj 150 milijonov dinarjev ali za 19 % več kot v letu 1974. Takšno povečanje bi bilo v skladu z naraščanjem cen v teh dveh letih in bi se s tem eliminiralo nadaljnje zagotavljanje teh sredstev.

2) Namenska dopolnilna sredstva SR Črne gore

Dopolnilna namenska sredstva SR Črni gori za kritje primanjkljaja pri pokojninskem in invalidskem zavarovanju po drugem odstavku 57. člena zakona o financiranju federacije se določajo, kot je predpisano v 7. členu zakona o merilih za določanje dopolnilnih sredstev gospodarsko manj razvitim republikam in Socialistični avtonomni pokrajini Kosovu za financiranje njunih družbenih služb od leta 1971 do leta 1975 in po 15. členu zakona o obveznostih federacije za borčevske pokojnine. V predlogu proračuna federacije za leto 1975 je predvidenih za te potrebe 146 milijonov dinarjev. Tako predvidena sredstva za leto 1975 bi bila uporabljena predvsem za kritje razlike neporavnanih obveznosti iz leta 1974, ki bo določena po zaključnem računu v prvem trimesečju 1975, ostanek pa bi se uporabil za izplačilo obveznosti za leto 1975 – kot akontacija.

Sredstva, predvidena v predlogu proračuna federacije za leto 1975, so v primerjavi s sredstvi za ta namen v letu 1974 za 12,3 % večja. Višina teh sredstev za leto 1975 je odvisna od elementov, ki so predpisani z navedenima zakonoma. Glede na to, da so se v letu 1974 pri vseh skupnostih pokojninskega in invalidskega zavarovanja povečale stopnje prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in da se ne bodo bistveno spreminjale v letu 1975 in glede na to, da se bodo v letu 1975 osebni dohodki v SR Črni gori znatno povečali, so bili elementi, na podlagi katerih se določa višina obveznosti federacije za te namene v letu 1975 bistveneje spremenjeni in je bilo ocenjeno, da bi povečanje teh sredstev za 12,3 % v primerjavi s sredstvi, odobrenimi v letu 1974, zadostovalo kot akontacija dopolnilnih namenskih sredstev skladu pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Črne gore v letu 1975. Natančen znesek teh sredstev za leto 1975 bo določen v letu 1975 oziroma, ko bodo znani vsi elementi, predpisani v navedenih zakonih za določanje teh sredstev.

4. Sredstva za borčevsko-invalidsko varstvo in pokojnine vojaških zavarovancev

1) Invalidski prejemki vojaških invalidov

Za izplačilo prejemkov vojaških invalidov je zagotovljenih v proračunu federacije za leto 1974 skupaj 1.300 milijonov dinarjev, s proračunom federacije za leto 1975 pa je predvidenih 1.650 milijonov dinarjev ali za 27 % več. Ocenjeno je bilo, da je s predlaganim zneskom mogoče kriti vse izdatke, ki bodo nastali pri posameznih oblikah invalidskih prejemkov in ki se po veljavnih predpisih financirajo iz proračuna federacije, ter poravnati obveznosti, ki bodo prenesene iz leta 1974 zaradi izrednega povečanja prejemkov vojaških invalidov – za 10 % od 1. julija 1974.

Predlagano povečanje teh sredstev za leto 1975 temelji na določbah zakona o vojaških invalidih (Uradni list SFRJ, št. 67/72), po katerih se vse oblike rednih mesečnih prejemkov iz naslova invalidskih prejemkov vojaških invalidov povečujejo na podlagi povprečne stopnje naraščanja osebnih dohodkov v Jugoslaviji v prejšnjem letu.

Poleg usklajevanja rednih mesečnih prejemkov vojaških invalidov z naraščanjem osebnih dohodkov v Jugoslaviji v letu 1974 bodo v letu 1975 znova določeni dodatki za vse druge oblike invalidskih prejemkov vojaških invalidov iz naslova osebnih invalidnin, družinskih invalidnin, ortopedskih dodatkov in dodatkov za postrežbo in pomoč drugih. Skupno število uživalcev teh prejemkov se giblje nad 275.000.

2) Zdravstveno varstvo vojaških invalidov

Za zdravstveno varstvo vojaških invalidov, ki ga od leta 1973 financira federacija, je zagotovljenih v proračunu federacije za leto 1974 250 milijonov dinarjev. Toda, s tako predvidenimi sredstvi ne bo mogoče kriti vseh izdatkov iz tega naslova, marveč bo treba del, ki ne bo krit iz prihrankov, prenesti kot obveznost na proračun federacije za leto 1975.

Polno zdravstveno varstvo v smislu zakona o vojaških invalidih uživajo le tisti upravičenci, ki niso zdravstveno zavarovani na drugi podlagi. Upravičenci, ki so zavarovani in uživajo zdravstveno varstvo po predpisih o zdravstvenem zavarovanju, smejo uživati po zakonu o vojaških invalidih le tiste oblike zdravstvenega varstva, ki niso obsežene s predpisi zdravstvene zavarovalne skupnosti, katere člani so.

Število osebnih invalidov in uživalcev družinske invalidnine, ki imajo pravico do zdravstvenega varstva, znaša približno 252.000. V ta namen je v proračunu federacije za leto 1975 predlaganih skupaj 340 milijonov dinarjev ali 36 % več.

Toliko povečanje sredstev za te namene je predvideno zaradi naraščanja cen v toplicah in klimatskih zdraviliščih in naraščanja cen ortopedskih pripomočkov, zdravil in drugih oblik zdravstvenih storitev med tem letom, katerega učinki na te izdatke se bodo pokazali v celoti v letu 1975, zaradi vse večjega števila invalidov, ki uživajo te oblike zdravstvenega varstva, ter zaradi neporavnanih obveznosti iz leta 1974.

3) Borčevski dodatek

Osebe, ki so v delovnem razmerju in imajo status borca narodnoosvobodilne vojne pred 9. 9. 1943, borci španske narodnoosvobodilne vojne 1936–1939 in udeleženci narodnoosvobodilnega gibanja Grčije pred 9. 9. 1943, imajo pravico do borčevskega dodatka, če so v delovnem razmerju. To pravico lahko uveljavi udeleženec NOV, ki ima najmanj 15 let delovne dobe, od tega 10 let zavarovalne dobe. Borčevski dodatek se določi v višini razlike med osebnim dohodkom, doseženim za delo v polnem delovnem času, in povprečnim mesečnim osebnim dohodkom v Jugoslaviji v prejšnjem letu. To pravico uveljavlja približno 15.000 uživalcev.

Za leto 1975 je predvidenih v proračunu iz tega naslova 40 milijonov dinarjev, kar je v primerjavi z letom 1974 za 10 milijonov dinarjev ali za 20 % manj.

Znižanje teh sredstev je bilo predvideno zaradi tendence nenadnega zmanjševanja števila uživalcev po eni strani, ter dejstva, da se je med tem letom znatno zožila razlika med povprečnim osebnim dohodkom in minimalnimi – garantiranimi osebnimi dohodki – po drugi strani.

Glede na to, da so bili v letu 1974 korigirani minimalni osebni dohodki, da bi se zmanjšala razlika, se je zmanjšal del osebnega dohodka, ki bremeni federacijo, zaradi česar ne bodo popolnoma izčrpana niti sredstva, zagotovljena v letu 1974.

4) Beneficirane pokojnine borcev (brez vojaških zavarovancev)

Za te potrebe je zagotovljenih v proračunu federacije za leto 1974 skupaj 4.050 milijonov dinarjev.

Tako zagotovljena sredstva so bila uporabljena deloma za izplačilo neporavnanih obveznosti federacije do skladov pokojninskega in invalidskega zavarovanja iz leta 1973, preostali znesek pa je bil nakazovan skladom pokojninskega in invalidskega zavarovanja kot akontacija za leto 1974.

Za kritje obveznosti federacije za beneficirane pokojnine, ki temeljijo na zakonu o obveznostih federacije za borčevske pokojnine, je predvidenih v proračunu federacije za leto 1975 skupaj 4.200 milijonov dinarjev.

Zahteve skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja republik in avtonomnih pokrajin za tekoče obveznosti v letu 1975 znašajo:

v milijonih dinarjev

Zahteva za leto 1975

SR Bosna in Hercegovina	660,0
SR Makedonija	173,2
SR Slovenija	495,0
SR Srbija	600,0
SR Hrvatska	1.297,6
SR Črna gora	263,8
SAP Vojvodina	550,0
SAP Kosovo	130,0
SR Srbija – samostojni obrtniki	3,0
SR Hrvatska – samostojni obrtniki	10,3
SAP Vojvodina – samostojni obrtniki	4,4
SAP Kosovo – samostojni obrtniki	2,0
Skupaj:	4.189,3

Povečanje teh sredstev za leto 1975 temelji na določbah zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, s katerim se pokojnine usklajujejo glede na povečanje življenjskih stroškov ali glede na rast povprečnega osebnega dohodka v Jugoslaviji (garantirane pokojnine borcev), na povečanju števila uživalcev beneficiranih pokojnin iz naslova udeležbe v NOB ter na določbah zakona o obveznostih federacije za pokojnine borcev. Ocenjeno pa je bilo, da se obveznosti federacije iz tega naslova v bodoče ne bi smele več povečati. Na zmanjšanje teh obveznosti federacije bi morala vplivati manjša rast števila uživalcev teh pokojnin kot tudi kontrola uporabljanja teh sredstev, ki jo bo izvajala proračunska inšpekcija, da bi bilo nenehno spremljano izvrševanje teh obveznosti federacije pri skupnostih pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Število uživalcev pokojnin udeležencev narodnoosvobodilne vojne po republikah in avtonomnih pokrajinah po vrstah pokojnin, po podatkih Zveze skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Jugoslavije je bilo v letu 1973 naslednje:

	starostna	Vrsta pokojnin invalidska	družinska	Vsega
1	2	3	4	5
SR Bosna in Hercegovina	18.504	9.150	6.413	34.067
SR Makedonija	6.501	1.325	850	8.676
SR Slovenija	28.846	12.411	10.200	51.457
SR Srbija	52.491	26.392	11.000	89.883
SR Hrvatska	42.983	32.836	16.400	92.219
SR Črna gora	6.767	6.682	3.000	16.449
SAP Vojvodina	13.996	11.081	6.000	31.077
SAP Kosovo	1.915	3.652	1.100	6.677
SKUPAJ:	172.003	103.536	54.963	330.502

5) Beneficirane pokojnine vojaških oseb

Za beneficirane pokojnine vojaških zavarovancev v letu 1975 so v proračunu federacije zagotovljena sredstva v celotnem znesku 456 milijonov dinarjev, kar je v primerjavi z letom 1974 za 86 milijonov dinarjev več ali za 23,2 % več.

Povečana sredstva 86 milijonov dinarjev za leto 1975 so predvidena zato, ker bodo v letu 1975 pokojnine vojaških zavarovancev usklajene z osebnimi dohodki aktivnih vojaških oseb, doseženimi v letu 1974.

6. Prejemki imetnikov Partizanske spomenice 1941 in drugih odlikovanj

Sredstva za določene prejemke imetnikov Partizanske spomenice 1941 in imetnikov drugih odlikovanj so v proračunu federacije za leto 1974 znašala 116 milijonov dinarjev.

V proračunu federacije za leto 1975 so predlagana sredstva v znesku 134 milijonov dinarjev ali za 15,5 % več. Ob določanju višine teh sredstev za leto 1975 smo izhajali iz tega, da bodo vsi prejemki imetnikov Partizanske spomenice 1941 in drugih odlikovanj glede na vpeljavno načelo avtomatičnega usklajevanja vseh oblik temeljnih pravic – rednih mesečnih prejemkov – usklajeni z rastjo povprečnega osebnega dohodka v Jugoslaviji iz preteklega leta.

Pravico do stalnega mesečnega denarnega prejemka je uveljavilo 286 imetnikov Partizanske spomenice 1941, 25 oseb, odlikovanih z redom narodnega heroja in 30 borcev španske narodnoosvobodilne in revolucionarne vojne 1936–1939, medtem ko je pravico do enoletnega denarnega prejemka uveljavilo okrog 23.500 uporabnikov.

7) Invalidski prejemki vojaških invalidov, ki so nastanjeni v tujini

V proračunu federacije za leto 1974 je predvideno 18 milijonov dinarjev za izplačilo invalidskih prejemkov vojaških invalidov, ki so nastanjeni v tujini (550 uživalcev osebne invalidnine in 650 uživalcev družinske invalidnine).

Za leto 1975 so iz tega naslova v predlogu proračuna federacije predvidena sredstva v celotnem znesku 23 milijonov dinarjev ali za 27,7 % več v primerjavi z letom 1974.

Povečanje teh sredstev za leto 1975 temelji na zakonu o vojaških invalidih. S tem zakonom se predvideva povečanje višine dodatka za nego in tujo pomoč, ortopedskega dodatka, stalnega invalidskega dodatka in povečanje osebne invalidnine v skladu z rastjo življenjskih stroškov držav, v katerih so nastanjeni uživalci stalnega invalidskega dodatka.

8) Sredstva za valorizacijo vojaških pokojnin

Zavod za socialno zavarovanje vojaških zavarovancev, v katerega delovno področje spada izplačilo pokojnin vojaških zavarovancev, je predlagal, naj se v proračunu federacije za leto 1975 iz naslova valorizacije vojaških pokojnin zagotovijo sredstva v znesku 570 milijonov dinarjev.

Povečana sredstva v znesku 135 milijonov dinarjev za leto 1975 so predvidena zaradi tega, ker bodo v letu 1975 pokojnine vojaških zavarovancev usklajene z osebnimi dohodki aktivnih vojaških oseb, doseženimi v letu 1974. Precej povečani osebni dohodki aktivnih vojaških oseb v letu 1974 bistveno vplivajo na povečanje sredstev, potrebnih za usklajevanje in valorizacijo vojaških pokojnin.

9) Dopolnilna sredstva za kritje primanjkljaja v skladu pokojninskega in invalidskega zavarovanja vojaških zavarovancev

Na podlagi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vojaških zavarovancev in zakona o financiranju federacije se v proračunu federacije zagotavljajo sredstva skladu skupnosti vojaških zavarovancev za dopolnilno financiranje invalidskega in pokojninskega zavarovanja vojaških zavarovancev in njihovih družin. To zaradi tega, ker s prispevki za invalidsko-pojninsko zavarovanje od osebnih dohodkov aktivnih vojaških zavarovancev ni mogoče popolnoma kriti obveznosti za izplačilo pokojnin vojaških oseb.

V proračunu federacije za leto 1974 je bilo predvideno 1,190 milijonov dinarjev za kritje deficita, ki nastaja v skladu pokojninskega zavarovanja vojaških zavarovancev.

Za leto 1975 so predvidena sredstva v znesku 1.290 milijonov dinarjev ali za 8,4 % več kot v letu 1974. S temi sredstvi bi torej krili planirano razliko med dohodki in izdatki v letu 1974.

Na blažjo rast teh sredstev za leto 1975 precej vpliva predlagano povečanje stopnje prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev v povprečju za 1 % v primerjavi s stopnjo prispevka iz leta 1974. Na relativno umirjeno rast teh sredstev za leto 1975 precej vpliva tudi majhno število oseb, ki bodo upokojene v letu 1975.

5. Sredstva za delo organov federacije

1) Sredstva za delo zveznih organov in zveznih organizacij so v proračunu federacije za leto 1975 planirana na podlagi naslednjih elementov in kriterijev:

- Celotna rast teh izdatkov je precej restrukturnejša kot splošna rast proračuna federacije, kar je v skladu z določeno politiko nižje rasti celotne splošne in skupne porabe od rasti družbenega proizvoda;

- sredstva za osebne dohodke in osebne prejemke zaposlenih v organih federacije so planirana na ravni osebnih dohodkov iz leta 1974, s tem da je za leto 1975 predvidena rast 18 %, s čimer bi se zagotovilo izvajanje družbenega dogovora o njihovem usklajevanju z rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu za drugo polletje leta 1974 oziroma za prvo polletje 1975. Sredstva za ta namen so predvidena v globalu kot posebni nameni, uporabljala in razporejala pa se bodo na organe na podlagi posebnih odlokov skupščine SFRJ oziroma zveznega izvršnega sveta;

- sredstva za materialne stroške, za redno dejavnost in za posebne namene so planirana z rastjo 10 % v primerjavi z zneskom sredstev, odobrenim za ta namen za leto 1974, kar je za okrog 50 % manj od predvidene rasti cen. Poleg tega so sredstva za nabavo in dopolnitev opreme zaradi varčevanja planirana za 50 % manj, kot je bilo zagotovljenih sredstev v letu 1974 za te namene. Izjema je storjena samo pri novoustanovljenih organih in organizacijah, ker je rast teh sredstev večja od predvidene za materialne izdatke v redni dejavnosti. Na povečano rast v posebnih namenih je vplivala sprememba dinarskega tečaja za okrog 7 %, zaradi česar so povečana denarna sredstva za prispevke in članarine mednarodnim organizacijam;

- sredstva za nova delovna mesta so predvidena na ravni 50 % zagotovljenih sredstev za te namene v letu 1974, ker je prišlo do reduciranja števila zaposlenih pri posameznih organih, pri organih, kjer je bilo treba povečati število zaposlenih, pa so bila sredstva za ta namen zagotovljena že v zadnjih nekaj letih. Predvidena sredstva bi rabila predvsem zaasedbo delovnih mest pri novoustanovljenih organih in organizacijah, tako da bi 50 % teh sredstev uporabljali novoustanovljeni organi, ostalih 50 % pa vsi drugi organi;

- sredstva za splošne družbene potrebe so praviloma planirana z rastjo 34 %. Takšna rast je zagotovljena za izdatke diplomatsko-konzularnih predstavništev zaradi spremembe dinarskega tečaja in za stroške mednarodnih aktivnosti na področju telesne kulture zaradi izrednih in novih aktivnosti na tem področju.

6. Negospodarske investicije

Zvezni organi in organizacije so zahtevali zagotovitev sredstev za negospodarske investicije v letu 1975 v celotnem znesku 811,0 milijonov dinarjev, kar je v primerjavi s sredstvi, odobrenimi za te namene v letu 1974, za 380 milijonov ali 88 % več. Vendar pa je bilo predlagano, da se za te namene v letu 1975 odobri znesek 503,7 milijona dinarjev ali za 16,9 % več od zneska, odobrenega v letu 1974.

Sredstva za negospodarske investicije so predlagana v glavnem na podlagi zakonskih predpisov in programov o financiranju teh potreb, manj pa na podlagi zahtev uporabnikov sredstev za potrebe, ki imajo dolgoročni značaj. Teh potreb ni mogoče določiti za daljše obdobje, temveč se planirajo v enoletnih zneskih, nanašajo pa se v glavnem na vzdrževanje gradbenih objektov, nabavo opreme in rezervnih delov, potrebnih za normalno delovanje tehničnih služb zveznih organov in organizacij.

Ob predlaganju proračuna federacije za leto 1975 so bili upoštevani tudi predpisi, ki so v fazi izdaje, in za katere je treba zagotoviti sredstva.

Po eni strani zaradi precejšnjih zneskov, angažiranih na podlagi veljavnih predpisov in predlogov predpisov, ki so v postopku izdaje, po drugi strani pa zaradi omejitve rasti te vrste izdatkov smo v predlogu izhajali iz stališča, da je treba sredstva za negospodarske investicije kar največ omejiti. Zato je pri vseh zveznih organih in organizacijah, razen opravičenih izjem, iz tega naslova predvideno 50 % od sredstev, odobrenih v letu 1974 za te namene.

Obveznosti proračuna federacije za leto 1975 so na podlagi veljavnih zakonov in sprejetih programov ter na podlagi predlogov zakonov, ki so v fazi sprejetja, naslednje:

– zakon o zagotavljanju sredstev za financiranje programa modernizacije službe za varnost zračne plovbe (Uradni list SFRJ, št. 71/72)	61,0 mil. dinarjev
– zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju programa za razvoj kontrolno-merilnih centrov radijskih zvez (Uradni list SFRJ, št. 21/74)	7,0 mil. dinarjev
– zakon o spremembah zakona o financiranju programa za modernizacijo carinske službe od leta 1971 do leta 1975 (Uradni list SFRJ, št. 21/74)	101,1 mil. dinarjev
– zakon o financiranju modernizacije tehnične baze časopisne agencije Tanjug v obdobju od leta 1972 do leta 1976 (Uradni list SFRJ, št. 21/74)	5,8 mil. dinarjev
– zakon o zagotovitvi sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za notranje zadeve (Uradni list SFRJ, št. 21/74) (Uradni list SFRJ, št. 21/74)	70,5 mil. dinarjev
– zakon o zagotovitvi sredstev za financiranje programa modernizacije službe za opravljanje notranjih zadev iz pristojnosti federacije v obdobju od leta 1974 do leta 1979 (Uradni list SFRJ, št. 21/74)	104,0 mil. dinarjev
– sklep zveznega izvršnega sveta z dne 14. septembra 1974	7,3 mil. dinarjev
– zakon o financiranju programa graditve stanovanj za delavce in funkcionarje v zveznih organih in zveznih organizacijah (v fazi izdaje)	55,0 mil. dinarjev
– zakon o financiranju programa modernizacije službe za varnost na pomorskih plovnih poteh (v fazi izdaje)	17,6 mil. dinarjev
– zakon o financiranju programa modernizacije službe za varnost na notranjih plovnih poteh (v fazi izdaje)	17,7 mil. dinarjev
Skupaj	447,0 mil. dinarjev

Ostala sredstva v znesku 56,7 milijona dinarjev so razporejena na naslednje pomembnejše namene:

– za nabavo in uporabljanje helikopterja za zvezni sekretariat za notranje zadeve	7,9 mil. dinarjev
– za poravnavo končnih stroškov za stavbo veleposlaništva SFRJ v Moskvi in veleposlaništva SSSR v Beogradu	6,6 mil. dinarjev
– za dograditev veleposlaništva SFRJ in rezidence v Londonu	6,8 mil. dinarjev
– za financiranje investicijskih potreb meteorološke službe	8,9 mil. dinarjev
– za graditev in opremo laboratorija (zvezni zavod za mere in plemenite kovine)	4,7 mil. dinarjev
– za gradbena dela in nabavo opreme (upravna stavba zveznih organov v Novem Beogradu)	3,5 mil. dinarjev
– za gradbena dela in nabavo opreme v zvezni skupščini	3,4 mil. dinarjev
– za odplačilo anuitet za stanovanja zvezne carinske uprave	3,5 mil. dinarjev

– za opremo in rekonstrukcijo objektov otoka Brioni	1,0 mil. dinarjev
– Drugo	10,4 mil. dinarjev
skupaj:	56,7 mil. dinarjev
SKUPAJ:	503,7 mil. dinarjev

Med obravnavo osnutka proračuna je bilo zahtevano izvajanje meril maksimalnega varčevanja za negospodarske investicije, zato je bila dana pripomba k znesku sredstev za prvo tranšo graditve aneksa upravne stavbe ZIS in poudarjena potreba po nabavi helikopterja za potrebe zveznega sekretariata za notranje zadeve. V skladu s temi pripombami je bilo predlagano, naj se predračun sredstev za negospodarske investicije poveča za 7,880.000 dinarjev za nakup helikopterja in zmanjša za znesek 75,600.000 dinarjev, predviden za omenjeno upravno stavbo.

7. Drugi izdatki

1) Dodatna sredstva družbenopolitičnim organizacijam

V letu 1974 je bilo iz proračuna federacije dodeljeno družbenopolitičnim organizacijam 117,8 milijona dinarjev kot dopolnilna sredstva federacije za realizacijo njihovih aktivnosti in dejavnosti.

V proračunu federacije za leto 1975 so za dejavnost družbenopolitičnih organizacij predvidena sredstva v znesku 113,2 milijona dinarjev, kar je 96,0 % od dodeljenih sredstev v letu 1974. Ta sredstva so glede na omejene možnosti federacije predvidena za redne namene z rastjo 23 % v primerjavi s sredstvi, odobrenimi v letu 1974, sredstva za izredne potrebe pa v določenih zneskih, kjer je to zares potrebno.

2) Izločanje v stalno proračunsko rezervo

V proračunu federacije za leto 1975 je predvideno izločanje s stalno proračunsko rezervo federacije v znesku 220 milijonov dinarjev oziroma 0,8 % od ocenjenih izvirnih dohodkov proračuna federacije za leto 1975.

3) Sredstva tekoče proračunske rezerve

Na podlagi dosedanjih izkušenj so v predlogu proračuna federacije za leto 1975 predvidena posebna sredstva za izredne potrebe, ki jih sedaj ni mogoče predvideti v znesku 263,6 milijona dinarjev (okrog 0,4 % od celotnega obsega proračuna), federacija pa jih mora uporabljati v okviru določenih funkcij in namenov.

4) Plačila službi družbenega knjigovodstva

Na podlagi obstoječe tarife službe družbenega knjigovodstva o teh plačilih je v osnutku proračuna federacije za leto 1975 predvideno 90 milijonov dinarjev za kritje stroškov za evidenco, kontrolo in informativno-analitične zadeve, kar je za 20 % več v primerjavi s sredstvi, predvidenimi za te potrebe v proračunu federacije za leto 1974.

8. Sredstva za financiranje spodbujanja in izboljšanja trgovinske menjave s tujino

Za zagotovitev ugodnejšega položaja našega gospodarstva na tujih trgih je bil vpeljan sistem vračanja dela družbenih dohodkov za blago, ki se izvaža, in za storitve v tujini. S temi ukrepi se vpliva na konkurenčno sposobnost našega gospodarstva na svetovnem trgu, ker je plasma našega blaga v tujini težji zaradi uvoznih barier in subvencioniranja izvoza v skoraj vseh državah konvertibilnega valutnega področja.

Instrumenti spodbujanja blagovne menjave s tujino s komponentami našega deviznega in zunanjetrgovinskega sistema kot dela celotnega gospodarskega sistema. Motnje na zunanjem trgu pa zaradi stalne rasti cen vplivajo na gospodarska gibanja v naši državi, kar neposredno vpliva tudi na višino obveznosti proračuna federacije, ker se obveznosti iz naslova vračanja davščin in tečajnih razlik formirajo odvisno od gibanj na področju zunanjetrgovinske menjave v nominalno-vrednostnem znesku. Obseg sredstev za povračilo davščin je neposredno odvisen od obsega vrednosti izvoza in uvoza ter od višine instrumentov za spodbujanje izvoza. Zaradi tega mora na sistem stimulacije zunanjetrgovinske menjave vplivati samoupravno gospodarstvo, ki bi prevzelo funkcijo nadaljnega izboljšanja ekonomskih odnosov s tujino ter uporabljanja sredstev, ki jih federacija zagotavlja za ta namen. V tem smislu bi bilo treba sredstva za spodbujanje in izboljšanje trgovinske menjave s tujino uporabljati v soglasju z interesi združenega dela in pod njegovim neposrednim vplivom. S tem bi se izognili administrativnemu načinu prerazdelitve sredstev prek proračuna, kar bi zagotovilo racionalnejše, smotnejše in selektivnejše rešitve pri izkoriščanju teh sredstev.

V predlogu proračuna federacije za leto 1975 je predlagana sprememba dosedanjega načina financiranja spodbujanja menjave s tujino, tako da se predvideva ustanovitev posebnega računa za ta namen, za katerega bi se izločila sredstva, ki bi se uporabljala na način in pod pogoji, ki bodo določeni z dogovorom Zveznega izvršnega sveta in Gospodarske zbornice Jugoslavije.

V proračunu federacije za leto 1975 bodo v okviru posebnega računa za financiranje spodbujanja in izboljšanja trgovinske menjave s tujino zagotovljena sredstva v znesku 8.230 milijonov dinarjev. Sredstva na posebnem računu bodo ustvarjena z usmerjanjem dela dohodkov od posebne davščine za izravnavo davčne obremenitve, posebne takse na uvoženo blago in posebne davščine pri uvozu kmetijskih in živilskih proizvodov.

V proračunu federacije za leto 1974 so bila za povračila davčnih, carinskih in drugih davščin ter tekočih tečajnih razlik zagotovljena sredstva v znesku 8.980 milijonov dinarjev ali 9,1 % več, kot je iz tega naslova predlagano za leto 1975. Pri določanju višine potrebnih sredstev za spodbujanje in izboljšanje trgovinske menjave s tujino v letu 1975 smo izhajali iz domneve, da bo izvoz blaga in storitev na konvertibilno valutno področje za 19 % večji v primerjavi s preteklim letom, da se v letu 1975 ne bodo bistveno spremenili instrumenti stimulacije uvožno-izvoznih zadev, ki so bili določeni v letu 1974, da bo zadržana struktura izvoza, dosežena v letu 1974, in da bo korekcija tečaja ugodno delovala. V letu 1975 se v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšujejo sredstva za spodbujanje in izboljšanje trgovinske menjave s tujino, ker so z določitvijo novega dinarskega tečaja v primerjavi z drugimi konvertibilnimi valutami spremenjeni instrumenti, kar ne bo posebej delovalo na nadaljnjo ekspanzijo izvoza, vendar pa bo restriktivno za povečanje uvoza.

9. Obveznosti iz prejšnjih let

V proračunu federacije za leto 1975 so za obveznosti iz prejšnjih let predvidena sredstva v znesku 1.790 milijonov dinarjev, sem pa ni vključena amortizacija obveznic federacije v letu 1975 v znesku 3.000 milijonov dinarjev, ki jo bo izvršila Narodna banka Jugoslavije na podlagi posebnega zakona.

Tako predlagana sredstva se nanašajo na amortizacijo dela obveznic, na odplačilo kreditov in drugih obveznosti proračuna federacije.

Obseg teh obveznosti v letu 1975 je določen na podlagi njihove zapadlosti za plačilo v letu 1975 oziroma na podlagi amortizacijskih načrtov.

V primerjavi z osnutkom proračuna so sredstva za poravnavo obveznosti iz prejšnjih let zmanjšana za 771 milijonov dinarjev, in sicer v glavnem iz naslova amortizacije obveznic, izdanih v letu 1973. Imetniki so namreč obveznice, ki jih je federacija izdala za delno poravnavo svojih obveznosti iz leta 1973 do posameznih uporabnikov, uporabili pred njihovo zapadlostjo za plačevanje carin in drugih obveznosti do federacije in s tem so bile predčasno amortizirane, kar je zmanjšalo obveznost federacije iz tega naslova v letu 1975.

1) Amortizacija obveznic

Po obstoječih predpisih znaša celotna obveznost federacije iz naslova amortizacije obveznic v letu 1975 3.559 milijonov dinarjev. Z zakonom o amortizaciji obveznic federacije v letu 1975, katerega izdaja je predlagana skupaj s proračunom federacije za leto 1975, je predvideno, da Narodna banka Jugoslavije izpolni te obveznosti do zneska 3.000 milijonov dinarjev na račun kredita, ki ga bo odobrila federaciji. Na podlagi te rešitve je v predlogu proračuna federacije za leto 1975 predvideno 559 milijonov dinarjev za kritje razlike do celotnega zneska teh obveznosti.

2) Odplačilo kreditov in posojil

1) Za odplačilo notranjih in zunanjih predvojnih posojil, ki na podlagi amortizacijskih načrtov zapadejo v letu 1975, je v proračunu federacije za leto 1975 predvideno 24 milijonov dinarjev ali 20 % manj kot v letu 1974.

2) Anuiteta za odplačilo kreditov za kmetijske presežke, uporabljene za financiranje zveznega proračuna za leti 1965 in 1966, ki zapade v letu 1975, znaša po amortizacijskih načrtih 226 milijonov dinarjev, kolikor je tudi predvideno v predlogu proračuna federacije za leto 1975.

3) Za odplačilo obresti po 6 % stopnji letno, ki zapadejo v letu 1975 za kredit, ki je bil dodeljen federaciji na podlagi zakona o zadolžitvi federacije pri Narodni banki Jugoslavije za zagotovitev sredstev za kritje obveznosti federacije v letu 1974, so v proračunu federacije za leto 1975 predvidena sredstva v znesku 152 milijonov dinarjev.

3) Druge obveznosti

1) Za kritje obveznosti iz leta 1973 iz naslova splošnih dopolnilnih sredstev gospodarsko nezadostno razvitim republikam in SAP Kosovo so na podlagi končnih podatkov o realizaciji družbenega proizvoda za leto 1973 predvidena sredstva v celotnem znesku 243 milijonov dinarjev. Ta sredstva so razporejena:

	v milijonih dinarjev
SR Bosni in Hercegovini	97,5
SR Makedoniji	44,5
SR Črni gori	25,0
SAP Kosovo	76,0
Skupaj	243,0

2) Z zakonom o posojilu za zagotovitev sredstev za kreditiranje obnove objektov, poškodovanih zaradi potresa na področju SR Črne gore, je določeno, da se v proračunu federacije zagotavljajo sredstva za povračilo razlike med zneskom zapadlih anuitet za kredite, dane končnim uporabnikom, in anuitet, ki jih pooblaščen banki plačuje vpisnikom posojila. V okviru anuitet pooblaščen banki se zagotavlja tudi regres v višini razlike med obrestno mero, po kateri je izdajala obveznice, in obrestno mero, po kateri je dajala kredite. Z zakonom je določeno, da pooblaščen banki plačuje obresti na zneske vpisanega posojila po 6,5 % stopnji, medtem ko se na sredstva posojila,

dana kot kredit, zaračunavajo obresti po zmanjšani 1 % in 2 % stopnji. Za to obveznost ter za stroške izdajanja obveznic je predviden znesek 50 milijonov dinarjev.

3) V zvezi z zahtevo sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova in na podlagi 16. člena zakona o sredstvih obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova so v proračunu federacije za leto 1975 predvidena sredstva v znesku 80 milijonov dinarjev za premostitev razlik od leta 1971 do leta 1975, ki nastajajo zaradi različnih pogojev vpisa in plasmaja sredstev posojila.

4) V predlogu proračuna federacije za leto 1975 so predvidena tudi sredstva, in sicer:

– za obveznosti za energetiko, ki zapadejo v letu 1975 v znesku	40 mil. dinarjev
– za drugo etapo regulacije Donave – v znesku	216 mil. dinarjev
– za odplačilo kreditov za progo Beograd–Bar na območju SR Črne gore – v znesku	46 mil. dinarjev
– za odškodnine zaradi akumulacije Drima na območju SAP Kosova – v znesku	94 mil. dinarjev
Skupaj:	396 mil. dinarjev

Ti zneski so planirani samo za namene, za katere bodo v kratkem izdani predpisi, ki urejajo te obveznosti federacije, razen sredstev za energetiko, ki se v naslednjem letu predvidevajo zaradi odlaganja v letu 1974.

10. Sredstva za financiranje posegov v kmetijstvu

V predlogu proračuna federacije za leto 1975 so predvidena sredstva za financiranje določenih posegov za kmetijstvo v celotnem znesku 1.000 milijonov dinarjev. Ti posegi zajemajo kompenzacije za umetna gnojila.

Na podlagi planiranih količin aktivnih hranljivih snovi (komponente: fosforja, dušika in kalija), ki se bodo porabile v letu 1975 ter določene višine kompenzacije za vsako izmed teh komponent, kot tudi za določene kompenzacije za kritje stroškov proizvodnje mešanih in kompleksnih gnojil so v predlogu proračuna federacije za leto 1975 predvidena sredstva za izplačilo teh kompenzacij v znesku 1.000 milijonov dinarjev. Predlagani znesek temelji na naslednjem obračunu:

	Količine (v tonah)	Znesek kompenzacije po enoti mere	Celotni znesek kompenzacije (v mil. din.)
I. Aktivne hranljive snovi			
1. Dušik (N)	440.000	1,22 din/kg	537
2. Fosfor (P ₂ O ₅)	240.000	1,17 din/kg	280
3. Kalij (K ₂ O)	180.000	0,40 din/kg	72
II. Kompenzacije za mešana in kompleksna gnojila			
4. Mešana gnojila	250.000	60 din/t	15
5. Kompleksna gnojila	1.050.000	91 din/t	96
Skupaj			1.000

V primerjavi z izdatki po osnutku proračuna federacije za leto 1975 je v predlogu proračuna predvideno celotno zmanjšanje posameznih izdatkov za 1.932 milijonov dinarjev in povečanje posameznih izdatkov za 1.642 milijonov dinarjev oziroma zmanjšanje celotnega obsega izdatkov za leto 1975 za 290 milijonov dinarjev. S tem je v določeni meri zmanjšan obseg in pomembno korigirana struktura izdatkov, kar je v skladu z danimi sugestijami, predlogi in pripombami med obravnavo osnutka proračuna.

11. Obveznosti federacije, za katere v proračunu federacije za leto 1975 niso zagotovljena sredstva

Po veljavnih predpisih o financiranju funkcij in potreb federacije zagotavlja federacija potrebna sredstva za financiranje stalnih in nujnih tržnih blagovnih rezerv za kritje negativnih tečajnih razlik in določenih posegov v gospodarstvu. V proračunu federacije za leto 1975 niso predvidena posebna sredstva za te namene. V času izdelave predloga proračuna federacije za leto 1975 nismo razpolagali z natančnimi podatki v višini teh obveznosti federacije.

Zvezne direkcije za blagovne rezerve federacije predvidevajo potrebna sredstva s finančnim načrtom, ki ga kot poseben dokument obravnava skupščina SFRJ hkrati s proračunom federacije. Poleg tega se celoten znesek obveznosti federacije oziroma dohodkov, ki pripadajo proračunu federacije iz naslova poslovanja zveznih direkcij za blagovne rezerve, določa po zaključnih računih teh direkcij. Ker je še treba obravnavati finančne načrte zveznih

direkcij blagovnih rezerv in določiti obseg potrebnih sredstev, bodo s sprejetjem teh načrtov v Skupščini SFRJ sprejete posebne rešitve za financiranje teh potreb v letu 1975 oziroma določen način kritja morebitnih negativnih razlik v ceni iz poslovanja za leto 1974 ob sprejetju njihovih zaključnih računov.

Obveznosti federacije za negativne tečajne razlike (iz naslova devalvacije in deviznih depozitov občanov) v prvem polletju 1975 bodo urejene s posebnimi predpisi in zagotovljeno bo njihovo plačevanje prek obveznic federacije, ki se bodo amortizirale od leta 1976 dalje v obdobju petih ali več let. Te rešitve je treba uskladiti z deviznim sistemom in predpisi s tega področja, ki jih je treba uskladiti z ustavo SFRJ do konca prvega polletja 1975.

Sredstva za intervencije v kmetijstvu so zmanjšana za 1.000 milijonov dinarjev in sicer iz naslova obveznosti premije za pšenico in junčje meso, medtem ko so v proračunu zadržana sredstva za kompenzacije za umetna gnojila. Takšen predlog zahteva zagotovitev sredstev za financiranje premij za pšenico in meso iz posebnih prispevkov republik in avtonomnih pokrajin iz drugih dohodkov, ki pripadajo federaciji, v letu 1975 pa niso vključeni v proračun federacije. S korekcijo cen kave in še nekaterih živil se lahko pri Zvezni direkciji za kmetijske in živilske proizvode iz naslova pozitivnih razlik v ceni ustvarijo pomembna sredstva, ki bi se delno namensko uporabila za financiranje navedenih premij.

Beograd, decembra 1974

Zvezni izvršni svet
AS 90/7

Priloga 9

A M A N D M A
ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA K PREDLOGU ZAKONA O
IZVRŠEVANJU PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975

V predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975 se za 8. členom doda nov 9. člen, ki se glasi:

9. člen

Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije sporazumno z zveznim svetom za mednarodne odnose oziroma z zveznim svetom za varstvo ustavnega reda določi znesek sredstev, potreben za delo teh svetov v letu 1975, iz sredstev, ki so zagotovljena v proračunu federacije za leto 1975 za delo predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Zvezni izvršni svet sporazumno z zveznim svetom za družbeno ureditev oziroma z zveznim svetom za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko določi znesek sredstev, potreben za delo teh svetov v letu 1975, iz sredstev tekoče proračunske rezerve proračuna federacije za leto 1975.“

Dosedanji členi 9. do 20. postanejo členi 10. do 21.

O B R A Z L O Ž I T E V

Z zakonom o zveznih svetih, katerega izdaja je v teku, je predvidena ustanovitev zveznega sveta za mednarodne odnose, zveznega sveta za varstvo ustavnega reda, zveznega sveta za družbeno ureditev in zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko.

Za delo teh svetov je treba zagotoviti sredstva v proračunu federacije za leto 1975. Ker je navedeni zakon še v fazi sprejemanja, med izdelavo osnutka oziroma predloga proračuna federacije za leto 1975 v proračunu ni bilo mogoče predvideti sredstev za delo teh svetov. Ker pa so v okviru sredstev za delo predsedstva SFRJ zagotovljena sredstva za delo svetov predsedstva SFRJ, izmed katerih bodo nekateri nehali z delom v letu 1975, predvidevamo, da bo mogoče iz teh sredstev izločiti del, potreben za delo zveznega sveta za mednarodne odnose in zveznega sveta za varstvo ustavnega reda.

Za delo drugih dveh svetov v predlogu proračuna federacije za leto 1975 niso zagotovljena sredstva in jih brez velikih tehničnih sprememb v samem proračunu tudi sedaj ne bi bilo mogoče zagotoviti.

Zato je z amandmajem predlagano, naj bo v predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975 sprejet nov člen, ki predvideva zagotovitev sredstev za delo navedenih svetov iz sredstev, predvidenih za delo predsedstva SFRJ oziroma iz tekoče proračunske rezerve, in sicer na podlagi sporazuma med predsedstvom SFRJ oziroma zveznim izvršnim svetom in vsakim izmed teh svetov.

Predvidevamo, da bo za delo zveznega sveta za mednarodne odnose in zveznega sveta za varstvo ustavnega reda potrebnih približno 1.630.000 dinarjev. Pri tem smo predvideli, da je treba vsakemu svetu zagotoviti sredstva: za osebni dohodek enega funkcionarja in dveh delavcev v znesku 305.000 dinarjev; za materialne izdatke 50.000 dinarjev; za stroške 12 sej po dva dni za 20 članov po 250 dinarjev na dan in za potne stroške članov sveta 300.000 dinarjev; za potne stroške, reprezentanco, ptt storitve in naročnine za strokovne revije 160.000 dinarjev.

Predvidevamo, da bo za delo zveznega sveta za družbeno ureditev in zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko potrebnih približno 5.000.000 dinarjev. V okviru tega zneska je predvideno:

1) za delo zveznega sveta za družbeno ureditev 2.970.000 dinarjev, od česar: za osebni dohodek funkcionarja in osem delavcev 753.000 dinarjev; za materialne izdatke 100.000 dinarjev; za stroške 25 sej po tri dni za 70 članov po 250 dinarjev na dan in za potne stroške članov sveta 1.802.000 dinarjev; za potne stroške, reprezentanco, ptt storitve in naročnine na strokovne revije 315.000 dinarjev;

2) za delo zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko 2.030.000 dinarjev, od česar: za osebni dohodek funkcionarja in 4 delavcev 455.000 dinarjev; za materialne izdatke 70.000 dinarjev; za stroške 20 sej po tri dni za 60 članov po 250 dinarjev na dan in za potne stroške članov sveta 1.250.000 dinarjev; za potne stroške, reprezentanco, ptt storitve in naročnine na strokovne revije 255.000 dinarjev.

Za delo zveznega sveta za družbeno ureditev in zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko je predvideno več sredstev, ker pričakujemo, da bosta ta dva sveta zelo angažirana pri usklajevanju zveznih zakonov z Ustavo SFRJ in pri obravnavi drugih pomembnih problemov s področja družbenega in ekonomskega sistema, kot tudi zaradi večjega števila udeležencev pri delu teh svetov in večjega števila njunih sej.

Beograd, 19. decembra 1974

Zvezni izvršni svet
AS 90/7

Priloga 10

DRUGI AMANDMA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA K PREDLOGU ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975

Amandma k 4. členu

Prvi odstavek 4. člena je treba spremeniti in naj bi se glasil:

„Sredstva, ki so v proračunu federacije za leto 1975 zagotovljena za kompenzacijo za umetna gnojila, ki se dajejo organizacijam združenega dela, ki proizvajajo ali uvažajo umetna gnojila, kot tudi sredstva, zagotovljena za izplačilo premij za pšenico pridelka 1975 in premij za pitana teleta ter junice in junce v letu 1975, bodo izločena na poseben račun pri Službi družbenega knjigovodstva Jugoslavije.“

OBRAZLOŽITEV

S predlaganim amandmajem se ureja vprašanje načina financiranja premij za pšenico pridelka 1975 in premij za pitana teleta ter junice in junce v letu 1975 na enak način kot je predlagano za kompenzacije za umetna gnojila. Predlagana sprememba prvega odstavka tega člena v skladu s spremembami, ki bodo z amandmajem opravljene v predlogu proračuna federacije za leto 1975 in s katerimi se izdatki za omenjene premije vključujejo v proračun federacije.

Beograd, decembra 1974

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za vprašanja borcev
in vojaških invalidov
Št. 06.2-83/74-28
AS 90/7
25. decembra 1974
Beograd

Priloga 11

PRESEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 1. člena odloka z začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ in po 2. odstavku 217. člena poslovnika zvezne skupščine daje odbor zveznega zbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov zboru

POROČILO O OBRAVNAVI PREDLOGA ZAKONA O IZVRŠITVI PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975

Na 5. seji 25. decembra 1974 je odbor obravnaval predlog zakona o izvršitvi proračuna federacije za leto 1975. Ker k predlogu zakona ni bilo nikakršnih pripomb, je odbor v celoti podprl predlog zakona skupaj z amandmajem zakonodajnoopravne komisije k 15. členu predloga.

Za poročevalca odbora je bil določen Bekteši Mensur.

PRESEDNIK ODBORA
Stipo Bilan s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajna komisija
AS 90/7
24. decembra 1974
Beograd

Priloga 12

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajna komisija je na 7. seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975, z amandmajem zveznega izvršnega sveta, in predlaga zboru, naj ga sprejme z naslednjimi amandmaji:

1. Amandma k 2. členu

V 3. odstavku je treba v 3. vrsti za besedo: „dvanajstine“ dodati besede: „od letnega zneska“.

O b r a z l o ž i t e v: Pripomba je redakcijske narave.

2. Amandma k 3. členu

V 1. odstavku je treba v 2. vrsti za besedama: „del dohodka“ dodati besede: „določen v proračunu federacije za leto 1975“.

O b r a z l o ž i t e v: S predlaganim amandmajem se natančneje določa, da gre za dohodek, katerega višina je določena v proračunu federacije za leto 1975.

3. Amandma k 8. členu

V 1. vrsti je treba spremeniti besedni vrstni red, tako da bi se glasilo: „razpolaganje, uporabljanje in upravljanje“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se besedni vrstni red usklajuje z določbo 13. člena ustave SFRJ.

4. Amandma k 9. členu

V 3. odstavku v 4. vrsti besede: „voli in imenuje“ zamenjamo z besedami: „voli, imenuje ali postavlja“.

O b r a z l o ž i t e v: Pripomba je redakcijske narave.

5. Amandma k 14. členu

V 4. vrsti je treba za besedo: „določeni“ dodati besedi: „z družbenim“.

O b r a z l o ž i t e v: Pripomba je redakcijske narave.

6. Amandma k 15. členu

V 1. odstavku je treba na koncu črtati piko, napisati vejico in dodati besede: „ki je določen v proračunu federacije za leto 1975“.

O b r a z l o ž i t e v: S predlaganim amandmajem se natančneje določi nosilec predvidenih sredstev.

7. Amandma k 17. členu

V 3. vrsti je treba za besedo: „ki“ postaviti vejico.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se natančneje določa, da se v stalno proračunsko rezervo federacije vnašajo sredstva, dobljena od povračila kreditov.

8. Amandma k 19. členu

V 3. vrsti je treba za besedama: „računopolagatelja za“ dodati besedi: „nevestno ali“.

O b r a z l o ž i t e v: S predlaganim amandmajem se vzpostavlja odgovornost ne samo za nezakonito uporabljanje in razpolaganje s sredstvi, odobrenimi v proračunu federacije za leto 1975, temveč tudi za nevestno razpolaganje in uporabljanje teh sredstev.

Predstavnik predlagatelja se je strinjal s predlaganimi amandmaji.

Za poročevalca v zboru je določen član komisije Djordjije Grujičić.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s.r.

Skupščina SFRJ
AS 90/7

Priloga 13

OBRAZLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA FEDERACIJE ZA LETO 1975

Zakon o financiranju federacije določa v svojem 23. členu, da se za izvrševanje proračuna federacije izda poseben zakon. Z ustavo SFRJ in zakonom o financiranju federacije so namreč določena temeljna načela za izvrševanje proračuna federacije, pa je treba s tem zakonom konkretno razčleniti ta načela za vsako proračunsko leto.

V proračunu federacije za leto 1975 so določeni dohodki po virih in izdatki po namenih in nosilcih sredstev v skladu s 279. členom ustave SFRJ, zakonom o financiranju federacije in z drugimi predpisi, s katerimi je urejen sistem financiranja funkcij in potreb federacije.

Da bi zagotovili dosledno izvajanje sistemskih rešitev financiranja federacije in potreb federacije ter intenc politike porabe, ki se realizira prek proračuna federacije za leto 1975, je treba s tem zakonom popolneje in natančneje določiti način in pogoje za izvrševanje proračuna federacije za leto 1975.

Do izdaje novih sistemskih predpisov o financiranju federacije, s katerimi bo sedanji sistem financiranja federacije usklajen z določbami ustave SFRJ, je treba zagotoviti večjo finančno disciplino in kontrolo izvrševanja proračuna federacije za leto 1975. To pomeni jasno določiti odgovornost, pravice in dolžnost vseh uporabnikov in nosilcev sredstev, ter odredbodajalcev in računodajalcev glede uporabe sredstev proračuna federacije za leto 1975.

Zato se s predlaganim zakonom o izvrševanju proračuna federacije ureja snov, ki se nanaša na konkretna vprašanja izvrševanja proračuna federacije za leto 1975 v zvezi:

- z zakonitostjo uporabe sredstev proračuna, z izvrševanjem določenih obveznosti in s financiranjem potreb federacije;

- z racionalnostjo, gospodarnostjo in varčevanjem pri uporabljanju sredstev proračuna federacije;

- z odgovornostjo organov federacije za njihovo delo na področju finančno-materialnega poslovanja po njihovih določenih finančnih načrtih in programih;

- z uporabo ustavnih načel o financiranju funkcij in potreb federacije.

V predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975 se ureja naslednje:

1) Za izvrševanje obveznosti, določenih v proračunu federacije za leto 1975, bodo uporabljena sredstva od izvirnih dohodkov federacije, obveznic, ki jih bo izdala federacija, in prispevkov republik in avtonomnih pokrajin. Kot izvirni dohodki so predvideni: carine, posebne davščine za carinsko evidentiranje, posebne davščine za izravnavo davčne obremenitve uvoženega blaga, posebne takse za uvoženo blago; posebne davščine pri uvozu kmetijskih živilskih proizvodov; tečajne razlike, zvezne takse, dohodki, ki jih s svojim delom ustvarijo organi federacije, in drugi dohodki, ki se ustvarjajo na podlagi posebnih zveznih predpisov.

2) Prispevek republik in avtonomnih pokrajin je v letu 1975 določen v višini približno 90 % skupno planiranih dohodkov od temeljnega prometnega davka. Glede na to da so v 9., 10. in 13. členu zakona o financiranju federacije določena merila za višino prispevka posameznih republik in avtonomnih pokrajin (višina družbenega proizvoda kot izraz ekonomske moči in dohodki od temeljnega davka od prometa proizvodov kot enotnega instrumenta za oceno fiskalne moči posameznih republik in avtonomnih pokrajin), je predvideno, da se delež posameznih republik in avtonomnih pokrajin v celotnem prispevku za leto 1975 določi na podlagi teh meril. Poleg tega je prispevek za vsako republiko in avtonomno pokrajino v proračunu federacije za leto 1975 določen kot fiksna obveznost, ki jo je treba izpolniti do konca proračunskega leta, in v dinamiki, ki ustreza mesečnemu vplačilu ene dvanajstine letnega zneska.

3) Za financiranje spodbujanja in pospeševanja trgovinske menjave s tujino je predvideno, da se usmeri in uporablja del dohodkov od posebne takse za uvoženo blago, posebne davščine za izravnavo davčne obremenitve uvoženega blaga in posebne davščine pri uvozu kmetijskih in živilskih proizvodov. Ker gre za sredstva za intervencije v gospodarstvu, je predvidena možnost, da se pogoji in način za uporabo teh sredstev določijo s posebnim dogovorom med zveznim izvršnim svetom in Gospodarsko zbornico Jugoslavije. Takšna rešitev financiranja te funkcije federacije zagotavlja vrsto prednosti, najbistvenejše pa so: stabilnost in zanesljivost virov dohodkov, pogoji za bilančno ravnotežje med razpoložljivimi sredstvi in višino obveznosti, bolj neposreden vpliv uporabnikov sredstev iz gospodarskega sektorja na politiko stimulacije posameznih oblik zunanjetrgovinske menjave, odpiranje procesa za konstituiranje samoupravnega urejanja te funkcije o združenem gospodarstvu, večji vpliv na selektivno stimuliranje razvoja ekonomskih odnosov s tujino samega gospodarstva in njegovih asociacij.

4) V proračunu federacije za leto 1975 so predvidena sredstva za kompenzacijo za umetna gnojila, pri čemer je predvideno, da se za te oblike intervencij lahko oblikujejo sredstva na posebnem računu na podlagi dogovora med zveznim izvršnim svetom in Gospodarsko zbornico Jugoslavije, ki naj bi določil način in pogoje uporabe.

5) Sredstva proračuna federacije za leto 1975 smejo organi federacije uporabljati za redno dejavnost in posebne namene po tem zakonu le na podlagi finančnih načrtov, predračunov in programov, ki jih sprejemajo predstojniki organov federacije. S tem se uporaba sredstev neposredno povezuje z zneski in nameni, določenimi v proračunu, kar zahteva dosledno izvajanje finančne discipline.

6) Za zakonito uporabo sredstev proračuna federacije za leto 1975, ki so določena s finančnimi načrti oziroma predračuni in programi posameznih organov federacije in nosilcev sredstev, sta neposredno odgovorna odredbodajalec in računodajalec, katerih pravice in dolžnosti določajo predpisi o materialnem in finančnem poslovanju, oziroma za sredstva JLA, predpisi o financiranju JLA.

7) V Zveznem sekretariatu za finance je ustanovljena služba proračunske inšpekcije. Ta zakon določa pravice in obveznosti proračunske inšpekcije, ki naj bi neposredno kontrolirala izvrševanje proračuna in ukrepala za

zagotovitev zakonite uporabe teh sredstev. S kontrolo izvrševanja proračuna so mišljeni kontrola in ukrepi za izterjavo določenih dohodkov ter uporabe sredstev za vse namene, določene v proračunu federacije za leto 1975.

8) Glede na to, da so v proračunu federacije za leto 1975 določena sredstva za posamezne namene na podlagi planskih instrumentov in ocen, je v tem zakonu predvidena možnost, da se med letom spremenijo nameni in višina določenih sredstev pri posameznih organih federacije, vendar v okviru celotnih sredstev, določenih v proračunu federacije za leto 1975. Poleg tega je za vsa sredstva, predvidena za zasedbo delovnih mest, za usklajevanje osebnih dohodkov, za skupno porabo in za izdelavo študij ter analiz predvideno, da jih bodo organi federacije uporabljali na podlagi posebnih odločb pooblaščenih organov, pri čemer se neangažirani del lahko prenese v tekočo proračunsko rezervo.

9) Zakon predvideva možnost, da odredbodajalec lahko opravlja virmaniranje sredstev po namenih v okviru določenega predračuna ob soglasju sekretarja za finance, pri čemer se na ta način ne smejo ustvarjati obveznosti, ki niso predvidene v predračunu.

10) Obveznosti v breme sredstev, določenih s proračunom in razporejenih za posamezne namene, se lahko ustvarjajo vse leto.

11) Da bi bila zagotovljena stabilnost proračuna federacije v skladu z 279. členom ustave SFRJ, predvideva ta zakon, da se s posebnimi predpisi ne smejo ustvarjati obveznosti v breme tekočega proračuna, če zanje niso zagotovljena sredstva, oziroma da smejo posamezni nosilci sredstev ustvarjati obveznosti in uporabljati sredstva za namene, določene v proračunu, le do zneska zagotovljenih sredstev. Prav tako je predvideno, da so nosilci sredstev dolžni ukrepati s predlaganjem sprememb predpisov, da bi se uskladila višina obveznosti z razpoložljivimi sredstvi. S tem se odpravlja možnost za ustvarjanje obveznosti brez kritja in odreja uporabnikom sredstev, da pazijo na ravnotežje med sredstvi in obveznostmi.

12) Posebej so predvidene določbe o izpolnjevanju obveznosti iz prejšnjega leta iz naslova neporabljenih sredstev ter način financiranja tekočih obveznosti za negospodarske investicije.

13) Za financiranje obveznosti federacije do skladov pokojninskega in invalidskega zavarovanja za pokojnine borcev je predvideno, da se poravnajo predvsem obveznosti iz leta 1974, ostanek zagotovljenih sredstev pa uporabi kot akontacija za iste namene v letu 1975. Takšen način financiranja je nujen zato, ker je mogoče obveznosti federacije do posameznih skladov natančno določiti šele po njihovem zaključnem računu za prejšnje leto. Poleg tega so ti obračuni pod kontrolo, na podlagi katere se verificira višina dejanske obveznosti federacije. Takšno določilo je v skladu z zakonom o obveznostih federacije za pokojnine borcev, računa pa se, da bodo z dosledno uporabo in izvajanjem tega zakona doseženi določeni prihranki in racionalizacija pri tem delu proračunskih sredstev.

14) Enako načelo kot pod 13. je uporabljeno tudi pri obveznostih federacije iz naslova namenskih dopolnilnih sredstev SR Črni gori za kritje deficita v skladu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

15) Iz naslova posojil, danih prej posameznim republikam in avtonomnim pokrajinam, posamezne anuitete zapadejo v letu 1975 v vračilo. Ker je ta obveznost urejena z zakonom, ki preneha veljati 31. decembra 1974, je ta dohodek, namenjen stalni proračunski rezervi federacije, določen s tem zakonom.

16) Sistem stalnih blagovnih rezerv federacije se financira prek posebnih finančnih načrtov. Glede na načelo, da je treba vse dohodke in izdatke določati v proračunu federacije in da federacija zagotavlja sredstva za potrebne blagovne rezerve, je predvideno, da se finančni načrt in zaključni račun teh direktij štejejo za sestavni del proračuna federacije in pošljejo skupščini SFRJ v sprejetje.

17) V skladu s predpisi o finančnem in materialnem poslovanju je v zaključnem delu tega zakona izrecno predpisano, da s potrditvijo zaključnega računa proračuna federacije ne preneha disciplinska, materialna in kazenska odgovornost odredbodajalca in računodajalca za nezakonito uporabo in razpolaganje s proračunskimi sredstvi.

S tako zasnovanim zakonom o izvrševanju proračuna federacije v letu 1975 so popolneje in natančneje urejeni odnosi v sistemu financiranja federacije, ki so hkrati usklajeni tudi z določbami ustave SFRJ. Takšna določila za financiranje posameznih funkcij in potreb v letu 1975 so ocenjena kot nujna in smotrna glede na to, da še niso sprejeti novi sistemski predpisi za financiranje federacije, s katerimi bi bilo to področje usklajeno z ustavo SFRJ.

Beograd, decembra 1974

ZVEZNI ZBOR
AS 95/12

Priloga 14

A M A N D M A J I
ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA K PREDLOGU ZAKONA O ZVEZNIH SVETIH
(AS (95/12))

1. Amandma k 1. členu

V drugem odstavku pred besedo: „pokrajini“ dodamo besedo: „avtonomnih“.
O b r a z l o ž i t e v: Sprememba je pravno-tehnične narave.

2. Amandma k 2. členu

Za besedama: „izvršnih svetov“ dodamo besedo: „skupščin“.
O b r a z l o ž i t e v: Sprememba je pravno-tehnične narave.

3. Amandma k 4. členu

V četrtem odstavku pred besedo: „pripravljanju“ dodamo besedico: „o“.

O b r a z l o ž i t e v: Sprememba je pravno-tehnične narave.

4. Amandma k 5. členu.

V drugem odstavku besedi: „ko razpravljajo“ zamenjamo z besedama: „kadar obravnavajo“.

O b r a z l o ž i t e v: Sprememba je pravno-tehnične narave.

5. Amandma k 7. členu

V tretjem odstavku besedo: „ko“ nadomestimo z besedo: „kadar“.

O b r a z l o ž i t e v: Sprememba je pravno-tehnične narave.

6. Amandma k 20. členu

V prvem odstavku besede: „svoje ustavne pristojnosti“ nadomestimo z besedami: „njihove ustavne pristojnosti“.

O b r a z l o ž i t e v: Sprememba je pravno-tehnične narave.

7. Amandma k 21. členu

V prvem odstavku številko: „21“ nadomestimo s številko: „20“.

O b r a z l o ž i t e v: Sprememba je pravno-tehnične narave.

8. Amandma k 26. členu

Številko: „41/74“ nadomestimo s številko: „41/73“.

O b r a z l o ž i t e v: Sprememba je pravno-tehnične narave.

SKUPŠČINA SFRJ

ZVEZNI ZBOR

Odbor za

družbenopolitične odnose

AS 95/12

25. decembra 1974

Beograd

Priloga 15

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA ZAKONA O ZVEZNIH SVETIH

Odbor zveznega zbora za družbenopolitične odnose je na seji 25. decembra 1974 obravnaval predlog zakona o zveznih svetih in je ugotovil, da vsebuje predlog zakona osnovne in najpomembnejše predloge in pripombe, ki jih je dal odbor k osnutku tega zakona in da predlog zakona izraža načela in vsebino zakona, ki so bili sprejeti pri obravnavi predloga za izdajo in osnutka zakona.

Odbor ni imel amandmajev k predlogu zakona o zveznih svetih in predlaga zveznemu zboru, da ga sprejme v celoti.

PREDSEDNIK ODBORA

Kiro Hadži Vasilev s.r.

SKUPŠČINA SFRJ

ZVEZNI ZBOR

Odbor za

proračun federacije

Št.: 06.2-32/74-25

AS 95/12

25. decembra 1974

Beograd

Priloga 16

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA ZAKONA O ZVEZNIH SVETIH

Odbor zveznega zbora za proračun federacije je na svoji seji 25. decembra 1974 obravnaval predlog zakona o zveznih svetih.

Odbor je podprl predlog zakona o zveznih svetih in predložil zveznemu zboru, naj ga sprejme v predloženem besedilu.

Med razpravo so poudarili, da obstaja možnost paralelizma pri odločanju teh svetov in že obstoječih organov federacije, ki delujejo na tem področju. Poleg tega menijo, da bi bilo treba ponovno proučiti realnost programov in sredstev za njihovo realizacijo.

Za poročevalca odbora na seji zveznega zbora je bil določen delegat Ljubomir Začič.

PREDSEDNIK ODBORA
Jožef Ipač s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajna komisija
AS 95/12
23. decembra 1974
Beograd

Priloga 17

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ je na 7. seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog zakona o zveznih svetih (AS št. 95/12) in daje zboru

POROČILO

Zakonodajna komisija predlaga zboru, naj sprejme predlog zakona o zveznih svetih.

Za poročevalca komisije v zboru je bil določen dr. Miodrag Zečević, predsednik zakonodajne komisije.

PREDSEDNIK
Zakonodajne komisije
dr. Miodrag Zečević s. r.

Skupščina SFRJ
AS 95/12

Priloga 18

OBRASLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA O ZVEZNIH SVETIH

Predlog zakona o zveznih svetih je bil pripravljen v skladu s sklepi, ki jih je zvezni zbor skupščine SFRJ sprejel ob sprejemanju predloga za izdajo in osnutka tega zakona. Predlagatelji so se ravnali po omenjenih sklepih in so z vso pozornostjo obravnavali in popolnoma izkoristili vse pripombe in predloge, ki so jih telesa skupščine dala k osnutku zakona in so opravili z zvezi s tem vrsto sprememb v besedilu predlaganega zakona. Pripombe in pobude, ki so jih dala telesa skupščine SFRJ, je pred tem obravnaval svet za vprašanja družbenopolitične ureditve. Predlog v vsem ustreza omenjenim sklepom zveznega zbora. Med pomembnejšimi spremembami, ki so bile opravljene v besedilu predloga, v primerjavi z besedilom osnutka tega zakona, ki so ga obravnavala telesa skupščine in zvezni zbor, je treba opozoriti na: spremembo celotne formulacije 1. in 2. člena prvega odstavka 3. člena, tretjega odstavka 4. člena, 5. člena, prvega in četrtega odstavka 6. člena, 7., 8., 15., 17., 18., 19., 21., 23., 25., 26., 28. in 29. člena. Poleg tega so bili iz besedila predloga izpuščeni 16., 24. in 27. člen osnutka. Vse navedene spremembe prispevajo k jasnejšemu in natančnejšemu urejanju vprašanj, na katera se nanašajo navedene določbe, ne da bi pri tem posegali v zasnovo zveznih svetov, kot je bila razložena v predlogu za izdajo tega zakona, ki jo je sprejel zvezni zbor skupščine SFRJ.

V tem smislu se s predlaganim zakonom ustanavljajo štirje sveti: zvezni svet za mednarodne odnose, zvezni svet za varstvo iz ustavo določenega reda, zvezni svet za družbeno ureditev in zvezni svet za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko. Po naravi svoje funkcije so zvezni sveti posvetovalna telesa, v katerih pristojni organi federacije, organi republik in avtonomnih pokrajin ter organi družbenopolitičnih in drugih organizacij na ravni federacije, ki imajo po Ustavi SFRJ posebne funkcije in odgovornosti na področju nadaljnje graditve naše socialistične skupnosti, usklajajo svoje poglede na temeljna vprašanja nadaljnje graditve naše socialistične družbe na temeljih, ki so določeni z Ustavo SFRJ, ter na bistvena vprašanja na področju gospodarstva, državne varnosti in mednarodnih odnosov in zavzemajo o teh vprašanjih skupna stališča in dajejo mnenja organom federacije, ki so pristojni za odločanje o omenjenih vprašanjih. Skladno s tako svojo funkcijo delajo sveti po načelu usklajanja stališč svojih članov, pri čemer sta jim izhodišče politična in ustavna odgovornost skupščine SFRJ, predsedstva SFRJ, zveznega izvršnega sveta, Zveze komunistov Jugoslavije, Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, Zveze sindikatov Jugoslavije, skupščin, predsedstev in izvršnih svetov republik in avtonomnih pokrajin in Gospodarske zbornice Jugoslavije, ki določajo člane v svet.

Dejstvo, da imajo zvezni sveti izključno posvetovalno funkcijo, pomeni, da niso pooblašteni odločati v kakršnemkoli obsegu o vprašanjih, ki jih obravnavajo. Pravica in dolžnost svetov je, da na zahtevo organa ali organizacije, ki je zastopana v svetu, ali na lastno pobudo obravnavajo vprašanja iz svojega delovnega področja in da tem organom oziroma organizacijam dajejo mnenja o teh vprašanjih. Zatorej ustanovitev zveznih svetov v ničemer ne spremeni položaja, pristojnosti in odgovornosti organov federacije, ki so določene v Ustavi SFRJ in v zveznih zakonih. Ti organi samostojno in z lastno odgovornostjo, v skladu s pravicami in dolžnostmi, ki jih imajo po Ustavi SFRJ in zveznih zakonih, ocenjujejo stališča in mnenja svetov in odločajo o tem, ali se sprejmejo.

Odnosi zveznih svetov z drugimi organi federacije so urejeni v skladu z značajem zveznih svetov kot posvetovalnih organov. V tem smislu je v predlogu predvidena obveznost svetov, da na zahtevo pristojnih organov federacije obravnavajo določena vprašanja, sprejemajo o njih skupna politična stališča in dajejo tem organom svoja mnenja in predloge ter tudi to, da sveti na svojo pobudo obravnavajo v mejah svojega delovnega področja vprašanja razvoja družbe in dajejo mnenja in predloge pristojnim organom. Predvideno je, da morajo zvezni upravni organi in zvezne organizacije pri strokovnem pripravljanju posameznih zveznih zakonov in drugih predpisov ter splošnih aktov iz pristojnosti skupščine SFRJ in zveznega izvršnega sveta ravnati po stališčih, ki jih je v zvezi s pripravo zadevnega akta zavzel pristojni svet, v zvezi s tem pa je predvidena tudi pravica omenjenih organov, da s svojimi morebitnimi pripombami k stališčem sveta seznani organ, ki je pristojen za odločanje o zadevnem vprašanju.

V okviru sveta imajo vsi njegovi člani enake pravice, da razpravljajo o vprašanjih z dnevnega reda, oziroma da sodelujejo pri zavzemanju skupnih stališč in določanju mnenj oziroma predlogov sveta, in sicer ne glede na to, kateri organ ali organizacija jih je določila za člane sveta. Za svoje delo v svetu pa so njegovi člani izključno odgovorni organu oziroma organizaciji, ki jih je določila v svet.

Predlog določa, da sveti opravljajo zadeve iz svojega delovnega področja na sejah, in so v njem najbolj bistvene določbe o delu na sejah, pri čemer je vsakemu svetu prepuščeno, da natančnejše določbe o pripravi sej in o delu na sejah določi s svojim poslovníkom, ki si ga samostojno predpiše. Posebej je predvidena možnost, da svet imenuje izmed svojih članov koordinacijski odbor z nalogo, da zagotavlja na podlagi delovnega programa sveta redna dogovarjanja z organi in organizacijami o dnevnem redu svetovnih sej, o sestavi sveta za obravnavanje posameznih vprašanj in o pripravljanju njegovih sej.

Za obravnavanje vprašanj, ki sodijo v delovno področje dveh ali več svetov, je predvidena možnost, da imajo ti sveti skupne seje in da skupaj določajo stališča oziroma mnenja in predloge o teh vprašanjih. V predlogu je določena obveznost zveznih organov in strokovnih služb, da v mejah svojega delovnega področja, in sicer na zahtevo predsednika sveta, zagotovijo svetu informacije, dokumentacije in druge materiale in da mu dajejo neogibno strokovno pomoč pri delu, določa pa tudi pooblastila svetom, da smejo proučevanje posameznih vprašanj iz svojega delovnega področja poveriti znanstvenim in strokovnim zavodom ali v ta namen ustanoviti delovne skupine, komisije in druga delovna telesa.

Predlog določa, da mora imeti vsak svet tajnika, ki pomaga predsedniku pri organiziranju dela sveta in ki vodi neogibno potrebno strokovno službo sveta.

V proračunu federacije za leto 1975 so predvidena sredstva, ki so nujna za delo svetov v letu 1975 (dnevnice in potni stroški članov svetov, sredstva za osebne dohodke določenega števila delavcev strokovnih služb, pisarniške potrebščine idr.), in sicer v zneskih, ki so navedeni v obrazložitvi amandmaja zveznega izvršnega sveta k predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975. To omogoča, da se lahko takoj po izdaji tega zakona začne z organiziranjem vseh zveznih svetov na podlagi predlaganega zakona. S tem bo sistem organov federacije dopolnjen s temi telesi, ki imajo zlasti v sedanjí fazi posebej pomembno vlogo pri usmerjanju nadaljnjega razvoja naše socialistične samoupravne družbe.

Beograd, 18. decembra 1974

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR

Odbor za družbenoekonomske

odnose

AS 55

20. decembra 1974

Beograd

Priloga 19

POROČILO

O PREDLOGU ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAGOTOVITVI TRAJNIH OBRTNIH SREDSTEV ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

Odbor zveznega zbora za družbenoekonomske odnose je na seji 19. decembra 1974 obravnaval predlog zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obrtnih sredstev organizacij združenega dela.

Odbor nima pripomb k zakonskemu predlogu in predlaga zveznemu zboru, naj ga sprejme.

Za poročevalko odbora na seji zbora je določena delegatka Fana Kočovska—Cvetković.

PREDSEDNIK
Jože Globačnik s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna
komisija
AS 55/9
23. decembra 1974
Beograd

Priloga 20

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ je na 7. seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela (AS 55/9) in daje zboru naslednje

POROČILO

Zakonodajnoppravna komisija predlaga zboru, naj sprejme predlog zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela.

Za poročevalca komisije v zboru je bil določen dr. Karolj Djetvaj, član zakonodajnoppravne komisije.

PREDSEDNIK
ZAKONODAJNOPRAVNE KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS 55/9

Priloga 21

OBRAZLOŽITEV

PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAGOTOVITVI TRAJNIH
OB RATNIH SREDSTEV ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

1. Zakon o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela predpisuje med drugim, da organizacije združenega dela, ki nimajo zagotovljenih trajnih obratnih sredstev (5. člen) ne morejo vlagati investicijskih kreditov.

Ta zakon je bil izdan julija 1972, dopolnjen pa julija 1973. V 5b in 5c členu dopolnitve zakona so podane nekatere olajšave organizacijam združenega dela, da lahko, dokler si ne zagotovijo trajnih obratnih sredstev, vlagajo sredstva za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, kot tudi to, da lahko dovoljujejo potrošniške kredite za prodajo proizvodov, blaga in storitev, če so za ta namen dobile namenska sredstva od banke ali od druge organizacije združenega dela.

2. Struktura obratnih sredstev po virih po izdaji tega zakona kaže tendenco večanja trajnih virov obratnih sredstev. Delež trajnih virov obratnih sredstev se je povečal od 31 odstotkov v letu 1971 na 33 odstotkov v letu 1972 in na 35 odstotkov v letu 1973.

Skupni viri obratnih sredstev 30. junija 1974 so znašali 393.500.000.000 dinarjev in so za 32 odstotkov večji v primerjavi s 30. junijem 1973. Na takšno rast vseh virov obratnih sredstev je vplivalo povečanje trajnih virov obratnih sredstev za 36 odstotkov, kratkoročnih kreditov za 29 odstotkov in obveznosti do dobaviteljev za 34 odstotkov.

Navedene spremembe v strukturi vseh virov obratnih sredstev so pozitivno vplivale na gibanja v tem smislu, da so se okrepili tudi načrtni viri obratnih sredstev.

3. Predlagani zakon omogoča temeljnim organizacijam združenega dela, ki nimajo zagotovljenih trajnih obratnih sredstev, da združujejo sredstva ali vpišejo posojilo, ki so ga razpisale republike ali avtonomni pokrajini za graditev objektov za proizvodnjo in prenos električne energije.

Vprašanje proizvodnje električne energije je sestavni del reprodukcije in zato mora vsaka organizacija združenega dela sodelovati pri zagotavljanju sredstev za graditev objektov za proizvodnjo in prenos električne energije. Tudi v elektrogospodarstvu se bodo izoblikovale samoupravne interesne skupnosti, v katerih bodo predstavniki organizacij združenega dela, ki vlagajo sredstva v graditev elektro-energetskih objektov.

Organi samoupravnih interesnih skupnosti v elektrogospodarstvu bodo sodelovali pri odločanju o razpolaganju z združenimi sredstvi kot tudi sredstvi iz ustvarjenega dohodka organizacij združenega dela v elektrogospodarstvu.

3. Predlagajo, naj bi določbe tega zakona uporabljali do 31. decembra 1975 ter se pričakuje, da bodo imele do takrat vse organizacije združenega dela trajna obratna sredstva v višini, ki je predpisana v zakonu oziroma da bodo vse organizacije združenega dela do tega roka zagotovile trajna obratna sredstva iz lastnih virov najmanj v višini letnega povprečnega potroška vrednosti zaloga.

Beograd, decembra 1974

ZVEZNI IZVRŠNI SVET
AS 106/1

Priloga 22

A M A N D M A

ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA K PREDLOGU ZAKONA O SPREMEMBAH IN
DOPOLNITVAH ZAKONA O UGOTAVLJANJU VREDNOSTI ZALOG IN POPRAVKA
FINANČNEGA REZULTATA ZA DEL V DOLOČENEM ČASU NEIZTERJANIH TERJATEV

Amandma k 5. členu

V 5. členu besedo: „osmi“ nadomestimo z besedo: „naslednji“.

O b r a z l o ž i t e v: Analiza poslovanja organizacij združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, kažejo, da so vse vrste zalog, to pomeni tudi skupne zaloge v letu 1973, večje v primerjavi z zalogami v letu 1972. Na podlagi podatkov iz periodičnih obračunov za šest in devet mesecev leta 1974 se bo po ugotovitvah službe družbenega knjigovodstva naraščanje zalog nadaljevalo tudi v letu 1974.

Čezmerno visoke zaloge povzročajo neracionalno izkoriščanje in v večini primerov tudi nepotrebno vezavo obratnih sredstev v zalogah. Zato je potrebno določbe tega zakona uporabljati tudi za zaloge, ki bodo v skladiščih 31. decembra 1974.

SKUPŠČINA SFRJ

ZVEZNI ZBOR

Odbor za

družbenoekonomske odnose

AS 106

20. decembra 1974

Beograd

Priloga 23

P O R O Č I L O

O OBRAVNAVI PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA
O UGOTAVLJANJU VREDNOSTI ZALOG IN POPRAVKA FINANČNEGA REZULTATA
ZA DEL V DOLOČENEM ČASU NEIZTERJANIH TERJATEV

Na seji odbora za družbenoekonomske odnose, ki je bila 19. decembra 1974, je bil obravnavan predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev.

V odboru so ugotovili, da je predlagatelj tega zakona pri obravnavi predloga za izdajo in osnutka tega zakona sprejel in v besedilo predloga zakona vstavil izražena mnenja in sugestije tega odbora. Odbor predlaga zveznemu zboru, da sprejme predlog tega zakona.

Odbor hkrati predlaga tudi amandmaja k 1. členu.

V tretjem odstavku 1. člena je treba črtati besede: „več kot eno leto“.

O b r a z l o ž i t e v: V tretjem odstavku ni treba določiti časa, od kdaj je blago v trgovinah, ker je to blago knjiženo po vrednosti, če pa je bilo blago vrnjeno v skladišče, lahko pomeni, da je to blago nekurantno in da ga ni mogoče prodati.

V četrtem odstavku 1. člena naj se z besedami: „rezervnih delov za stroje, ki niso v uporabi“ črta besedilo do konca in nadomesti z naslednjimi besedami: „določena po 3., 4. in 5. členu se zmanjšuje, če so v skladišču v prvem letu od dneva ko je stroj izven uporabe — za 50 %, če pa je v skladišču več kot eno leto — 90 %.“

O b r a z l o ž i t e v: Sprememba v 4. odstavku omogoča, da ni potrebno čakati, da mine eno leto od dneva izločanja stroja iz uporabe, temveč se lahko odpiše že v prvem letu za rezervne dele, ne da bi bilo treba čakati eno leto, da bi se odpis opravi naenkrat.

Za poročevalca odbora na seji zbora je bila določena delegatka Fana Cvetković—Kočovska, članica odbora.

PREDSEDNIK ODBORA
Jože Globačnik s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna
komisija
AS 106/1
24. decembra 1974
Beograd

Priloga 24

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajnoppravna komisija je na 7. seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev in predlaga zboru, da sprejme predlog zakona z naslednjima amandmajema:

1. Amandma k 2. odstavku 2. točke 1. člena

V tretji vrsti za besedo: „objekte“ črtamo vejico.

O b r a z l o ž i t e v: S črtanjem vejice je bolj jasno določeno, da v obveznost zmanjšanja vrednosti zalog, če traja proces proizvodnje dalj kot leto dni, ne spada samo nedokončana proizvodnja v gradbeništvu, kmetijstvu in gozdarstvu, temveč tudi nedokončana proizvodnja za procesno proizvodnjo.

2. Amandma k 4. odstavku 1. člena

V tretji vrsti od zgoraj za besedo: „v členih 3 do 5“ dodamo besedi: „tega zakona“.

O b r a z l o ž i t e v: Predlagana dopolnitev je pravno-tehnične narave.

S predlaganimi amandmajema se je strinjal predstavnik pradelagatelja.

Za poročevalca v zboru je bil določen član komisije dr. Karolj Djetvaj, profesor pravne fakultete v Novem Sadu.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s.r.

Skupščina SFRJ
AS 106/1

Priloga 25

O B R A Z L O Ž I T E V

PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UGOTAVLJANJU
VREDNOSTI ZALOG IN POPRAVKA FINANČNEGA REZULTATA
ZA DELO V DOLOČENEM ČASU NEIZTERJANIH TERJATEV

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev je bil izdelan na podlagi sklepa, ki ga je zvezni zbor skupščine SFRJ sprejel na tretji seji 8. oktobra 1974, na podlagi sklepov odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose in sklepov zakonodajnoppravne komisije zveznega zbora.

I

1. Zakon o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev je sprejela zvezna skupščina julija 1972, uporabljati pa se je začel z zaključnim računom za leto 1972.

Uporaba navedenega zakona je dala v okviru drugih ukrepov, ki so bili sprejeti, da bi se zboljšala likvidnost v gospodarstvu, dobre rezultate. Znatno se je zboljšala likvidnost organizacij združenega dela v gospodarstvu. Večina organizacij združenega dela zdaj realno ocenjuje vrednost zalog, terjatve od kupcev pa so se zmanjšale.

2. Toda na podlagi analize poslovanja organizacij združenega dela iz gospodarstva, ki je bila opravljena po podatkih iz zaključnih računov za leto 1973, smo prišli do sklepanja, da so se vse vrste zalog, se pravi tudi skupne zaloge povečale v letu 1973 v primerjavi z letom 1972 in prejšnjimi leti. Na podlagi podatkov iz periodičnih obračunov za obdobje od januarja do junija 1974 zaloge, po ugotovitvi službe družbenega knjigovodstva, naprej naraščajo tudi v tem letu.

Porast zalog v letu 1973 je razviden iz te preglednice:

zneski v milijonih dinarjev
indeksi – prejšnje leto = 100

	Skupne zaloge v decembru 1974		Od tega:					
			Material		Gotovi proizvodi		Trgovsko blago	
	znesek	ind.	znesek	ind.	znesek	ind.	znesek	ind.
Gospodarstvo, skupaj	145.036	124	54.266	123	21.940	127	40.687	122
industrija	77.251	124	38.718	124	17.585	128	5.142	124
kmetijstvo	13.669	129	3.331	123	2.738	122	3.013	133
gozdarstvo	127	121	250	123	146	121	61	121
gradbeništvo	8.804	119	4.129	114	429	136	75	110
promet	2.499	119	2.338	119	21	125	61	149
trgovina in gostinstvo	37.259	123	2.658	122	443	123	31.630	120
obrt	3.953	133	2.216	127	559	144	635	120
stanovanjsko-kom. dejavnosti	915	116	628	125	18	205	70	84

Zaloge materiala so udeležene v skupnih zalogah s 37 %, zlasti pa je pomembno njihovo povečanje v industriji za 24 %, v kateri je bilo 71 % vseh omenjenih zalog. Največji porast zalog materiala je nastal v industriji nafte – za 29 %, pri nekovinah za 30 %, v lesni za 29 % in grafični industriji za 38 %. Zaloge materiala so se najbolj povečale v tistih panogah, v katerih so se povečale cene ali kjer so se pokazale večje neusklajenosti med potrebami po materialu in možnostmi preskrbe z njim.

Zaloge gotovih proizvodov so se najbolj povečale v industriji, in sicer za 28 %, v kateri je 80 % vseh omenjenih zalog. Z izjemo surovinskih panog je imela večina industrijskih panog visok porast omenjenih zalog gotovih proizvodov: železna metalurgija za 63 %, industrija gradbenega materiala za 40 %, tekstilna industrija za 35 %, industrija usnja za 72 % in industrija gume za 41 %. Porast omenjenih zalog je v neposredni zvezi s počasnejšim prometom blaga na drobno, ki se je po podatkih Zveznega zavoda za statistiko povečal v letu 1973 le za 3 %.

Zaloge trgovskega blaga so najhitreje naraščale na tistih področjih, na katerih so omenjene zaloge pomenile dopolnilni asortiment.

Zaloge nedovršenih proizvodov so znašale 25.809.000.000 dinarjev in so se povečale torej za 25 %, njihov delež v skupnih zalogah pa je enak, kot v prejšnjem letu. Najbolj so se te zaloge povečale v kmetijstvu – za 37 %, medtem ko so se povečale v industriji, ki je udeležena pri teh zalogah s 60 %, povečale za 21 %. Tudi na porast omenjenih zalog je vplivalo splošno povečanje cen.

Porast zalog v letu 1974 je razviden iz te preglednice:

zneski v milijon dinarjev
indeksi – prejšnje leto = 100

	Skupne zaloge v decembru 1974		Od tega:					
			Material		Gotovi proizvodi		Trgovsko blago	
	znesek	ind.	znesek	ind.	znesek	ind.	znesek	ind.
Gospodarstvo, skupaj	169.850	133	60.381	137	23.655	123	46.307	132
industrija	88.890	132	42.629	139	20.064	121	5.427	114
kmetijstvo	18.043	141	3.653	136	1.713	127	3.698	158
gozdarstvo	904	132	277	134	205	137	62	120
gradbeništvo	11.012	134	4.590	130	398	109	281	232
promet	2.759	128	2.617	127	15	130	78	192
trgovina in gostinstvo	42.448	134	3.051	123	576	188	35.926	133
obrt	4.837	142	2.799	151	663	132	765	126
stanovanjsko-kom. dejavnost	955	125	767	132	21	94	69	105

Kot je razvidno iz prejšnje tabele, se je visoka rast zalog nadaljevala tudi v letu 1974 na vseh področjih gospodarstva.

Opazovano po vrstah zalog so najhitreje naraščale zaloge materiala. Na njihov porast je vplival visok porast cen, zlasti za reprodukcijske materiale iz uvoza. Zaloge materiala so zlasti pomembno porastle v industriji – za 39 %, v kateri je bilo 71 % vseh zalog materiala.

Gotovi proizvodi kažejo v prvem polletju tega leta najnižjo stopnjo rasti v primerjavi z drugimi vrstami zalog kljub visoki rasti proizvodnje. Stopnja rasti gotovih proizvodov je znašala 23 % in je nižja od stopnje njihove rasti v preteklem letu.

Zaloge trgovskega blaga so udeležene v skupnih zalogah s 27 % in še naprej naraščajo.

Zaloge nedovršenih proizvodov so znašale 30. junija 1974 skupaj 36.817.000.000 dinarjev in so v primerjavi z zalogami nedovršenih proizvodov 30. junija 1973 za 35 % večje.

3. Povečal se je tudi delež skupnih zalog v strukturi družbenega produkta, doseženega v letu 1973. Gibanje družbenega produkta in skupnih zalog v letih 1972 in 1973 je razvidno iz tele tabele.

v milijonih dinarjev

	Družbeni produkt	Skupne zaloge	3/2
1	2	3	4
leto 1972	175.530	116.914	66,6 %
leto 1973	213.714	145.036	67,9 %
Indeks	122	124	

Delež skupnih zalog v povprečno uporabljenih obratnih sredstvih v letih 1972 in 1973 je za celotno gospodarstvo razviden iz tele tabele:

v milijonih dinarjev

	Povprečno uporabljena obratna sredstva	Skupne zaloge	3/2
1	2	3	4
leto 1972	205.792	116.914	56,8 %
leto 1973	291.124	145.036	49,8 %
Indeks	141	124	

Vprašanje velikosti zalog je zadeva poslovne politike in tržne sposobnosti vsake organizacije združenega dela. Toda, visoke zaloge zahtevajo, da se povečajo skupaj pritegnjena obratna sredstva, posledica česar je, da se obratna sredstva nesmotrno uporabljajo in večinoma nepotrebno vežejo v zalogah.

Cezmerno pritegovanje obratnih sredstev v zalogah pelje do nepotrebnega zmanjšanja vlaganj v razširjeno reprodukcijo in razvoj, pa tudi do izčrpanosti kreditnega potenciala bank.

4. Obvezna raven trajnih obratnih sredstev za leto 1974 znaša za celotno gospodarstvo 88.917.000.000 dinarjev medtem ko so 31. decembra 1973 znašala trajna obratna sredstva 123.995.000.000 dinarjev. Razlika med obvezno ravni in razpoložljivimi trajnimi obratnimi sredstvi je razporejena tako, da delu gospodarstva primanjkujejo obratna sredstva v znesku 11.494.000.000 dinarjev, medtem ko razpolaga drugi del gospodarstva s presežkom za 46.552.000.000 dinarjev, kar pomeni, da lahko ta del gospodarstva toliko sredstev vloži v osnovna sredstva.

II

5. Izhodišče za popravek vrednosti zalog je to, da zaloge, ki so v skladišču več kot pa je določeno, zrcalijo eno izmed tehle dveh pojavov:

1) da se v zalogah skrivajo določene izgube, saj so sredstva, pritegnjena v zalogah, rezultat napačnih odločitev organizacij združenega dela (takih primerov pa je vseeno razmeroma malo);

2) da so sredstva vezana v zalogah zaradi neorganiziranega trga (dolgi nabavni roki, nerešenega sistema uvoza nadomestnih delov ipd.), kar pomeni, da je družbena akumulacija vezana v nekaj, kar je z družbenega vidika „nerantabilna naložba“.

Take ugotovitve opozarjajo, da je treba vprašanje zalog v situaciji, ko se vnovič odpira problem nelikvidnosti, postaviti pod družbeno kontrolo v tem smislu, da bodo vsi družbeni dejavniki, še zlasti pa organizacije združenega dela, poklanjali dolžno pozornost temu problemu, posebej pa je treba onemogočiti, da bi se prek ustvarjanja zalog skrivale določene potencialne izgube.

Ne glede na stopnjo inflacije je namreč z družbenega stališča nesprejemljivo to, da se del družbene akumulacije veže v določene zaloge za dalj časa. Prav s tega vidika izhaja stališče, da je treba vrednost zalog po določenem roku popravljati. Ti roki se kažejo tudi prek obvezne stopnje popravka vrednosti zalog; pri tem 5 % stopnja popravka, ki je določena za zaloge, starejše kot eno leto, zrcali, lahko rečemo, prej opozorilni ukrep, kot pa ukrep popravka finančnega rezultata, saj opozarja na pojav, da so določene zaloge v skladišču več kot eno leto. Omenjeni ukrep naj bi prispeval k temu, da bi predvsem organi organizacije združenega dela spoznali, da so v zalogah določena sredstva, katerih namen je treba preizkusiti v tem smislu, da se ugotovi, kakšen je njihov značaj. Z drugimi besedami, ali gre za take predmete, ki so potrebni organizaciji združenega dela ali pa ne; oziroma jih je treba obdržati v organizaciji združenega dela ali pa je treba ukrepati, da bi bile te zaloge razprodane ipd.

Popravki vrednosti zalog, ki so starejše kot dve leti, za 25 %, oziroma popravki vrednosti tistih zalog, ki so starejše kot tri leta, za 50 % imajo že drugačen značaj. Po naši oceni je treba v takih primerih vrednost zalog popraviti z dveh vidikov:

1) prvič, da bi vrednosti v zalogah očistili morebitnih izgub;

2) drugič, da bi ustvarili možnosti, da se take zaloge razporedijo.

Pri tem moramo zlasti poudariti omenjeni drugi vidik teh popravkov. Dober gospodarstvenik mora na račun tekočega uspeha zagotoviti nadomestitev „izgub“, ki latentno ostajajo v njegovi bilanci stanja.

Omenjeni ukrepi ne veljajo za: reprodukcijski material in nedovršene proizvode opreme za procesno industrijo in energetske objekte, ker traja proces proizvodnje omenjene opreme več kot eno leto; za nedovršene proizvode v gradbeništvu, ker traja graditev objektov več kot eno leto; za nedovršene proizvode v kmetijstvu spričo specifičnega procesa proizvodnje in pogojev poslovanja organizacij združenega dela na področju kmetijstva.

Sprejet je bil predlog, naj bi bili iz omenjenega ukrepa vzeti tudi univerzitetni učbeniki in enciklopedijske izdaje, to pa zaradi tega, ker so proizvodni stroški nižji, če se take izdaje natisnejo v večjem številu izvodov, v tem primeru pa je seve rok njihovega prodajanja daljši, tako da presega eno leto.

Omenjeni ukrep ne velja tudi za tisto blago, ki je v zalogah v prodajalnah na drobno, toda, če je bilo vrnjeno po enem letu v skladišče, se je njegova vrednost zmanjšala za 90 %. Tudi vrednost nadomestnih delov za stroje, ki so v rabi, se ne zmanjša, medtem ko se vrednost nadomestnih delov za tiste stroje, ki niso v rabi, zmanjša za 50 %, če so starejši kot eno leto, oziroma za 90 %, če so starejši kot dve leti (1. člen).

6. V 6. členu zakona je opravljena sprememba v toliko, da so zdaj temeljne organizacije združenega dela zavezane, da v breme celotnega dohodka krijejo in zmanjšujejo tudi vrednost zalog po 5a členu zakona, poleg razlik, ki nastanejo z zmanjšanjem vrednosti zalog po členu 3., 4. in 5. zakona (2. člen).

7. Če organizacija združenega dela zmanjša vrednost zalog, ki so v skladišču več kot eno leto, za večji odstotek kot pa je zavezana po tem zakonu, sme za odpis zalog uporabiti sredstva rezerv do 25 % njihovega zneska (3. člen).

8. Uvedba ukrepov za zmanjšanje zalog z odpisom njihove vrednosti bo pomenila mobiliziranje in večje zavzemanje organov upravljanja in delavcev pri vodenju poslovne politike organizacij združenega dela.

Predlagani ukrepi bodo terjali učinkovito evidenco zalog in bodo zagotovili boljše obveščenost organov upravljanja in delavcev o stanju zalog in o razlogih, zaradi katerih so zaloge nastale.

Na ta način bo omogočeno organom upravljanja v organizacijah združenega dela, da ukrepajo za razbremenitev svoje organizacije odvečnih zalog in za odpravljanje vzrokov, zaradi katerih so te nastale.

Namen omenjenega ukrepa je bil, da se riziko in odgovornost preneseta na poslovne partnerje, bilo pa je tudi potrebno, da se ustvari za tiste terjatve, ki dalj časa niso bile vplačane oziroma izterjane, določena rezerva.

Poleg tega je bil namen omenjenega ukrepa tudi ta, da se pospeši izterjava terjatev in da se ustvarjajo normalna razmerja na trgu.

Terjatve iz poslovnih odnosov so znašale ob koncu leta 1973 170.066.000.000 dinarjev, kar je za 18.126.000.000 dinarjev ali za 12 % več, kot pa eno leto poprej. Skupne terjatve kažejo v letu 1973 počasnejšo dinamiko od doseženih finančnih rezultatov.

V letu 1974 pa so se terjatve znatno povečale. Te so 30. junija 1974 znašale 200.856.000.000 dinarjev in so bile za 38 % večje od zneska terjatev 30. junija 1973. Terjatve so visoko porastle na vseh področjih gospodarstva, razen v stanovanjsko-komunalni dejavnosti.

Izterjava terjatev je trajala v letu 1973 povprečno 78 dni, v prvi polovici leta 1974 pa 76 dni.

S tem zakonom je predlagano, da se finančni rezultat za del neizterjanih terjatev popravi, če terjatve niso bile izterjane več kot 60 dni od dneva, ko je bila kupcu izpostavljena faktura. S tem se zmanjšuje rok za popravek finančnega rezultata od 90 na 60 dni. Pričakovati je, da bo ta ukrep znatno vplival na hitrejšo izterjavo in da bo zboljšal likvidnost v gospodarstvu (4. člen).

Beograd, decembra 1974

ZVEZNI ZBOR

Odbor za zunanjo politiko

Št. 1212/74

AS 108/1

25. decembra 1974

Beograd

Priloga 26

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

POROČILO

Odbor za zunanjo politiko zveznega zbora skupščine SFRJ obvešča zvezni zbor, da je na seji, ki je bila 25. decembra 1974, obravnaval predlog zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med SFRJ in SR Romunijo.

Odbor je podprl predlog zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med SFRJ in SR Romunijo in predlaga zveznemu zboru, naj ga sprejme.

Za poročevalca v zveznem zboru je bil določen delegat Ladislav Varga.

PREDSEDNIK ODBORA
Mihajlo Javorski s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBORZakonodajnoppravna komisija
AS št. 108/1, 109/1, 112/1 in 113/1
26. decembra 1974
Beograd

Priloga 27

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajnoppravna komisija je na sedmi seji 23. decembra 1974, ki se je nadaljevala še 26. decembra 1974, razpravljala o:

- predlogu zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Socialistično republiko Romunijo (AS – 180/1);
- novem besedilu predloga odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975 (AS – 109/1);
- predlogu zakona o ratifikaciji konvencije o ustanovitvi evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi s protokolom o privilegijih in imunitetah evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi (AS – 112/1);
- predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in vlade Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu (AS – 113/1) – in ni imela pripomb. Zato predlaga zboru, naj jih sprejme.

Za poročevalca v zboru je določen član komisije dr. Karolj Djetvai, profesor na pravni fakulteti v Novem Sadu.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s.r.Skupščina SFRJ
AS 105/1

Priloga 28

P R E D L O G

ZA IZDAJO ZAKONA O UREDITVI PLAČEVANJA DAVKOV IN PRISPEVKOV
IZ OSEBNIH DOHODKOV OZIROMA DOHODKOV DELAVCEV IN OBČANOV TER
O UREJANJU KOLIZIJ MED REPUBLIŠKIMI OZIROMA POKRAJINSKIMI
ZAKONI S PODROČJA DAVKOV, PRISPEVKOV IN TAKS

I

VZROKI, ZARADI KATERIH JE TREBA IZDATI ZAKON

V drugem odstavku 16. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 9/74) je določeno, da bo do 31. decembra 1974 sprejet zakon, s katerim bo zagotovljen prehod na izvajanje tretjega odstavka 266. člena ustave SFRJ, ki predpisuje, da se davki in prispevki, ki se plačujejo iz osebnih dohodkov oziroma drugih dohodkov delavcev in občanov, plačujejo v skladu z zveznim zakonom po predpisih in v korist družbenopolitične skupnosti, na katere območju delavec ali občan živi, oziroma po sklepu in v korist samoupravne interesne skupnosti, ki delavcu in občanu ali članom njunih družin zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma uporabo storitev, za katere se ti prispevki plačujejo.

V zvezi s tem je treba z zveznim zakonom na enoten način urediti, kaj se šteje za območje družbenopolitične skupnosti, na katerem delavec ali občan živi, ter natančneje določiti, kaj je samoupravna interesna skupnost, ki zagotavlja delavcu in občanu ali njihovim družinskim članom zadovoljevanje potreb oziroma uporabo storitev. Z določitvijo območja družbenopolitične skupnosti, na katerem delavec in občan živi, se uredi uporaba predpisov te družbenopolitične skupnosti ter plačevanje davkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov tej družbenopolitični skupnosti. Prav tako se z določitvijo samoupravne interesne skupnosti, ki zagotavlja zadovoljevanje potreb delavcu in občanu ali članom njunih družin, hkrati uredi tudi uporaba sklepov te skupnosti ter plačevanje prispevkov iz osebnih dohodkov tej samoupravni interesni skupnosti.

Po 15. točki 281. člena ustave SFRJ federacija ureja odločanje o koliziji republiškega oziroma pokrajinskega zakona z zakoni drugih republik oziroma avtonomnih pokrajin. V zvezi s tem je federacija pooblaščen enotno urejati tista vprašanja, ki bi jih – če ne bi bila enotno urejena – republike in pokrajini s svojimi zakoni lahko različno uredile in bi posamezne njihove določbe lahko prišle v kolizijo.

Sistem, vire in vrste davkov, taks in drugih davščin urejajo republike in avtonomni pokrajini samostojno s svojimi zakoni; zato lahko pride do kolizije med zakoni, ki urejajo to stvarino.

S tem zakonom je treba urediti tudi, kaj se šteje za območje družbenopolitične skupnosti, na katerem temeljna organizacija združenega dela trajno opravlja dejavnost, ter kaj je samoupravna interesna skupnost, ki temeljni organizaciji združenega dela ali njenim delavcem zagotavlja zadovoljevanje potreb in koristi oziroma storitve, za katere se plačujejo prispevki iz dohodka temeljne organizacije združenega dela.

II TEMELJNA NAČELA, NA KATERIH NAJ BI ZAKON TEMELJIL

Zakon temelji na tehle načelih:

- 1) davki iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov se plačujejo po predpisih in v dobro družbenopolitične skupnosti, na katere območju delavec ali občan živi;
- 2) davki iz dohodkov občanov, ki se obračunavajo in plačujejo ob izplačilu, se plačujejo po predpisih in v dobro družbenopolitične skupnosti, na katere območju ima občan stalno prebivališče;
- 3) davek od dohodkov, ki ga plačujejo tujci, se plačuje po predpisih in v dobro družbenopolitične skupnosti, na katere območju je bil dohodek dosežen;
- 4) predpisi republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere območju je nepremično premoženje, se uporabljajo glede davka od tega nepremičnega premoženja in premoženjskih pravic ter davka od dohodkov od takšnega nepremičnega premoženja in premoženjskih pravic;
- 5) predpisi republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere območju ima stalno prebivališče občan, ki je zavezan plačevati davek od premičnega premoženja oziroma davek od dohodkov od premičnega premoženja in premoženjskih pravic, veljajo glede davka od tega premoženja in davka od dohodkov od tega premoženja in premoženjskih pravic;
- 6) prispevki iz osebnih dohodkov delavcev in občanov se plačujejo po sklepu in v dobro samoupravne interesne skupnosti, ki delavcu in občanu ali njihovim družinskim članom zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma uporabo storitev, za katere se ti prispevki plačujejo;
- 7) predpisi republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere območju je sedež organa oziroma organizacije družbenopolitične skupnosti, ki se za njeno delo plačujejo takse ali se na njenem območju uporablja storitev, veljajo glede taks;
- 8) davki in prispevki iz dohodka temeljne organizacije združenega dela, ki trajno opravlja svojo dejavnost na območju več republik oziroma avtonomnih pokrajin, se določajo in urejajo s predpisi vsake republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere območju temeljna organizacija združenega dela trajno opravlja svojo dejavnost, oziroma s sklepi samoupravne interesne skupnosti, ki tej organizaciji ali njenim delavcem zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma uporabo storitev, za katere se plačujejo prispevki tej samoupravni interesni skupnosti.

III VSEBINA ZAKONA

Zakon vsebuje tele določbe:

- 1) o plačevanju davkov in prispevkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov ter o plačevanju taks;
- 2) o koliziji republiškega oziroma pokojninskega zakona z zakoni drugih republik oziroma avtonomnih pokrajin s področja davkov, prispevkov in taks;
- 3) o določanju, kaj se šteje za osebni dohodek oziroma dohodek delavcev in občanov;
- 4) o davkih, prispevkih in taksah, ki jih plačujejo tuje fizične in pravne osebe;
- 5) o določitvi družbenopolitične skupnosti, ki se po njenih predpisih in v njeno dobro plačujejo davki iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov, oziroma dohodkov tujih fizičnih in pravnih oseb;
- 6) o določanju, kaj se šteje za območje družbenopolitične skupnosti, na katerem delavec in občan živi;
- 7) o plačevanju taks po predpisih in v dobro družbenopolitične skupnosti na območju republike oziroma avtonomne pokrajine, na katerem je sedež organa, ki se za njegovo delo oziroma storitev plačujejo takse;
- 8) o veljavnosti predpisov republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere območju je nepremično premoženje, glede obdavčevanja takšnega premoženja, dohodkov od takšnega premoženja ter premoženjskih pravic na nepremičnem premoženju, oziroma o veljavnosti predpisov republike in avtonomne pokrajine, na katere območju ima stalno prebivališče občan, glede davkov od premičnega premoženja, dohodkov od takšnega premoženja ter premoženjskih pravic;
- 9) o določanju samoupravne interesne skupnosti, ki se po njenih sklepih in v njeno dobro plačujejo prispevki iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov;
- 10) o določanju, kaj se šteje za trajno opravljanje dejavnosti temeljne organizacije združenega dela;
- 11) o določanju veljavnosti predpisov republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere območju temeljna organizacija združenega dela trajno opravlja svojo dejavnost – glede davkov in dohodka, oziroma veljavnosti sklepa samoupravne interesne skupnosti – glede prispevkov iz dohodka;
- 12) o načinu obračunavanja davkov in prispevkov iz dohodka temeljne organizacije združenega dela, ki trajno opravlja svojo dejavnost na območju več republik oziroma avtonomnih pokrajin;
- 13) o obveznosti temeljne organizacije združenega dela, drugega uporabnika družbenih sredstev, civilne pravne osebe oziroma občana, da obračunava, odteguje, in vplačuje davke in prispevke iz osebnih dohodkov ter davke iz dohodka delavcev in občanov, ki se plačujejo ob izplačilu osebnih dohodkov;
- 14) o smiselni uporabi določb tega zakona za delovne skupnosti, ki opravljajo dela za samoupravne interesne skupnosti, zbornice in druga splošna združenja, samoupravne organizacije, organe družbenopolitičnih skupnosti, banke, zavarovalne skupnosti ter druge organizacije in društva;
- 15) o roku, do katerega morajo biti veljavni predpisi o davkih in prispevkih usklajeni z določbami tega zakona;
- 16) o denarnih kaznih za prekrške, storjene s kršitvijo obveznosti, določenih s tem zakonom;
- 17) o prenehanju veljavnosti zakona o urejanju kolizij med republiškimi in pokrajinskimi zakoni s področja davkov, prispevkov in taks ter o dnevu uveljavitve tega zakona.

IV USTAVNA PODLAGA

Ustavna podlaga za izdajo tega zakona je v tretjem odstavku 266. člena in v 15. točki prvega odstavka 281. člena ustave SFRJ.

V FINANČNA SREDSTVA

Za izvajanje tega zakona ni treba angažirati sredstev federacije, drugih družbenopolitičnih skupnosti, organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

OSNUTEK

ZAKONA O UREDITVI PLAČEVANJA DAVKOV IN PRISPEVKOV IZ OSEBNIH DOHODKOV OZIROMA DOHODKOV DELAVCEV IN OBČANOV TER O UREDTVU KOLIZIJE REPUBLIŠKIH OZIROMA POKRAJINSKIH ZAKONOV S PODROČJA DAVKOV, PRISPEVKOV IN TAKS

I SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon ureja plačevanje davkov in prispevkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov ter reševanje kolizije republiškega oziroma pokrajinskega zakona z zakoni drugih republik oziroma avtonomnih pokrajin s področja davkov, prispevkov in taks.

2. člen

Določbe tega zakona veljajo tudi za davke, prispevke in takse, ki jih plačujejo civilne pravne osebe.

3. člen

Določbe tega zakona veljajo tudi za davke, prispevke in takse, ki se plačujejo iz dohodkov, ki jih tuje osebe dosežejo v Jugoslaviji, če z veljavnimi predpisi ali z meddržavnimi oziroma mednarodnimi pogodbami ni drugače določeno.

4. člen

Z osebnim dohodkom delavca je v smislu tega zakona mišljen del dohodka, izločen za zadovoljevanje njegovih osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb.

Z osebnim dohodkom je v smislu tega zakona mišljen tudi osebni dohodek, ki ga občan doseže s samostojnim osebnim delom z delovnimi sredstvi v lasti občana.

Z dohodki občana so po tem zakonu mišljeni vsi dohodki občana, razen osebnih dohodkov iz prvega in drugega odstavka tega člena.

Alternativa: Ta člen se črta.

5. člen

Z davki in prispevki iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov so mišljeni vsi davki in prispevki, ki se po predpisih o njihovi uvedbi plačujejo iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov.

II DAVKI IZ OSEBNIH DOHODKOV OZIROMA DOHODKOV DELAVCEV IN OBČANOV

6. člen

Davki iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov se plačujejo po predpisih in v dobro družbenopolitične skupnosti, na katere ozemlje delavec in občan živita.

7. člen

Za plačevanje davkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov se kot ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem delavec in občan živita, šteje po tem zakonu ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem je stalno prebivališče družine delavca in občana, če s tem zakonom ni drugače določeno.

Z družino so v smislu tega zakona mišljeni ožji družinski člani, s katerimi živi delavec oziroma občan v skupnosti.

Ne glede na prvi odstavek tega člena se za plačevanja davkov iz osebnih dohodkov, ki jih občan doseže s samostojnim osebnim delom z delovnimi sredstvi v lasti občana, za ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem občan živi, šteje po tem zakonu ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem je poslovni prostor, v katerem opravlja občan svojo dejavnost.

Alternativa prvega in drugega odstavka 7. člena

Za plačevanje davka iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov se za ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem delavec in občan živi, šteje po tem zakonu ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem je stalno prebivališče delavca in občana, če s tem zakonom ni drugače določeno.

8. člen

Davki od dohodkov občanov, ki se obračunavajo in plačujejo pri izplačilu, se plačujejo po predpisih in v dobro družbenopolitične skupnosti, na katere ozemlju ima občan stalno prebivališče.

9. člen

Davek od dohodkov, ki ga plačujejo tuje osebe, se plačuje po predpisih in v dobro družbenopolitične skupnosti, na katere ozemlju je dohodek dosežen.

Z ozemljem družbenopolitične skupnosti, na katerem je dohodek dosežen, je po prvem odstavku tega člena mišljeno ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem je poslovni sedež temeljna organizacije združenega dela, drugega uporabnika družbenih sredstev, civilne-pravne osebe oziroma občana (v nadaljnjem besedilu: izplačnik), ki izplačuje dohodke tuji osebi.

10. člen

Za plačevanje davkov iz celotnega dohodka občanov se za ozemlje, na katerem občan živi, šteje ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem ima občan stalno prebivališče.

Če zavezanec davka iz celotnega dohodka občanov spremeni stalno prebivališče, se šteje, da je živel na ozemlju tiste družbenopolitične skupnosti, na katerem je imel med letom najdalj časa stalno prebivališče.

Za plačevanje davka iz celotnega dohodka občana se za ozemlje, na katerem živi tuja fizična oseba, šteje ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem ima ta oseba stalno prebivališče ali začasno prebivališče po predpisih o gibanju in bivanju tujcev v Jugoslaviji.

11. člen

Zavezanec davka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti, ki ima zemljišče na ozemlju družbenopolitične skupnosti, na katerem je njihovo stalno prebivališče, ter zemljišče na ozemlju druge družbenopolitične skupnosti, plača davek iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti po predpisih in v dobro tiste družbenopolitične skupnosti, na katere ozemlju ima svoje stalno prebivališče.

Če zavezanec davka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti nima stalnega prebivališča na ozemlju družbenopolitične skupnosti, na katerem ima zemljišče, plača davek iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti po predpisih in v dobro družbenopolitične skupnosti, na katere ozemlju je njegovo zemljišče.

III

PRISPEVKI IZ OSEBNIH DOHODKOV DELAVCEV IN OBČANOV

12. člen

Prispevki iz osebnih dohodkov delavcev in občanov se plačajo po sklepu in v dobro samoupravne interesne skupnosti, ki delavcu in občanu ali njihovim družinskim članom zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma uporabo storitev, za katere se ti prispevki plačujejo.

13. člen

Prispevki iz osebnega dohodka delavcev in občanov za zdravstveno zavarovanje, za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za otroški dodatek in za zaposlovanje se plačujejo po sklepu in v dobro samoupravne interesne skupnosti, ki je na ozemlju družbenopolitične skupnosti, na katerem je delavčev stalni kraj zaposlitve oziroma na katerem občan trajno opravlja dejavnost.

S stalnim krajem zaposlitve je po tem zakonu mišljeno ozemlje družbenopolitične skupnosti, na katerem je sedež temeljne organizacije združenega dela, v kateri si je delavec pridobil lastnost delavca v združenem delu, oziroma na katerem občan, s katerim je delavec sklenil pogodbo o zaposlitvi, trajno opravlja dejavnost.

Prispevek iz osebnega dohodka za zdravstveno zavarovanje kmetov se plača po sklepu in v dobro samoupravne interesne skupnosti, ki je na ozemlju družbenopolitične skupnosti, pristojne za določanje davkov iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti.

14. člen

Prispevki iz osebnih dohodkov delavcev in občanov samoupravnim interesnim skupnostim, razen prispevki iz 13. člena tega zakona, se plačujejo po sklepih in v dobro samoupravnih interesnih skupnosti, ki so na ozemlju družbenopolitične skupnosti, na katerem ima delavec oziroma občan stalno prebivališče.

Če stalno prebivališče delavca oziroma občana in stalno prebivališče njegovih družinskih članov ni na ozemlju iste družbenopolitične skupnosti, se prispevki iz prvega odstavka tega člena plačujejo po sklepu in v dobro tiste samoupravne interesne skupnosti, ki je na ozemlju družbenopolitične skupnosti, na katerem imajo družinski člani delavca oziroma občana stalno prebivališče.

IV

REŠEVANJE KOLIZIJE REPUBLIŠKEGA OZIROMA POKRAJINSKEGA ZAKONA Z ZAKONI DRUGIH REPUBLIK OZIROMA AVTONOMNIH POKRAJIN S PODROČJA DAVKOV, PRISPEVKOV IN TAKS

15. člen

Glede davka na nepremično premoženje in premoženjske pravice, davka na dohodke od nepremičnega premoženja ter premoženjskih pravic in davka od prometa nepremičnin in pravic veljajo predpisi republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere ozemlju je nepremično premoženje.

Glede davka na nepremično premoženje in davka na dohodke od premoženega premoženja in premoženjskih pravic veljajo predpisi republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere ozemlju ima občan – zavezanec za te davke stalno prebivališče.

16. člen

Če opravlja temeljna organizacija združenega dela trajno dejavnost na ozemlju več republik oziroma avtonomnih pokrajin, veljajo glede davkov in prispevkov iz dohodka temeljne organizacije združenega dela predpisi vsake republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere ozemlju temeljna organizacija združenega dela trajno opravlja dejavnost, oziroma sklepi samoupravne interesne skupnosti, ki tej organizaciji ali delavcem te organizacije zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma uporabo storitev, za katere se plačujejo prispevki omenjeni samoupravni interesni skupnosti.

17. člen

S trajnim opravljanjem dejavnosti temeljne organizacije združenega dela je po 16. členu tega zakona mišljeno opravljanje dejavnosti na ozemlju posamezne republike oziroma avtonomne pokrajine najmanj šest mesecev neprestano, sezonske dejavnosti pa najmanj tri mesece neprestano.

18. člen

S samoupravno interesno skupnostjo, ki temeljni organizaciji združenega dela iz 16. člena tega zakona ali delavcem te organizacije zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma uporabo storitev, za katere se plačujejo prispevki iz dohodka temeljne organizacije združenega dela, je mišljena tista samoupravna interesna skupnost, ki je na ozemlju republike oziroma avtonomne pokrajine, na katerem temeljna organizacija združenega dela trajno opravlja dejavnost.

Ne glede na prvi odstavek tega člena je s samoupravno interesno skupnostjo, ki temeljni organizaciji združenega dela ali delavcem te organizacije zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma uporabo storitev na področju zdravstvenega zavarovanja, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, otroškega dodatka in zaposlovanja, mišljena tista samoupravna interesna skupnost, ki je na ozemlju republike oziroma avtonomne pokrajine, na katerem je sedež temeljne organizacije združenega dela.

19. člen

Glede taks veljajo predpisi republike oziroma avtonomne pokrajine, na katere ozemlju je sedež organa oziroma organizacije družbenopolitične skupnosti, za katerih delo se plačuje taksa, ali na katerih ozemlju se uporabljajo storitve.

20. člen

Če ima temeljna organizacija združenega dela v svojem knjigovodstvu podatke za obračun celotnega dohodka in dohodka za del dejavnosti, ki ga trajno opravlja na ozemlju posamezne republike oziroma avtonomne pokrajine, lahko podatke za obračun davkov in prispevkov iz dohodka po 16. členu tega zakona ugotovi na podlagi obračuna dohodka, doseženega na ozemlju te republike oziroma avtonomne pokrajine.

Temeljna organizacija združenega dela, ki nima podatkov iz prvega odstavka tega člena, obračunava davke in prispevke iz dohodka temeljne organizacije združenega dela na podlagi dela dohodka, ki je v sorazmerju z deležem izplačanih osebnih dohodkov delavcem, ki opravljajo dejavnost na ozemlju te republike oziroma avtonomne pokrajine, v celotnem znesku izplačanih osebnih dohodkov v temeljni organizaciji združenega dela v času, za katerega se zagotavlja dohodek.

V

DRUGE DOLOČBE

21. člen

Davki in prispevki iz osebnih dohodkov iz 7. in 12. člena ter davki iz dohodkov občanov iz 8. člena tega zakona, ki se plačujejo ob izplačilu osebnih dohodkov oziroma dohodkov, obračunava, odteguje in vplačuje izplačnik.

Davke in prispevke iz osebnih dohodkov in dohodkov občanov, razen davke iz prvega odstavka tega člena, plačuje občan – davčni zavezanec.

22. člen

Delavec oziroma občan mora izplačniku, ki v njegovem imenu obračunava, odteguje in vplačuje davke in prispevke iz osebnega dohodka oziroma dohodka, dati podatke o svojem stalnem prebivališču oziroma stalnem prebivališču svojih družinskih članov.

23. člen

Družbenopolitična skupnost oziroma samoupravna interesna skupnost pošlje izplačniku, ki obračunava in vplačuje davke in prispevke iz osebnega dohodka delavcev in občanov, na njegovo zahtevo svoje predpise oziroma sklepe, na podlagi katerih se obračunavajo, odtegujejo in vplačujejo davki in prispevki iz osebnega dohodka oziroma dohodkov delavcev in občanov.

24. člen

Določbe tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za delovne skupnosti, ki opravljajo delo za organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, zbornice in druga splošna združenja, samoupravne organizacije, organe družbenopolitičnih skupnosti, banke, zavarovalne skupnosti in druge organizacije ter združenja.

VI KAZENSKÉ DOLOČBE

25. člen

Z denarno kaznijo od 5.000 do 50.000 dinarjev se kaznuje za prekršek temeljna organizacija združenega dela ali druga družbena pravna oseba, če ne ravna po določbah 16., 17. in 20. člena tega zakona.

Z denarno kaznijo od 500 do 5.000 dinarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba temeljne organizacije združenega dela oziroma druge družbene pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

26. člen

Z denarno kaznijo od 5.000 do 50.000 dinarjev se kaznuje za prekršek izplačnik — pravna oseba, če ne obračuna, odtegne in vplača davke in prispevke iz osebnih dohodkov delavcev in občanov pravočasno in natančno (21. člen).

Z denarno kaznijo od 500 do 5.000 dinarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba izplačnika, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Z denarno kaznijo od 500 do 50.000 dinarjev se kaznuje za prekršek izplačnik — občan, če ne obračuna, odtegne ali vplača pravočasno in natančno davke in prispevke iz osebnih dohodkov ter dohodkov delavcev in občanov (21. člen).

VII PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

27. člen

Določbe predpisov o davkih in prispevkih, ki niso v skladu z določbami tega zakona, se morajo uskladiti z njimi do 30. junija 1975.

28. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, neha veljati zakon o urejanju kolizije republiških oziroma pokrajinskih zakonov s področja davkov, prispevkov in taks (Uradni list SFRJ, št. 5/72), razen določb, ki se nanašajo na davke in prispevke iz osebnih dohodkov od kmetijske dejavnosti in od samostojnega opravljanja gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, ki ostanejo veljavne do 31. decembra 1975.

29. člen

Ta zakon začne veljati 1. januarja 1975.

OBRAZLOŽITEV

Z določbami ustave SFRJ so dane rešitve, s katerimi je določen nov način financiranje oziroma zagotavljanja sredstev za splošne družbene potrebe, določene z ustavo SFRJ, ter združevanje dela in sredstev, s katerimi se zagotavlja zadovoljevanje skupnih potreb.

Z določbo drugega odstavka 16. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije je predvideno, da bo izdan zakon, s katerim bo zagotovljen prehod k uporabi tretjega odstavka 266. člena ustave SFRJ.

V tretjem odstavku 266. člena ustave SFRJ je predvideno, da se davki in prispevki, ki se plačujejo iz osebnih dohodkov oziroma drugih dohodkov delavcev in občanov, plačujejo v skladu z zveznim zakonom po predpisih in v korist družbenopolitične skupnosti, na katere območju delavec ali občan živi, oziroma po sklepu tudi v korist samoupravne interesne skupnosti, ki delavcu in občanu ali njunim družinskim članom zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma storitve, za katere se ti prispevki plačujejo.

Z zvezi z navedenimi določbami je treba z zveznim zakonom enotno urediti, kaj se šteje za območje družbenopolitične skupnosti, na kateri živi delavec ali občan, in natančneje določiti, katera je tista samoupravna interesna skupnost, ki delavcu in občanu ali njunim družinskim članom zagotavlja zadovoljevanje potreb oziroma

uporabo storitev. Z določanjem območja družbenopolitične skupnosti, na katerem živita delavec in občan, se ureja izvajanje predpisov in plačevanje davka iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavca in občana tem družbenopolitičnim skupnostim. Z določitvijo samoupravne interesne skupnosti, ki zagotavlja zadovoljevanje potreb delavcu in občanu ali njunim družinskim članom, je prav tako urejeno plačevanje prispevkov iz osebnih dohodkov in dohodkov tem samoupravnim interesnim skupnostim.

Federacija je pooblaščenca, da ureja tista vprašanja, ki bi bila lahko, če ne bodo enotno urejena, različno urejena v republiških in pokrajinskih zakonih, in ki bi utegnila povzročiti kolizijo nekaterih njihovih določb.

Republike in avtonomni pokrajini s svojimi zakoni samostojno urejajo sistem, vire in vrste davkov, taks ter drugih davščin. Pri samostojnem urejanju te stvarine utegne priti do kolizije zakonov, ki jo bodo urejali. Zato je treba s tem zakonom urediti izvajanje predpisov republike oziroma avtonomne pokrajine glede davkov na premočno in nepremično premoženje, premoženjske pravice, davkov na dohodek od premočnega in nepremičnega premoženja ter premoženjskih pravic in taks ter davkov in prispevkov iz dohodka temeljne organizacije združenega dela.

S tem zakonom je treba urediti tudi vprašanje, kaj se šteje za območje družbenopolitične skupnosti, na katerem temeljna organizacija združenega dela trajno opravlja dejavnost, in katera je tista samoupravna interesna skupnost, ki temeljni organizaciji združenega dela ali njenim delavcem zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma storitve, za katere se plačujejo prispevki iz dohodka temeljne organizacije združenega dela.

Z zakonom je urejeno plačevanje davkov in prispevkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov in kolizija republiškega oziroma pokrajinskega zakona z zakoni drugih republik oziroma avtonomnih pokrajin na področju davkov, prispevkov in taks.

Ker plačujejo davke in prispevke tudi civilne pravne osebe, pa tudi tuje osebe, se bodo določbe tega zakona uporabljale tudi za te davke in prispevke, če za tuje osebe ni z zveznimi predpisi ali meddržavnimi oziroma mednarodnimi pogodbami drugače določeno.

Z zakonom se določa, kaj se šteje za osebni dohodek delavca, ki je namenjen za zadovoljevanje osebnih potreb in skupnih potreb delavcev oziroma občanov (prispevki), oziroma za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb (davki).

Z zakonom se določa, da so z davki in prispevki osebnih dohodkov delavcev in občanov mišljeni vsi davki in prispevki, ki se plačujejo po predpisih o njihovem uvajanju iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov.

Za plačevanje davkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov poznamo več meril, po katerih je mogoče določiti območje družbenopolitične skupnosti, na katerem živita delavec in občan (stalno prebivališče) in njune družine, stalno prebivališče samega delavca in občana, kraj začasnega prebivališča, mesto zaposlitve idr.

Zakon izhaja iz rešitve, po kateri živita delavec in občan na območju tiste družbenopolitične skupnosti, na kateri je stalno prebivališče njune družine. Sodi se namreč, da je v tej družbenopolitični skupnosti središče njunih življenjskih interesov in je takšna rešitev predvidena v veljavnem zakonu; drugačna rešitev bi utegnila pripeljati do ponovne delitve dohodka iz naslova davkov in prispevkov v korist razvitih družbenopolitičnih skupnosti.

Rešitev, ki je predvidena v alternativni tega člena, izhaja iz tega, da je območje, na katerem živita delavec in občan, območje tiste družbenopolitične skupnosti, na kateri je njuno stalno prebivališče. Takšna rešitev ustreza večini primerov glede na to, da sta stalno prebivališče in kraj zaposlitve delavca in občana praviloma na območju iste družbenopolitične skupnosti.

Stalno prebivališče delavca in občana, kot merilo izhaja iz elementa stalnosti, ki je v stalnem prebivališču kot izrazu volje delavca in občana, da stalno živita na območju določene družbenopolitične skupnosti.

Za občane, ki opravljajo samostojno dejavnost z osebnim delom, z delovnimi sredstvi v lastnini občanov, se izjemno šteje za območje, na katerem živi občan, območje tiste družbenopolitične skupnosti, na katerem je njegov poslovni prostor, v katerem opravlja svojo dejavnost.

To je potrebno zato, ker vsi občani plačujejo davčne obveznosti iz osebnih dohodkov, ki jih dosegajo na območju družbenopolitične skupnosti, na kateri so poslovni prostori, v katerih opravljajo svojo dejavnost, in ker lahko pristojni organ te družbenopolitične skupnosti najučinkovitejše ugotavlja dejanski dohodek in obveznosti teh občanov.

Dohodek, ki ga dosegajo samostojni obrtniki in drugi občani, ki se ukvarjajo s samostojno dejavnostjo, je poleg tega glede na način oblikovanja dohodka ter glede na zaposlovanje drugih oseb, pravzaprav dohodek od dejavnosti, ki jo opravlja občan, in je zato za urejanje plačevanja davka od tega dohodka smotneje določiti predpis tiste družbenopolitične skupnosti, ki se na njenem območju ustvarja dohodek.

Z zakonom je predpisano, da se plačujejo davki od dohodkov občanov, ki se obračunavajo in plačujejo pri izplačilu (davki po odbitku) po predpisih in v korist družbenopolitične skupnosti, ki je na njenem območju stalno prebivališče občana.

Od dohodkov, ki jih doseže tuja oseba v Jugoslaviji, se plačuje davek po predpisih in v korist tiste družbenopolitične skupnosti, ki je bil na njenem območju dosežen dohodek. Šteje se, da je bil dohodek dosežen na območju tiste družbenopolitične skupnosti, ki je na njenem območju sedež izplačnika, ki je izplačal fizično in pravno osebo. Takšna rešitev je predlagana zato, ker imajo lahko tuje osebe, poleg stalnega prebivališča, na območju Jugoslavije le začasno prebivališče.

Z zakonom je določeno, da se plačuje davek iz celotnega dohodka občanov po predpisih in v korist tiste družbenopolitične skupnosti, ki ima občan na njenem območju stalno prebivališče. Glede na to, da se plačuje davek od celotnega dohodka iz celotnih prejemkov, ki so bili doseženi v koledarskem letu, in da se davek odmerja po preteku leta, v katerem je bil dosežen dohodek, se šteje v primeru, če občan — davčni zavezanec med letom spremeni stalno prebivališče, da je živel na območju tiste družbenopolitične skupnosti, ki je imel na njenem območju med letom najdalj svoje stalno prebivališče.

Za tuje fizične osebe je predvideno, da plačajo davek od celotnega dohodka po predpisih in v korist tiste družbenopolitične skupnosti, ki imajo na njenem območju svoje stalno prebivališče oziroma začasno prebivališče po veljavnih predpisih.

Za plačevanje davka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti veljajo, če ima davčni zavezanec zemljišče na območju družbenopolitične skupnosti, na katerem je njegovo stalno prebivališče, in zemljišče na območju druge družbenopolitične skupnosti, predpisi tiste družbenopolitične skupnosti, ki je na njenem območju stalno prebivališče zavezanca omenjenega davka. Če zavezanec tega davka nima zemljišča na območju družbenopolitične skupnosti, kjer je njegovo stalno prebivališče, se ta davek plačuje po predpisih tiste družbenopolitične skupnosti, ki je zemljišče na njenem območju.

Prispevki iz osebnih dohodkov delavcev in občanov se plačujejo po sklepu in v korist tiste samoupravne interesne skupnosti, ki zagotavlja delavcu in občanu ali njunim družinskim članom zadovoljevanje potreb in interesov oziroma uporabo storitev, za katere se plačujejo ti prispevki.

Prispevki iz osebnih dohodkov delavcev in občanov za zdravstveno zavarovanje, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, otroški dodatek in prispevek za zaposlovanje, se plačujejo po sklepih in v korist samoupravne interesne skupnosti, ki je na območju tiste družbenopolitične skupnosti, v kateri je delavčev stalni kraj zaposlitve, oziroma v kateri občan trajno opravlja dejavnost.

Šteje se, da zagotavlja samoupravna interesna skupnost na teh področjih zadovoljevanje potreb in interesov delavcev v kraju, v katerem je delavec stalno zaposlen. Zato je predlagano, naj se prispevki iz osebnega dohodka delavcev in občanov plačujejo po sklepu samoupravne interesne skupnosti, ki je na območju tiste družbenopolitične skupnosti, v kateri je delavčev stalen kraj zaposlitve.

Drugi prispevki iz osebnih dohodkov delavcev in občanov se plačujejo po sklepu in v korist samoupravne interesne skupnosti, ki je na območju tiste družbenopolitične skupnosti, na kateri ima delavec oziroma občan svoje stalno prebivališče. Če stalno prebivališče delavca in občana ter njunih družinskih članov ni na območju te družbenopolitične skupnosti, se plačujejo ti prispevki po sklepih in v korist samoupravne interesne skupnosti, ki je na območju tiste družbenopolitične skupnosti, v kateri je stalno prebivališče delavčeve oziroma občanove družine.

Takšna rešitev je izraz specifičnosti prispevka za izobraževanje, za neposredno otroško varstvo, za socialno varstvo, kulturo, telesno kulturo idr., ki so predvsem namenjene za financiranje potreb in za opravljanje storitev družinskim članom delavca in občana.

Z zakonom je določeno, da veljajo glede davka na nepremično premoženje in premoženjske pravice, glede davka na dohodke od nepremičnega premoženja in premoženjskih pravic in glede davka na promet nepremičnin in pravic, predpisi tiste republike oziroma avtonomne pokrajine, na območju katere je nepremično premoženje, glede davka na premoženje in glede davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic pa predpisi tiste republike oziroma avtonomne pokrajine, ki ima na njenem območju občan — zavezanec omenjenih davkov — svoje stalno prebivališče.

Z zakonom je določeno, da se plačujejo davki in prispevki iz dohodka temeljne organizacije združenega dela po predpisih vsake republike in pokrajine, ki na njenem območju temeljna organizacija združenega dela trajno opravlja dejavnost, oziroma po sklepih tiste samoupravne interesne skupnosti, ki omenjeni organizaciji ali njenim delavcem zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov oziroma uporabo storitev.

Z zakonom se določa pojem trajnega opravljanja dejavnosti na območju republike oziroma avtonomne pokrajine. Šteje se namreč, da temeljna organizacija združenega dela trajno opravlja dejavnost na območju katerekoli republike oziroma avtonomne pokrajine, če jo opravlja najmanj šest mesecev, sezonsko dejavnost pa — če jo opravlja najmanj tri mesece. Takšna rešitev je v skladu s sedanjo prakso, t.j. da je šestmesečno obdobje nujno, da bi bilo opravljanje določene dejavnosti na območju posamezne republike oziroma avtonomne pokrajine značaj trajnega opravljanja dejavnosti. Takšna rešitev je poleg tega v zakonu o ureditvi kolizije republiških oziroma pokrajinskih zakonov na področju davkov, prispevkov in taks.

Šteje se, da temeljni organizaciji združenega dela in njenim delavcem praviloma zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov tista samoupravna interesna skupnost, ki je na območju družbenopolitične skupnosti, v kateri temeljna organizacija združenega dela trajno opravlja dejavnost. Izjemoma predvideva zakon, da je s samoupravno interesno skupnostjo, ki zagotavlja zadovoljevanje potreb in interesov na področju zdravstvenega zavarovanja, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, otroškega dodatka in prispevka za zaposlovanje temeljni organizaciji združenega dela in njenim delavcem, mišljena tista samoupravna interesna skupnost, ki je na območju tiste republike oziroma avtonomne pokrajine, ki je na njenem območju sedež omenjene organizacije.

Za takse predvideva zakon, da veljajo predpisi tiste republike oziroma avtonomne pokrajine, ki je na njenem območju sedež organa oziroma organizacije družbenopolitične skupnosti, ki se za njeno delo plačuje taksa, oziroma, ki se na njenem območju uporablja storitev. Z zakonom je nadalje predvideno, da je treba zagotoviti ustrezne knjigovodstvene podatke o dohodku, ki ga dosega temeljna organizacija združenega dela na območju republik, oziroma avtonomnih pokrajin, za obračunavanje davkov in prispevkov iz dohodka temeljne organizacije združenega dela. Če temeljna organizacija združenega dela nima takšnih podatkov, se za dohodek, ki je bil dosežen na območju katerekoli republike oziroma avtonomne pokrajine, šteje znesek dohodka, ki je sorazmeren deležu osebnih dohodkov delavca v skupni masi osebnih dohodkov v temeljni organizaciji združenega dela.

Za financiranje skupnih in splošnih družbenih potreb plačujejo delavci davke in prispevke.

Iz osebnih dohodkov delavcev se zdaj obračunava 10 do 14 raznih davkov in prispevkov. Če bi delavci sami obračunavali in vplačevali te davke in prispevke, bi moralo v Jugoslaviji vsak mesec 4,2 milijonov delavcev opraviti približno 50 milijonov vplačil na račune davkov in prispevkov. Če bi davke in prispevke obračunavali delavci, da bi omenjena vplačila nato lahko registrirali v poštah, bankah, službah družbenega knjigovodstva, družbenopolitičnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih, bi to povzročilo ogromne težave pri njihovem delu. Da bi bilo pobiranje davkov in prispevkov učinkovito in ekonomično, je predlagano, naj davke in prispevke obračunava in

vplačuje ter opravlja administrativne prepovedi tisti, ki izplačuje osebni dohodek, le v izjemnih primerih pa sam davčni zavezanec.

Prav tako je predvideno, da morajo družbenopolitične skupnosti oziroma samoupravne interesne skupnosti na zahtevo izplačnikov dostaviti svoje predpise oziroma sklepe, na podlagi katerih obračunavajo in vplačujejo davke in prispevke. To je predlagano kot najsmotrnejša rešitev spričo velikega števila zaposlenih in spričo fluktuacije delavcev.

Ker je možnost, da določbe veljavnih predpisov o davkih in prispevkih niso v skladu s tem zakonom, je predvideno, da se morajo omenjeni predpisi uskladiti v šestih mesecih z določbami tega zakona.

Prav tako so predvidene kazni za prekrške, ki jih storijo izplačniki in odgovorne osebe v njih, če se ne ravnavo po posameznih določbah tega zakona.

Beograd, decembra 1974

SKUPŠČINA SFRJ

ZVEZNI ZBOR

AS 105/1

Odbor za družbenoekonomske
odnose

20. decembra 1974

Beograd

Priloga 29

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA ZA IZDAJO ZAKONA O UREDITVI PLAČEVANJA DAVKOV IN PRISPEVKOV IZ OSEBNIH DOHODKOV OZIROMA DOHODKOV DELAVCEV IN OBČANOV TER O UREDITVI KOLIZIJE REPUBLIŠKIH OZIROMA POKRAJINSKIH ZAKONOV NA PODROČJU DAVKOV, PRISPEVKOV IN TAKS Z OSNUTKOM ZAKONA

Odbor zveznega zbora za družbenoekonomske odnose je na seji 19. decembra 1974 obravnaval predlog za izdajo zakona o ureditvi plačevanja davkov in prispevkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov ter o ureditvi kolizije republiških oziroma pokrajinskih zakonov na področju davkov, prispevkov in taks z osnutkom zakona.

Odbor je sprejel vzroke, zaradi katerih je treba izdati ta zakon in je podprl načela, na katerih temeljijo osnovne rešitve glede plačevanja davkov in prispevkov in ureditev možnih kolizij republiških oziroma pokrajinskih zakonov. Zato je tudi sklenil predlagati zboru sprejetje predloga za izdajo tega zakona.

Pri obravnavi besedila osnutka zakona so menili, da so nekatere rešitve sporne in da je o njih mogoče zavzeti kontraverzna stališča. Poleg drugega je sporno, če je najboljša rešitev ta, da se območje družbenopolitične skupnosti, na katerem delavec in občan živi, šteje za območje družbenopolitične skupnosti, na katerem je prebivališče njegove družine (7. člen) ter če je potrebno, da delovna organizacija opravlja dejavnost najmanj tri mesece, da bi se takšna dejavnost štela za sezonsko.

Odbor je torej zavzel stališče, da osnutka zakona ne bi kazalo obravnavati hkrati s predlogom za izdajo, dokler se pred tem ne opravijo posvetovanja v družbenopolitičnih skupnostih, t.j. v socialističnih republikah, socialističnih avtonomnih pokrajinah in občinah.

Za poročevalca odbora na seji zbora je bila določena delegatka Fana Kočovska—Cvetković, članica odbora.

PREDSEDNIK ODBORA

Jože Globačnik s.r.

SKUPŠČINA SFRJ

ZVEZNI ZBOR

Zakonodajnoppravna
komisija

AS 105/1

23. decembra 1974

Beograd

Priloga 30

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ je na seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog za izdajo zakona o ureditvi plačevanja davkov in prispevkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov ter o ureditvi kolizije republiških oziroma pokrajinskih zakonov na področju davkov, prispevkov in taks — z osnutkom zakona (AS št. 105/1) in daje zboru naslednje

POROČILO

1. Zakonodajnoppravna komisija predlaga zboru, naj sprejme samo predlog za izdajo tega zakona in naj obveže predlagatelja, da na podlagi pripomb in pobud v zvezi s predlaganim osnutkom zakona zvezni izvršni svet izdela novo besedilo osnutka zakona in ga na eni izmed naslednjih sej da zboru v sprejetje. To je predlagano zaradi naslednjih vzrokov:

1. Za izdajo tega zakona po skrajšanem postopku niso izpolnjeni pogoji iz 314. člena poslovnika zvezne skupščine. Po tem členu se lahko zakon izda po skrajšanem postopku, le če gre za zakon, s katerim se usklajuje stanje z že določenimi razmerji, ne spreminjajo pa se temeljna razmerja.

2. Ob obravnavi predloga za izdajo zakona je komisija ugotovila, da ta zakon ureja vrsto pomembnih vprašanj širšega pomena za delovne ljudi in občane, družbenopolitične skupnosti, republike in avtonomni pokrajini. Zato je treba po mnenju komisije še enkrat preučiti nekatere predlagane rešitve, zlasti tiste iz 7. člena predlaganega osnutka in v zvezi s tem opraviti širše konsultacije. Zaradi snovi, ki jo ureja ta zakon, bi bilo koristno, če bi se z zakonom izrekla tudi delovna telesa zbora republik in pokrajin.

3. Pri obravnavi posameznih določb osnutka zakona je komisija ocenila, da morajo biti nekatere določbe bolj jasne, da v praksi pri izvajanju zakona ne bi prišlo do različnih razlag.

II. V zvezi s posameznimi določbami osnutka zakona so ponavadi v komisijah naslednja mnenja in predlogi:

1. Ime zakona

Ime zakona je treba uskladiti s predlogi komisije k 1. členu osnutka zakona in ga po možnosti skrajšati.

2. K 1. členu

Formulacija 1. člena po mnenju komisije odstopa od tretjega odstavka 266. člena ustave SFRJ. S tem zakonom se ne ureja plačevanje davkov, kot je dano v formulaciji, kajti sistem vrste, stopnje in način plačevanja davkov urejajo republike in pokrajini s svojimi predpisi. S tem zakonom se pravzaprav v skladu z 266. členom ustave SFRJ daje pooblastilo federaciji, da s svojim zakonom uredi prehod na nov davčni sistem in v skladu s 15. točko prvega odstavka 281. člena ustave SFRJ ureja vprašanje kolizije republiških in pokrajinskih zakonov na področju davkov, prispevkov in taks.

3. K 4. členu

Komisija meni, da je treba še enkrat proučiti dano definicijo osebnega dohodka in dohodka občanov, pri tem pa upošteva njihovo vsebino, dano v ustavi SFRJ.

4. K 7. členu

Predlagatelj ni navedel dovolj podatkov za odločanje o tem, ali je treba sprejeti 7. člen ali njegovo alternativo. Alternativa v predlaganem besedilu ni varianta temeljne rešitve, temveč je po svoji vsebini popolnoma drugačna rešitev.

Po mnenju komisije je treba v tem členu dati predvsem osnovno opredelitev, ki izvira iz tretjega odstavka 266. člena ustave SFRJ, po katerem se davek iz osebnih dohodkov plačuje na ozemlju tiste družbenopolitične skupnosti, kjer je stalno prebivališče delavca.

V okviru istega člena bi bilo treba dati rešitve za primer, kadar stalno prebivališče delavca in stalno prebivališče njegove družine ni na ozemlju iste družbenopolitične skupnosti. Poleg tega po mnenju komisije s tem zakonom ni mogoče dati definicije ožje družine, ker federacija ni pristojna za vprašanja, ki se nanašajo na zakonsko zvezo in družino. Namesto tega bi bilo treba v zakonu taksativno navesti družinske člane delavca, ki se v smislu tega zakona štejejo za družinske člane, s katerimi delavec živi.

5. K 8. členu

Komisija sodi, da določba 8. člena ni dovolj jasna in da je treba natančneje definirati pojem „izplačila“, ki se omenja v tem členu.

6. K 11. členu

Komisija sodi, da je treba tudi določbe tega člena pojasniti tako, da bi bil predlagani drugi odstavek tega člena izjema od osnovnega pravila, danega v prvem odstavku.

7. K 18. členu

Še enkrat bi bilo treba proučiti, ali je s tem členom rešeno vprašanje plačevanja prispevkov iz dohodkov temeljnih organizacij združenega dela za tiste samoupravne interesne skupnosti, ki se lahko formirajo na ozemlju dveh ali več republik ali avtonomnih pokrajin.

8. K 25. členu

V zadnjem stavku drugega odstavka je treba črtati besedo: „oziroma“ in vstaviti besedo: „ali“.

9. K 26. členu

V prvem in tretjem odstavku je treba za besedo: „ustavi“ vstaviti besedo: „ali“, črtati pa „in“, v drugem odstavku pa za besedo „dinarjev“ črtati „in“ in vstaviti „ali“.

10. K 29. členu

Ta člen je treba preformulirati tako, da bi se glasil: „Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SFRJ“.

Za poročevalca komisije na seji zbora je bil določen član komisije dr. Dušan Jurić.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS-103/1

Priloga 31

P R E D L O G
ZA IZDAJO ZAKONA O OBVEZNEM EVIDENTIRANJU INVESTICIJ

I
VZROKI, ZARADI KATERIH JE TREBA IZDATI ZAKON

Od obsega in tvornosti investicij je odvisna gospodarska rast in s tem celoten razvoj države, pri čemer se posledice določene investicijske porabe kažejo v razširjenem obsegu proizvodnje, stagnaciji proizvodnje ali njenem nazadovanju.

Omejevanje investicijske porabe v okviru razpoložljivih sredstev je eden poglavitnih smotrov gospodarskega razvoja. Posebna teža se daje tvornosti investicij v energetiko, črno in barvasto metalurgijo, kemično industrijo in kmetijstvo.

Od programa gospodarskega razvoja in sistemov ukrepov, ki urejajo investicijsko porabo, je odvisno tudi izpolnjevanje načrtnih nalog in uresničevanje investicijske politike.

Da bi organom upravljanja in delovnim skupnostim organizacij združenega dela omogočili, da se seznanijo s stanjem in izrabo sedanjih zmogljivosti, s plasmajem proizvodov na domačem in tujem trgu ter z drugimi prvinami, ki so pomembne za odločitve o investicijah, je potrebno izdati zakon o obveznem evidentiranju investicijskih sredstev.

Z izvedbo zakona, katerega izdajo predlagajo, bi povezali organizacije združenega dela v uresničevanju razširjene reprodukcije, tako pa bi prišli tudi do boljše družbene delitve dela.

Bistvene sestavine razvojne politike in politike investicij izhajajo iz družbenega plana Jugoslavije od leta 1971 do leta 1975. Razvoj gospodarstva je usmerjen k odločnemu izboljšanju strukture jugoslovanskega gospodarstva, kar je hkrati temeljna postavka za stabilen in skladen gospodarski razvoj.

Dogovorjena razvojna politika je zasnovana na hitrejšem razvoju energetike in prometa črne in barvaste metalurgije, bazične kemije, nekovin, cementa, celuloze in kmetijsko industrijskega kompleksa, zlasti živinoreje.

Izvrševanje investicij opazovano po prednostnih panogah in kompleksih pa kaže, da so to posledice neustrezne investicijske dejavnosti v obdobju od leta 1971 do leta 1973, zlasti pa še v tem zadnjem letu.

Delež investicij prednostnih panog in kompleksov v skupnih izplačilih za investicije v osnovna sredstva je prikazan v naslednji tabeli:

v odstotku od celote

Red. št.	Panoge in kompleksi	Povprečna stopnja rasti v razdobju 1971 do 1973	Struktura		
			v letu 1971	v letu 1972	v letu 1973
1	2	3	4	5	6
1.	Elektroenergija	12,6	18,4	17,2	17,8
2.	Premog in koks		1,6	3,2	3,4
3.	Nafta	32,9	1,8	1,1	2,4
	Skupaj energetski kompleks	19,3	23,6	21,5	21,8
4.	Črna metalurgija	— 1,7	11,4	12,1	8,4
5.	Barvasta metalurgija	— 2,0	11,8	10,6	8,4
	Skupaj kovinski kompleks	— 1,8	23,2	22,7	17,0
6.	Kemična industrija	19,2	6,3	6,2	6,8
	Skupaj prednostne panoge	10,3	51,3	50,4	47,4
7.	Tovarna bazičnih kemičnih proizvodov	25,7	51,0	56,0	56,8
8.	Tovarna cementa	24,7	51,6	43,1	55,8
9.	Kmetijsko industrijski kompleks	8,8	56,7	56,7	54,1

Iz navedenih podatkov se vidi zastoj vlaganj v energetske kompleks, v čemer je izražena težnja absolutnega in relativnega upadanja, kot to velja tudi za kmetijskoindustrijski kompleks.

Po predvidevanjih v družbenem planu Jugoslavije od leta 1971 do leta 1975 bi morali vlaganja v energetiko, metalurgijo in kemijo povečati na 68 odstotkov, vključno investicije v obratna sredstva. Podatki iz tabele kažejo, da je delež izplačil za investicije za osnovna sredstva v industriji zrasknil z 51,3 odstotka v letu 1971 na 47,4 odstotka v letu 1973. Ta zastoj v razvoju teh panog je imel spriču njihove deficitarnosti na svetovnem trgu in nenehnemu zviševanju cen zelo negativne posledice za razvoj jugoslovanskega gospodarstva.

Velika ovira za izvajanje ustrezne investicijske politike v teh panogah je bila vsekakor v tem, da ni bilo družbenih dogovorov o njihovem skladnem razvoju.

Poleg tega kažejo analize izvršitve investicij in razvoja gospodarstva, da gre tudi za neracionalne investicijske naložbe oziroma, da gradijo gospodarske zmogljivosti, ki proizvajajo nerentabilno ali pomenijo dvojenje zmogljivosti.

Iz zapisanih vzrokov bi morali vpeljati obvezno evidentiranje investicij, ki bo omogočilo, da bomo spremljali izvrševanje družbenih načrtov in investicijske politike in da bodo gospodarske zbornice vplivale na njeno uresničevanje.

II

TEMELJNO NAČELO, NA KATEREM MORA BITI ZASNOVAN ZAKON

Zakon temelji na načelu, da morajo organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije ter skupnosti družbenopolitične skupnosti pošiljati podatke iz njihove investicijsko-tehnične dokumentacije o nameravani investicijski graditvi ustrezni gospodarski zbornici.

III

VSEBINA ZAKONA

Zakon vsebuje določbe o:

- 1) obveznosti vseh investorjev, da pošiljajo ustrezni gospodarski zbornici podatke iz svoje investicijsko-tehnične dokumentacije o nameravanem investicijskem vlaganju v osnovna sredstva;
- 2) investicijah, za katere se obvezno pošiljajo podatki, in o investicijskih vlaganjih, za katera to ni obvezno;
- 3) informacijah, ki jih daje gospodarska zbornica, ki dobiva podatke, organom upravljanja investorjev o upravičenosti investicijske naložbe;
- 4) kaznih za gospodarske prestopke.

IV

USTAVNA PODLAGA

Ustavna podlaga za izdajo tega zakona je v določbi 5. točke prvega odstavka 281. člena ustave SFRJ, po kateri ureja federacija temelje sistema družbenega načrtovanja, ter v določbi 14. točke prvega odstavka 281. člena ustave SFRJ, po kateri federacija ugotavlja in organizira zbiranje podatkov o ekonomskih gibanjih, ki imajo pomen za vso državo.

V

FINANČNA SREDSTVA

Izvajanje tega zakona ne ustvarja nobenih materialnih obveznosti za federacijo, druge družbenopolitične skupnosti, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

Predlagajo, naj bi o osnutku zakona o obveznem evidentiranju investicij razpravljali na isti seji pristojnega zbora skupščine SFRJ, na kateri naj bi razpravljali o predlogu za izdajo zakona.

Zakon omogoča, da se organi upravljanja in delovni ljudje v organizacijah združenega dela pred odločitvijo o investicijah seznanijo s stopnjo izkoriščenosti obstoječih zmogljivosti o plasmaju proizvodov in storitev na domačem in tujem trgu in o drugih elementih, ki so pomembni za odločitev o investicijah.

Ker se potemtakem z osnutkom zakona usklajuje stanje z že določenimi razmerji, ne spreminjajo pa se temeljna razmerja, predlagajo, da bi o njem razpravljali na isti seji pristojnega zbora skupščine SFRJ, na kateri bo obravnavan tudi predlog za izdajo zakona – 314. člen poslovnika zvezne skupščine.

OSNUTEK

ZAKONA O OBVEZNEM EVIDENTIRANJU INVESTICIJ

1. člen

Da bi bilo moč spremljati družbene načrte in zbirati podatke, ki so pomembni za vso državo, s tem zakonom uvajamo obvezno evidentiranje investicij v osnovna sredstva.

2. člen

Organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične skupnosti (v nadaljnjem besedilu: investitorji) so dolžne dajati organu, ki ga določa ta zakon, podatke iz investicijsko-tehnične dokumentacije o nameravani graditvi novih ter razširitvi obstoječih objektov (v nadaljnjem besedilu: investicije v osnovna sredstva).

3. člen

Obvezno evidentiranje podatkov iz investicijsko-tehnične dokumentacije za investicije v osnovna sredstva se nanaša na investicije v osnovna sredstva, izvzemši investicije v stanovanjske in komunalne objekte ter v obrt.

4. člen

Investitor je dolžan najmanj 60 dni pred odločitvijo o začetku investicije poslati temeljni gospodarski zbornici podatke iz investicijsko-tehnične dokumentacije, ki je določena s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

Temeljna gospodarska zbornica pošlje podatke iz prvega odstavka tega člena gospodarski zbornici republike oziroma gospodarski zbornici avtonomne pokrajine, za investicije v osnovna sredstva večje od 100.000.000 dinarjev pa tudi Gospodarski zbornici Jugoslavije.

5. člen

Za investicije v osnovna sredstva so investitorji dolžni poslati temeljni gospodarski zbornici podatke iz investicijsko-tehnične dokumentacije: o predračunski vrednosti investicije v osnovna sredstva in virih sredstev; vrsti, količini, izbiri in kakovosti proizvodov; dinamiki realizacije investicij in dinamiki uresničevanja projektirane proizvodnje; potrebnih količinah in virih električne energije; potrebnih količinah surovin po strukturi in virih; potrebni strukturi delovne sile; razmerju med domačo in uvoženo opremo; tehnologiji (tuji in domači) proizvodnega procesa; plasmaju proizvodov na domačem in tujem trgu.

Zvezni izvršni svet izda natančnejše predpise o vsebini podatkov za investicije v osnovna sredstva.

6. člen

Na podlagi dobljenih podatkov iz investicijsko-tehnične dokumentacije da pristojna gospodarska zbornica investitorju informacije o gibanju proizvodnje in zgrajenosti, zmogljivosti v dejavnosti, ki jo opravlja investitor. Če pristojna gospodarska zbornica ugotovi, da nameravana graditev ni v skladu z družbenimi načrti, da pobudo za družbeni dogovor in samoupravni sporazum vseh zainteresiranih organov, organizacij in zbornic.

Pristojna gospodarska zbornica je dolžna, da v 30 dneh po prejemu podatkov iz investicijsko-tehnične dokumentacije pošlje investitorju informacijo o nameravani graditvi oziroma da da pobudo za družbeni dogovor ali samoupravni sporazum v smislu prvega odstavka tega člena.

7. člen

Investitor mora v 30 dneh po tem, ko dobi od pristojne gospodarske zbornice informacijo, seznaniti z njo organ, ki je pristojen za odločanje o investiciji.

Organ upravljanja investitorja, ki je pristojen odločati o investiciji v osnovna sredstva, mora v 30 dneh od dneva, ko dobi informacijo iz 6. člena tega zakona, sporočiti svoje stališče do nje tej gospodarski zbornici.

8. člen

Z denarno kaznijo od 50.000 do 200.000 dinarjev se kaznuje za gospodarski prestopok organizacija združenega dela in druga pravna oseba, ki je investitor, ki ne pošlje temeljni gospodarski zbornici podatkov iz investicijsko-tehnične dokumentacije iz 4. člena tega zakona ali pošlje nepravilne podatke.

Za gospodarski prestopok iz prvega odstavka tega člena se kaznuje tudi odgovorna oseba v organizaciji združenega dela ali druga pravna oseba z denarno kaznijo od 1.000 do 10.000 dinarjev.

9. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v „Uradnem listu SFRJ“.

OBRAZLOŽITEV

I

1. Obseg in tvornost investicij determinira gospodarsko rast, s tem pa celoten razvoj gospodarstva, tako da se vplivi določene investicijske politike kažejo v razširjenem obsegu proizvodnje, stagnaciji ali nazadovanju proizvodnje.

Od sistema ukrepov, ki urejajo investicijsko porabo, je odvisno izpolnjevanje načrtnih nalog in uresničevanje investicijske politike.

2. Analize o gibanju investicij kažejo, da smo imeli tudi takšne, ki so pripeljale do investicijskih objektov na gospodarskem področju, ki so vzor neracionalne izrabe investicij, ker niso dovolj izkoriščene niti obstoječe zmogljivosti.

Poleg tega kažejo analize o gibanju investicij, da je bilo tudi nekaj takšnih, ki niso dale zaželenih učinkov, saj je šlo za nerentabilno in drugo proizvodnjo, včasih pa tudi proizvodnjo z zastarelo tehnologijo.

II

1. Doslej navedeno opozarja, da je treba uvesti obvezno evidentiranje investicij, da bi lahko spremljali podatke o izvajanju dogovorjene investicijske politike in izvrševanje družbenih načrtov (1. člen).

2. Zakon nalaga vsem uporabnikom družbenih sredstev, ki imajo namen začeti z investicijsko graditvijo, da pošljejo podatke iz investicijsko-tehnične dokumentacije določenemu organu. Ti podatki bodo omogočili spremljanje gibanja investicij, s tem pa tudi izvajanje investicijske politike, pristojnim organom za odločitve o investicijah pa bodo omogočili, da se prepričajo o utemeljenosti nameravanih investicij (2. člen).

3. Obvezno evidentiranje investicij ne velja za graditev stanovanjskih in komunalnih objektov ter za investicije v obrt, saj imajo takšne investicije lokalni pomen.

Zgrajeni stanovanjski in komunalni objekti ter investicije v obrt, opravljene na enem območju, ne pomenijo ovire za takšne vrste investicij na drugem območju. Spremljanje gibanj teh investicij je omogočeno že s sedanjimi predpisi (3. člen).

4. Šteje se, da je investitorjem treba naložiti, da pošljejo 60 dni pred odločitvijo o investiciji podatke iz investicijsko-tehnične dokumentacije temeljni gospodarski zbornici (4. člen).

5. Zvezni izvršni svet je pooblaščen, da izda nadrobnejše predpise o vsebini podatkov za investicije v osnovna sredstva (5. člen).

6. Po tem zakonu dobivajo gospodarske zbornice velik pomen za izvajanje investicijske politike, zlasti glede tvornosti bodočih investicij. Zbornice bodo nudile investitorjem informacijo o nameravani graditvi, o usmerjenosti proizvodnje in koliko takšnih zmogljivosti je že zgrajenih, ko pa bodo ugotovile, da nameravane graditve niso v skladu s cilji družbenih načrtov, bodo dale pobude za družbeno in samoupravno dogovarjanje zainteresiranih objektov (6. člen).

7. Ta zakon omogoča organom upravljanja investitorjev, da se pred odločitvijo seznani o smotnosti nameravanih investicij, da jih bo o tem obvestila pristojna gospodarska zbornica (7. člen).

8. Zakon zagroža kazni za gospodarski prestop, če investitor ne da podatkov ali da netočne podatke o nameravani investicijski graditvi (8. člen).

Beograd, 13. novembra 1974

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR

Odbor za družbenoekonomske odnose

AS 103

20. decembra 1974

Beograd

Priloga 32

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA ZA IZDAJO ZAKONA O OBVEZNEM EVIDENTIRANJU INVESTICIJSKIH NALOŽB Z OSNUTKOM ZAKONA

Na seji odbora za družbenoekonomske odnose, ki je bila 19. decembra 1974, je bil obravnavan predlog za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicijskih naložb z osnutkom zakona.

Odbor je sprejel utemeljitve za izdajo tega zakona ter načela, na katerih naj temelji. Člani odbora so podprli predlog za izdajo tega zakonskega akta.

Odbor predlaga zboru, da sprejme predlog za izdajo zakona z osnutkom tega zakona.

V razpravi o osnutku zakona so dali naslednja posamezna mnenja:

— da bi v 3. členu bilo treba predvideti oprostitev obveznosti evidentiranja investicijskih naložb, ki so dane v zamenjavo opreme;

— da bi moral predlagatelj še enkrat proučiti višino predlagane limite v 2. odstavku 4. člena osnutka; če se namreč določi limita, je treba poudariti, da se le-ta nanaša na skupne investicijske naložbe;

— da bi v 5. členu poleg predvidenih podatkov, ki bodo vročeni, predvideli tudi potrebo po predložitvi podatkov o ekonomičnosti in računu rentabilnosti.

Za poročevalko odbora na seji zbora je bila določena delegatka Fana Kočovska—Cvetković, članica odbora.

PREDSEDNIK ODBORA
Jože Globačnik s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna
komisija
AS 103/1
23. decembra 1974
Beograd

Priloga 33

PRESEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ je na seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicijskih vlaganj z osnutkom zakona — in predlaga zboru, naj glede na to, da obstaja ustavno-pravna podlaga in potreba za izdajo tega zakona, sprejme predlog za izdajo zakona — z osnutkom zakona — s tem da predlagatelj pri izdelavi zakonskega predloga upošteva naslednje pripombe in pobude komisije, dane k zakonskemu osnutku:

1. K 1. členu

Namesto besed: „s splošnim družbenim pomenom“ je treba napisati besede: „s pomenom za vso državo“, kar je v skladu z izrazoslovjem iz 2. odstavka 76. člena ustave SFRJ.

2. K 4. členu

V prvi vrsti je treba črtati besedo: „za“, v drugi vrsti, za besedama: „investicijska vlaganja“ pa dodati besede: „v osnovna sredstva“.

3. K 6. členu

V drugem stavku 1. odstavka tega člena je predvidena možnost, da da pristojna gospodarska zbornica, če ugotovi, da investicijska graditev ni v skladu z družbenimi načrti, pobudo za družbeno dogovarjanje zainteresiranih organov.

Po mnenju komisije naj bi se ta pomembna vloga gospodarskih zborskih v zakonu še bolj poudarila. Pri tem se lahko uporabi tudi določba 125. člena ustave SFRJ, po kateri lahko skupščina družbenopolitične skupnosti predpiše obveznost za družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje. Razen tega naj bi se s tem členom določila obveznost gospodarskih zborskih, da obveščajo vse zainteresirane družbenopolitične skupnosti o primerih, ko ugotovijo, da graditev ni v skladu z družbenimi načrti.

4. K 7. členu

V 2. odstavku črtamo besedo: „upravljanja“.

Po mnenju komisije bi bilo treba predvideti tudi kazen za neizpolnjevanje obveznosti iz tega člena — kot je to v 8. členu osnutka, ko gre za investitorja, ki ne pošlje v predpisanem roku podatkov o investicijsko-tehnični dokumentaciji.

5. K 8. členu

1. odstavek naj bi preoblikovali tako, da bi se glasil:

„Z denarno kaznijo od 50.000 do 200.000 dinarjev se kaznuje za gospodarski prestop organizacija združenega dela ali druga družbeno-pravna oseba, ki ima lastnost investitorja, ki osnovni gospodarski zbornici ne pošlje podatkov za investicijsko-tehnične dokumentacije v predpisanem roku iz 4. člena tega zakona ali pošlje netočne in nepopolne podatke.“

V zvezi s tem členom predlaga komisija, naj predlagatelj skupaj s sekretariatom za zakonodajo skupščine SFRJ še enkrat preuči predlagano rešitev, po kateri se za gospodarski prestop lahko kaznuje tudi družbenopolitična skupnost, kolikor se pojavi v skladu z določbami tega zakona kot investitor.

Za poročevalca komisije na seji zbora je bil določen član komisije dr. Dušan Jurić.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS 107/1

Priloga 34

P R E D L O G
ZA IZDAJO ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O POSEBNIH POGOJIH ZA
ZADOVOLJEVANJE INVESTICIJSKIH KREDITOV S PREDLOGOM ZAKONA

1. Vzroki za izdajo zakona

V zadnjih nekaj letih se je zgodilo več elementarnih nesreč – potresov in poplav, ki so prizadejale velike materialne škode. Še posebej težke posledice nastanejo, ko se elementarna nesreča, kot se je dogajalo, pripeti v gospodarsko manj razvitem kraju, zaradi česar je nujna pomoč družbe.

Za saniranje škode, nastale zaradi elementarnih nesreč, se lahko po veljavnih predpisih uporabljajo tudi sredstva rezerv. Ker pa ta sredstva ne zadostujejo za saniranje te škode, je treba omogočiti, da se za te namene uporabljajo tudi prosta bančna sredstva.

Zaradi navedenih razlogov je treba v zakonu o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov (Uradni list SFRJ, št. 71/72 in 40/73) predvideti določbo, ki bo omogočala, da banke smejo dajati iz svojega kreditnega potenciala družbenopolitičnim skupnostim in drugim uporabnikom družbenih sredstev izven gospodarstva kredite za odstranjevanje posledic potresa, poplav in drugih elementarnih nesreč, če se ugotovi, da je škoda zaradi teh nesreč velika.

2. Temeljno načelo, na katerem naj bi zakon temeljil

Zakon temelji na istih načelih kot tudi veljavni zakon, pri čemer omogoča, da uporabniki družbenih sredstev izven gospodarstva lahko najemajo kredite tudi ob elementarnih nesrečah.

3. Vsebina zakona

Ta zakon omogoča bankam, da ob elementarnih nesrečah lahko iz sredstev za svoje poslovanje (kreditnega potenciala) dovoljujejo kredite za saniranje objektov gospodarske in negospodarske infrastrukture – družbenopolitičnim skupnostim oziroma drugim uporabnikom družbenih sredstev izven gospodarstva, če republika oziroma avtonomna pokrajina ugotovi, da je škoda zaradi elementarnih nesreč zelo velika.

4. Ustavna podlaga

Ustavna podlaga za izdajo tega zakona je 5. točka 281. člena ustave SFRJ, po kateri federacija ureja temelje kreditnega in bančnega sistema, kot tudi tretja alineja 267. člena ustave SFRJ.

5. Finančna sredstva

Za izvajanje tega zakona niso potrebna posebna sredstva federacije, druge družbenopolitične skupnosti, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije oziroma skupnosti.

P R E D L O G
ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O POSEBNIH POGOJIH ZA
DOVOLJEVANJE INVESTICIJSKIH KREDITOV

1. člen

V zakonu o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov (Uradni list SFRJ, št. 71/72 in 40/73) za 6. členom dodamo nov 6 a člen, ki naj bi se glasil:

„Ne glede na prvi odstavek 6. člena tega zakona sme banka dovoljevati iz sredstev za svoje poslovanje (iz kreditnega potenciala) družbenopolitičnim skupnostim oziroma drugim uporabnikom družbenih sredstev izven gospodarstva kredite za saniranje objektov gospodarske in negospodarske infrastrukture, poškodovanih ali uničenih med potresom, poplavo ali drugimi elementarnimi nezgodami, če so škode zaradi teh nesreč večje.

Republike oziroma avtonomni pokrajini ugotavljajo, ali je zaradi elementarne nesreče iz prvega odstavka tega člena nastala večja škoda.

2. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SFRJ.

O B R A Z L O Ž I T E V

Po izdaji zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov se je pripetilo več elementarnih nesreč, ki so povzročile velike materialne škode.

Zakon omogoča bankam, da smejo iz sredstev za svoje poslovanje (kreditnega potenciala) dovoljevati za odstranitev posledic elementarnih nesreč kredite družbenopolitičnim skupnostim oziroma drugim uporabnikom družbenih sredstev izven gospodarstva za saniranje objektov gospodarske in negospodarske infrastrukture, če republika oziroma avtonomna pokrajina ugotovi, da je škoda zaradi elementarnih nesreč velika.

Beograd, decembra 1974

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za
družbenoekonomske odnose
AS 107
20. decembra 1974
Beograd

Priloga 35

POROČILO
O OBRAVNAVI PREDLOGA ZA IZDAJO ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA
O POSEBNIH POGOJIH ZA ODOBRITEV INVESTICIJSKIH KREDITOV
S PREDLOGOM ZAKONA

Odbor zveznega zbora za družbenoekonomske odnose je na seji 19. decembra 1974 obravnaval predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za odobritev investicijskih kreditov — s predlogom zakona.

Odbor je sprejel vzroke za izdajo tega zakona ter načela, na katerih naj temelji. Odbor prav tako ni imel pripomb k besedilu predloga tega zakona.

Odbor predlaga zboru, naj sprejme predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za odobritev investicijskih kreditov ter hkrati sprejme tudi predlog tega zakona.

Za poročevalko odbora na seji zbora je bila določena delegatka Fana Kočovska—Cvetković.

PRESEDNIK
Jože Globačnik s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna
komisija
AS 107/1
23. decembra 1974
Beograd

Priloga 36

PRESEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ je na seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za odobritev investicijskih kreditov s predlogom zakona ter predlaga zboru, naj sprejme predlog za izdajo zakona s predlogom zakona z naslednjimi pripombami in predlogi k predlogu za izdajo in z amandmajem k predlogu zakona.

I. Pripombe in predlogi k predlogu za izdajo zakona:

1. Ustavna podlaga za izdajo tega zakona je samo 5. točka 281. člena ustave SFRJ, ne pa tudi 3. alineja 267. člena ustave SFRJ — kot piše v predlogu za izdajo zakona;
2. pri finančnih sredstvih naj bi poudarili, da za izvajanje tega zakona niso potrebna sredstva iz proračuna federacije.

II. Amandma k 1. členu zakonskega predloga

V 3. odstavku naj bi besede: „republike oziroma avtonomni pokrajini“ nadomestili z besedami: „republika oziroma avtonomna pokrajina“.

O b r a z l o ž i t e v: predlagana sprememba je redakcijske narave.

S pripombami in mnenji k predlogu za izdajo zakona in z amandmajem k predlogu zakona se je predlagatelj strinjal.

Za poročevalca komisije je bil določen član komisije Djordjije Grujić.

PRESEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS 98/1

Priloga 37

P R E D L O G
ZA IZDAJO ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O EVIDENCAH
NA PODROČJU ZDRAVSTVA IN PREDLOG ZAKONA

I.
VZROKI, ZARADI KATERIH JE TREBA IZDATI ZAKON

Zakon o evidencah na področju zdravstva (Uradni list SFRJ, številka 6/74) določa, da so zdravstvene in druge organizacije ter zdravstveni delavci, ki morajo voditi evidenco, določeno v tem zakonu, uvesti predpisano evidenco v šestih mesecih od dneva veljavnosti tega zakona.

Od uveljavitve omenjenega zakona pa do danes so bile v republikah in avtonomnih pokrajinah opravljene intenzivne priprave za uvedbo trajnega sistema zbiranja in obdelave zdravstvenih statističnih podatkov, ki imajo pomen za republiko oziroma avtonomni pokrajini, v okviru česar naj bi vodili tudi evidenco s področja zdravstva, ki je pomembna za vso državo in ki jo predpisuje zvezni zakon.

Med pripravami za uvedbo nove evidence se je izkazalo, da ostaja v zdravstvenih delovnih organizacijah več problemov organizacijske, kadrovske in strokovne narave v zvezi z zbiranjem, obdelavo in uporabo zdravstvenih statističnih podatkov. Težavo za pravočasno usklajevanje z zakonom predstavlja sedanje stanje, v katerem je prihajalo do dvojnosti istih ali zelo podobnih zdravstvenih statističnih podatkov, ki jih zbirajo družbenopolitične skupnosti in različni drugi uporabniki, temu pa bi se morali nujno ogniti pri spopolnjevanju zdravstvenega statističnega sistema v državi.

Spričo ustanovitve samoupravnih interesnih skupnosti na zdravstvenem področju je nujno razčleniti drugačen pristop za statistično spremljanje določenih pojavov v zdravstvu, ki bi samoupravljalcem služilo pri spremljanju določene informacije, in za podatke, ki jih bodo obdelavali, uporabljali in financirali po novem. Iz teh razlogov ni bilo mogoče izdati podrobnejših predpisov, predvidenih v 4. in 22. členu zakona, kar naj bi storil zvezni zakon za zdravstveno varstvo in zvezni sekretariat za delo in socialno politiko oziroma zvezni komite za zdravstvo in socialno varstvo.

Zaradi opisanih vzrokov bo mogoče doseči navedene cilje šele takrat, ko bodo ustanovljene samoupravne interesne skupnosti na zdravstvenem področju, ko bodo pripravljena ustrezna sredstva za vođenje evidence v republikah, avtonomnih pokrajinah in ko bodo odstranjene druge težave, ki so zavirale uvajanje nove evidence, skladno z veljavnim zakonom in s potrebami vsake republike oziroma avtonomne pokrajine.

II
TEMELJNA NAČELA, NA KATERIH NAJ TEMELJI ZAKON

Ta zakon temelji na tistih načelih, na katerih temelji že zakon o evidencah na področju zdravstva.

III
VSEBINA ZAKONA

V zakonu, katerega izdajo predlagamo, se predvideva sprememba 22. člena zakona, po kateri je 31. december 1975 predviden kot rok za uvedbo evidence, predpisane v zakonu.

IV
USTAVNA PODLAGA ZA IZDAJO ZAKONA

Podlaga za izdajo tega zakona je v 14. točki 281. člena ustave SFRJ.

V
FINANČNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA

Izvajanje tega zakona ne terja nobenih novih finančnih obveznosti v primerjavi z veljavnim zakonom za federacijo druge družbenopolitične skupnosti, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

P R E D L O G
ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O EVIDENCAH NA PODROČJU ZDRAVSTVA

1. člen

V zakonu o evidencah na področju zdravstva (Uradni list SFRJ, številka 6/74) je treba v 22. členu besede: „v šestih mesecih od dneva njegove uveljavitve“ nadomestiti z besedami: „do 31. decembra 1975“.

2. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SFRJ.

OBRAZLOŽITEV

Zakon o evidencah na področju zdravstva (Uradni list SFRJ, številka 6/74) določa, da morajo zdravstvene organizacije in drugi, ki morajo uvesti evidenco, predpisano v tem zakonu, le-to uvesti v šestih mesecih od uveljavitve zakona.

Spričo te zakonske obveznosti je zvezni komite za zdravstvo in socialno varstvo na seji 27. septembra 1974 obravnaval informacijo o pripravi na izvajanje zakona o evidencah na področju zdravstva, ki jo je izdelal zvezni zavod za zdravstveno varstvo kot organizacija, ki je pristojna za zbiranje in obdelavo zdravstvenih statističnih podatkov na zdravstvenem področju na ravni federacije. Spričo objektivnih težav v izvajanju zakona v določenem roku in spričo vzrokov, naštetih v predlogih za izdajo zakona, je zvezni komite zavzel stališče, da je rok za uvedbo evidence iz 22. člena zakona o evidencah na področju zdravstva treba podaljšati do konca prihodnjega leta. Sodimo, da se bodo priprave za uvedbo in spopolnitev zdravstvenega statističnega sistema v državi končale še pred tem rokom, ker pa je treba določene podatke registrirati in začeti z evidenco na začetku leta, predlagajo spremembo zakona v predlaganem besedilu.

Beograd, novembra 1974

SKUPŠČINA SFRJ

ZVEZNI ZBOR

Odbor za delo, zdravstvo

in socialno politiko

AS 98

25. decembra 1974

Beograd

Priloga 38

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor za delo, zdravstvo in socialno politiko zbora je na seji 25. decembra 1974 obravnaval predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva — s predlogom zakona, ki ga je dal zvezni izvršni svet.

O obravnavi predloga za izdajo zakona — s predlogom zakona daje odbor zboru

POROČILO

Odbor je sprejel stališče, da podpre predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva s predlogom zakona ter predlaga zboru, naj ga sprejme v besedilu predlagatelja.

Za poročevalko odbora v zboru je bila določena delegatka dr. Jelena Vučo.

PREDSEDNICA ODBORA

Tankosava Šimić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ

ZVEZNI ZBOR

Zakonodajnoppravna

komisija

AS 98

24. decembra 1974

Beograd

Priloga 39

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajnoppravna komisija je na seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva, s predlogom zakona ter k predlogu ni imela pripomb.

Za poročevalca v zboru je bil določen Jovan Popović, član komisije.

PREDSEDNIK KOMISIJE

dr. Miodrag Zečević s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za
proračun federacije
Št.: 06.2-82/74-25
AS 114/1
26. decembra 1974
Beograd

Priloga 40

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA ZAKONA O DAJANJU KREDITA
SOCIALISTIČNI REPUBLIKI ČRNI GORI IZ SREDSTEV PRORAČUNSKE REZERVE
— S PREDLOGOM, NAJ SE SPREJME PO HITREM POSTOPKU

Odbor zveznega zbora za proračun federacije je na seji 25. novembra 1974 obravnaval predlog zakona o dajanju kredita Socialistični republiki Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve — s predlogom, naj se izda po hitrem postopku.

Odbor je podprl predlog zakona o dajanju kredita Socialistični republiki Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve in sprejel sklep, da predlaga zveznemu zboru, naj ga sprejme v predloženem besedilu.

Za poročevalca odbora na seji zveznega zbora je bil določen delegat Muhamed Grebo.

PREDSEDNIK ODBORA
Jožef Ipač s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna
komisija
AS 114/1
23. decembra 1974
Beograd

Priloga 41

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajnoppravna komisija je na 7. seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog zakona o dajanju kredita Socialistični republiki Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve s predlogom, da se izda po hitrem postopku (AS št. 114/1) ter k predlogu ni imela pripomb.

Za poročevalca v zboru je bil določen član komisije Djordjije Grujičić.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS 114/1

Priloga 42

OBRAZLOŽITEV

PREDLOGA ZAKONA O DAJANJU KREDITA SR ČRNI GORI
IZ SREDSTEV STALNE PRORAČUNSKE REZERVE FEDERACIJE

Izvršni svet skupščine Socialistične republike Črne gore je vložil pri zveznem izvršnem svetu zahtevo, naj bi iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije odobrili kredit 50.000.000 dinarjev, ker ne more iz svojih prostih sredstev kriti obveznosti za leto 1974. Izvršni svet skupščine SR Črne gore je namreč preučil način zagotavljanja potrebnih sredstev za kritje nepredvidenih obveznosti v tem letu iz svojih dohodkov in se sklenil obrniti na federacijo za kredit iz stalne proračunske rezerve federacije. Potrebo po tem kreditu pojasnjuje izvršni svet SR Črne gore takole:

„Pritekanje dohodkov v republiški proračun v prvih osmih mesecih tega leta opozarja na zelo resne težave, ki utegnejo ogroziti opravljanje osnovnih funkcij republike. Načrtovani lastni dohodki republiškega proračuna za to leto v prvih mesecih so bili doseženi komaj 57-odstotno, čeprav je bila skupna rast za to leto načrtovana samo v znesku 16,2 odstotka v primerjavi z lanskim letom. Vzroki za takšno stanje proračuna so pretežno v tem:

1. Ukinitev osnovnega davka od bančnih storitev (od 1. julija 1973) kot tudi od zunanjetrgovinskih in veletrgovinskih storitev (od 1. julija letos) in znižanje oziroma odprava davčnih stopenj osnovnega prometnega davka za nekatere proizvode sta povzročila, da občutno zaostajajo skupno načrtovani dohodki od osnovnega prometnega davka. Ta dohodek je v prvih osmih mesecih tega leta dosegel rast komaj 8,7 odstotka v primerjavi z lanskim letom.

2. Prej opisana okoliščina močno vpliva na republiški proračun, da je delež dohodkov od osnovnega prometnega davka v skupnih lastnih dohodkih republiškega proračuna približno 83 odstotkov. To očitno kaže, v kakšni odvisnosti je republiški proračun od gibanja dohodkov iz naslova osnovnega prometnega davka.

3. Leto 1974 se je prispevek SR Črne gore v proračunu federacije povečal za 26,4 odstotka v primerjavi z lanskim letom, če pa bodo dohodki republiškega proračuna pritekali po dosedanji dinamiki, vsa rast republiškega proračuna za to leto ne bo dovolj, da bi krila povečane obveznosti republike do proračuna federacije.

4. Nova ustava SFRJ je naložila SR Čmi gori, da krije celo vrsto novih izdatkov, kar je še otežilo proračunski položaj republike.

Po sodbah pristojnih republiških organov bo vse to povzročilo primanjkljaj v republiškem proračunu za približno 50 milijonov dinarjev, in to ob pogoju, da pride do podaljšanja proračunskega leta do 31. januarja 1975. Drugače povedano, takšen učinek bi povzročil, da republiški proračun v zadnjih dveh mesecih tega leta ne bi mogel zagotoviti izvrševanja v zakonu določenih funkcij republike (osebni dohodki zaposlenih v upravnih in pravosodnih organih, dotacije občinam in republiški izobraževalni skupnosti, financiranje zakonskih obveznosti s socialno-zdravstvenega področja idr.).

Takšno stanje v republiškem proračunu spravlja republiko v zelo resen položaj, zato je treba hitro poiskati rešitve, da bi se izognili možnim in nezaželenim posledicam. Zato je bilo pristojnim republiškim organom naloženo, da poiščejo rešitve, ali del rešitve, ki bi vsaj nekoliko omilile sedanje težave. Ker pa ni mogoče na novo obremenjevati gospodarstva in ker so izčrpane rešitve v zmanjševanju izdatkov republiškega proračuna, končni rezultat teh ukrepov ne more imeti večjih učinkov za odpravljanje teh problemov.“

Glede na vse to predlagajo izdajo tega zakona, po katerem naj bi iz sredstev stalne proračunske rezerve odobrili brezobrestni kredit SR Čmi gori.

Iz podobnih vzrokov je federacija posredovala s sredstvi stalne proračunske rezerve poprej pri drugih družbenopolitičnih skupnostih. Tako je bil:

– s posebnim zakonom o dajanju kredita SR Bosni in Hercegovini iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije (Uradni list SFRJ, št. 71/72) odobren tej republici kredit 20.000.000 dinarjev za kritje nekaterih izrednih izdatkov,

– z zakonom o izvrševanju proračuna federacija za leto 1973 (Uradni list SFRJ, št. 71/73) odobren v 16. členu brezobrestni kredit SR Makedoniji v vsoti 13.000.000 dinarjev, SR Sloveniji 63.000.000 dinarjev in SAP Kosovu 4.000.000 dinarjev, zaradi odprave bilančnih težav, ki nastajajo v teh republikah oziroma pokrajini v zvezi s kritjem obveznosti, ki se prenašajo na federacijo;

– z zakonom o izvrševanju proračuna federacije za leto 1974 (Uradni list SFRJ, št. 72/73) v 25. členu odobren brezobrestni kredit SR Makedoniji v višini 58.730.000 dinarjev za odpravo bilančnih težav, ki nastajajo v tej republici zaradi nadpovprečnega povečanja njenega prispevka k proračunu federacije za leto 1974.

Po 32. členu zakona o financiranju federacije se lahko sredstva stalne proračunske rezerve federacije uporabijo za: financiranje funkcij in potrebe federacije zaradi neenakega pritekanja dohodkov proračuna federacije, za kritje primanjkljaja v proračunu federacije in za pomoč drugim državam, ob pogoju, ki jih določa ta zakon. Potemtakem po tem zakonu ne bi mogli odobriti kreditov drugim družbenopolitičnim skupnostim. Edini način, da se ustreže zahtevi SR Črne gore, je izdati poseben zakon o dajanju kredita SR Čmi gori iz sredstev stalne proračunske rezerve, ki bi ga lahko izdali ob soglasju skupščin republik in avtonomnih pokrajin.

Sredstva stalne proračunske rezerve federacije znašajo:

	v dinarjih	
1. Ob koncu leta 1973	194,364.611	
2. Predvideno za dajanje kreditov v letu 1974	181,000.000	
SKUPAJ:	375,364.611	
3. Razdeljeno v letu 1974:		
1) SR Makedoniji na podlagi 25. člena zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1974	58,730.000	
2) Kot pomoč nekaterim državam na podlagi odločitve skupščine SFRJ	21,135.000	79,865.000
Ostaja na voljo:	295,499.611	

Z odobritvijo predlaganega kredita SR Čmi gori se zmanjšajo sredstva stalne proračunske rezerve za 245,459.611 dinarjev.

Beograd, decembra 1974

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za
družbenoekonomske odnose
AS 109
20. decembra 1974
Beograd

Priloga 43

POROČILO
O OBRAVNAVI PREDLOGA ODLOKA O IZDAJI PROGRAMA
STATISTIČNIH RAZISKOVANJ, KI IMAJO POMEN ZA VSO DRŽAVO,
ZA LETO 1975

Odbor zveznega zbora za družbenoekonomske odnose je na seji 19. decembra 1974 obravnaval predlog odloka o izdaji programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, za leto 1975.

Po obravnavi predloga programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, za leto 1975 je odbor sklenil predložiti zboru, naj sprejme predlog odloka o izdaji tega programa.

Hkrati so sklenili, da se v naslednjem letu še enkrat prouči vprašanje obsega in vsebine statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo, ki sodijo v delovno področje tega odbora. V tem smislu bi bilo treba proučiti, kako spremljati in raziskovati procese, ki potekajo na bazi izvajanja določb ustave, zlasti pa procese združevanja dela iz sredstev ter procesi in pojavi na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Odbor je opozoril, da bi bilo treba sprejeti idejo o potrebi po kompleksnejšem spremljanju in raziskovanju socialnega položaja delavca in njegove družine, na podlagi česar bi prišli do elementov, ki so pomembni za odločanje o socialni politiki v organizacijah združenega dela, krajevni skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti.

V odboru so menili, da bi bilo treba pri nadaljnji obravnavi programa statističnih raziskovanj proučiti tudi, kako je organizirano znanstveno-raziskovalno delo na tem področju. Poleg tega je nujno popolneje ponovno proučiti in oceniti nujnost vseh predvidenih statističnih spremljav in raziskovanj tudi s stališča zagotavljanja sredstev za njihovo realizacijo.

Za poročevalko odbora na seji zbora je bila določena delegatka Fana Kočovska—Cvetković.

PREDSEDNIK ODBORA
Jože Globačnik s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za delo, zdravstvo
in socialno politiko
AS 109/1
26. decembra 1974
Beograd

Priloga 44

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zveznega zbora skupščine SFRJ za delo, zdravstvo in socialno politiko je na seji 25. in 26. decembra 1974 obravnaval predlog programa statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo v letu 1975.

Odbor je podprl predlog tega programa in predlaga zveznemu zboru, naj ga sprejme v predlaganem besedilu, hkrati pa naj sprejme še te sklepe:

1. Zvezni izvršni svet naj v letu 1975 preuči program statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo od leta 1973 do leta 1977, in pripravi predlog za njegovo usklajitev z ustavo SFRJ.

2. Zvezni izvršni svet naj v januarju 1975 določi temeljne elemente statističnih raziskovanj o zdravstvenem stanju in zdravstvenem varstvu delavcev, organizira usklajevanje z republikami in avtonomnimi pokrajinama in predloži zboru dopolnitev programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo v letu 1975.

3. Zvezni izvršni svet naj predlaga, da se v programu statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo v letu 1976, določi letna statistična raziskava o delu samoupravnih interesnih skupnosti.

4. Zvezni izvršni svet naj v letu 1975 preuči in predlaga, naj bi v letu 1976 uvrstili v program statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, tudi statistično raziskovanje vseh oblik družbeno organiziranega varstva otrok v samoupravnih interesnih skupnostih.

Predstavnik zveznega izvršnega sveta se je s temi sklepi strinjal.

Za poročevalca v zboru je določen delegat Ladislav Logožar.

PREDSEDNICA ODBORA
Tankosava Simić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za pravosodje
Št.: 06-2-80/74-26
AS 109/1
25. decembra 1974
Beograd

Priloga 45

POROČILO
O OBRAVNAVI PREDLOGA ODLOKA O IZDAJI PROGRAMA
STATISTIČNIH RAZISKOVANJ, KI IMAJO POMEN ZA VSO DRŽAVO
ZA LETO 1975

Odbor zveznega zbora za pravosodje je na seji 25. decembra 1974 obravnaval in podprl predlog odloka o izdaji programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo za leto 1975.

Odbor je hkrati obravnaval tudi predlog programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo za leto 1975 — del, ki se nanaša na sodno statistiko — in k predlogu ni imel pripomb.

Za poročevalca odbora v zboru je bil določen delegat Borislav Krajina, član odbora.

PREDSEDNIK ODBORA
Miljan Vujošević s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS 109/1

Priloga 46

OBRAZLOŽITEV
PREDLOGA ODLOKA O PROGRAMU STATISTIČNIH
RAZISKOVANJ, POMEMBNIH ZA VSO DRŽAVO
V LETU 1975

Po drugem odstavku 1. člena zakona o statističnih raziskovanjih, ki imajo pomen za vso državo (Uradni list SFRJ, št. 13/73), določa statistična raziskovanja, ki imajo pomen za vso državo, s svojim predpisom zvezna skupščina oziroma skupščina SFRJ.

Po drugem odstavku 11. člena tega zakona določi predlog programa statističnih raziskovanj zvezni izvršni svet, program statističnih raziskovanj pa sprejme zvezna skupščina oziroma skupščina SFRJ.

Skupaj s predlaganim odlokom sprejme zvezna skupščina oziroma skupščina SFRJ tudi program statističnih, za vso državo pomembnih raziskovanj za leto 1975, ki po drugem odstavku 12. člena zakona o statističnih raziskovanjih, ki imajo pomen za vso državo, vsebuje nova statistična raziskovanja, ki niso zajeta s programom statističnih, za vso državo pomembnih raziskovanj od leta 1973 do leta 1977, kot tudi spremembe in dopolnitve statističnih raziskovanj, zajetih s tem programom.

Beograd, decembra 1974

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za
ljudsko obrambo
AS 110/1
25. decembra 1974
Beograd

Priloga 47

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zveznega zbora za ljudsko obrambo daje zboru

POROČILO
O OBRAVNAVI PREDLOGA ODLOKA O STOPNJAH PRISPEVKA ZA
POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE VOJAŠKIH ZAVAROVANCEV

Odbor zveznega zbora za ljudsko obrambo je na seji, ki je bila 25. decembra 1974, obravnaval predlog odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev.

Odbor je sprejel predlog tega odloka brez pripomb in predlaga zboru, naj ga sprejme.
Za poročevalca odbora je bil določen član odbora Vidomir Čereković.

PREDSEDNIK
Nikola Mitevski s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajna pravna
komisija
AS 110/1
24. decembra 1974
Beograd

Priloga 48

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajna pravna komisija je na seji, ki je bila 23. decembra 1974, obravnavala predlog odloka o prispevnih stopnjah za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev ter k predlogu ni imela pripomb.
Za poročevalca komisije v zboru je bil določen delegat Djordjije Grujičić.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS 110/1

Priloga 49

O B R A Z L O Ž I T E V

PREDLOGA ODLOKA O STOPNJAH PRISPEVKA ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE VOJAŠKIH ZAVAROVANCEV

Z določbami drugega odstavka 134. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vojaških zavarovancev je skupščina SFRJ pooblaščen odločati o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev.

Predlagane stopnje prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev so po višini povprečje stopenj tega prispevka delavcev. Osnovni prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje delavcev v letu 1974 delovnih organizacij, ki ne dosegajo dohodka, je po republikah in pokrajinah naslednji:

Bosna in Hercegovina	10,00
Črna gora	11,50
Hrvatska	14,50
Makedonija	8,50
Slovenija	14,70
Srbija	13,00
Kosovo	11,00
Vojvodina	14,00

Stopnje dodatnega prispevka so določene v sorazmerju z zavarovalno dobo, ki se šteje s povečanjem.

S sredstvi, ki se dosegajo iz prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev po predlaganih stopnjah, in ki se zagotavljajo v proračunu federacije, je mogoče kriti celotne stroške pokojninskega in invalidskega zavarovanja vojaških zavarovancev.

Beograd, decembra 1974

ZVEZNI ZBOR
Odbor za
zunanjo politiko
Št. 1213/74
AS 113/1
25. decembra 1974
Beograd

Priloga 50

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE

Beograd

P O R O Č I L O

Odbor za zunanjo politiko zveznega zbora skupščine SFRJ obvešča zvezni zbor, da je na seji, ki je bila 25. decembra 1974, obravnaval predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vlado SFRJ in vlado Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu.

Odbor je podprl predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vlado SFRJ in vlado Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu in predlaga zveznemu zboru, naj ga sprejme.

Za poročevalca v zveznem zboru je bil določen delegat Dušan Rakovac.

PREDSEDNIK ODBORA
Mihajlo Javorski s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Št. 06.2-76/74-2
27. decembra 1974
Beograd

Priloga 51

Z A P I S N I K

sedme seje zveznega zbora skupščine SFRJ,
ki je bila 26. decembra 1974

Seja se je začela ob 9.05 in končala ob 13.58.

Zaradi zadržanosti se seje niso udeležili delegati: Svetislav Radivojević, Milorad Jelisić, Šaćir Fetahović, Jelisava Dobrašinić, Roman Albreht in Dragan Tomić.

Poleg delegatov so se seje zbora udeležili podpredsednik zveznega izvršnega sveta Dobrosav Čulafić, podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić, podpredsednik zveznega izvršnega sveta dr. Anton Vratuša, član zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za finance Momčilo Cemović, namestnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo generalpolkovnik Miloš Šumonja, namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Lazar Mojsov, član zveznega izvršnega sveta Aslan Fazlija, član zveznega izvršnega sveta Mugbil Bejzat in drugi.

Seji je predsedoval predsednik zbora Danilo Kekić.

Predsednik zbora je ugotovil, da je seja sklepčna.

Zapisnik šeste seje zbora je zbor sprejel brez pripomb.

Zbor je sprejel ta dnevni red:

1. zunanje-politična dejavnost SFRJ — ekspezo podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića;
2. predlog proračuna federacije za leto 1975;
3. predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1976;
4. predlog zakona o zveznih svetih;
5. predlog zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela;
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev;
7. predlog zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med SFRJ in SR Romunijo;
8. predlog za izdajo zakona o ureditvi plačevanja davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov in o ureditvi kolizij med republiškimi oziroma pokrajinskimi zakoni na področju davkov, prispevkov in taks ter osnutek zakona;
9. predlog za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij ter osnutek zakona;
10. predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dodeljevanje investicijskih kreditov ter predlog zakona;
11. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva ter predlog zakona;
12. predlog zakona o dajanju kredita SR Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije ter predlog, naj se sprejme po hitrem postopku;

13. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o ustanovitvi evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi s protokolom o privilegijah in imunitetah Evropskega centra;

14. predlog odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975;

15. predlog odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev;

16. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vlado socialistične federativne republike Jugoslavije in vlado Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu;

17. predlog za izvolitev članov sveta federacije.

Pred prehodom k sprejetemu delovnemu redu so funkcionarji, ki vodijo ustrezne upravne organe, odgovorili na delegatska vprašanja v zvezi z uvozom volnenega in bombažnega prediva v letu 1974, postavljeno na prejšnji seji zbora 10. decembra 1974. Na vprašanje delegata Ljubomira Vojnovskega je odgovoril zvezni sekretar za trg in cene dr. Emil Ludviger, na vprašanje delegata Vinka Gobca pa namestnik zveznega sekretarja za trg in cene dr. Dušan Anakioski.

Na seji zbora je delegat Dževdet Baša postavil zveznemu izvršnemu svetu to vprašanje: „Kaj je z delitvijo protivrednosti tujih kreditov za leto 1974, saj je bil v zvezi s tem dosežen poprejšnji dogovor med socialističnimi republikami in SAP Kosovo in ali bo zvezni izvršni svet po pooblastilih, ki jih ima, storil potrebne ukrepe in kdaj?“

Predstavniki zveznega izvršnega sveta je izjavil, da bo odgovoril na vprašanje delegata Dževdeta Baša na prihodnji seji zbora.

K 1. točki

Ekspoze o zunanje politični dejavnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije je podal podpredsednik zveznega izvršnega sveta in sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić.

V razpravi o zunanje politični dejavnosti Jugoslavije so sodelovali delegati Bogdan Osolnik, Ladislav Varga, Pavle Davkov, dr. Joža Vilfan, Svetislav Popović, Mihajlo Javorski, Vukalica Milutinović, Dušan Rakovac, Redžo Terzić in Ljupčo Samonikov.

Po razpravi je zbor sprejel sklep:

— Zvezni zbor skupščine SFRJ sprejema ekspoze podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve o zunanje politični dejavnosti SFRJ.

K 2. točki

V obravnavi predloga proračuna federacije je sodeloval predsednik odbora zbora za proračun federacije Jožef Ipač.

Po obravnavi je zbor sprejel predlog proračuna federacije za leto 1975 (skupaj z amandmaji zveznega izvršnega sveta k 1., 3. in 4. členu in z redakcijsko tehničnimi popravki, ki so bili sestavni del predloga proračuna).

K 3. točki

K predlogu zakona o izvrševanju proračuna federacije za leto 1975 je podal zvezni izvršni svet dva amandmaja (k prvemu odstavku 4. člena in nov 9. člen, ki sta bila sestavni del zakonskega predloga).

K zakonskemu predlogu je dala zakonodajno pravna komisija amandmaje, s katerimi se je strinjal zvezni izvršni svet, in sicer:

Amandma k 2. členu

V tretji vrsti tretjega odstavka za besedo: „dvanajstino“ dodamo besede: „letnega zneska“.

Amandma k 3. členu

V šesti vrsti prvega odstavka za besedo: „proizvodov“ postavimo besede: „ki je določen v proračunu federacija za leto 1975“.

Amandma k 8. členu

V prvi vrsti spremenimo zaporedje besed tako, da se bo glasil: „razpolaganje, uporabo in upravljanje“.

Amandma k 9. členu

V četrti vrsti tretjega odstavka besedi: „voli in imenuje“ nadomestimo z besedami: „voli, imenuje ali postavlja“.

Amandma k 14. členu

V četrti vrsti za besedo: „določeni“ dodamo besedi: „z družbenim“.

Amandma k 17. členu

V prvem odstavku na koncu črtamo piko in postavimo vejico ter dodamo besede: „ki je določen v proračunu federacije za leto 1975“.

Amandma k 17. členu

V tretji vrsti za besedo: „ki“ postavimo vejico.

Amandma k 19. členu

V tretji vrsti za besedama: „računodajalcev za“ dodamo besedi: „nevestno ali“.

Po obravnavi je zbor sprejel predlog zakona o izvrševanju proračuna federacije skupaj z amandmaji zveznega izvršnega sveta in zakonodajnopravne komisije, ki so bili sestavni del zakonskega predloga.

K 4. točki

K predlogu zakona o zveznih svetih je dal zvezni izvršni svet na pobudo zakonodajnopravne komisije amandmaje k 1., 2., 4., 5., 7., 20., 21., in 26. členu (redakcijsko tehnične narave).

Po obravnavi je zbor prejel predlog zakona o zveznih svetih.

K 5. točki

Po obravnavi je zbor sprejel predlog zakona o dopolnitvah zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela.

K 6. točki

V razpravi o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev so sodelovali Ana Raič, Fana Kočovska-Cvetković, Ivica Kavčič, Momčilo Cemović, dr. Miodrag Zečević in Martin Mlinar.

K 4. členu zakonskega predloga je dal na seji amandma Martin Mlinar, ki ga je poprej podprlo še devet delegatov, z amandmajem pa se je na seji strinjal tudi predstavnik predlagatelja zveznega izvršnega sveta, in sicer:

„Amandma k 4. členu

Za 4. členom dodamo nov 5. člen, ki naj bi se glasil: „5. člen“

Za 7a členom dodamo nov 7b člen, ki naj bi se glasil:

Ne glede na prvi odstavek 7. člena tega zakona mora organizacija združenega dela, ki opravlja izvoz, popraviti finančni rezultat za del neizterjanih terjatev od kupcev, nanašajočih se na izvršeni izvoz, za katere je od dneva izstavitve fakture do zadnjega dne obračunske dobe preteklo več kot 90 dni.“

Peti člen zakonskega predloga postane 6. člen.

K 5. členu zakonskega predloga je dal amandma zvezni izvršni svet, ki je na predlog delegata dr. Miodraga Zečevića ob predpisani podpori drugih delegatov in ob soglasju predstavnika predlagatelja spremenjen tako, da se glasi:

„V 5. členu besedo: „osmi“ nadomestimo z besedo: „naslednji“, namesto pike na koncu tega člena pa postavimo vejico in dodamo besede: „uporabljal pa se bo od 1. januarja 1975“.

K 7. točki

Po obravnavi je zbor sprejel predlog zakona o ratifikaciji konzularne konvencije med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Socialistično republiko Romunijo.

K 8. točki

Po obravnavi predloga za izdajo zakona o ureditvi plačila davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov o ureditvi kolizije republiških oziroma pokrajinskih zakonov na področju davkov, prispevkov in taks je zbor sprejel sklep:

– zbor meni, da je treba izdati zakon o ureditvi plačila davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov in o ureditvi kolizije republiških oziroma pokrajinskih zakonov na področju davkov, prispevkov in taks in sprejema predlog za izdajo tega zakona.

– Zbor je na predlog in mnenje odbora za družbenoekonomske odnose in zakonodajnopravne komisije sprejel še ta sklep:

1) Zbor se ne strinja s tem, da bi na tej seji obravnavali tudi osnutek zakona o ureditvi plačevanja davkov in prispevkov od osebnih dohodkov oziroma dohodkov občanov in o ureditvi kolizije med republiškimi oziroma pokrajinskimi zakoni na področju prispevkov, davkov in taks.

2) Zbor zahteva, naj predlagatelj pri izdelavi novega besedila zakonskega osnutka upošteva predloge in mnenja zakonodajnoopravne komisije in opravi širša posvetovanja v republikah in avtonomnih pokrajinah oziroma občinah.

3) Zbor zahteva, naj pošlje predlagatelj skupščini SFRJ novo besedilo zakonskega osnutka za eno izmed prihodnjih sej zveznega zbora.

K 9. točki

Po obravnavi predloga za izdajo zakona o obveznem evidentiranju investicij je zbor sprejel ta sklep:

Zbor meni, da je treba izdati zakon o obveznem evidentiranju investicij in sprejema predlog za njegovo izdajo.

Ko je sklenil, da bo na tej seji obravnaval tudi osnutek zakona o obveznem evidentiranju investicij, je zbor po obravnavi zakonskega osnutka sprejel sklep:

1) Zbor sprejema osnutek zakona o obveznem evidentiranju investicij.

2) Zbor zahteva, naj predlagatelj ob določitvi predloga zakona o obveznem evidentiranju investicij upošteva predloge in mnenja delovnih teles zbora.

K 10. točki

Po obravnavi predloga za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov je zbor sprejel ta sklep:

Zbor meni, da je treba izdati zakon o dopolnitvi zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov ter soglaša s temeljnimi načeli in vsebino, določeno v predlogu za izdajo tega zakona.

Ko je zbor sklenil preučiti na isti seji še predlog zakona, je po opravljeni razpravi sprejel predlog zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov.

K 11. točki

Po obravnavi predloga za izdajo zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva je zbor sprejel sklep:

– Zbor meni, da je potrebno izdati zakon o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva in soglaša s temeljnimi načeli in vsebino, določeno v predlogu za izdajo tega zakona.

Ker je zbor sklenil na tej seji obravnavati tudi zakonski predlog, je po končani obravnavi sprejel predlog zakona o spremembi zakona o evidencah na področju zdravstva.

K 12. točki

Zbor je na predlog zveznega izvršnega sveta sklenil sprejeti po hitrem postopku predlog zakona o dajanju kredita SR Črni gori iz sredstev stalne proračunske rezerve federacije in po tem je tudi sprejel ta zakonski predlog.

K 13. točki

Po obravnavi je zbor sprejel predlog zakona o ratifikaciji konvencije o ustanovitvi evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi s protokolom o privilegijih in imunitetah evropskega centra.

K 14. točki

V obravnavi predloga odloka o statističnih raziskovanjih, pomembnih za vso državo za leto 1975 je sodeloval član odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko Enes Galijašević.

Po obravnavi je zbor sprejel predlog odloka o programu statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975 (v besedilu, ki ga je določil predlagatelj na podlagi sugestij zakonodajnoopravne komisije).

Zbor je hkrati, ko je sprejel predlog odloka, sprejel še ta sklep:

– Zbor zahteva, naj zvezni izvršni svet vzame v pretres predloge in pobude delovnih teles zbora, dane v zvezi z obravnavo predloga odloka o statističnih raziskovanjih, pomembnih za vso državo za leto 1975, s programom statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo za leto 1975.

K 15. točki

Po obravnavi je zbor sprejel predlog odloka o stopnjah prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških zavarovancev.

K 16. točki

Po obravnavi je zbor sprejel predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in vlado Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu.

K 17. točki

Po obravnavi je zbor sprejel predlog predsedstva SFRJ za izvolitev članov sveta federacije.

★ ★ ★

Stenografski zapiski s seje zbora so sestavni del tega zapisnika.

TAJNIK

Krste Čalovski s.r.

PREDSEDNIK

Danilo Kekić s.r.

Biblioteka Skupščine SRJ
dokumentacija

